

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-202-08

Cd. druku nr 1696

Warszawa, 12 lutego 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia 7 stycznia 2009 r. dotyczące brakujących projektów aktów wykonawczych do przedłożonego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy

- Prawo geologiczne i górnicze

przekazuję, zgodnie z wymogami art. 34 ust.4a Regulaminu Sejmu, dodatkowe **projekty aktów wykonawczych**.

(-) Donald Tusk

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾²⁾

z dnia

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż

Na podstawie art. 26 ust. 5 ustawy z dnia..... – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Projekt zagospodarowania złoża sporządzany dla istniejącego lub projektowanego obszaru górniczego powinien uwzględniać optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża, z uwzględnieniem geologicznych warunków jego występowania, wymagań w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, technicznych możliwości oraz ekonomicznych uwarunkowań wydobywania kopaliny.

2. W projekcie zagospodarowania złoża należy określić:

- 1) zasoby przemysłowe będące częścią zasobów bilansowych złoża, a w szczególności uzasadnionych przypadkach również zasobami pozabilansowymi złoża lub wydzielonej jego części przewidzianej do zagospodarowania, które mogą być przedmiotem eksploatacji uzasadnionej technicznie i ekonomicznie przy uwzględnieniu wymagań określonych w przepisach prawa, w tym dotyczących wymagań ochrony środowiska;
- 2) zasoby nieprzemysłowe będące częścią zasobów bilansowych złoża niezaliczoną do zasobów przemysłowych w obszarze przewidzianym do zagospodarowania, których eksploatacja może stać się uzasadniona w wyniku zmian technicznych, ekonomicznych lub zmian w przepisach prawa, w tym dotyczących wymagań ochrony środowiska;
- 3) straty w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych, będące ich częścią przewidzianą do pozostawienia w złożu, której na skutek zamierzonego sposobu eksploatacji nie da się wyeksploatować w przewidywalnej przyszłości, w sposób uzasadniony technicznie i ekonomicznie;
- 4) zasoby operatywne dla złóż kopaliny stałych, stanowiące zasoby przemysłowe pomniejszone o przewidywane straty.

3. Udostępnienie i wydobywanie zasobów złoża należy zaprojektować w sposób umożliwiający zagospodarowanie w przyszłości części złoża nieobjętej zagospodarowaniem i zagospodarowanie zasobów złóż występujących w jego sąsiedztwie.

§ 2. 1. Projekt zagospodarowania złoża kopaliny sporządza się w formie opisowej, graficznej i tabelarycznej.

2. Część opisowa projektu zagospodarowania złoża, stosownie do zamierzonego sposobu eksploatacji i rodzaju kopaliny, powinna zawierać:

- 1) informacje o położeniu i granicach udokumentowanego złoża, wraz z charakterystyką uwarunkowań geograficznych, prawnych i ochrony środowiska wpływających na ograniczenie możliwości eksploatacji złoża lub jego części i na lokalizację obiektów zakładu górniczego, określenie lokalizacji obiektów zakładu górniczego ograniczających możliwość eksploatacji;
- 2) określenie granic projektowanego obszaru i terenu górniczego (a w przypadku wód uznanych za kopaliny z uwzględnieniem warunków hydrodynamicznych), uzasadnienie granic zamierzonej eksploatacji, projektowane granice filarów ochronnych wraz z określeniem warunków ich ewentualnej eksploatacji, przedstawienie sposobu i miejsca składowania nadkładu;
- 3) przedstawienie miejsca i sposobu udostępnienia złoża, proponowanych systemów eksploatacji kopaliny głównej, kopaliny towarzyszących i współwystępujących, z uwzględnieniem warunków geologiczno-górnictwa, w szczególności hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich wraz z określeniem spodziewanych dopływów wody, sposobów odwadniania i jakości odpompowywanej wody;
- 4) przedstawienie zagrożeń mogących wpłynąć na bezpieczeństwo eksploatacji i ochronę zasobów oraz sposobów przeciwdziałania tym zagrożeniom, z uwzględnieniem w zależności od potrzeb warunków gazowych i geotermalnych;
- 5) przedstawienie przewidywanej wielkości wydobycia kopaliny,
- 6) przedstawienie stanu środowiska i sposobu jego ochrony przed ujemnymi, bezpośrednimi i pośrednimi skutkami eksploatacji, sposobu postępowania z odpadami powstałymi w związku z wydobywaniem kopaliny, przedstawienie sposobu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, sposobu korzystania z wód kopalnianych, a w szczególności postępowania z wodami nienadającymi się do wykorzystania i wodami skażonymi;
- 7) określenie warunków wtłaczania wód do górotworu, jeżeli w związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża projektuje się wtłaczanie do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego, wód złożowych lub wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych jeżeli wcześniej nie została sporządzona dokumentacja hydrogeologiczna je określająca;
- 8) określenie kryteriów klasyfikacji zasobów do przemysłowych lub nieprzemysłowych przy istniejących uwarunkowaniach technicznych i ekonomicznych, określenie sposobu ustalania i wielkości zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych wraz ze wskazaniem zakresu możliwych ich zmian;

- 9) określenie rodzaju i wielkości przewidywanych strat w zasobach przemysłowych, stopnia wykorzystania zasobów przemysłowych złoża wraz z uzasadnieniem oraz dla złóż kopalin stałych wielkości zasobów operatywnych;
- 10) określenie szczegółowych zasad, sposobu i zakresu ochrony zasobów nieprzemysłowych;
- 11) określenie przewidywanego sposobu likwidacji zakładu górniczego, ochrony pozostawionych zasobów w złożu po zakończeniu eksploatacji oraz przewidywanego sposobu rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej;
- 12) charakterystykę warunków ekonomicznych prowadzenia eksploatacji i wykorzystania złoża, a w przypadku gdy czynniki te decydują o klasyfikacji zasobów do przemysłowych i nieprzemysłowych - przedstawienie szczegółowej analizy ekonomicznej;
- 13) kopie lub uwierzytelnione odpisy dokumentów (w formie załączników), których treść ma istotne znaczenie dla opracowanego projektu.

3. Część graficzna projektu zagospodarowania złoża stosownie do zamierzonego sposobu eksploatacji i rodzaju kopaliny powinna zawierać:

- 1) mapę (mapy) sytuacyjno-wysokościową sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie obszaru przewidzianego do zagospodarowania, a w przypadku wcześniejszego prowadzenia robót górniczych mapy wyrobisk górniczych z zaznaczeniem granic złoża, granic projektowanego obszaru i terenu górniczego (a w przypadku wód podziemnych uznanych za kopaliny – z zaznaczonymi granicami obszaru spływu, granicami oddziaływania i granicami obszaru zasobowego), granic sąsiednich obszarów i terenów górniczych, granic nieruchomości gruntowych, do których przysługuje wnioskodawcy tytuł prawny, obiektów chronionych i granic proponowanych filarów ochronnych, proponowanego miejsca lub miejsc udostępnienia złoża, a dla złóż eksploatowanych wyrobisk udostępniających i eksploatacyjnych oraz obszarów złoża wyeksploatowanego, proponowanego miejsca lub miejsc składowania nadkładu;
- 2) mapę (mapy) sytuacyjno-wysokościową powierzchni z oznaczeniem przewidywanych zmian powstałych na skutek eksploatacji, oznaczeniem stref i wielkości przewidywanych deformacji terenu, jego przydatności do zabudowy i zagospodarowania;
- 3) mapy rozmieszczenia zasobów zakwalifikowanych do przemysłowych, nieprzemysłowych oraz strat związanych z wcześniejszą eksploatacją;
- 4) przekroje geologiczno-górnice, a w przypadku złóż eksploatowanych odkrywkowo zawierające oznaczenie zasobów przemysłowych, nieprzemysłowych i strat;
- 5) mapy przedstawiające sposób korzystania ze środowiska, jego przekształceń i ochrony oraz inne mapy w zależności od potrzeb.

4. Przy sporządzaniu map do projektu zagospodarowania złoża kopaliny stosuje się oznaczenia i symbole zgodne z wymaganiami Polskich Norm – Mapy Górnicze: PN-G-09000-3:2002, PN-G-09001:2003, PN-G-09003:2003, PN-G-09004:2005, PN-G-09005:2004, PN-G-09007:2004, PN-78/G-09010, PN-73/G-09016, PN-75/G-09020 i PN-75/G-09021.

5. Część tabelaryczna projektu zagospodarowania złoża powinna zawierać tabele obliczenia zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych w obszarze przewidzianym do zagospodarowania, a w przypadku złóż kopalin stałych również zasobów operatywnych i przewidywanych strat według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego sporządzenie tego projektu oraz tabelę zbiorczą wyników obliczeń.

§ 3. Zmiany wprowadzane do projektu zagospodarowania złoża w formie dodatku do tego projektu powinny spełniać wymagania przewidziane dla projektu zagospodarowania złoża.

§ 4. Do projektów zagospodarowania złóż przekazanych właściwym organom administracji geologicznej do przyjęcia przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie był poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż (Dz. U. Nr 128, poz. 1075, z późn. zm.).

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 26 ust. 5 ustawy z dnia- Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr.....).

Na podstawie tego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż.

W projekcie rozporządzenia Minister Środowiska uszczegóławia przepisy ustawowe, dotyczące projektu, zakresu prac objętych projektem oraz w dokładny sposób omawia formę jego sporządzania, z podziałem na części tekstową, graficzną i tabelaryczną.

W omówieniu wymagań dla poszczególnych części projektu podano:

- zawartość poszczególnych rozdziałów tekstu opracowania,
- szczegółowy zakres treści załączników graficznych (map i przekrojów geologicznych),
- rodzaj zestawień tabelarycznych.

Projektowane rozporządzenie Ministra Środowiska zastępuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać projekty zagospodarowania złóż (Dz. U. Nr 128, poz. 1075 z późn. zm.).

Przepisy w stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia z dnia 27 czerwca 2005r. nie uległy znaczącym zmianom. Poprzednie rozporządzenie sprawdziło się podczas 3 letniego okresu jego stosowania a nowa ustawa nie wprowadza zbyt wielu istotnych zmian w zakresie sporządzania projektu zagospodarowania złóż kopalin.

W stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia wprowadzono poprawki i uściślenia głównie natury porządkowej.

Zasadnicza zmiana dotyczy rezygnacji z konieczności przedstawiania zamierzonego sposobu wykorzystania i przeróbki kopalin w złożu.

Zagadnienia te nie stanowią bowiem zakresu przedmiotowego ustawy – Prawo geologiczne i górniczego, a co się z tym wiąże również projektu aktu wykonawczego.

Ponadto wprowadzono także zapis dotyczący określenia warunków wtłaczania wód do górotworu tylko w przypadku braku sporządzonej dokumentacji hydrogeologicznej, która warunki te określa.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Przewiduje się wejście w życie rozporządzenia po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR) do projektu rozporządzenia

1. Podmioty, których dotyczy niniejsza regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy przedsiębiorców zamierzających prowadzić działalność gospodarczą w zakresie wydobywania kopalin ze złóż.

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, (Dz.U.Nr 169, poz. 1414), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

- 1) Marszałkowie Województw,
- 2) Sekcja Krajowa Geologiczno – Wiertnicza NSZZ „Solidarność”; ul. Wierzbowa 15, 50-056 Wrocław,
- 3) Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej; Al. Korfanego 125a, 40-156 Katowice,
- 4) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa; ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
- 5) Komisja krajowa NSZZ „Solidarność”; ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
- 6) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych; ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
- 7) Konfederacja Pracodawców Polskich; ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
- 8) Business Center Club Związek Pracodawców; Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
- 9) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych; ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
- 10) Państwowy Instytut Geologiczny; ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
- 11) Górnicza Izba Przemysłowo – Handlowa; ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice,
- 12) Porozumienie pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego) ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
- 13) Forum Przemysłu Wydobywczego; ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
- 14) Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw; ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
- 15) Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite; ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
- 16) Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa; ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice,
- 17) Związek Zawodowy „Kadra”; ul. Obroki 77, 40-833 Katowice.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Regulacja nie będzie wywierać wpływu na wydatki i dochody budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Z uwagi na powyższe projektowane rozporządzenie nie będzie skierowane do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wywoła niepożądanych skutków dla rynku pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało niepożądanego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia przyczyni się do racjonalnej gospodarki zasobami złóż kopalin przy zastosowaniu technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie rejestru obszarów górniczych

Na podstawie art. 35 ust. 4 ustawy z dnia- Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 2) dane podlegające wpisowi do rejestru obszarów górniczych;
- 3) termin i tryb przekazywania dokumentów stanowiących podstawę wpisu;
- 4) sposób prowadzenia rejestru;
- 5) rodzaje dokumentów przechowywane w rejestrze;
- 6) podmioty, którym przekazuje się mapy obszarów górniczych.

§ 2. Do księgi rejestrowej wpisuje się:

- 1) nazwę obszaru górniczego;
- 2) nazwę złoża i rodzaj kopaliny;
- 3) wielkość powierzchni obszaru górniczego;
- 4) wielkość powierzchni terenu górniczego;
- 5) położenie administracyjne obszaru górniczego oraz terenu górniczego;
- 6) nazwę i siedzibę oraz numer identyfikacyjny REGON przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny w obszarze górniczym określonym w pkt 1;
- 7) oznaczenie aktu o wyznaczeniu obszaru górniczego oraz okresu, na jaki został on wyznaczony;
- 8) informację o wyznaczeniu, w granicach obszaru górniczego, innego obszaru górniczego dla innej kopaliny, ze wskazaniem jego nazwy oraz oznaczenia aktu o jego wyznaczeniu;
- 9) oznaczenie teczki ze zbiorem dokumentów.

§ 3. Księgi rejestrowe prowadzi się w odrębnych tomach obejmujących: obszary górnicze dla:

- 1) węglowodorów;
- 2) węgla kamiennego i węgla brunatnego;
- 3) rud metali (z wyjątkiem darniowych rud żelaza), metali w stanie rodzimym, rud pierwiastków promieniotwórczych;
- 4) soli kamiennej i soli potasowej;
- 5) siarki rodzimej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych;
- 6) wód leczniczych, wód termalnych i solanek;
- 7) bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
- 8) pozostałych kopalin.

§ 4. 1. Poszczególne tomy księgi rejestrowej oprawia się w sposób trwały; kolejne tomy oznacza się numeracją, którą umieszcza się na grzbiecie tomu.

2. Poszczególne strony każdego tomu numeruje się kolejno, a liczbę stron każdego tomu poświadcza się na ostatniej stronie.

3. W przypadku gdy liczba wpisów przekroczy objętość tomu, zakłada się nowy tom i oznacza się go właściwym numerem tomu księgi rejestrowej, łamanym przez kolejny numer tomu dodatkowego.

§ 5. Dla każdego obszaru górniczego prowadzi się zbiór dokumentów, w którym przechowuje się dokumenty stanowiące podstawę dokonanych wpisów do księgi rejestrowej, a w szczególności:

- 1) decyzję koncesyjną;
- 2) mapę obszaru górniczego oraz terenu górniczego, sporządzoną według Polskich Norm dla map górniczych;
- 3) odpis decyzji o zatwierdzeniu lub odpis zawiadomienia o przyjęciu dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, a w przypadku bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych odpis decyzji o zatwierdzeniu dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno – inżynierskiej;
- 4) korespondencję związaną z czynnościami rejestrowymi.

§ 6. 1. Mapa przeglądowa utworzonych obszarów górniczych składa się z sekcji map sytuacyjnych powierzchni całego obszaru państwa, w skali 1 : 100 000, sporządzonych w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych, oznaczonych symbolem „1992”.

2. Poszczególne sekcje map sytuacyjnych przedstawiają usytuowanie granic obszarów górniczych, wpisanych do rejestru obszarów górniczych odpowiednimi kolorami dla każdej kopaliny z wpisem, tym samym kolorem, na jednej z zewnętrznych linii granic obszaru, numeru tomu obszaru górniczego i liczby bieżącej rejestru tego obszaru.

3. Do sporządzania mapy przeglądowej obszarów górniczych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące sporządzania map górniczych.

4. Obszar górniczy o powierzchni nie większej niż 2 ha zaznacza się na mapie przeglądowej znakiem umownym.

5. Obszar górniczy o powierzchni większej 2 ha i mniejszej niż 10 ha zaznacza się na mapie przeglądowej znakiem umownym innym niż stosowany dla obszarów górniczych określonych w pkt 4.

§ 7. 1. Dane zawarte w § 3 oraz współrzędne punktów wyznaczających granice obszaru górniczego i terenu górniczego przechowuje się na informatycznych nośnikach danych.

2. Współrzędne punktów wyznaczających granice obszaru górniczego podane są w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych, oznaczonych symbolem „1992” i przeliczone na układ współrzędnych geograficznych.

§ 8. 1. W terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja wyznaczająca obszar górniczy stała się ostateczna, właściwy organ koncesyjny przesyła do rejestru dokumenty, określone w § 6 pkt 1-3, w jednym egzemplarzu z przeznaczeniem do pozostawienia w zbiorze dokumentów, a ponadto dokument, określony w § 6 pkt 2, w ilości egzemplarzy odpowiedniej do liczby adresatów, o których mowa w § 11 ust. 1.

2. Obszar górniczy podlega z urzędu wpisowi do rejestru obszarów górniczych, nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja koncesyjna ustanawiająca ten obszar stała się ostateczna.

§ 9. O dokonaniu rejestracji obszaru górniczego zamieszcza się adnotację na mapie obszaru górniczego.

§ 10. 1. O dokonaniu rejestracji obszaru górniczego zawiadamia się przedsiębiorcę, który uzyskał koncesję obejmującą dany obszar, właściwe miejscowo organy koncesyjne i nadzoru górniczego oraz wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

2. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dołącza się mapę obszaru górniczego oraz terenu górniczego.

§ 11. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny w wyznaczonym obszarze górniczym, jest obowiązany zgłosić do rejestru obszarów każdą zmianę danych podlegających wpisowi do księgi rejestrowej.

2. Zmiany wpisu w księdze rejestrowej dokonuje się w sposób pozwalający odczytać wpis poprzedni.

3. Do zmian w rejestrze stosuje się odpowiednio przepisy § 11.

§ 12. Obszar górniczy podlega z urzędu wykreśleniu z rejestru w razie cofnięcia lub wygaśnięcia koncesji, a także w razie uchylecia albo stwierdzenia nieważności koncesji w trybie przepisów działu II rozdziały 12 i 13 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Do wykreślenia obszaru z rejestru stosuje się odpowiednio przepisy § 9 ust. 2, § 11 ust. 1 i § 12 ust. 2.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie rejestru obszarów górniczych (Dz. U. Nr 148, poz. 1660).

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 35 ust. 4 ustawy z dnia - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia:

1. dane podlegające wpisowi do rejestru obszarów górniczych,
2. termin i tryb przekazywania dokumentów stanowiących podstawę wpisu,
3. sposób prowadzenia rejestru,
4. rodzaje dokumentów przechowywanych w rejestrze,
5. podmioty, którym przekazuje się mapy obszarów górniczych.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska ma dążyć do tego, aby rejestr stanowił szczegółową ewidencję wszystkich obszarów górniczych, a ponadto, ma kierować się potrzeba przekazania map górniczych podmiotom, których dotyczy działalność wykonywana przez przedsiębiorcę.

Rozporządzenie Ministra Środowiska zastępuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie rejestru obszarów górniczych (Dz. U. Nr 148, poz. 1660).

Projektowane rozporządzenie w stosunku do aktu obecnie obowiązującego zawiera następujące zmiany merytoryczne:

1. Projekt rozporządzenia wprowadza warunek prowadzenia odrębnego tomu księgi rejestrowej obejmujących obszary górnicze dla: siarki rodzimej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych oraz bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.
2. Projekt rozporządzenia wprowadza warunek sporządzania mapy przeglądowej utworzonych obszarów górniczych (składającej się z sekcji map sytuacyjnych powierzchni całego obszaru państwa, w skali 1 : 100 000), w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych, oznaczonych symbolem „1992”.
3. Projekt rozporządzenia wprowadza dwa sposoby oznaczania małych obszarów górniczych – obszar górniczy o powierzchni do 2 ha oznacza się znakiem umownym; obszar górniczy o powierzchni w przedziale 2 do 10 ha również oznacza się znakiem umownym ale różniącym się od poprzedniego. Dotychczas stosowano zasadę, że obszar o powierzchni do 5 ha był zaznaczany jednym znakiem umownym. Praktyka wykazała, że obszary większe niż 5 ha a mniejsze niż 10 ha nie są czytelnie zaznaczane (ze względu na skalę mapy). Podział na obszary górnicze o powierzchni do 2 ha i większe wynika z upoważnienia starostów do wydawania koncesji na wydobywanie kopalin.
4. Projekt rozporządzenia wprowadza obowiązek przechowywania danych zawartych w rejestrze także na informatycznych nośnikach danych. Określa również zakres danych jakie w tej formie powinny być przechowywane.

5. Zgodnie z delegacją ustawową w niniejszym rozporządzeniu (w porównaniu z dotychczasowym rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie rejestru obszarów górniczych) pominięto zapisy dotyczące trybu i sposobu udostępniania danych zawartych w rejestrze.

Projektowane rozporządzenie powinno wejść w życie 14 dni od dnia ogłoszenia .

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy organów administracji geologicznej oraz wszystkich podmiotów wykonujących działalność górniczą w zakresie regulowanym ustawą Prawo geologiczne i górnicze.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (DZ. U. Nr 169, poz. 1414), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno – Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Wierzbowa 15, 50-056 Wrocław,
3. Krajowy związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
11. Górnicza Izba Przemysłowo – Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice,

12. Porozumienie pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających
Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice,
17. Związek Zawodowy „Kadra”
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice.

Nadto projekt zostanie skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w celu jego zaopiniowania.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Przedmiotowe rozporządzenie nie wywiera wpływu na wydatki budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu.

7. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

PROJEKT

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia

w sprawie kwalifikacji w zakresie geologii

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1, 3, 4, 5 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania dla poszczególnych kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi;
- 2) wymagania dotyczące ustalania składów komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego;
- 3) wysokość wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnej;
- 4) wzór świadectwa stwierdzającego kwalifikacje.

§ 2. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi:

- 1) **kategorii I** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę zawodową, w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż węglowodorów;

2) **kategorii II** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin objętych własnością górnictwem, z wyjątkiem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek, oraz złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;

3) **kategorii III** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;

4) **kategorii IV** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem zasobów wód podziemnych, w tym wód leczniczych, wód termalnych i solanek, oraz określaniem warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin, zatłaczaniem wód do górotworu, wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych, wykonywaniem i dokumentowaniem prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, projektowaniem i wykonywaniem otworów obserwacyjnych;

5) **kategorii V** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem zasobów wód podziemnych, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określaniem warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, wykonywaniem i dokumentowaniem prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, projektowaniem i wykonywaniem otworów obserwacyjnych;

6) **kategorii VI** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę w zakresie dozoru prac geologicznych, w laboratorium mechaniki gruntów oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologiczno-inżynierskich związanych z określaniem warunków geologicznych dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego, warunków posadawiania obiektów budowlanych, w tym posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych i budownictwa wodnego, wymagań związanych z podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, wymagań związanych ze składowaniem odpadów na powierzchni;

7) **kategorii VII** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologiczno-inżynierskich związanych z określaniem warunków geologicznych dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego, warunków posadawiania obiektów budowlanych;

8) **kategorii VIII** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub geografia i posiada tytuł zawodowy

magistra lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę przy wykonywaniu prac kartografii geologicznej wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych prac, z wyjątkiem map sporządzanych w ramach pozostałych kategorii prac geologicznych;

9) **kategorii IX** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach górnictwo i geologia, geofizyka, geologia lub fizyka i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę przy projektowaniu i dokumentowaniu badań geofizycznych w zakresie badań sejsmicznych lub geofizyki wiertniczej, także przy użyciu środków strzałowych, w tym trzymiesięczną praktykę przy wykonywaniu w terenie badań geofizycznych w zakresie badań sejsmicznych lub geofizyki wiertniczej;

10) **kategorii X** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku górnictwo i geologia, geofizyka, geologia lub fizyka i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła trzyletnią praktykę przy projektowaniu i dokumentowaniu badań geofizycznych, w tym trzymiesięczną praktykę przy wykonywaniu w terenie badań geofizycznych, z wyjątkiem badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej;

11) **kategorii XI** może ubiegać się osoba, która posiada co najmniej świadectwo dojrzałości oraz tytuł zawodowy lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geolog lub ukończone studia wyższe obejmujące nauki geologiczne, w szczególności kierunki: budownictwo, geografia, ochrona środowiska, i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła roczną praktykę przy wykonywaniu czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych;

12) **kategorii XII** może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia i posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, inżyniera lub licencjata oraz odbyła roczną praktykę przy kierowaniu w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia środków strzałowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m, lub świadectwo dojrzałości oraz świadectwo lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodach: technik geolog, technik górnik

lub technik wiertnik oraz odbyła dwuletnią praktykę przy kierowaniu w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia środków strzałowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.

§ 3. Dyplomy ukończenia studiów wyższych na kierunku górnictwo o specjalności lub specjalizacji geologicznej lub studiów wyższych obejmujących nauki geologiczne, w szczególności na kierunkach: budownictwo i ochrona środowiska, uzyskane przez osoby, które ukończyły co najmniej 2-semestrane studia podyplomowe z zakresu wnioskowanej kategorii, uważa się za równoważne z dyplomami ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia.

§ 4. 1. Egzamin o stwierdzenie kwalifikacji, zwany dalej "egzaminem", przeprowadza:

- 1) Główna Geologiczna Komisja Egzaminacyjna, działająca przy ministrze właściwym do spraw środowiska, w zakresie stwierdzenia kwalifikacji w kategoriach I-X;
- 2) okręgowe geologiczne komisje egzaminacyjne, działające przy marszałkach województw, w zakresie stwierdzenia kwalifikacji w kategoriach XI i XII.

2. Przewodniczącego i członków Głównej Geologicznej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych geologicznych komisji egzaminacyjnych powołuje minister właściwy do spraw środowiska spośród specjalistów z dziedziny prawa geologicznego i górniczego, posiadających ukończone studia wyższe na kierunkach geologia, górnictwo i geologia, geofizyka, ochrona środowiska, prawo lub budownictwo.

3. Komisje egzaminacyjne przeprowadzają egzaminy w zespołach egzaminacyjnych, w składach czteroosobowych.

4. Przewodniczącego, członków i sekretarza zespołów egzaminacyjnych Głównej Geologicznej Komisji Egzaminacyjnej powołuje przewodniczący tej Komisji.

5. Przewodniczącego, członków i sekretarza zespołów egzaminacyjnych okręgowych geologicznych komisji egzaminacyjnych powołują przewodniczący tych komisji.

6. Zespół egzaminacyjny składa się z:

- 1) przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego;

2) dwóch członków zespołu egzaminacyjnego wyznaczonych przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, posiadających odpowiednie przygotowanie zawodowe w kategorii, w której ma nastąpić stwierdzenie kwalifikacji;

3) sekretarza zespołu egzaminacyjnego.

§ 5. 1. Zakres przedmiotowy egzaminu ustala komisja egzaminacyjna, odpowiednio do kategorii prac geologicznych, w której ma nastąpić stwierdzenie kwalifikacji.

2. Egzamin składa się z dwóch etapów: pisemnego, przeprowadzanego w formie testu, i ustnego.

§ 6. 1. Z przeprowadzonego egzaminu sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący, członkowie i sekretarz zespołu egzaminacyjnego.

2. Dokumentację z przeprowadzonego egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przedkłada niezwłocznie organowi administracji geologicznej właściwemu do stwierdzenia kwalifikacji.

§ 7. Organ administracji geologicznej właściwy do stwierdzenia kwalifikacji wydaje świadectwo, którego wzór stanowi załącznik 1 do rozporządzenia.

§ 8. Ustala się wynagrodzenie dla członków zespołu egzaminacyjnego w wysokości:

1) przewodniczący zespołu egzaminacyjnego	- 95 zł;
2) członkowie zespołu egzaminacyjnego	- 80 zł;
3) sekretarz zespołu egzaminacyjnego	- 80 zł
- od każdego egzaminowanego.	

§ 9. Nie wymaga się:

- 1) świadectwa stwierdzającego kwalifikacje do dozoru prac geologicznych kierowania robotami geologicznymi kategorii XI i XII, wydanego w trybie określonym niniejszym rozporządzeniem, od osób kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego posiadających kwalifikacje stwierdzone przez właściwy organ nadzoru górniczego;

- 2) ogólnych i zawodowych kwalifikacji w zakresie geologii od osób wykonujących szybiki i wykopy w ramach robót geologicznych.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 19 czerwca 2006 r. w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji (Dz. U. Nr 124, poz. 865).

....., dnia 20... r.
(godło państwowe oraz nazwa organu) (miejscowość)

ŚWIADECTWO

Na podstawie art. 50 pkt. ustawy z dnia r. — Prawo geologiczne i górnictwo (Dz. U. Nr ..., poz. ...) stwierdza się, że:

Pan/i

syn/córka urodzony/a

w

posiada kwalifikacje

.....
.....
.....
.....
.....

Nr
(nazwa organu)

okrągła pieczęć

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 68 ust. 1 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagań dla poszczególnych kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi;
- 2) wymagań dotyczących ustalania składów komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego;
- 3) wysokości wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnej;
- 4) wzoru świadectwa stwierdzenia kwalifikacji.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska ma kierować się odpowiednio potrzebami zapewnienia adekwatności składów komisji egzaminacyjnych do zakresu wymagań podlegających sprawdzeniu podczas egzaminu, potrzebami ustalenia wynagrodzenia odpowiadającego nakładowi pracy osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej, komunikatywności treści oraz wzoru świadectwa stwierdzenia kwalifikacji oraz zapewnienia prawidłowego wykonywania czynności zawodowych.

Projektowane rozporządzenie w stosunku do aktu obecnie obowiązującego zawiera istotne zmiany merytoryczne. Znacznemu skróceniu uległ zakres rozporządzenia, z którego do ustawy przeniesiono wymagania dotyczące rodzajów kwalifikacji oraz sposobu przeprowadzenia egzaminu, trybu powołania komisji egzaminacyjnej i opłat egzaminacyjnych.

Projektowane rozporządzenie określa wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, członków i sekretarza komisji egzaminacyjnej — wynagrodzenie przy stwierdzaniu kwalifikacji w zakresie geologii ulega zwiększeniu o 13,1 % dla przewodniczącego i 11,1 % dla członków i sekretarza w porównaniu z dotychczasowym rozporządzeniem, zgodnie z art. 68 ust. 2 powołanej ustawy, który mówi, że wynagrodzenie ma odpowiadać nakładowi pracy osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej. Wynagrodzenie to nie było zmienione od czerwca 2006 r. (wynosi ono obecnie: 84 zł dla przewodniczącego oraz 72 zł dla członków oraz sekretarza).

Projektowane rozporządzenie określa jedynie jeden wzór świadectwa stwierdzenia kwalifikacji — kształt oraz treść wzoru zostały skonstruowane w sposób uniwersalny, odnosząc się do każdego z organów stwierdzających kwalifikacje oraz zakresu tych kwalifikacji, bez zmiany ich dotychczasowej treści merytorycznej. Treść wzoru oparto na art. 50 powołanej ustawy, zgodnie z którym stwierdzenie posiadania kwalifikacji w zakresie wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi następuje w drodze świadectwa wydanego przez ministra właściwego do spraw środowiska w kategoriach I-X oraz świadectwa wydanego przez marszałka województwa w kategoriach XI i XII.

Projekt rozporządzenia zastąpi dotychczasowe rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 czerwca 2006 r. w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji (Dz. U. Nr 124, poz. 865).

Projektowane rozporządzenie powinno wejść w życie 14 dni od dnia ogłoszenia .

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://www.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, których dotyczy niniejsza regulacja.

Rozporządzenie dotyczy osób zainteresowanych uzyskiwaniem stwierdzenia kwalifikacji w zakresie geologii, górnictwa oraz ratownictwa górniczego, a także stosuje się do komisji egzaminacyjnej działającej przy ministrze właściwym do spraw środowiska oraz czterech okręgowych geologicznych komisji egzaminacyjnych działających przy marszałkach województw w: Gdańsku, Krakowie, Warszawie i Wrocławiu, stwierdzających kwalifikacje geologiczne w poszczególnych kategoriach geologicznych.

2. Konsultacje społeczne.

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie rozesłany z prośbą o opinię do wszystkich Marszałków Województw, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, organizacji związkowych, zrzeszeń przedsiębiorców oraz innych instytucji, takich jak:

1. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza
NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4
00-975 Warszawa
2. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. W. Korfanteo 125a
40-156 Katowice
3. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”
ul. Wały Piastowskie 24
80-855 Gdańsk
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19
40-009 Katowice
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Chałubińskiego 6a
50-368 Wrocław
6. Porozumienie Związków Zawodowych Kadra
ul. Obroki 77
40-833 Katowice
7. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6
00-591 Warszawa
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10
03-136 Warszawa
9. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7
03-973 Warszawa
10. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych

- ul. Kopernika 36/40
00-924 Warszawa
11. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4
00-975 Warszawa
 12. Wyższy Urząd Górniczy
ul. Poniatowskiego 31
40-956 Katowice
 13. Polskie Towarzystwo Geologiczne
ul. Oleandry 2a
30-056 Kraków
 14. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice
 15. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4
40-955 Katowice
 16. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50
25-501 Kielce
 17. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50
25-501 Kielce
 18. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny
Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1
96-200 Sieradz
 19. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25
40-925 Katowice

Ponadto przedmiotowy projekt zostanie zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Środowiska.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt rozporządzenia spowoduje przesunięcie z budżetu państwa –co jest związane ze stwierdzeniem kwalifikacji w zakresie geologii - kwoty około 16 500 zł do budżetów jednostek samorządu terytorialnego (dotyczy to urzędów marszałkowskich: dolnośląskiego — 3000 zł, mazowieckiego — 4500 zł, małopolskiego — 7000 zł i pomorskiego — 2000 zł). Wprowadzenie przedmiotowym rozporządzeniem zmian w zakresie wysokości wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnych spowoduje około 12-procentowy wzrost wydatków dla budżetu państwa (w zakresie regulowanym niniejszym rozporządzeniem) i dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Rozporządzenie to nie będzie miało wpływu na rynek pracy. Dotyczy bowiem sposobu dokumentowania postępowania o stwierdzenie kwalifikacji, wysokości wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnych oraz wzoru świadectwa stwierdzenia uzyskanych kwalifikacji.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Rozporządzenie to nie podejmuje bowiem kwestii związanych bezpośrednio z gospodarką i przedsiębiorczością oraz funkcjonowaniem przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na ochronę środowiska. Rozporządzenie to nie reguluje bowiem problematyki związanej wprost z ochroną środowiska.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu uregulowanie niektórych proceduralnych oraz finansowych zagadnień związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji i jest **zgodna z prawem Unii Europejskiej**.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2009 r.

w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2—5 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnictwo (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności w wyższym dozorze ruchu: podziemnego zakładu górniczego wydobywającego węgiel kamienny, podziemnego zakładu górniczego wydobywającego rudy metali, podziemnego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą podziemną oraz zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5, pkt 2 lub 5, pkt 3 lub 5, pkt 4 lub 5 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnictwo, zwanej dalej „ustawą”, w specjalności:

1) górnictwej:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie pięcioletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego, a w przypadku podziemnego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą podziemną oraz zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5, pkt 2 lub 5, pkt 3 lub 5, pkt 4 lub 5 ustawy — odbycie czteroletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

2) geofizycznej:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geofizyki oraz odbycie dwuletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- b) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa, geologii górnicznej lub geologii, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie geofizyki górnicznej oraz odbycie trzyletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- c) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie geofizyki oraz odbycie trzyletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- d) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geofizyk oraz odbycie czteroletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

- 3) górnicze wyciągi szybowe:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie mechaniki lub elektrotechniki oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w zakresie maszyn lub elektrotechniki, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie pięcioletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 4) mechanicznej — maszyn i urządzeń dołowych oraz mechanicznej — maszyn i urządzeń na powierzchni:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie mechaniki oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w zakresie maszyn, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie pięcioletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 5) elektrycznej — maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej — maszyn i urządzeń na powierzchni oraz elektrycznej — teletechnicznej i automatyki:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie elektryki oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w zakresie elektroenergetyki, elektryki, teletechniki lub automatyki, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy” lub grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, oraz odbycie pięcioletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 6) mierniczej:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego, geodezji górniczej lub geodezji oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geodeta oraz odbycie trzyletniej praktyki mierniczej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 7) geologicznej:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie geologii górniczej lub geologii oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geolog oraz odbycie trzyletniej praktyki geologicznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

8) ochrona środowiska:

- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa, geologii, inżynierii środowiska lub ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska, albo
- b) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie leśnictwa lub ogrodnictwa, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska, albo
- c) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik ochrony środowiska oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska;

9) budowlanej: posiadanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń oraz odbycie rocznej praktyki budowlanej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

10) niewymienionej w pkt 1—9:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, oraz odbycie czteroletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu.

2. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkowe posiadać osoby wykonujące w: podziemnym zakładzie górniczym wydobywającym węgiel kamienny, podziemnym zakładzie górniczym wydobywającym rudy metali, podziemnym zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, zakładzie górniczym prowadzącym podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, zakładzie wykonującym roboty geologiczne metodą podziemną oraz zakładzie prowadzącym działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5, pkt 2 lub 5, pkt 3 lub 5, pkt 4 lub 5 ustawy, czynności kierownika oraz zastępcy kierownika działu:

1) górniczego:

- a) podziemnego zakładu górniczego wydobywającego węgiel kamienny oraz podziemnego zakładu górniczego wydobywającego rudy metali: ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu,
- b) podziemnego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą podziemną oraz zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5, pkt 2 lub 5, pkt 3 lub 5, pkt 4 lub 5 ustawy: ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

- 2) techniki strzałowej oraz inwestycji:
 - a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 3) tapani:
 - a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa lub geofizyki oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa lub geofizyki oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 4) wentylacji: ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 5) energomechanicznego oraz energomechanicznego do spraw obiektów podstawowych:
 - a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa lub studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie mechaniki, elektrotechniki lub elektryki oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 6) mierniczego: ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego, geodezji górniczej lub geodezji, posiadanie kwalifikacji mierniczego górniczego oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 7) geologicznego: ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie geologii górniczej lub geologii, posiadanie kwalifikacji geologa górniczego oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 8) ochrona środowiska:
 - a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa, geologii, inżynierii środowiska lub ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie leśnictwa lub ogrodnictwa, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska;
- 9) bezpieczeństwo i higiena pracy: ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym i specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy lub ukończenie studiów wyższych w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym i ukończenie studiów podyplomowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także odbycie dwuletniej praktyki w dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności: górniczej, górnicze wyciągi szybowe, mechanicznej — maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej — maszyn i urządzeń dołowych lub elektrycznej — teletechnicznej i automatyki, oraz rocznej praktyki w dziale bezpieczeństwo i higiena pracy;

10) niewymienionego w pkt 1—9:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie podziemnym oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu.

3. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego wydobywającego węgiel kamienny, podziemnego zakładu górniczego wydobywającego rudy metali oraz podziemnego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali: ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika działu górniczego, tupań lub wentylacji.

4. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą podziemną oraz zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5, pkt 2 lub 5, pkt 3 lub 5, pkt 4 lub 5 ustawy: ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu.

§ 2. 1. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności w wyższym dozorze ruchu: odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych, odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową, w specjalności:

1) górniczej:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- c) odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny: ukończenie studiów magisterskich w zakresie geologii oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

2) geofizycznej:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geofizyki oraz odbycie rocznej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo

- b) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa, geologii górniczej lub geologii, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie geofizyki górniczej oraz odbycie dwuletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie geofizyki oraz odbycie dwuletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - d) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geofizyk oraz odbycie trzyletniej praktyki geofizycznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 3) mechanicznej odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych:
- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie mechaniki oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 4) elektrycznej odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych:
- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie elektryki oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy” lub grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 5) energomechanicznej odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową:
- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) ukończenie studiów magisterskich w zakresie mechaniki lub elektryki oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo

- d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 6) mierniczej:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego, geodezji górniczej lub geodezji oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geodeta oraz odbycie trzyletniej praktyki mierniczej w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 7) geologicznej:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie geologii górniczej lub geologii oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geolog oraz odbycie trzyletniej praktyki geologicznej w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 8) ochrona środowiska:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa, geologii, inżynierii środowiska lub ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie leśnictwa lub ogrodnictwa, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik ochrony środowiska oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska;
- 9) budowlanej: posiadanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń oraz odbycie rocznej praktyki budowlanej w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 10) niewymienionej w pkt 1—9:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, ukończenie szkoły ponadgimnazjalnej i posiadanie kwalifikacji w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu.

2. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące w: odkrywkowym zakładzie górniczym wydobywającym węgiel brunatny lub wydobywającym kopaliny z użyciem środków strzałowych, odkrywkowym zakładzie górniczym wydobywającym bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny oraz zakładzie wykonującym roboty geologiczne metodą odkrywkową, czynności kierownika oraz zastępcy kierownika działu:

1) górniczego:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
- c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

2) energomechanicznego odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności mechanicznej lub elektrycznej, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności mechanicznej lub elektrycznej;

3) energomechanicznego odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową:

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności energomechanicznej, albo
- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności energomechanicznej, albo
- c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie czteroletniej praktyki w dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności energomechanicznej;

4) mierniczego odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową: ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego, geodezji górniczej lub geodezji, posiadanie kwalifikacji mierniczego górniczego oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;

- 5) geologicznego odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową: ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie geologii górniczej lub geologii, posiadanie kwalifikacji geologa górniczego oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 6) ochrona środowiska:
 - a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa, geologii, inżynierii środowiska lub ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie leśnictwa lub ogrodnictwa, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności ochrona środowiska;
- 7) bezpieczeństwo i higiena pracy odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową: ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym i specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy lub ukończenie studiów wyższych w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym i ukończenie studiów podyplomowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także odbycie rocznej praktyki w dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności: górniczej, mechanicznej lub elektrycznej, oraz rocznej praktyki w dziale bezpieczeństwo i higiena pracy;
- 8) w przypadku odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych — niewymienionego w pkt 1, 2 i 4—7, a w przypadku odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową — niewymienionego w pkt 1 i 3—6 oraz innego niż dział mierniczy i dział geologiczny:
 - a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu.

3. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu:

- 1) odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego węgiel brunatny lub wydobywającego kopaliny z użyciem środków strzałowych oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą odkrywkową:
 - a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego, albo trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo

- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
 - c) ukończenie studiów magisterskich na kierunku technicznym w zakresie innym niż górnictwo oraz odbycie dwuletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
 - d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo pięcioletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie;
- 2) odkrywczego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich na kierunku technicznym w zakresie innym niż górnictwo oraz odbycie rocznej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie odkrywkowym, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie dwuletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie.

§ 3. 1. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności w wyższym dozorze ruchu: zakładu górniczego wydobywającego węglowodory otworami wiertniczymi, zakładu górniczego wydobywającego otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, zakładu górniczego prowadzącego podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą otworową oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą otworową, w specjalności:

- 1) górniczej zakładu górniczego wydobywającego węglowodory otworami wiertniczymi, zakładu górniczego wydobywającego otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, zakładu górniczego prowadzącego podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą otworową, wiertniczej zakładu wykonującego roboty geologiczne techniką wiertniczą oraz geofizyki i techniki strzałowej zakładu wykonującego roboty geologiczne techniką wiertniczą;

- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa, a w przypadku geofizyki i techniki strzałowej zakładu wykonującego roboty geologiczne techniką wiertniczą: górnictwa, wiertnictwa lub geofizyki, oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geologii oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 2) energomechanicznej:
- a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) ukończenie studiów magisterskich w zakresie mechaniki lub elektryki oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - d) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 3) mierniczej:
- a) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego, geodezji górnicznej lub geodezji oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geodeta oraz odbycie trzyletniej praktyki mierniczej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 4) geologicznej:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie geologii górnicznej lub geologii oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik geolog oraz odbycie trzyletniej praktyki geologicznej w średnim i niższym dozorze ruchu odpowiednio: zakładu górniczego albo zakładu;
- 5) ochrona środowiska:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa, geologii, inżynierii środowiska lub ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu w specjalności ochrona środowiska zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie leśnictwa lub ogrodnictwa, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu w specjalności ochrona środowiska zakładu górniczego albo zakładu, albo

- c) kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik ochrony środowiska oraz odbycie trzyletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu w specjalności ochrona środowiska zakładu górniczego albo zakładu;
- 6) budowlanej zakładu górniczego wydobywającego węglowodory otworami wiertniczymi: posiadanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń oraz odbycie rocznej praktyki budowlanej w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego;
- 7) niewymienionej, w przypadku zakładu górniczego wydobywającego węglowodory otworami wiertniczymi — w pkt 1—6, a w przypadku zakładu górniczego wydobywającego otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, zakładu górniczego prowadzącego podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą otworową oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne techniką wiertniczą — w pkt 1—5:
 - a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie oraz odbycie rocznej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, oraz odbycie dwuletniej praktyki w średnim i niższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu.

2. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące w: zakładzie górniczym wydobywającym węglowodory otworami wiertniczymi, zakładzie górniczym wydobywającym otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, zakładzie górniczym prowadzącym podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, zakładzie górniczym prowadzącym podziemne składowanie odpadów metodą otworową oraz zakładzie wykonującym roboty geologiczne metodą otworową, czynności kierownika oraz zastępcy kierownika działu:

- 1) górniczego w zakładzie górniczym wydobywającym węglowodory otworami wiertniczymi, zakładzie górniczym wydobywającym otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, zakładzie górniczym prowadzącym podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz zakładzie górniczym prowadzącym podziemne składowanie odpadów metodą otworową, inżynierii złożowej w zakładzie górniczym wydobywającym węglowodory otworami wiertniczymi, wiertniczego w zakładzie wykonującym roboty geologiczne techniką wiertniczą oraz geofizyki i techniki strzałowej w zakładzie wykonującym roboty geologiczne techniką wiertniczą:
 - a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa, a w przypadku geofizyki i techniki strzałowej zakładu wykonującego roboty geologiczne techniką wiertniczą: górnictwa, wiertnictwa lub geofizyki, oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 2) energomechanicznego:
 - a) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu w specjalności energomechanicznej zakładu górniczego albo zakładu, albo

- b) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu w specjalności energomechanicznej zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - c) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” lub grupie „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, oraz odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu w specjalności energomechanicznej zakładu górniczego albo zakładu;
- 3) mierniczego: ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego, geodezji górniczej lub geodezji, posiadanie kwalifikacji mierniczego górniczego oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 4) geologicznego: ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie geologii górniczej lub geologii, posiadanie kwalifikacji geologa górniczego oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu;
- 5) ochrona środowiska:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie górnictwa, geologii, inżynierii środowiska lub ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu w specjalności ochrona środowiska zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie leśnictwa lub ogrodnictwa, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie ochrony środowiska oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu w specjalności ochrona środowiska zakładu górniczego albo zakładu;
- 6) bezpieczeństwo i higiena pracy w zakładzie górnym wydobywającym węglowodory otworami wiertniczymi: ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie i specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy lub ukończenie studiów wyższych w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie i ukończenie studiów podyplomowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także odbycie rocznej praktyki w dozorze ruchu w specjalności górniczej lub energomechanicznej zakładu górniczego albo zakładu oraz rocznej praktyki w dziale bezpieczeństwo i higiena pracy;
- 7) niewymienionego, w przypadku zakładu górniczego wydobywającego węglowodory otworami wiertniczymi — w pkt 1—6, a w przypadku zakładu górniczego wydobywającego otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne techniką wiertniczą — w pkt 1—5:
- a) ukończenie studiów magisterskich, inżynierskich lub licencjackich w zakresie dającym przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie oraz odbycie dwuletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo
 - b) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, oraz odbycie trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu odpowiednio: zakładu górniczego albo zakładu.

3. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego wydobywającego węglowodory otworami wiertniczymi, zakładu górniczego wydobywającego otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, zakładu górniczego prowadzącego podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, zakładu górniczego prowadzącego podziemne składowanie odpadów metodą otworową oraz zakładu wykonującego roboty geologiczne metodą otworową:

- 1) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa oraz odbycie rocznej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo trzyletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
- 2) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa oraz odbycie rocznej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo czteroletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
- 3) ukończenie studiów magisterskich na kierunku technicznym w zakresie innym niż górnictwo lub wiertnictwo oraz odbycie dwuletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo pięcioletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie, albo
- 4) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie dwuletniej praktyki na stanowisku kierownika lub zastępcy kierownika określonych w ustawie działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu, albo sześćoletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w specjalności technicznej określonej w ustawie.

§ 4. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności mierniczego górniczego:

- 1) ukończenie studiów magisterskich w zakresie miernictwa górniczego lub geodezji górniczej oraz odbycie dwuletniej praktyki mierniczej w ruchu zakładu górniczego, albo
- 2) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geodezji, złożenie w wyższej szkole technicznej z wynikiem pozytywnym egzaminu uzupełniającego z geodezji górniczej, zgodnie z programem ustalonym dla absolwentów studiów magisterskich w zakresie geodezji górniczej, oraz odbycie trzyletniej praktyki mierniczej w ruchu zakładu górniczego, albo
- 3) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie miernictwa górniczego lub geodezji górniczej oraz odbycie trzyletniej praktyki mierniczej w ruchu zakładu górniczego, albo
- 4) ukończenie studiów inżynierskich w zakresie geodezji, złożenie w wyższej szkole technicznej z wynikiem pozytywnym egzaminu uzupełniającego z geodezji górniczej, zgodnie z programem ustalonym dla absolwentów studiów magisterskich w zakresie geodezji górniczej, oraz odbycie czteroletniej praktyki mierniczej w ruchu zakładu górniczego.

§ 5. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności geologa górniczego:

- 1) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geologii górniczej oraz odbycie dwuletniej praktyki geologicznej w ruchu zakładu górniczego, albo

- 2) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geologii, złożenie w wyższej szkole technicznej z wynikiem pozytywnym egzaminu uzupełniającego z geologii górniczej, zgodnie z programem ustalonym dla absolwentów studiów magisterskich w zakresie geologii górniczej, oraz odbycie trzyletniej praktyki geologicznej w ruchu zakładu górniczego, albo
- 3) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie geologii górniczej oraz odbycie trzyletniej praktyki geologicznej w ruchu zakładu górniczego.

§ 6. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych:

- 1) ukończenie studiów magisterskich w zakresie geofizyki oraz odbycie dwuletniej praktyki geofizycznej w ruchu podziemnego zakładu górniczego, albo
- 2) ukończenie studiów magisterskich w zakresie górnictwa, geologii górniczej lub geologii, ukończenie studiów podyplomowych w zakresie geofizyki górniczej oraz odbycie trzyletniej praktyki geofizycznej w ruchu podziemnego zakładu górniczego, albo
- 3) ukończenie studiów inżynierskich lub licencjackich w zakresie geofizyki oraz odbycie trzyletniej praktyki geofizycznej w ruchu podziemnego zakładu górniczego.

§ 7. 1. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika jednostki ratownictwa górniczego oraz jego zastępcy — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych:

- 1) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa, odbycie pięcioletniej praktyki w kierownictwie i wyższym dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego, w tym dwuletniej praktyki w kierownictwie ruchu podziemnego zakładu górniczego, oraz odbycie pięcioletniej praktyki na stanowisku ratownika górniczego w podziemnym zakładzie górniczym lub zawodowego ratownika górniczego w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla podziemnych zakładów górniczych, albo
- 2) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa oraz odbycie pięcioletniej praktyki na stanowisku: kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego lub jego zastępcy lub specjalisty, w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla podziemnych zakładów górniczych.

2. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego oraz jego zastępcy — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych:

- 1) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa, odbycie czteroletniej praktyki w wyższym dozorze i dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego, w tym rocznej praktyki w wyższym dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego, oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku ratownika górniczego w podziemnym zakładzie górniczym lub zawodowego ratownika górniczego w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla podziemnych zakładów górniczych, albo
- 2) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku specjalisty w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla podziemnych zakładów górniczych.

3. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące czynności kierownika jednostki ratownictwa górniczego oraz jego zastępcy — w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze:

- 1) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa lub wiertnictwa, odbycie pięcioletniej praktyki w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego innego niż podziemny zakład górniczy oraz odbycie pięcioletniej praktyki w służbach ratownictwa górniczego przedsiębiorcy w zakładzie górniczym innym niż podziemny zakład górniczy, albo
- 2) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa lub wiertnictwa oraz odbycie pięcioletniej praktyki na stanowisku specjalisty w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze.

4. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące czynności specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych:

- 1) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa, odbycie trzyletniej praktyki w dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku ratownika górniczego w podziemnym zakładzie górniczym, albo
- 2) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa oraz odbycie trzyletniej praktyki na stanowisku zawodowego ratownika górniczego w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla podziemnych zakładów górniczych, albo
- 3) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, odbycie pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu podziemnego zakładu górniczego oraz odbycie pięcioletniej praktyki na stanowisku ratownika górniczego w podziemnym zakładzie górniczym, albo
- 4) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, oraz odbycie pięcioletniej praktyki na stanowisku zawodowego ratownika górniczego w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla podziemnych zakładów górniczych.

5. Określa się następujące kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące czynności specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze:

- 1) ukończenie studiów magisterskich lub inżynierskich w zakresie górnictwa lub wiertnictwa lub ukończenie studiów podyplomowych w zakresie górnictwa lub wiertnictwa, odbycie trzyletniej praktyki w dozorze ruchu zakładu górniczego innego niż podziemny zakład górniczy oraz odbycie trzyletniej praktyki w służbach ratownictwa górniczego przedsiębiorcy w zakładzie górniczym innym niż podziemny zakład górniczy lub w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze, albo

2) kwalifikacje zawodowe w zawodach dających przygotowanie do pracy w górnictwie otworowym lub wiertnictwie, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”, odbycie pięcioletniej praktyki w dozorze ruchu zakładu górniczego innego niż podziemny zakład górniczy oraz odbycie pięcioletniej praktyki w służbach ratownictwa górniczego przedsiębiorcy w zakładzie górniczym innym niż podziemny zakład górniczy lub w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym, wykonującym czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze.

§ 8. Określa się następujące wymagania w zakresie określonym w art. 55 pkt 2—6 ustawy, które są obowiązane spełniać osoby wykonujące czynności:

1) w podziemnych zakładach górniczych:

- a) górnika strzałowego: 24 miesiące pracy w ruchu zakładu górniczego w charakterze górnika w oddziale, w którym wykonywane są roboty strzałowe, i minimum 5 lat pracy pod ziemią, kurs specjalistyczny techniki strzałowej w zakresie określonych metod strzelania, powtarzany co 5 lat, badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat, oraz wiek 24 lata,
- b) wydawcy środków strzałowych: 24 miesiące pracy pod ziemią w ruchu podziemnego zakładu górniczego, kurs specjalistyczny wydawcy środków strzałowych, powtarzany co 5 lat, badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat, oraz wiek 21 lat,
- c) instruktora strzałowego: 5 lat pracy na stanowisku górnika strzałowego, kurs specjalistyczny instruktora strzałowego, powtarzany co 5 lat, oraz badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat,
- d) sygnalisty szybowego: 6 miesięcy pracy w szybowych brygadach remontowo-konserwacyjnych, 6 miesięcy szkolenia praktycznego pod nadzorem sygnalisty szybowego, kurs specjalistyczny sygnalisty szybowego, badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata, oraz wiek 21 lat,
- e) maszynisty maszyn wyciągowych: 6 miesięcy pracy na stanowisku sygnalisty szybowego, 6 miesięcy pracy w brygadzie konserwatorów maszyn wyciągowych, 6 miesięcy szkolenia praktycznego kierowania maszyną wyciągową przy ciągnięciu urobku pod nadzorem maszynisty wyciągowego, kurs specjalistyczny maszynisty maszyn wyciągowych oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
- f) rewidenta urządzeń wyciągowych: 24 miesiące pracy w oddziale szybowym, kurs specjalistyczny rewidenta urządzeń wyciągowych, badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata, oraz wiek 21 lat,
- g) operatora (samojezdnych) maszyn przodkowych, maszyn do robót strzałowych, maszyn do obrywki, maszyn do stawiania obudowy podporowej lub maszyn do stawiania obudowy kotwowej: 12 miesięcy pracy pod ziemią w ruchu zakładu górniczego na stanowisku górnika lub ślusarza, kurs specjalistyczny operatora określonej specjalności, badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata, oraz wiek 21 lat,
- h) operatora pojazdów pozaprzodkowych i (samojezdnych) maszyn pomocniczych, pojazdów do przewozu osób lub pojazdów do przewozu środków strzałowych: 12 miesięcy pracy pod ziemią w ruchu zakładu górniczego, kurs specjalistyczny operatora określonej specjalności, badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata, oraz wiek 21 lat,
- i) maszynisty lokomotyw pod ziemią, kolejek podwieszanych pod ziemią lub kolejek spągowych pod ziemią: 24 miesiące pracy pod ziemią w ruchu podziemnego zakładu górniczego, kurs specjalistyczny operatora określonej specjalności, badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata, oraz wiek 21 lat,

- j) rewidenta urządzeń systemów łączności, alarmowania i bezpieczeństwa: 12 miesięcy pracy pod ziemią w ruchu podziemnego zakładu górniczego pod nadzorem upoważnionego rewidenta urządzeń systemów łączności, alarmowania i bezpieczeństwa, kurs specjalistyczny eksploatacji urządzeń elektrycznych i kurs specjalistyczny eksploatacji urządzeń budowy przeciwwybuchowej dla zakładów górniczych eksploatujących urządzenia budowy przeciwwybuchowej — powtarzane co 5 lat, oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
 - k) spawacza: 3 miesiące pracy pod ziemią w ruchu podziemnego zakładu górniczego pod nadzorem upoważnionego spawacza, kurs z zakresu zagrożeń pożarowych w ruchu zakładów górniczych, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje spawacza oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
 - l) elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV: 12 miesięcy pracy pod ziemią pod nadzorem upoważnionego elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV, kurs specjalistyczny eksploatacji urządzeń budowy przeciwwybuchowej dla zakładów górniczych eksploatujących urządzenia budowy przeciwwybuchowej, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
 - m) elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV: 12 miesięcy pracy pod ziemią pod nadzorem upoważnionego elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV, kurs specjalistyczny eksploatacji urządzeń budowy przeciwwybuchowej dla zakładów górniczych eksploatujących urządzenia budowy przeciwwybuchowej, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata;
- 2) w odkrywkowych zakładach górniczych:
- a) strzałowego: 24 miesiące pracy w ruchu odkrywkowego zakładu górniczego w charakterze górnika lub wiertacza otworów strzałowych, kurs specjalistyczny techniki strzałowej w zakresie określonych metod strzelania, powtarzany co 5 lat, badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat, oraz wiek 21 lat,
 - b) wydawcy środków strzałowych: 24 miesiące pracy w ruchu odkrywkowego zakładu górniczego w charakterze górnika lub wiertacza otworów strzałowych, w tym 3 miesiące w charakterze pomocnika wydawcy środków strzałowych, kurs specjalistyczny wydawców środków strzałowych, powtarzany co 5 lat, badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat, oraz wiek 21 lat,
 - c) spawacza: 3 miesiące pracy w ruchu odkrywkowego zakładu górniczego pod nadzorem upoważnionego spawacza, kurs z zakresu zagrożeń pożarowych w ruchu zakładów górniczych, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje spawacza oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
 - d) elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV: 3 miesiące pracy w ruchu odkrywkowego zakładu górniczego pod nadzorem upoważnionego elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV, kwalifikacje elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
 - e) elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV: 3 miesiące pracy w ruchu odkrywkowego zakładu górniczego pod nadzorem upoważnionego elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV, kwalifikacje elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata;
- 3) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:

- a) strzałowego: 24 miesiące pracy w ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi, kurs specjalistyczny techniki strzałowej w zakresie określonych metod strzelania, powtarzany co 5 lat, badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat, oraz wiek 21 lat,
- b) wydawcy środków strzałowych: 24 miesiące pracy w ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi, kurs specjalistyczny wydawców środków strzałowych, powtarzany co 5 lat, badania psychiatryczne i psychologiczne, powtarzane co 5 lat, oraz wiek 21 lat,
- c) spawacza: 3 miesiące pracy w ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi pod nadzorem upoważnionego spawacza, kurs z zakresu zagrożeń pożarowych w ruchu zakładów górniczych, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje spawacza oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
- d) elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV: 3 miesiące pracy w ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi pod nadzorem upoważnionego elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV, kurs specjalistyczny eksploatacji urządzeń budowy przeciwwybuchowej dla zakładów górniczych eksploatujących urządzenia budowy przeciwwybuchowej, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
- e) elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV: 3 miesiące pracy w ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi pod nadzorem upoważnionego elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV, kurs specjalistyczny eksploatacji urządzeń budowy przeciwwybuchowej dla zakładów górniczych eksploatujących urządzenia budowy przeciwwybuchowej, powtarzany co 5 lat, kwalifikacje elektromontera maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV oraz badania psychologiczne, powtarzane nie rzadziej niż co 4 lata,
- f) mechanik wiertni: 12 miesięcy pracy w ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne, odpowiedni kurs specjalistyczny w zakresie obsługi maszyn i urządzeń wiertni, badanie psychologiczne powtarzane nie rzadziej niż co cztery lata, oraz wiek 21 lat,
- g) operator agregatów cementacyjnych, zasobników oraz urządzeń do intensyfikacji wydobycia ropy i gazu: 12 miesięcy pracy w ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi, odpowiedni kurs specjalistyczny w zakresie obsługi: agregatów cementacyjnych, zasobników oraz urządzeń do intensyfikacji wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego, badania psychologiczne powtarzane nie rzadziej niż co cztery lata, oraz wiek 21 lat.

§ 9. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący, jego zastępca lub zastępcy, sekretarz lub sekretarze oraz członkowie, którymi w zależności od rodzaju kwalifikacji zawodowych są specjaliści w zakresie górnictwa, wiertnictwa, mechaniki, elektryki, geodezji górniczej, geologii górniczej, geofizyki górniczej, ratownictwa górniczego, geologii, budownictwa oraz ochrony środowiska, a także specjaliści w zakresie prawa.

§ 10. 1. Skład zespołu egzaminacyjnego jest ustalany przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

2. W skład zespołu egzaminacyjnego wchodzi:

- 1) przewodniczący, którym jest przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub wyznaczona przez niego inna osoba wchodząca w skład komisji egzaminacyjnej;
- 2) 1 lub 2 członków będących specjalistami w zakresie, w którym mają być stwierdzone kwalifikacje;

- 3) członek posiadający wyższe wykształcenie prawnicze;
- 4) sekretarz, którym jest sekretarz komisji egzaminacyjnej, a w przypadku niemożności wykonywania przez niego obowiązków — członek komisji egzaminacyjnej.

§ 11. Określa się wysokość wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnej:

- 1) przewodniczący zespołu egzaminacyjnego — 84 zł;
- 2) członek zespołu egzaminacyjnego — 72 zł;
- 3) sekretarz zespołu egzaminacyjnego — 72 zł.

§ 12. Określa się w załączniku do rozporządzenia wzór świadectwa stwierdzenia kwalifikacji.

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755, z 2004 r. Nr 101, poz. 1035 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1474) oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2186 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1475), które na podstawie art. 215 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

....., dnia 20... r.
(godło państwowe oraz nazwa organu) (miejsowość)

ŚWIADECTWO

Na podstawie art. 57 ust. pkt ustawy z dnia 2009 r. —
Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...), stwierdza się, że:

Pan/i

syn/córka urodzony/a

w

posiada kwalifikacje do wykonywania czynności

.....
.....
.....
.....
.....

Nr
.....
(nazwa organu oraz podpis)

okrągła pieczęć

UZASADNIENIE

Jedna z istotnych zmian w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, przewidzianych w ustawie z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...), dotyczy kwalifikacji. Regulacje dotyczące kwalifikacji, uprawnień i odpowiedzialności zawodowej, zarówno w dziedzinie geologii, jak i górnictwa oraz ratownictwa górniczego, zostały — w miejsce dotychczasowego „rozproszenia” — skupione w dziale IV. W ustawie rozstrzygnięto wszystkie zasadnicze elementy dotyczące tej tematyki, począwszy od katalogu osób podległych tym regulacjom, poprzez katalog wymagań (np. kwalifikacje ogólne i zawodowe; te ostatnie na poziomie „podstawowym” — w projekcie ustawy zrezygnowano z określania szczegółowych wymagań, gdyż nadmiernie rozbudowywałyby ustawę) dla poszczególnych osób, aż po tryb postępowania w sprawie stwierdzenia kwalifikacji.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 68 ust. 1 pkt 2—5 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze (na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1 i 3—5 ustawy zostanie wydane rozporządzenie dotyczące kwalifikacji w zakresie geologii). Na mocy powołanych przepisów minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia:

- 1) kwalifikacji zawodowych, które są obowiązkane posiadać osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1—8 ustawy (kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego albo zakładu, kierownika oraz zastępcy kierownika działu ruchu, w wyższym dozorcze ruchu w poszczególnych rodzajach czynnych albo likwidowanych zakładów górniczych, poszczególnych rodzajach czynnych albo likwidowanych zakładów wykonujących roboty geologiczne oraz poszczególnych rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 ustawy, mierniczego górniczego, geologa górniczego, geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych, kierownictwa oraz specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym), oraz wymagań w zakresie określonym w art. 55 pkt 2—6 ustawy, które są obowiązkane spełniać osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 52 ust. 6 ustawy (czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego);
- 2) wymagań dotyczących ustalania składów komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego;
- 3) wysokości wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnej;
- 4) wzoru świadectwa stwierdzenia kwalifikacji.

Określając te wymagania minister właściwy do spraw środowiska ma kierować się potrzebą zapewnienia adekwatności składów komisji egzaminacyjnych do zakresu wymagań podlegających sprawdzeniu podczas egzaminu, potrzebami ustalenia wynagrodzenia odpowiadającego nakładowi pracy osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej, komunikatywności treści oraz wzorów świadectw stwierdzenia kwalifikacji, zapewnienia prawidłowego wykonywania czynności zawodowych, potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa w zakładach górniczych, a także adekwatności kwalifikacji zawodowych i wymagań do usytuowania w schemacie organizacyjnym zakładu górniczego, zakładu albo podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym oraz rodzaju zagrożeń związanych z wykonywaniem tych czynności.

Projektowane rozporządzenie zastąpi dotychczasowe:

- 1) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz. U. Nr 84, poz. 755, z 2004 r. Nr 101, poz. 1035 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1474), wydane na podstawie art. 68 ust. 2 i art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 30 czerwca 2009 r.
- 2) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2186 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1475), wydane na podstawie art. 75a ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

Konstruując projektowany akt w zakresie wymagań kwalifikacyjnych, przyjęto następujące istotne założenia, zmierzające do:

- 1) zapewnienia — tak dalece, na ile to będzie możliwe — jednoznaczności przepisów dotyczących zarówno wykształcenia (uwzględniającego założenia tzw. systemu bolońskiego), jak i doświadczenia zawodowego, co m.in. znacząco ułatwi podjęcie przez zainteresowane osoby decyzji o wszczęciu postępowania administracyjnego mającego na celu uzyskanie stwierdzenia swoich kwalifikacji oraz przyspieszy prowadzenie postępowań administracyjnych przez organy nadzoru górniczego;
- 2) znaczącego zwiększenia roli „górniczego” doświadczenia zawodowego w porównaniu z wykształceniem, gdyż dotychczas „priorytet” wykształcenia w wielu przypadkach stanowił nieuzasadnioną formalną barierę w uzyskaniu stwierdzenia kwalifikacji.

Formułując rozwiązania dotyczące ustalania składów komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego:

- 1) zapewniono rozszerzenie (otwarcie) katalogu podmiotów, których przedstawiciele są członkami komisji, a w konsekwencji zespołu, akcentując jedynie specjalizację w poszczególnych dziedzinach wiedzy;
- 2) wprowadzono jednoznacznie zasadę, że skład zespołu egzaminacyjnego jest ustalany przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej (zamiast „wyznaczania” konkretnych osób do składu zespołu);
- 3) ograniczono maksymalną ilość członków zespołu egzaminacyjnego z 6 do 5 osób.

Projektowane rozporządzenie utrzymuje dotychczasowe wysokości wynagrodzenia przewodniczącego, członków i sekretarza komisji egzaminacyjnej, ustalone z dniem 1 maja 2004 r., przyjmując, że odpowiadają one nakładowi pracy osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej.

Projektowane rozporządzenie określa jedynie jeden wzór świadectwa stwierdzenia kwalifikacji — kształt oraz treść wzoru zostały skonstruowane w sposób uniwersalny, odnosząc się do obydwu organów stwierdzających kwalifikacje (dyrektora okręgowego urzędu górniczego oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego) oraz każdego z „rodzajów” tych kwalifikacji. Treść wzoru oparto na art. 57 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują w szczególności na:

- 1) osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności na stanowiskach objętych rozporządzeniem;
- 2) organy właściwe w sprawach stwierdzania kwalifikacji wymienionych w pkt 1, tj. Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oraz dyrektorów okręgowych urzędów górniczych;
- 3) wyższe szkoły techniczne przeprowadzające egzaminy uzupełniające przewidziane projektowanym rozporządzeniem;
- 4) jednostki organizacyjne prowadzące studia podyplomowe w zakresie przewidzianym projektowanym rozporządzeniem;
- 5) przedsiębiorców, na których nałożono obowiązki związane z zatrudnianiem odpowiednio wykwalifikowanej kadry górniczej;
- 6) jednostki ratownictwa górniczego: Centralną Stację Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu (wraz z funkcjonującymi w jej strukturze okręgowymi stacjami ratownictwa górniczego), Jednostkę Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczą Stację Górnicztwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostkę Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- 7) osoby zatrudnione przez podmioty wymienione w pkt 5 i 6;
- 8) organy właściwe w sprawach nadzoru nad ruchem zakładu górniczego, uprawnione m. in. do kontroli posiadania przez osoby zatrudnione w ruchu zakładu górniczego odpowiednich kwalifikacji górniczych, określonych rozporządzeniem, tj. dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych, a w drugiej instancji — Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;

- 2) Marszałków Województw;
- 3) Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce;
- 4) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;
- 8) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 9) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- 10) Przedsiębiorstwa Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu „Petrobaltic” S.A.;
- 11) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 12) Politechniki Śląskiej;
- 13) Politechniki Wrocławskiej;
- 14) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 15) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górnotworu;
- 16) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;
- 17) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- 18) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 19) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 20) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 21) Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;
- 22) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Ponadto, stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Obowiązki Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oraz dyrektorów okręgowych urzędów górniczych, związane ze stwierdzaniem kwalifikacji, są określone w ustawie z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Finansowanie realizacji tych obowiązków następuje ze środków związanych z realizacją tej ustawy określanych w ustawie budżetowej (w części dotyczącej Wyższego Urzędu Górniczego). Wpływy z opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji, uiszczanych przez osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji, są natomiast odprowadzane na rachunek dochodów budżetu państwa, zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

W projektowanym rozporządzeniu nie przewiduje się zmian w zakresie wysokości wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie będzie miało pośredni wpływ na rynek pracy, określając „na nowo” wymagania zawodowe dla większości osób zatrudnionych w zakładach górniczych oraz innych zakładach prowadzących działalność na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne i bezpieczeństwo osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych oraz stan środowiska.

Określenie „na nowo” wymagań zawodowych w postaci odpowiedniego wykształcenia oraz długości praktyki zawodowej nie spowoduje obniżenia istniejącego stanu bezpieczeństwa w polskim górnictwie.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie zmienia zasadniczo zakresu oddziaływania w powyższym zakresie. Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Rozporządzenie to nie podejmuje bowiem kwestii związanych bezpośrednio z gospodarką i przedsiębiorczością oraz funkcjonowaniem przedsiębiorstw.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

8. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia będzie finansowana z budżetu państwa, w części dotyczącej Wyższego Urzędu Górniczego.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu uregulowanie szczegółowych zagadnień dotyczących kwalifikacji w polskim górnictwie i ratownictwie górniczym. W projekcie wskazano m.in. wymagania kwalifikacyjne spójne również z ogólnym systemem uznawania kwalifikacji zawodowych, wprowadzonym do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394), wdrażającą dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22, z późn. zm.).

Zagadnienia związane ze wspomnianymi kwalifikacjami nie są objęte wprost prawem Unii Europejskiej. Należy jednak zauważyć, że przepis określający wykaz stanowisk objętych obowiązującą i projektowaną regulacją wpłynie na modyfikację listy wymagań dla poszczególnych górniczych zawodów regulowanych, objętych przepisami o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾**

z dnia

**w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje
geologiczne złóż kopalin**

Na podstawie art. 95 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia
górnictwa (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

– Prawo geologiczne i

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny należy sporządzić dla złoża w jego naturalnych granicach lub wydzielonej jego części, jeżeli przewidywana eksploatacja wydzielonej części nie zagraża prawidłowemu wykorzystaniu złoża.

2. W przypadku dokonywania podziału złoża, dla którego jest wykonana dokumentacja geologiczna, należy sporządzić nową dokumentację dla części złoża przewidzianej do zagospodarowania, z pozostawieniem nazwy złoża uzupełnionej cyfrą arabską; dla pozostałej części należy sporządzić rozliczenie zasobów złoża w formie dodatku do dokumentacji geologicznej na koszt podmiotu, który sfinansował wykonanie nowej dokumentacji.

§ 2. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny należy sporządzić zgodnie z kategoriami rozpoznania złoża, o których mowa w § 4 i 5.

§ 3. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny należy sporządzić z podziałem na części tekstową, graficzną i tabelaryczną, niezależnie od kategorii rozpoznania złoża, z zastrzeżeniem § 7, w formie maszynopisu lub wydruku komputerowego i dodatkowo w formie dokumentu elektronicznego.

2. Sporządzone dokumentacje w formie maszynopisu lub wydruku komputerowego o których mowa w ust. 1 nie mogą zawierać elementów metalowych.

3. W dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, mającej stanowić podstawę do ubiegania się o koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, należy przedstawić dane niezbędne do sporządzenia projektu zagospodarowania złoża.

4. Część tekstowa dokumentacji geologicznej złoża kopaliny powinna zawierać:

- 1) kartę tytułową dokumentacji geologicznej złoża, zestawienie zasobów geologicznych złoża według kategorii rozpoznania, kartę informacyjną złoża oraz kartę informacyjną dokumentacji, których wzory określają:
 - a) dla kopaliny stałych - załączniki nr 1, 2, 5-7 do rozporządzenia,
 - b) dla metanu z węgla kamiennego - załączniki nr 1, 4, 6-8 do rozporządzenia,
 - c) dla węglowodorów z wyjątkiem metanu występującego w złożach węgla kamiennego - załączniki nr 1, 3, 6-8 do rozporządzenia;
- 2) spis rozdziałów;
- 3) część opisową z podziałem na następujące rozdziały:

- a) wstęp,
 - b) położenie administracyjne złoża, charakterystyka geograficzna położenia złoża (położenie złoża, zagospodarowanie terenu, waloryzacja środowiska, stan zagospodarowania złoża i jego otoczenia),
 - c) warunki geologiczne występowania złoża (położenie geologiczne złoża, stratygrafia, tektonika),
 - d) opis stanu rozpoznania złoża,
 - e) charakterystyka geologiczna złoża, w złożach węglowodorów z wyjątkiem metanu występującego w złożach węgla kamiennego, również charakterystyka ich właściwości zbiornikowych, a w złożach metanu z węgla kamiennego - charakterystyka metanonośności węgla i serii węglonośnej,
 - f) charakterystyka rodzaju i jakości kopaliny głównej oraz kopaliny towarzyszących, własności technologiczne kopaliny,
 - g) warunki geologiczno-górnictwa eksploatacji, w szczególności geologiczno - inżynierskie, hydrogeologiczne, gazowe, geotermalne,
 - h) warunki ochrony środowiska, ochrony złoża, rekultywacji (omówienie stanu środowiska i jego ochrony, przedstawienie danych w zakresie budowy złoża, warunków jego występowania, jakości kopaliny i własności skał otaczających niezbędnych dla oceny wpływu eksploatacji na środowisko, własności rekultywacyjnych skał płonnych, wymagań dotyczących ochrony złoża),
 - i) kryteria bilansowości złoża, stanowiące graniczne wartości parametrów złoża, przy których jego eksploatacja jest uzasadniona i technicznie możliwa wraz ze szczegółowym uzasadnieniem
 - j) zasoby złoża kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących oraz współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych, sposób określenia granic złoża z uzasadnieniem wyboru metod obliczenia zasobów złoża, klasyfikacja zasobów złoża z uwagi na stopień rozpoznania, analiza dokładności rozpoznania złoża,
 - k) informacja o sposobie wykorzystania złoża
 - l) spis literatury i materiałów archiwalnych, wykorzystanych do opracowania dokumentacji;
- 4) załączniki obejmujące:
- a) omówienie historii badań i eksploatacji złoża,
 - b) omówienie wykonanych prac geologicznych i badań specjalistycznych,
 - c) wyniki badań specjalistycznych,
 - d) kopie lub uwierzytelnione odpisy dokumentów, których treść ma istotne znaczenie dla opracowanej dokumentacji, w tym decyzji zatwierdzających dokumentację geologiczną i dodatki do dokumentacji, zawiadomień o przyjęciu dokumentacji i dodatków, koncesji lub decyzji zatwierdzających projekty prac geologicznych,
 - e) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.
5. Przepisu ust. 4 pkt 4 lit. e nie stosuje się do rozliczania zasobów złoża w razie zaniechania lub zakończenia eksploatacji, o której mowa w § 6 ust. 3 oraz przy zmianie dokumentacji geologicznej w przypadku posiadania przez przedsiębiorcę aktualnie obowiązującej koncesji na wydobywanie kopaliny ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, podziemne składowanie odpadów.
6. Część graficzną dokumentacji geologicznej złoża kopaliny stanowią mapy i przekroje, a w szczególności:
- 1) mapa lokalizacji złoża sporządzona na mapie topograficznej, w zależności od wielkości złoża, w skali od 1:10 000 do 1:50 000;
 - 2) mapa sytuacyjno-wysokościowa sporządzona w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie dokumentowanego obszaru złoża;

- 3) mapa geologiczno-gospodarcza rejonu występowania złoża przedstawiająca składniki środowiska podlegające ochronie, sporządzona w skali 1:50 000 lub 1:25 000 dostosowanej do wielkości złoża, z podaniem położenia złoża;
- 4) mapy ilustrujące budowę złoża niezbędne do scharakteryzowania jego formy, sposobu ułożenia, zmienności budowy i jakości kopaliny;
- 5) mapy obliczenia zasobów złoża;
- 6) mapy i przekroje geologiczne, a w zależności od potrzeb - również hydrogeologiczne, geologiczno-inżynierskie, gazonośności i geotermiczne;
- 7) profile geologiczne wyrobisk rozpoznawczych i wybranych wyrobisk górniczych w przypadku czynnych zakładów górniczych.

7. Część tabelaryczną dokumentacji geologicznej złoża kopaliny stanowią w szczególności:

- 1) wyniki obliczeń statystycznych lub geostatystycznych - w zależności od potrzeb;
- 2) wyniki badań rodzaju i jakości kopaliny, wraz z obliczeniami średnich parametrów dla złoża;
- 3) obliczenia zasobów kopaliny w poszczególnych częściach złoża lub blokach obliczeniowych;
- 4) zbiorcze zestawienie zasobów złoża.

8. Oznaczenia i symbole na załącznikach stanowiących część graficzną dokumentacji powinny być zgodne z wymaganiami Polskich Norm – Mapy Górnicze: PN-G-09000-3:2002, PN-G-09001:2003, PN-G-09003:2003, PN-G-09004:2005, PN-G-09005:2004, PN-G-09007:2004, PN-78/G-09010, PN-73/G-09016, PN-75/G-09020 i PN-75/G-09021.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin

§ 4. 1. W dokumentacjach geologicznych złóż kopalin stałych stosuje się kategorie rozpoznania złoża: D, C₂, C₁, B, A.

2. Rozpoznanie złoża lub jego części w poszczególnych kategoriach powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) w kategorii D - granice złoża, jego budowę geologiczną i zasoby określa się na podstawie odosobnionych wyrobisk, interpretacji geologicznej danych geofizycznych przy zastosowaniu ekstrapolacji; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów może przekraczać 40%;
- 2) w kategorii C₂ - granice złoża określa się na podstawie danych z wyrobisk, odsłoneń naturalnych lub badań geofizycznych metodą interpolacji lub odpowiednio uzasadnionej ekstrapolacji; poznane powinny być główne cechy formy, budowy i tektoniki złoża; jakość kopaliny należy rozpoznać na podstawie systematycznego opróbowania w pełnym zakresie możliwych zastosowań kopaliny; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 40%;
- 3) w kategorii C₁ - granice złoża określa się na podstawie danych z wyrobisk rozpoznawczych, z odsłoneń naturalnych lub badań geofizycznych metodą interpolacji lub w ograniczonym stopniu ekstrapolacji; stopień rozpoznania złoża powinien być wystarczający dla szczegółowego określenia formy, budowy, tektoniki złoża i jakości kopaliny w złożu oraz dokonania oceny wpływu przewidywanej eksploatacji na środowisko; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 30%;

- 4) w kategorii B – granice złoża określa się w sposób uściślony na podstawie specjalnie wykonanych w tym celu prac geologicznych; jakość i własności technologiczne kopaliny powinny być potwierdzone wynikami prób w skali póltechnicznej lub przemysłowej; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 20%;
- 5) w kategorii A - złoża jest rozpoznane w stopniu umożliwiającym bieżące prowadzenie jego eksploatacji przy możliwie najwyższym stopniu wykorzystania zasobów; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów w poszczególnych blokach nie może przekraczać 10%.

§ 5. 1. W dokumentacjach geologicznych złóż węglowodorów i metanu występującego jako kopalina towarzysząca w złożach węgla kamiennego stosuje się kategorie rozpoznania złoża: C, B, A.

2. Rozpoznanie złoża lub jego części w poszczególnych kategoriach powinno spełniać następujące wymagania:

- 1) w kategorii C – granice złoża określa się na podstawie wyników badań geofizycznych i interpretacji geologicznej, a uzyskane dane umożliwiają projektowanie prac niezbędnych do dalszego rozpoznania złoża lub jego zagospodarowania, po uzyskaniu z co najmniej jednego otworu przyływu kopaliny, w ilości posiadającej znaczenie gospodarcze; błąd oszacowania średnich parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 40%;
- 2) w kategorii B – zbadana budowa geologiczna złoża pozwala na jednoznaczne określenie jego granic oraz parametrów zbiornikowych warstw roponośnych, gazonośnych i ich zmienności; błąd oszacowania średnich parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 30%;
- 3) w kategorii A – ustala się dane określone dla kategorii B z uwzględnieniem wyników uzyskanych z eksploatacji; błąd oszacowania średnich parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 15%.

§ 6. 1. W dodatku do dokumentacji geologicznej eksploatowanego złoża kopaliny stałej, obok wyników prac geologicznych wykonanych w celu udokumentowania złoża, należy uwzględnić dane zawarte w dokumentacji mierniczo - geologicznej zakładu górniczego, wyniki bieżącego opróbowania złoża oraz wyniki badań specjalistycznych, w szczególności geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych i gazowych.

2. W dodatku do dokumentacji geologicznej złoża węglowodorów z wyjątkiem metanu występującego w złożach węgla kamiennego, zawierającym nowe określenie zasobów pierwotnych zgodne z aktualnym stanem rozpoznania, należy podać omówienie przyczyn zmian.

3. Rozliczenia zasobów złoża w przypadku zaniechania lub zakończenia eksploatacji złoża dokonuje się w dodatku do dokumentacji geologicznej złoża.

4. W dodatku do dokumentacji geologicznej zamieszcza się materiały podstawowe, które dokumentują powstałe zmiany, w szczególności rozliczenie zasobów złoża oraz uzasadnienie stwierdzonych różnic w wielkości dokumentowanych zasobów.

Rozdział 3

Sporządzanie dokumentacji geologicznych złóż kopaliny dla których organem koncesyjnym jest starosta

§ 7. Dokumentacja geologiczna złóż kopalin, która może stanowić podstawę do ubiegania się o koncesję na warunkach określonych w art. 21 pkt 3 ustawy z dnia - Prawo geologiczne i górnicze, składa się z:

- 1) części tekstowej zawierającej:
 - a) kartę tytułową, której wzór stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia,
 - b) kartę informacyjną, której wzór stanowi załącznik nr 9 do rozporządzenia,
 - c) zestawienie zasobów złoża,
 - d) zestawienie wyników badań rodzaju i jakości kopaliny,
 - e) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację,
 - f) część opisową, zawierającą krótką charakterystykę złoża;
- 2) części graficznej zawierającej:
 - a) mapę lokalizacji złoża na mapie topograficznej w skali 1:10 000 z zaznaczeniem obiektów podlegających ochronie w jego otoczeniu (grunty rolne klas I-IV, grunty leśne, obszary chronionego krajobrazu, granice zbiorników wód podziemnych, granice sąsiednich złóż),
 - b) profile geologiczne wykonanych wyrobisk i odsłoneń naturalnych,
 - c) mapę sytuacyjno-wysokościową złoża w skali co najmniej 1:2 000 z naniesionymi granicami złoża, wyrobiskami i odsłoneciami naturalnymi, ważniejszymi obiektami mającymi wpływ na sposób zagospodarowania złoża oraz linią przekroju geologicznego przez złoże,
 - d) mapę obliczenia zasobów złoża,
 - e) co najmniej jeden przekrój geologiczny przez złoże;
- 3) tabeli obliczenia zasobów złoża.

Rozdział 4

Przepis końcowy

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia²⁾.

Minister Środowiska

-
- 1) Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).
 - 2) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 lipca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin (Dz. U. Nr 136, poz. 1151).

WZÓR

KARTA TYTUŁOWA DOKUMENTACJI GEOLOGICZNEJ ZŁOŻA

Finansujący dokumentację:.....
Użytkownik złoża:.....
Wykonawca dokumentacji:.....

Dokumentacja geologiczna

złoża
(nazwa kopaliny), (nazwa złoża)

w kat.
(kategoria rozpoznania)

miejsowość:.....

gmina:.....

powiat:.....

województwo:.....

Geolog dokumentujący:

.....

(podpis z podaniem
imienia i nazwiska oraz nr uprawnień
lub podpis osoby świadczącej usługi transgraniczne)

(miejsowość, rok)

WZÓR

ZESTAWIENIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH..... **W ZŁOŻU**

(nazwa kopaliny)

(nazwa złoża)

OBLICZONYCH WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA R.

Kopalina rodzaj lub zastosowanie**) surowcowe	Zasoby bilansowe					
	Razem	A	B	C ₁	C ₂	D
Kopalina ogółem						

Kopalina rodzaj lub zastosowanie**) surowcowe	Zasoby pozabilansowe *)					
	Razem	A	B	C ₁	C ₂	D
Kopalina ogółem						

*) Tę część tabeli załączać tylko w przypadku oszacowania zasobów pozabilansowych

*****) dla złóż rud metali podaje się również zawartość metali**

Geolog dokumentujący:

.....
 (podpis z podaniem
 imienia i nazwiska
 oraz nr uprawnień
 lub podpis osoby świadczącej
 usługi transgraniczne)

WZÓR

**ZESTAWIENIE ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH
ORAZ PRZEWIDYWANYCH ZASOBÓW WYDOBYWALNYCH ZŁOŻA
WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA R.**

Kopalina	Wyszczególnienie	Zasoby bilansowe/pozabilansowe *)			
		razem	A	B	C
	Pierwotne zasoby geologiczne				
	Pierwotne zasoby wydobywalne				
	Dotychczasowe wydobycie od dnia do dnia ...				
	Stan zasobów geologicznych na dzień 31 grudnia r.				
	Stan zasobów wydobywalnych na dzień 31 grudnia r.				

*) Niepotrzebne skreślić

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem
imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień
lub podpis osoby świadczącej
usługi transgraniczne)
)

Załącznik nr 4

WZÓR

**ZESTAWIENIE ZASOBÓW WYDOBYWALNYCH
METANU Z WĘGLA KAMIENNEGO JAKO KOPALINY**

.....
(głównej lub towarzyszącej)

WG STANU ROZPOZNANIA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA R

Kopalina rodzaj/ jakość	Wydobywalne zasoby bilansowe w mln m ³			
	razem	A	B	C
metan sorbowalny				
metan wolny **)				
Razem zasoby bilansowe				

Kopalina rodzaj/ jakość	Wydobywalne zasoby pozabilansowe *) w mln m ³			
	razem	A	B	C
metan sorbowalny				
metan wolny**)				
Razem zasoby pozabilansowe				

*) Tę część tabeli załączać tylko w przypadku oszacowania zasobów pozabilansowych.

**) Jeśli występuje w złożu.

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem
imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień
lub podpis osoby świadczącej
usługi transgraniczne)

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA ZŁOŻA**kopaliny stałej**

1. Nazwa złoża:
2. Kod złoża (w systemie MIDAS):
3. Kopalina główna:
4. Położenie złoża:
 miejscowość: gmina: powiat: województwo:
5. Region:
6. Użytkownik złoża (pełna nazwa):
 adres:
 telefon:
 fax:
 e-mail:
7. Nadzór górniczy:
8. Koncesję na wydobywanie wydaje:
 minister:
 marszałek
 województwa:
 starosta:
9. Koncesja na wydobywanie (dla złóż zagospodarowanych):
 Nr koncesji:
 wydana przez:
 wydana dnia:
 termin ważności:
10. Obszar i teren górniczy (nazwa obszaru):
 Nr decyzji:
 wydana przez:
 termin ważności:
 status:
11. Projekt zagospodarowania złoża /dodatek nr:
 Nr decyzji/zawiadomienia o przyjęciu:
 wydana(e) przez:
 wydana(e) dnia:
12. Powierzchnia całkowita złoża: ha
13. Rodzaj nieruchomości gruntowej nad złożem:
 grunty leśne ha
 grunty rolne (I - IV kl. bon.) ha
 grunty rolne (V - VI kl. bon.) ha
 zabudowa przemysłowa ha
 grunty komunalne ha
 inne (parki, rezerваты, obsz. ujęć wodn. itp.) ha
14. Dopływ wód do wyrobiska: ... m³/min
15. Poziomy wodonośne:

głębokość	ciśnienie	stopień	mineral.	rodzaj wód	klasa wód
od... do...	od... do...	od.....	do

16. Zagrożenie środowiska przez wydobywanie:
17. Zagrożenie środowiska przez przeróbkę:
18. Kierunek rekultywacji:
19. Stan zagospodarowania złoża:
20. Data rozpoczęcia eksploatacji:
21. Data zakończenia eksploatacji:
22. Sposób eksploatacji:
23. System eksploatacji:
24. Zagrożenia eksploatacji:

tąpaniami	stopnia
metanowe	kategorii
wybuchami pyłów	klasy
pyłowe	stopnia
wodne	stopnia
inne	
25. Stratygrafia spągu kopaliny:
26. Stratygrafia stropu kopaliny:
27. Stratygrafia lokalna (warstwy):
28. Rodzaj kopaliny (podstawowa, pospolita, ,
objęta własnością górnictw, objęta prawem
własności nieruchomości gruntowej)
29. Podtypy kopaliny :
30. Parametry jakościowe poszczególnych podtypów kopaliny:

parametr:	min.:	max.:	średnio:	jednostka:
.....
31. Kopalina towarzysząca:
32. Kopalina współwystępująca:
33. Forma złoża:
34. Grupa złoża:
35. Ilość pokładów:

	minimalna	maksymalna	średnia
36. Grubość nadkładu (N *):	od	do
37. Miąższość złoża (Z *):	od	do
38. Głębokość spągu złoża:	od	do
39. Stosunek N/Z (tylko dla złóż eksploatowanych odkrywkowo)		
40. Metoda obliczania zasobów:
41. NZKU (Nomenklatura Złóż Kopalin):
42. Metody przeróbki kopaliny:
43. Kierunki zastosowań kopaliny:
44. Litologia skał otaczających kopalinę:

Geolog dokumentujący:

.....

(podpis z podaniem imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień lub podpis osoby świadczącej
usługi transgraniczne)

Niewypełnione punkty karty informacyjnej powinny być oznaczone uwagą: "nie dotyczy"

*) Nie dotyczy złóż wielopokładowych (np. węgla kam.).

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA DOKUMENTACJI**Tytuł dokumentacji:****Powierzchnia obszaru dokumentowanego:**

Data rozpoczęcia badań:

Data zakończenia badań:

Liczba wykonanych wierceń ... łączny metraż ... wykonawca

głębokość wierceń: od: do:

profilowanie otworów:

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Opróbowanie:

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Miejsce przechowywania rdzeni wiertniczych:

Badania geofizyczne w otworach:

rodzaj..... ilość..... wykonawca

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Badania geofizyczne powierzchniowe:

rodzaj..... ilość..... wykonawca

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Badania laboratoryjne:

rodzaj..... ilość..... wykonawca

(imię i nazwisko)

Badania hydrogeologiczne:

rodzaj..... ilość..... wykonawca

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Badania geologiczno-inżynierskie:

rodzaj..... ilość..... wykonawca

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Badania gazowe:

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)

Obliczanie zasobów:

(imię i nazwisko,
nr uprawnień)Uwaga: W karcie informacyjnej dokumentacji pomija się pozycje,
które nie dotyczą danej dokumentacji.

Geolog dokumentujący:

.....
 (podpis z podaniem
 imienia i nazwiska oraz nr uprawnień
 lub podpis osoby świadczącej usługi transgraniczne)

Załącznik nr 7

WZÓR

WCZEŚNIEJSZE DOKUMENTACJE I DODATKI DO DOKUMENTACJI

Data zatwierdzenia lub przyjęcia	Rodzaj	Kategoria	Udokumentowane zasoby	
			bilansowe	pozabilansowe

Geolog dokumentujący:

.....
(podpis z podaniem
imienia i nazwiska
oraz nr uprawnień
lub podpis osoby świadczącej
usługi transgraniczne)

KARTA INFORMACYJNA ZŁOŻA
węglowodorów i metanu występującego, jako kopalina towarzysząca w złożach węgla kamiennego

1. Nazwa złoża:
2. Kod złoża (w systemie MIDAS):
3. Kopalina główna:
4. Położenie złoża:
miejscowość: gmina: powiat:.....województwo:.....
5. Region:
6. Użytkownik złoża (pełna nazwa):
adres:
telefon:
fax:
e-mail:
7. Nadzór górniczy:
8. Koncesja na wydobywanie (dla złóż zagospodarowanych):
nr koncesji:
wydana przez:
wydana dnia:
termin ważności:
9. Obszar i teren górniczy (nazwa obszaru):
nr decyzji :
wydana przez:
termin ważności:
status:
10. Projekt zagospodarowania złoża /dodatek nr:
nr decyzji/ zawiadomienia o przyjęciu:
wydana (e) przez:
wydana (e) dnia:
11. Powierzchnia całkowita złoża: ha
12. Rodzaj nieruchomości gruntowej nad złożem:
grunty leśne ha
grunty rolne ha
zabudowa przemysłowa ha
grunty komunalne ha
inne (parki, rezerваты, obsz. ujęć wodn. itp.)..... ha
13. Zagrożenie środowiska przez wydobywanie:
14. Kierunek rekultywacji:
15. Stan zagospodarowania złoża:
16. Data rozpoczęcia eksploatacji:
17. Data zakończenia eksploatacji:
18. Stratygrafia i litologia skały zbiornikowej:
19. Podtypy kopaliny głównej:
20. Parametry jakościowe typów i podtypów kopaliny głównej:

	min.	max.	średnio	jednostka
metan CH ₄
etan C ₂ H ₆
węglowodory ciężkie C ₃
dwutlenek węgla CO ₂

	azot N ₂
	siarkowodór H ₂ S
	hel He
	wartość opałowa
	ciężar właściwy ropy
	parafina
	siarka S
	rtęć Hg

21.	Kopalina towarzysząca:				
22.	Kopalina współwystępująca:				
23.	Ilość poziomów ropy i gazonośnych:				
24.	Głębokość położenia złoża:		m		
25.	Głębokość położenia wody podścielającej:		m		
26.	Mięższość efektywna złoża:		m.		
27.	Porowatość:		%		
28.	Przepuszczalność:		mdcy		
29.	Zapiaszczenie:		%		
30.	Współczynnik nasycenia:				
31.	Ciśnienie pierwotne:		MPa		
32.	Ciśnienie aktualne:		MPa		
33.	Temperatura złoża:		°C		
34.	Ciśnienie złożowe pierwotne:		MPa		
		min.	max.	średnio	jednostka
35.	Wydajność absolutna (V _{abs}):	m ³ /min
36.	Wydajność dozwolona (V _{dozw}):	m ³ /min
37.	Wykładnik wodny:	g/m ³
38.	Wykładnik gazowy:	m ³ /t
39.	Wykładnik ropny:	g/m ³
40.	Typ chemiczny wody złożowej:				
41.	Stopień mineralizacji wody złożowej:		g/l		
42.	Warunki produkowania:				
43.	Współczynnik wydobywania:				
44.	Metoda obliczania zasobów:				

Geolog dokumentujący:

.....
 (podpis z podaniem
 imienia i nazwiska
 oraz nr uprawnień
 lub podpis osoby świadczącej
 usługi transgraniczne)

Niewypełnione punkty karty informacyjnej powinny być oznaczone uwagą "nie dotyczy".

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA ZŁOŻA

1.	Nazwa złoża	
2.	Kopalina główna	
3.	Kopaliny towarzyszące	
4.	Położenie złoża: miejscowość, gmina, powiat, województwo	
5.	Użytkownik złoża: adres, telefon, fax	
6.	Właściciel terenu złoża	
7.	Stan zagospodarowania złoża - wcześniejsza eksploatacja	
8.	Klasa gleb na obszarze złoża	
9.	Sposób użytkowania powierzchni na terenie złoża	
10.	Obiekty i obszary chronione w sąsiedztwie złoża	
11.	Zagrożenia środowiska przez wydobycie i przeróbkę kopaliny	
12.	Sposób rozpoznania złoża	
13.	Budowa geologiczna złoża: forma, sposób ułożenia, wiek i rodzaj utworów budujących i otaczających złożę, rodzaj nadkładu	
14.	Powierzchnia złoża	
15.	Grubość nadkładu (N) od ... do ...średnio ...	
16.	Miąższość złoża (Z) od ... do ...średnio ...	
17.	Głębokość spągu od ... do ...średnio...	
18.	Stosunek N/Z od ... do ...	
19.	Parametry jakościowe kopaliny min. ... max. ... średnio ...	
20.	Poziomy wodonośne: głębokość od ... do ...	
21.	Obliczona wielkość zasobów w m ³ i w t	
22.	Przewidywany sposób eksploatacji	
23.	Przewidywana wielkość rocznego wydobycia	
24.	Przewidywany sposób przeróbki kopaliny	
25.	Kierunki zastosowań kopaliny	
26.	Przewidywany sposób rekultywacji wyrobiska	
27.	Inne uwagi: (dotyczące złoża i sposobu jego eksploatacji)	

Geolog dokumentujący:

.....
 (podpis z podaniem imienia i nazwiska
 oraz nr uprawnień lub podpis osoby świadczącej
 usługi transgraniczne)

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 95 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ...)

Na podstawie tego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin.

W rozporządzeniu Minister Środowiska określa wymagania, jakim mają odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin w podziale na część tekstową, tabelaryczną i graficzną. W omówieniu ogólnych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne podano zawartość poszczególnych rozdziałów tekstu opracowania, ilość i zakres treści załączników graficznych i tabelarycznych oraz zawarto określenie kategorii rozpoznania złoża, które ustala się na podstawie stopnia rozpoznania złoża, uzależnionego od rodzaju i ilości prac geologicznych wykonanych w opracowanej dokumentacji. Potwierdzeniem rozpoznania złoża w poszczególnej kategorii jest wartość błędu oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów wyliczona metodami statystycznymi.

Minister Środowiska w rozporządzeniu wskazuje, że część tekstowa dokumentacji geologicznej złoża kopaliny powinna zawierać dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację. Jednocześnie Minister zaznacza, że w razie rozliczania zasobów złoża w przypadku zaniechania lub zakończenia eksploatacji złoża, dla którego wykonuje się dodatek do dokumentacji geologicznej złoża kopaliny oraz przy zmianie dokumentacji geologicznej w przypadku posiadania przez przedsiębiorcę aktualnie obowiązującej koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji i podziemne składowanie odpadów nie ma obowiązku umieszczania w dokumentacji dowodu istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której ją sporządzono. Jest to zgodne z projektem ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Przepisy w stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia z dnia 6 lipca 2005 r. nie uległy znaczącym zmianom. Poprzednie rozporządzenie sprawdziło się podczas 3 letniego okresu jego stosowania a projektowana nowa ustawa nie wprowadza wielu istotnych zmian w zakresie sporządzania dokumentacji geologicznych złóż kopalin. Do istotnych zmian należy zaliczyć samodzielne określanie przez wykonawcę dokumentacji granicznych wartości parametrów złoża, przy których jego eksploatacja jest uzasadniona i

technicznie możliwa. Zrezygnowano z określania poprzez rozporządzenie kryteriów bilansowości złóż kopalin, według których należało dokumentować złoża. W związku z tym w rozporządzeniu w § 3 ust. 4 pkt. 3 dodano pod lit. i, zapis dotyczący konieczności szczegółowego przedstawienia zastosowanych w dokumentacji kryteriów bilansowości wraz z uzasadnieniem. W § 3 ust. 1 dokładnie określono formę w jakiej ma być sporządzona dokumentacja, a jest to maszynopis lub wydruk komputerowy. Dodatkowo wymaga się sporządzania dokumentacji w postaci dokumentu elektronicznego co ułatwi archiwizowanie dokumentów. Z tego też powodu dodano zapis mówiący o konieczności przekazywania do odpowiednich organów administracji dokumentów bez zawartości elementów metalowych co jest zgodne z rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 16 września 2002 r., w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych.(Dz. U. Nr 167, poz. 1375). Podpis geologa dokumentującego z koniecznością podania numeru uprawnień geologicznych uzupełniono o możliwość podpisywania dokumentacji i załączników przez osobę świadczącą usługi transgraniczne na podstawie ustawy z dnia 18 marca 2008 r. *o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej*. W karcie informacyjnej dokumentacji dodano pozycję –badania geologiczno – inżynierskie z podaniem ich rodzaju ilości i wykonawcy z podpisem osoby lub osób je wykonujących i podaniem nr uprawnień.

Pozostawiono rozdział dotyczący sporządzania “uproszczonych “ dokumentacji dla których organem koncesyjnym jest starosta. To rozwiązanie sprawdziło się i sprzyja uproszczeniu postępowania i ułatwieniu działalności przedsiębiorcom. W załączniku nr 2 dotyczącym zestawienia zasobów geologicznych w złożu dodano zapis o konieczności podawania zawartości metali dla złóż rud metali co ułatwi wprowadzenie danych do bilansu zasobów kopalin. W karcie informacyjnej złoża węglowodorów i metanu występującego, jako kopalina towarzysząca w złożach węgla kamiennego, stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia zaniechano podziału gruntów rolnych znajdujących się nad złożem na klasy bonitacyjne. Ponadto punkt dotyczący parametrów jakościowych podtypów kopaliny głównej rozszerzono również o typy kopaliny głównej. W załączniku nr 8 dodano punkty ciśnienie pierwotne i ciśnienie aktualne. Dodatkowo wstawiono punkt 34 – ciśnienie złożowe pierwotne. Określenie tego ciśnienia ma istotne znaczenie z punktu widzenia dokumentowania złóż ropy i gazu i do tej pory było przedstawiane w dokumentacjach przez dokumentatorów dodatkowo (nie obligatoryjnie). Jednocześnie punkty określające

wydajność absolutną i dozwoloną oraz wykładniki wodny, gazowy i ropny poszerzono o wartość minimalną, maksymalną i średnią.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Rozporządzenie powinno wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

Ocena Skutków Regulacji (OSR) do projektu rozporządzenia

1. Podmioty, których dotyczy niniejsza regulacja.

Projekt rozporządzenia dotyczy podmiotów wykonujących prace geologiczne w celu sporządzania dokumentacji geologicznych.

2. Konsultacje

Przy opracowywaniu projektu zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne.

W ramach konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie rozesłany z prośbą o opinię do wszystkich Marszałków Województw, organizacji i zrzeszeń przedsiębiorców takich jak:

1. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza
NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4
00-975 Warszawa
2. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. W. Korfańskiego 125a
40-156 Katowice
3. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24
80-855 Gdańsk
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19
40-009 Katowice
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”
ul. Piękna 22/8
00-549 Warszawa
6. Porozumienie Związków Zawodowych Kadra
ul. Obroki 77
40-833 Katowice
7. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6
00-591 Warszawa
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10
00-136 Warszawa
9. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7
03-973 Warszawa
10. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40
00-924 Warszawa
11. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4
00-975 Warszawa
12. Wyższy Urząd Górniczy
ul. Poniatowskiego 31
40-956 Katowice

13. Polskie Towarzystwo Geologiczne
ul. Oleandry 2a
30-056 Kraków
14. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice
15. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4
40-955 Katowice
16. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50
25-501 Kielce
17. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50
25-501 Kielce
18. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1
96-200 Sieradz
19. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25
40-952 Katowice

Ponadto przedmiotowy projekt zostanie zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Środowiska.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na wydatki budżetu i sektora publicznego. Niemal wszystkie dokumentacje geologiczne, które reguluje to rozporządzenie wykonywane są przez firmy prywatne.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin nie będzie miało wpływu na rynek pracy. W porównaniu z poprzednim rozporządzeniem z dnia 6 lipca 2005r. zmiany w tej regulacji są niewielkie i w żaden sposób nie wpływają na zatrudnienie.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Ponadto wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało większego wpływu na sytuację przedsiębiorców. Rozporządzenie to nakłada konieczność szczegółowego przedstawienia przez przedsiębiorcę zastosowanych w dokumentacji kryteriów bilansowości wraz z uzasadnieniem (§ 3 ust. 4 pkt. 3 lit. i). Jest to zgodne z nową ustawą, która zakłada samodzielne określanie kryteriów bilansowości złoża jakie będą stosowane w toku dokumentowania złoża. Jednocześnie projekt regulacji uwzględnia sporządzanie dokumentacji (uproszczonych) dla których organem koncesyjnym jest starosta. Rozwiązanie takie sprzyja uproszczeniu postępowania i ułatwieniu działalności przedsiębiorcom.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów. Rozporządzenie to określa bowiem szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopalin. Dotyczy zatem przedsiębiorców wykonujących wyżej wymienione dokumentacje.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na ochronę środowiska.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

**Rozporządzenie
Ministra Środowiska¹⁾**

z dnia
**w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje
hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie**

Na podstawie art. 95 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać:

- 1) dokumentacje hydrogeologiczne;
- 2) dokumentacje geologiczno-inżynierskie.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) bilansie wodno-gospodarczym wód podziemnych - rozumie się przez to porównanie wielkości zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych ze stanem ich zagospodarowania, w celu wskazania istniejących w obszarze bilansowym albo w jednostce bilansowej rezerw lub deficytu zasobów wód podziemnych;
- 2) depresji regionalnej - rozumie się przez to wielkość obniżenia poziomu zwierciadła wody podziemnej w jednostce hydrogeologicznej, wywołanego współdziałaniem eksploatowanych ujęć lub systemów odwadniających;
- 3) depresji rejonowej - rozumie się przez to wielkość obniżenia poziomu zwierciadła wody podziemnej wyrażonego wartością izolinii depresji obejmującej wszystkie współdziałające otwory eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych;
- 4) jednostce bilansowej - rozumie się przez to część obszaru bilansowego wydzielaną ze względu na podobieństwo parametrów hydrogeologicznych lub warunków hydrodynamicznych;
- 5) jednostce hydrogeologicznej - rozumie się przez to fragment litosfery stanowiący przestrzennie i dynamicznie zdefiniowany system krążenia wód podziemnych, dający się opisać parametrami hydrogeologicznymi poziomów wodonośnych i słabo przepuszczalnych poziomów rozdzielających;
- 6) monitoringu osłonowym ujęcia - rozumie się przez to system cyklicznych (powtarzalnych) obserwacji i pomiarów oraz ocen i prognoz ilości oraz właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych, prowadzonych w otoczeniu ujęcia,

umożliwiający wczesne ostrzeżenie o pojawiającym się zagrożeniu degradacji ilościowej i jakościowej eksploatowanych wód podziemnych;

- 7) obszarze bilansowym - rozumie się przez to jednostkę hydrogeologiczną, wytypowaną w celu ustalenia zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych wraz z oceną stopnia ich zagospodarowania;
- 8) obszarze zasobowym - rozumie się przez to fragment zbiornika wód podziemnych ograniczony zasięgiem spływu wód podziemnych do ujęcia, w obrębie którego formuje się co najmniej połowa zasobów eksploatacyjnych tego ujęcia;
- 9) otworze awaryjnym - rozumie się przez to otwór zlokalizowany w zasięgu oddziaływania ujęcia wód podziemnych posiadającego ustalone zasoby eksploatacyjne, o konstrukcji zbliżonej do innych otworów tego ujęcia, eksploatowany naprzemiennie z tymi otworami i ujmujący wodę z tego samego poziomu wodonośnego oraz eksploatowany przez tego samego właściciela ujęcia;
- 10) otworze zastępczym - rozumie się przez to otwór wykonany w miejsce otworu likwidowanego lub otworu wyłączzonego z eksploatacji w celu prowadzenia obserwacji i badań wód podziemnych;
- 11) poziomie wodonośnym - rozumie się przez to warstwę lub zespół warstw wodonośnych wykazujących łączność hydrauliczną;
- 12) typie chemicznym wody - rozumie się przez to zespół właściwości fizyczno-chemicznych wody, przedstawiony w formie skróconej, wynikającej z powszechnie stosowanych w badaniach hydrogeochemicznych podziałów klasyfikacyjnych wód podziemnych (klasyfikacji hydrogeochemicznych);
- 13) zasobach dyspozycyjnych - rozumie się przez to ilość wód podziemnych możliwą do pobrania z obszaru bilansowego w określonych warunkach środowiska i hydrogeologicznych, bez wskazywania szczegółowej lokalizacji i warunków techniczno-ekonomicznych ujmowania wód;
- 14) zasobach eksploatacyjnych - rozumie się przez to ilość wód podziemnych możliwą do pobrania z ujęcia w danych warunkach hydrogeologicznych i techniczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem zapotrzebowania na wodę i przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska;
- 15) zbiorniku wód podziemnych - rozumie się przez to zespół przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, którego granice są określone parametrami hydrogeologicznymi lub warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych;
- 16) źródle naturalnym - rozumie się przez to samoczynny, naturalny i skoncentrowany wypływ wody podziemnej na powierzchnię.

2. Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego ustalone w dokumentacji hydrogeologicznej służą:

- 1) ocenie stopnia zagospodarowania zasobów wód podziemnych i wielkości dostępnych rezerw zasobowych albo deficytu zasobów wodnych w obszarze bilansowym, w tym w regionie wodnym lub w zlewni;
- 2) rozpoznaniu terenów perspektywicznych do budowy ujęć wód podziemnych;
- 3) bilansowaniu i weryfikacji zasobów w rejonach o intensywnej, skupionej eksploatacji wód podziemnych;
- 4) wykonaniu bilansu wodno-gospodarczego dla ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego lub zlewni.

3. Zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych ustalone w dokumentacji hydrogeologicznej służą racjonalnej eksploatacji wód podziemnych w wyznaczonym obszarze zasobowym ujęcia oraz określaniu parametrów hydrogeologicznych ujętego poziomu wodonośnego (warstwy wodonośnej) oraz parametrów eksploatacyjnych ujęcia.

§ 3. 1. Dokumentacja hydrogeologiczna oraz geologiczno-inżynierska składa się z części tekstowej i z części graficznej.

2. Dokumentacje o których mowa w ust. 1 sporządza się w wersji wydruku komputerowego oraz jako dokument elektroniczny.

3. Sporządzone dokumentacje w wersji wydruku komputerowego o których mowa w ust. 2 nie mogą zawierać elementów metalowych.

4. Część tekstowa dokumentacji, o której mowa w ust. 1, sporządzona w formie wydruku komputerowego, obejmuje:

1) stronę tytułową zawierającą:

- a) nazwę i adres podmiotu, który wykonał dokumentację,
- b) nazwę i adres podmiotu, który zamówił i sfinansował wykonanie dokumentacji,
- c) tytuł dokumentacji,
- d) imię i nazwisko oraz podpis autora dokumentacji, a także numer uprawnień geologicznych,
- e) imię, nazwisko i podpis kierownika podmiotu, który wykonał dokumentację,
- f) datę sporządzenia dokumentacji;

2) kartę informacyjną dokumentacji, której wzór określa:

- a) załącznik nr 1 do rozporządzenia - w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego,
- b) załącznik nr 2 do rozporządzenia - w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych niebędących kopalinami,
- c) załącznik nr 3 do rozporządzenia - w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne źródła naturalnego,
- d) załącznik nr 4 do rozporządzenia - w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód leczniczych,
- e) załącznik nr 5 do rozporządzenia - w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód termalnych,
- f) załącznik nr 6 do rozporządzenia - w przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskiej;

3) kopię lub uwierzytelniony odpis koncesji lub decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych lub projekt robót geologicznych, których wyniki przedstawione są w dokumentacji, jeśli sporządzenie tego projektu było wymagane;

4) część opisową;

5) spis literatury i materiałów archiwalnych, uwzględnionych przy opracowaniu dokumentacji.

5. Karty informacyjnej dokumentacji nie sporządza się w dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne.

6. Mapy wymagane w części graficznej dokumentacji opracowuje się na podstawie map topograficznych pozyskanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

§ 4. 1. Do części tekstowej dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej stosuje się odpowiednio § 3.

2. Część tekstowa dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej obejmuje:

- 1) załączony dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej zawartej w dokumentacji, do której sporządza się dodatek;
- 2) kopię lub uwierzytelniony odpis decyzji zatwierdzających dokumentację i dodatki do dokumentacji lub zawiadomień o przyjęciu dokumentacji i dodatków.

3. Część opisowa i część graficzna dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej, zwłaszcza sporządzanego w związku z odwierceniem otworu awaryjnego lub otworu zastępczego, oraz dodatku do dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, powinna wskazywać przyczynę wykonania dodatku, omawiać zakres i wyniki wykonanych prac geologicznych, podawać i opisywać zmiany w stosunku do danych przedstawionych w zatwierdzonej lub przyjętej dokumentacji, a także spełniać, w zależności od przedmiotu i celu wykonania tego dodatku, odpowiednio wymagania określone w przepisach:

- 1) § 5-17 - w przypadku dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej;
- 2) § 18-24 - w przypadku dodatku do dokumentacji geologiczno-inżynierskiej.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby oraz właściwości wód podziemnych

§ 5. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego powinna zawierać:

- 1) opis dotychczas wykonanych badań geologicznych, hydrogeologicznych, hydrologicznych, geofizycznych i innych badań istotnych dla rozpoznania warunków hydrogeologicznych i sposobu ustalania zasobów wód podziemnych;
- 2) omówienie morfologii, hydrografii i warunków klimatycznych terenu przeprowadzonych prac;
- 3) omówienie zakresu i wyników badań wykonanych w celu ustalenia zasobów w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) zestawienie wyników przeprowadzonej w terenie inwentaryzacji ujęć wód podziemnych z podaniem ich stanu technicznego, zasobów eksploatacyjnych, wydanych pozwoleń wodnoprawnych i wielkości poboru wód, a także dokonanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 5) zestawienie wyników inwentaryzacji i charakterystykę obszarów objętych ochroną, zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych, oraz rzeczywistych i potencjalnych ognisk zanieczyszczeń wód podziemnych wraz z oceną stopnia ich oddziaływania na jakość tych wód;
- 6) analizę wyników pomiarów przepływów w rzekach w oparciu o obserwacje prowadzone w sieci państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz pomiarów dokonanych w tymczasowych przekrojach hydrometrycznych na potrzeby sporządzenia dokumentacji;
- 7) analizę wyników obserwacji stanów wód podziemnych i powierzchniowych oraz jakości tych wód na podstawie wyników badań monitoringowych;
- 8) opis budowy geologicznej, warunków hydrostrukturalnych krążenia wód podziemnych, charakteru granic obszaru bilansowego oraz jego związku z obszarami sąsiednimi, wskazanie stref zasilania i drenażu poziomów wodonośnych, charakterystykę kontaktów hydraulicznych poszczególnych poziomów wodonośnych oraz związków wód podziemnych z wodami powierzchniowymi;
- 9) ocenę parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych i utworów rozdzielających;
- 10) ocenę właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych, ocenę jakości tych wód oraz wydzielenie typów chemicznych wód;
- 11) opis przyjętego sposobu ustalania zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych uwzględniający konieczność przeprowadzenia obliczeń co najmniej dwoma niezależnymi metodami, w tym przy użyciu modelowania matematycznego;
- 12) opis przeprowadzonych badań modelowych, w tym:

- a) omówienie przyjętego schematu warunków hydrogeologicznych i zastosowanych zasad schematyzacji,
 - b) charakterystykę i uzasadnienie przyjętych warunków brzegowych modelu i stanu hydrodynamicznego stanowiącego podstawę identyfikacji modelu,
 - c) opis algorytmu obliczeń i uzasadnienie wyboru programu obliczeniowego do badań modelowych,
 - d) opis metodyki identyfikacji modelu ze wskazaniem przyjętych kryteriów identyfikacji (tarowania),
 - e) analizę dokładności wytarowania modelu i otrzymanego bilansu krążenia wód wraz z tabelarycznym albo graficznym porównaniem zmierzonych w terenie i otrzymanych na modelu stanów zwierciadła wód podziemnych,
 - f) charakterystykę kryteriów przyjętych do ustalenia zasobów dyspozycyjnych, w tym ograniczeń dla dopuszczalnego przekształcenia pola hydrodynamicznego i bilansu krążenia wód podziemnych wynikających m.in. z uwagi na obszary objęte ochroną, w tym cenne ekosystemy wodne i lądowe zależne od wód podziemnych oraz obszary Natura 2000;
 - g) opis symulacji modelowych wykonanych do ustalenia zasobów dyspozycyjnych wraz z omówieniem otrzymanych bilansów krążenia wód podziemnych, w tym szczegółowo dla wybranego wariantu optymalnego zagospodarowania zasobów dyspozycyjnych,
 - h) ocenę wiarygodności wykonanego modelu i przeprowadzonych symulacji modelowych;
- 13) analizę porównawczą wyników obliczeń zasobów odnawialnych i zasobów dyspozycyjnych otrzymanych przy użyciu różnych metod obliczeniowych;
 - 14) analizę stanu środowiska i prognozę zmian jakości wód podziemnych wynikającą z oceny odporności na wpływy powodowane działalnością człowieka (oddziaływania antropogeniczne);
 - 15) bilans wodno-gospodarczy i propozycje optymalnego sposobu zagospodarowania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych oraz monitorowania zmian ich ilości i jakości;
 - 16) ustalenie wielkości zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych z uwzględnieniem rozdziału zasobów dyspozycyjnych obszaru bilansowego na jednostki bilansowe, a przypadku współwystępowania wód zwykłych, solanek, wód leczniczych i termalnych z uwzględnieniem podziału na te typy wód;
 - 17) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.
 2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
 - 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną siecią hydrograficzną, granicami obszarów dorzeczy, regionów wodnych i jednolitych części wód podziemnych, granicami zbiorników wód podziemnych i ich obszarów ochronnych (jeśli zostały wyznaczone), lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, linii przekrojów hydrogeologicznych, przekrojów pomiarowych na rzekach, punktów monitoringu i innych elementów istotnych dla metodyki ustalania zasobów dyspozycyjnych;
 - 3) mapy hydrogeologiczno-tematyczne właściwe dla przyjętej metody ustalania zasobów dyspozycyjnych, w tym mapę hydroizohips wykonaną na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
 - 4) mapy wejściowe i wynikowe modelu matematycznego, w tym mapy hydroizohips stanu aktualnego i stanu prognozowanego dla maksymalnego wykorzystania zasobów dyspozycyjnych;

- 5) mapę zasobów dyspozycyjnych obszaru bilansowego i jednostek bilansowych;
- 6) mapę jakości, zagrożeń i ochrony wód podziemnych zawierającą lokalizację obiektów stanowiących rzeczywiste i potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, granice obszarów objętych ochroną, w tym zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych oraz obszarów Natura 2000;
- 7) przekroje hydrogeologiczne.

§ 6. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych niebędących kopalinami powinna zawierać:

- 1) ustalenie, na podstawie pomiarów przeprowadzonych w terenie, położenia otworów ujęcia w państwowym układzie współrzędnych i rzędnej terenu przy otworach;
- 2) omówienie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w wodę oraz zamierzeń zamawiającego w zakresie gospodarki wodnej;
- 3) omówienie zagospodarowania terenu oraz charakterystykę ujęć znajdujących się w sąsiedztwie dokumentowanego ujęcia;
- 4) omówienie zakresu i wyników badań wykonanych w celu ustalenia zasobów w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych, w tym wyników próbnych pompowań;
- 5) opis morfologii i hydrografii terenu, pozycji stratygraficznej ujętego poziomu wodonośnego na tle budowy geologicznej oraz charakterystykę warunków hydrogeologicznych w świetle dotychczasowego i prognozowanego poboru wód podziemnych, w tym odniesienie do ustalonych zasobów dyspozycyjnych;
- 6) wyniki obliczeń parametrów hydrogeologicznych ujętego poziomu wodonośnego na podstawie wyników próbnych pompowań;
- 7) omówienie parametrów techniczno-eksploatacyjnych ujęcia, liczby otworów, ich rozmieszczenia, głębokości i sposobu ujmowania (zafiltrowania) utworów wodonośnych;
- 8) ustalenie zasobów eksploatacyjnych ujęcia w odniesieniu do zasobów dyspozycyjnych, o ile zostały ustalone, depresji w otworach oraz depresji rejonowej i regionalnej, zasięgu oddziaływania ujęcia, bilansu jego zasilania, kierunków dopływu wód do ujęcia, granic jego obszaru zasilania i obszaru zasobowego, z uwzględnieniem współoddziaływania z ujęciami sąsiednimi, o ile takie występuje;
- 9) charakterystykę i prognozę trwałości oraz wahań właściwości fizycznych, składu chemicznego i stanu bakteriologicznego wód podziemnych;
- 10) omówienie stanu środowiska w obrębie obszaru zasobowego ujęcia wraz z oceną zagrożeń dla jakości ujmowanych wód podziemnych ze strony rozpoznanych ognisk zanieczyszczeń;
- 11) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej ujęcia i, w razie zaistnienia takiej potrzeby, wskazanie proponowanych jej granic w odniesieniu do wymogów ustawy Prawo wodne odnośnie ustanawiania stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- 12) zalecenia racjonalnej eksploatacji ujęcia, w tym wskazania dla właściciela do prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów podczas jego eksploatacji oraz uzasadnienie do prowadzenia monitoringu osłonowego ujęcia;
- 13) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesionym położeniem ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych w rejonie dokumentowanego ujęcia, linii przekrojów hydrogeologicznych, kierunków przepływu wód podziemnych, przebiegiem sieci hydrograficznej;

- 3) plan lub mapę hydrogeologiczno-sozologiczną na podkładzie topograficznym w skali nie mniejszej niż 1:25.000 z zaznaczoną lokalizacją dokumentowanego ujęcia i ujęć sąsiednich, granicami jego oddziaływania, granicami obszaru spływu i obszaru zasobowego, lokalizacją rozpoznanych ognisk zanieczyszczeń oraz proponowaną granicą strefy ochronnej;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) geodezyjny szkic wytyczenia lokalizacji otworów ujęcia;
- 6) wykresy wyników próbnego pompowania lub eksploatacji ujęcia;
- 7) zestawienie zbiorcze wyników wiercenia;
- 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i granulometrycznych;
- 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z ustalaniem zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

§ 7. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne źródła naturalnego powinna zawierać:

- 1) ustalenie, na podstawie pomiarów przeprowadzonych w terenie, położenia źródła w państwowym układzie współrzędnych i rzędnej wypływu wody ze źródła;
- 2) omówienie stanu środowiska i zagospodarowania terenu w rejonie źródła z uwzględnieniem zagrożeń dla jakości wody, wskazanie pozostałych źródeł i innych ujęć wód podziemnych w rejonie dokumentowanego źródła;
- 3) omówienie morfologii, hydrografii i warunków klimatycznych w rejonie źródła;
- 4) opis budowy geologicznej terenu oraz litologii i stratygrafii utworów, z których wypływa źródło;
- 5) omówienie warunków hydrogeologicznych kształtujących źródło, zwłaszcza położenia i zasięgu obszaru zasilania, a także wpływu eksploatacji innych ujęć wód podziemnych na wydajność źródła;
- 6) ustalenie zasobów eksploatacyjnych z podaniem wydajności zmierzonej, zmienności jednorocznej i wieloletniej źródła, a jeżeli źródło stanowi początek ciekłu zagospodarowanego przyrodniczo lub gospodarczo, także z uwzględnieniem odpływu nienaruszalnego;
- 7) charakterystykę i prognozę trwałości oraz wahań właściwości fizycznych, składu chemicznego i stanu bakteriologicznego wód podziemnych;
- 8) opis sposobu ujmowania wody ze źródła;
- 9) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej źródła i, w razie zaistnienia takiej potrzeby, wskazanie proponowanych jej granic, w odniesieniu do wymogów ustawy Prawo wodne odnośnie ustanawiania stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- 10) zalecenia racjonalnej eksploatacji źródła, w tym wskazania dla właściciela do prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów podczas jego eksploatacji oraz uzasadnienie do prowadzenia monitoringu osłonowego źródła;
- 11) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę geologiczną i hydrogeologiczną terenu badań i terenów przyległych;
- 3) mapę dokumentacyjno-hydrogeologiczną na podkładzie topograficznym w skali nie mniejszej niż 1:25.000 z zaznaczeniem położenia źródła na tle sieci hydrograficznej, działów wodnych, miejsc poboru wód podziemnych oraz linii przekroju hydrogeologicznego i proponowanej granicy strefy ochronnej tego źródła;
- 4) schematyczny przekrój hydrogeologiczny;
- 5) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;

- 6) wykresy stacjonarnych pomiarów wydajności źródła, temperatury i składników chemicznych wody z tego źródła w powiązaniu z wynikami obserwacji hydrologicznych i meteorologicznych.

§ 8. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia solanek, wód leczniczych i termalnych powinna zawierać:

- 1) ustalenie, na podstawie pomiarów przeprowadzonych w terenie, położenia otworów lub źródeł ujęcia w państwowym układzie współrzędnych i rzędnej terenu przy otworach lub przy źródłach;
- 2) omówienie stanu środowiska, zagospodarowania terenu oraz dotychczasowej eksploatacji wód podziemnych w rejonie dokumentowanego ujęcia z odniesieniem do ustalonych zasobów dyspozycyjnych;
- 3) omówienie zakresu i wyników badań wykonanych w celu ustalenia zasobów w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych, w tym wyników próbnych pompowań;
- 4) omówienie morfologii i hydrografii terenu, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych kształtujących zasoby ujmowanego poziomu wodonośnego z ustaleniem wieku utworów wodonośnych i genezy wód;
- 5) opis kontaktów hydraulicznych między wodami o różnym typie chemicznym, warunków ich wzajemnej równowagi i czynników kształtujących właściwości fizyczno-chemiczne tych wód;
- 6) wyniki obliczeń parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych na podstawie wyników próbnych pompowań;
- 7) podanie liczby otworów lub źródeł ujęcia, ich rozmieszczenia, głębokości i sposobu ujmowania (zafiltrowania) utworów wodonośnych;
- 8) ustalenie zasobów eksploatacyjnych ujęcia w odniesieniu do zasobów dyspozycyjnych, o ile zostały ustalone, depresji i zasięgu oddziaływania ujęcia, bilansu jego zasilania, ustalenie kierunków dopływu wód do ujęcia oraz granic obszaru zasilania i obszaru zasobowego ujęcia, z uwzględnieniem współoddziaływania z ujęciami sąsiednimi, o ile takie występuje, a także określenie wpływu eksploatacji ujęcia na sąsiednie obszary i tereny górnicze;
- 9) ocenę i prognozę trwałości oraz wahań właściwości fizycznych, w tym temperatury, składu chemicznego, a także stanu bakteriologicznego wód;
- 10) proponowane granice obszaru i terenu górniczego wyznaczone z uwzględnieniem warunków hydrodynamicznych;
- 11) zalecenia racjonalnej eksploatacji ujęcia, z uwzględnieniem zagadnień równowagi wodno-gazowej i warunków wtłaczania wód wykorzystanych, wskazanie środków ochrony ujęcia przed zanieczyszczeniami, a także wskazówki dla właściciela ujęcia do prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów w trakcie jego eksploatacji, a w przypadku wód leczniczych również uzasadnienie do prowadzenia monitoringu osłonowego ujęcia;
- 12) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczeniem położenia ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, linii przekrojów hydrogeologicznych, kierunków przepływu wód podziemnych;
- 3) plan lub mapę hydrogeologiczną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną lokalizacją dokumentowanego ujęcia, granicami obszaru spływu, granicami oddziaływania i

- granicami obszaru zasobowego, a także proponowanymi granicami obszaru i terenu górniczego;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
 - 5) geodezyjny szkic wytyczenia lokalizacji otworów lub źródeł ujęcia wraz z ich przedstawieniem na mapie w skali nie mniejszej niż 1:1.000;
 - 6) wykresy wyników próbnego pompowania lub eksploatacji ujęcia z uwzględnieniem temperatury wody i jej składników chemicznych;
 - 7) zbiorcze zestawienie wyników wiercenia;
 - 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
 - 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z ustalaniem zasobów eksploatacyjnych ujęcia.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne

§ 9. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin powinna zawierać:

- 1) omówienie zagospodarowania terenu i stanu środowiska w rejonie zakładu górniczego wraz z charakterystyką ujęć wód podziemnych;
- 2) opis morfologii i hydrografii terenu z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) opis budowy geologicznej ze szczególnym uwzględnieniem warunków geologicznych występowania złoża i jego charakterystykę na podstawie zatwierdzonych lub przyjętych dokumentacji;
- 5) opis warunków hydrogeologicznych obszaru złoża i jego otoczenia, z uwzględnieniem ilości i miąższości poziomów wodonośnych, ich parametrów hydrogeologicznych, kontaktów hydraulicznych i warunków zasilania oraz właściwości fizyczno-chemicznych wód w poszczególnych poziomach;
- 6) wskazanie przewidywanych głębokości eksploatacji złoża;
- 7) podanie przewidywanej ilości i właściwości fizyczno-chemicznych wód dopływających do wyrobisk przy uwzględnieniu planowanych głębokości eksploatacji złoża wraz ze wskazaniem sposobu odwadniania złoża;
- 8) wskazanie wymaganej rzędnej obniżonego zwierciadła wód podziemnych odwadnianego poziomu wodonośnego, wielkości depresji regionalnej, czasu trwania odwodnienia, jego wydajności i zmienności;
- 9) wskazanie zasięgu oddziaływania projektowanego odwodnienia złoża wraz z oceną przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych oraz prognozę skutków tych zmian dla środowiska, zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód;
- 10) określenie ilości odwodnieniowych zwykłych wód podziemnych w odniesieniu do zasobów dyspozycyjnych, o ile zostały ustalone;
- 11) zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów prac odwodnieniowych lub zaniechania eksploatacji złoża poniżej poziomu zwierciadła wody podziemnej, jeżeli w wyniku odwodnienia będą prognozowane szkody w środowisku;

- 12) zalecenia wykonania dalszych badań hydrogeologicznych związanych z odwadnianiem złoża wraz ze wskazówkami dotyczącymi prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów wód podziemnych;
- 13) wyniki analizy możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia na potrzeby zaopatrzenia w wodę zakładu górniczego, ludności lub gospodarki, w tym na obszarach, na których wystąpiły szkody wyrządzone ruchem zakładu górniczego;
- 14) opis sposobu i miejsca odprowadzania niewykorzystanych wód pochodzących z odwodnienia;
- 15) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.
 2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
 - 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną granicą udokumentowania złoża i granicami obszaru i terenu górniczego, lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, liniami przekrojów hydrogeologicznych, przebiegiem sieci hydrograficznej;
 - 3) mapę hydrogeologiczną zawierającą parametry hydrogeologiczne poszczególnych poziomów wodonośnych oraz hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
 - 4) mapy wyrobisk górniczych określające granice zasięgu odwodnienia wyrobisk, przepływy wód w wyrobiskach górniczych oraz kontakty hydrauliczne z sąsiednimi zakładami górniczymi;
 - 5) przekroje hydrogeologiczne;
 - 6) wykresy wyników wykonanych próbnym pompowań;
 - 7) zestawienia zbiorcze wyników wiercenia;
 - 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
 - 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 10. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wtlaczaniem wód do górotworu powinna zawierać:

- 1) opis zamierzeń w zakresie wykorzystania górotworu do wtlaczania wód, z podaniem okresu realizacji inwestycji, rodzaju wód przewidzianych do wtlaczania, ich ilości i pochodzenia oraz planowanego czasu wtlaczania;
- 2) omówienie morfologii, zagospodarowania terenu i stanu środowiska w rejonie planowanego wtlaczania wraz z charakterystyką ujęć wód podziemnych;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) charakterystykę budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, zwłaszcza zasięgu struktury geologicznej objętej wtlaczaniem wód, głębokości, miąższości i pojemności warstwy chłonnej, jej parametrów hydrogeologicznych, kierunków przepływu wód podziemnych oraz stopnia szczelności nadkładu, a także ocenę parametrów hydrogeologicznych skał ograniczających warstwę chłonną;
- 5) charakterystykę wodochłonności górotworu na podstawie wyników próbnego wtlaczania wód;
- 6) ustalenie ilości wód możliwych do wtlaczania do rozpoznawanej struktury geologicznej oraz technicznych warunków wtlaczania wód;
- 7) opis właściwości fizyczno-chemicznych, w tym temperatury, wód w warstwie chłonnej oraz wód wtlaczanych;

- 8) prognozę zmian warunków hydrogeologicznych na skutek właczania wód z uwzględnieniem wpływu na użytkowe poziomy wodonośne, wraz z uzasadnieniem potrzeby prowadzenia obserwacji i pomiarów wód podziemnych;
- 9) prognozę zagrożeń środowiska spowodowanych właczaniem wód, zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód;
- 10) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z lokalizacją miejsca właczania wód do górotworu, zasięgiem struktury objętej właczaniem, liniami przekrojów hydrogeologicznych, lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych;
- 3) mapy geologiczne i hydrogeologiczne właściwe dla określenia warunków właczania wód, w tym mapy hydroizohips poziomów wodonośnych istotnych ze względu na właczanie wód do górotworu;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) wykresy wyników wykonanych próbnym pompowań;
- 6) zestawienia zbiorcze wyników wiercenia;
- 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 11. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;
- 2) omówienie rodzaju i głębokości posadowienia projektowanego obiektu;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) opis morfologii i hydrografii terenu z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
- 5) omówienie zagospodarowania terenu i stanu środowiska w rejonie prognozowanego wpływu odwodnienia wraz z charakterystyką ujęć wód podziemnych;
- 6) opis budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych obszaru prognozowanego wpływu odwodnienia, w tym wielkości zasilania poziomu wodonośnego przewidzianego do odwodnienia, ustalenie jego parametrów hydrogeologicznych na podstawie wyników próbnym pompowań, kontaktów hydraulicznych z innymi poziomami wodonośnymi, związków z wodami powierzchniowymi, omówienie właściwości fizyczno-chemicznych wód;
- 7) podanie przewidywanej ilości wód z przewidzianego do odwodnienia poziomu wodonośnego wraz ze wskazaniem wymaganej rzędnej obniżonego poziomu zwierciadła wody, wielkości depresji rejonowej i czasu trwania odwodnienia;
- 8) wskazanie zasięgu oddziaływania projektowanego odwodnienia wraz z oceną przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych oraz prognozę skutków tych zmian dla środowiska, zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód, w tym pogorszenia warunków eksploatacji sąsiednich ujęć w stopniu uniemożliwiającym zaspokojenie potrzeb wodnych ich użytkowników;

- 9) zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów prac odwodnieniowych lub zaniechania tych prac, jeżeli w wyniku odwodnienia będą prognozowane szkody w środowisku;
- 10) ustalenie wpływu odwodnienia na zasoby dyspozycyjne wód podziemnych w przypadku, gdy planowane odwodnienie w sposób trwały i na znacznym obszarze zmieni warunki hydrogeologiczne, dla których zostały ustalone zasoby dyspozycyjne;
- 11) zalecenia dotyczące prowadzenia obserwacji i pomiarów wód podziemnych;
- 12) ocenę możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia oraz sposobu i miejsca odprowadzenia wód niewykorzystanych;
- 13) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną lokalizacją ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, liniami przekrojów hydrogeologicznych, przebiegiem sieci hydrograficznej;
- 3) mapę hydrogeologiczną przewidzianego do odwodnienia poziomu wodonośnego z naniesionym przewidywanym zasięgiem odwodnienia oraz hydroizohipsami wykreślonymi na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) wykresy wyników wykonanych próbnym pompowań;
- 6) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
- 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych;
- 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 12. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację przedsięwzięcia;
- 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych przedsięwzięcia;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) opis sposobu użytkowania terenu w sąsiedztwie przedsięwzięcia, wskazanie obszarów objętych ochroną, omówienie warunków zaopatrzenia w wodę, lokalizacji ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych;
- 5) omówienie morfologii terenu oraz sieci hydrograficznej w rejonie przedsięwzięcia;
- 6) omówienie budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, zwłaszcza głębokości do pierwszego poziomu wodonośnego, liczby poziomów wodonośnych, miąższości i przepuszczalności nadkładu, więzi hydraulicznej z wodami powierzchniowymi, kierunków i prędkości przepływu wód podziemnych, wielkości sezonowych wahań położenia zwierciadła wód podziemnych;
- 7) charakterystykę parametrów hydrogeologicznych na podstawie badań przeprowadzonych w wykonanych otworach badawczych;
- 8) charakterystykę właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych na podstawie wykonanych analiz wód oraz prognozę ich zmian pod wpływem oddziaływania przedsięwzięcia;
- 9) omówienie rodzaju, charakteru i stopnia zagrożeń na etapie realizacji przedsięwzięcia, użytkowania i likwidacji obiektu oraz w przypadku awarii, ze wskazaniem możliwości

zanieczyszczenia gruntów i wód podziemnych oraz, w razie potrzeby, czasu i zasięgu migracji potencjalnych zanieczyszczeń;

- 10) wskazania i zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów przedsięwzięcia lub wprowadzenia technologii i innych rozwiązań eliminujących nadmierny wpływ na środowisko;
- 11) wskazania dla zabezpieczenia przed oddziaływaniem obiektu na środowisko w procesie jego likwidacji;
- 12) zalecenia do prowadzenia monitoringu jakości wód podziemnych;
- 13) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesioną lokalizacją terenu przedsięwzięcia, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów badawczych, sieci monitoringu wód, linii przekrojów hydrogeologicznych, cieków wodnych i zbiorników powierzchniowych, granic obszarów i terenów górniczych oraz granic obszarów objętych ochroną i terenów ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych;
- 3) mapę hydrogeologiczną poziomu wodonośnego istotnego ze względu na zagrożenie jakości wód podziemnych, zawierającą zwłaszcza hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;
- 6) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
- 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 13. 1. Część opisowa dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, powinna zawierać:

- 1) opis zamierzeń w zakresie wykorzystania górotworu do magazynowania substancji lub składowania odpadów, z omówieniem lokalizacji oraz rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji, rodzaju, ilości i właściwości substancji przewidzianych do magazynowania lub przewidzianych do składowania odpadów wraz z podaniem grupy odpadów;
- 2) ocenę możliwości wykonania inwestycji z charakterystyką zagrożeń na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji oraz w przypadku awarii;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych, a w przypadku składowania odpadów także wnioski wynikające z prowadzenia monitoringu przedeksploatacyjnego;
- 4) opis stanu środowiska oraz sposobu użytkowania terenu w sąsiedztwie projektowanej inwestycji;
- 5) omówienie morfologii terenu oraz sieci hydrograficznej z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
- 6) omówienie budowy geologicznej ze szczególnym uwzględnieniem formacji geologicznej, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów, jej miąższości i rozciągłości oraz warunków izolacji od otaczającego górotworu;
- 7) opis procesów krasowych i sufozyjnych w rejonie projektowanej inwestycji, a także zjawisk erozji wgłębnej lub denudacji;

- 8) omówienie warunków hydrogeologicznych z uwzględnieniem liczby poziomów wodonośnych, ich wzajemnych kontaktów hydraulicznych oraz więzi z wodami powierzchniowymi, kierunków i prędkości przepływu wód podziemnych, a także miąższości i przepuszczalności nadkładu;
- 9) charakterystykę parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych i warstw izolujących, zwłaszcza zaś formacji geologicznej, w której przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów, i przydatności tej formacji do pełnienia roli naturalnej bariery geologicznej dla migracji substancji niebezpiecznych zawartych w tych substancjach lub odpadach wraz z podaniem, w razie potrzeby, możliwości jej uszczelnienia;
- 10) charakterystykę właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych na podstawie wykonanych analiz wód, a przypadku podziemnego składowania odpadów - także wyników monitoringu przedeksplatacyjnego;
- 11) podanie przewidywanej ilości wód dopływających do komór lub wyrobisk przeznaczonych do podziemnego magazynowania substancji lub składowania odpadów wraz ze wskazaniem wymaganej rzędnej obniżonego zwierciadła wód podziemnych poziomu wodonośnego wymagającego odwodnienia, wielkości depresji rejonowej, zasięgu oddziaływania odwodnienia, jego czasu trwania oraz wydajności i zmienności;
- 12) omówienie przewidywanych zmian właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych pod wpływem oddziaływania projektowanej inwestycji wraz z podaniem możliwości, a w razie potrzeby - także czasu i zasięgu, migracji substancji niebezpiecznych zawartych w substancjach przewidzianych do magazynowania lub w odpadach przewidzianych do składowania;
- 13) podanie zasięgu i granic przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami magazynowania substancji lub składowania odpadów, w tym zwłaszcza z punktu widzenia migracji substancji niebezpiecznych zawartych w substancjach przewidzianych do magazynowania lub w odpadach przewidzianych do składowania oraz ze względu na projektowane odwodnienie;
- 14) omówienie wpływu przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych na stan środowiska, zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód, w tym określenie możliwości wpływu magazynowania/składowania na ilość zasobów dyspozycyjnych, o ile zostały ustalone;
- 15) wskazania i zalecenia dotyczące konieczności wprowadzenia technologii i innych rozwiązań minimalizujących wpływ magazynowania substancji lub składowania odpadów na środowisko wraz z propozycjami zabezpieczeń na etapie likwidacji (zamknięcia);
- 16) ocenę możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia oraz sposobu i miejsca odprowadzania wód niewykorzystanych;
- 17) zalecenia wykonania dalszych badań hydrogeologicznych związanych z projektowanym magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów w górotworze wraz ze wskazówkami dotyczącymi prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów wód podziemnych, a w przypadku podziemnego składowania odpadów - także z zaleceniami, co do zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu w fazie eksploatacyjnej i, w razie potrzeby, wstępnymi zaleceniami dla fazy poeksploatacyjnej;
- 18) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.
 2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
 - 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesioną lokalizacją terenu inwestycji, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów badawczych

(w przypadku składowania odpadów także otworów obserwacyjnych i innych punktów pomiarowych monitoringu przedeksploatacyjnego), linii przekrojów hydrogeologicznych, cieków wodnych i zbiorników powierzchniowych, granic obszarów i terenów górniczych, punktów sieci monitoringu wód, granic terenów ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych, granic zbiorników wód podziemnych obszarów ochronnych (jeśli zostały wyznaczone), a także proponowanych granic przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami magazynowania substancji lub składowania odpadów;

- 3) mapy geologiczne i hydrogeologiczne właściwe dla określenia warunków magazynowania substancji lub składowania odpadów w górotworze, w tym mapy hydroizohips odwadnianego poziomu wodonośnego i poziomów wodonośnych istotnych ze względu na zagrożenie jakości wód podziemnych, zawierające zwłaszcza hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 4) mapę wyrobisk górniczych z naniesionymi granicami przestrzeni, w której przewiduje się magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w górotworze, oraz położeniem innych wyrobisk, a także przedstawionymi przepływami wód pomiędzy tymi wyrobiskami;
- 5) przekroje hydrogeologiczne;
- 6) wykresy wyników wykonanych próbnich pompowań;
- 7) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
- 8) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 9) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 14. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym składowaniem odpadów na powierzchni, powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację inwestycji;
- 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) opis sposobu użytkowania terenu w sąsiedztwie inwestycji, wskazanie obszarów objętych ochroną, omówienie warunków zaopatrzenia w wodę, lokalizacji ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych;
- 5) omówienie morfologii terenu oraz sieci hydrograficznej w rejonie inwestycji;
- 6) omówienie budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych, zwłaszcza głębokości do pierwszego poziomu wodonośnego, liczby poziomów wodonośnych, miąższości i przepuszczalności nadkładu, więzi hydraulicznej z wodami powierzchniowymi, kierunków i prędkości przepływu wód podziemnych, wielkości sezonowych wahań położenia zwierciadła wód podziemnych;
- 7) charakterystykę parametrów hydrogeologicznych na podstawie badań przeprowadzonych w wykonanych otworach badawczych;
- 8) charakterystykę właściwości fizycznych i składu chemicznego wód podziemnych na podstawie wykonanych analiz wód oraz prognozę ich zmian pod wpływem oddziaływania inwestycji;
- 9) omówienie rodzaju, charakteru i stopnia zagrożeń na etapie realizacji inwestycji, użytkowania i likwidacji obiektu oraz w przypadku awarii, ze wskazaniem możliwości zanieczyszczenia gruntów i wód podziemnych oraz, w razie potrzeby, czasu i zasięgu migracji potencjalnych zanieczyszczeń;

- 10) wskazania i zalecenia dotyczące konieczności ograniczenia rozmiarów inwestycji lub wprowadzenia technologii i innych rozwiązań eliminujących nadmierny wpływ na środowisko;
- 11) wskazania dla zabezpieczenia przed oddziaływaniem obiektu na środowisko w procesie jego likwidacji;
- 12) zalecenia do prowadzenia monitoringu jakości wód podziemnych;
- 13) charakterystykę rodzaju i ilości przewidzianych do składowania odpadów, z podaniem grupy odpadów;
- 14) podanie przewidywanej objętości, właściwości fizycznych i składu chemicznego wód odciekowych z planowanego składowiska odpadów;
- 15) omówienie wyników badań pojemności sorpcyjnej gruntu oraz wyników badań geofizycznych, zwłaszcza badań elektrooporowych lub sejsmicznych, wykonanych na obszarze planowanego składowiska odpadów i w jego otoczeniu dla rozpoznania budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych terenu, a w przypadku składowisk odpadów niebezpiecznych oraz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne także wyników:
 - a) wierceń co najmniej 5 otworów badawczych o głębokości wystarczającej do rozpoznania pierwszego poziomu wodonośnego i warstwy izolującej (minimalna liczba otworów rdzeniowanych powinna wynosić jeden otwór na jeden hektar badanego terenu),
 - b) analizy uziarnienia oraz laboratoryjnego oznaczenia współczynnika filtracji próbek gruntu pobranych z każdej warstwy stanowiącej wydzielenie litologiczne,
 - c) polowych pomiarów współczynnika filtracji przeprowadzonych w każdym z wykonanych otworów badawczych;
- 16) zalecenia do prowadzenia w zakresie wód podziemnych monitoringu składowiska odpadów niebezpiecznych lub składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w fazie przedeksploatacyjnej wraz z ogólnymi wskazówkami dla prowadzenia tego monitoringu w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej;
- 17) wskazania dotyczące prowadzenia prac rekultywacyjnych związanych z zamknięciem składowiska odpadów lub jego części;
- 18) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 15 lit. a, b i c oraz pkt 16, nie stosuje się w przypadku projektowanego składowania odpadów niebezpiecznych pochodzących z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, oznaczonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) kodami: 17 06 01* Materiały izolacyjne zawierające azbest i 17 06 05* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

3. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z naniesioną lokalizacją terenu inwestycji, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów badawczych, sieci monitoringu wód, linii przekrojów hydrogeologicznych, cieków wodnych i zbiorników powierzchniowych, granic obszarów i terenów górniczych oraz granic obszarów objętych ochroną i terenów ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych;
- 3) mapę hydrogeologiczną poziomu wodonośnego istotnego ze względu na zagrożenie jakości wód podziemnych, zawierającą zwłaszcza hydroizohipsy wykreślone na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) wykresy wyników wykonanych próbnych pompowań;

- 6) zestawienia zbiorcze wyników wierceń;
- 7) wyniki analiz fizyczno-chemicznych i bakteriologicznych wody;
- 8) wyniki pozostałych badań wykonanych w związku z określaniem warunków hydrogeologicznych.

§ 15. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych powinna zawierać:

- 1) opis dotychczas wykonanych badań geologicznych, hydrogeologicznych, hydrologicznych, geofizycznych i innych badań istotnych dla rozpoznania warunków hydrogeologicznych oraz ustalenia granic zbiornika i proponowanych granic obszaru ochronnego;
- 2) omówienie morfologii, hydrografii i warunków klimatycznych obszaru badań;
- 3) omówienie zakresu i wyników wykonanych badań w stosunku do projektu prac geologicznych lub projektu robót geologicznych;
- 4) zestawienie wyników przeprowadzonej w terenie inwentaryzacji ujęć wód podziemnych z podaniem ich stanu technicznego, zasobów eksploatacyjnych, pozwoleń wodnoprawnych i wielkości poboru, a także dokonanych pomiarów poziomu zwierciadła wody;
- 5) zestawienie wyników inwentaryzacji obiektów stanowiących rzeczywiste i potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych;
- 6) analizę wyników obserwacji stanów wód podziemnych i powierzchniowych oraz jakości tych wód na podstawie wyników badań monitoringowych;
- 7) opis budowy geologicznej i warunków hydrostrukturalnych krążenia wód podziemnych, wskazanie stref zasilania i drenażu, kierunków i prędkości przepływów wód podziemnych, kontaktów hydraulicznych poszczególnych poziomów wodonośnych oraz związków wód podziemnych z wodami powierzchniowymi;
- 8) ocenę parametrów hydrogeologicznych utworów wodonośnych, utworów je rozdzielających oraz nadkładu, w tym strefy aeracji;
- 9) ocenę właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych wraz z prognozą ich zmian na skutek możliwych oddziaływań antropogenicznych, a także charakterystykę jakości tych wód;
- 10) oszacowanie wielkości zasobów odnawialnych oraz zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych zbiornika z podaniem zastosowanej metodyki obliczeń zasobów;
- 11) ocenę potencjalnego zagrożenia wód podziemnych zbiornika na podstawie litologii, miąższości, porowatości, przewodności, własności absorpcyjnych nadkładu zbiornika oraz lokalizacji ognisk zanieczyszczeń, a także obliczeń czasu migracji zanieczyszczeń;
- 12) omówienie ustanowionych w obrębie zbiornika obszarów objętych ochroną, zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych;
- 13) ustalenie granic zbiornika oraz proponowanych granic obszaru ochronnego;
- 14) charakterystykę przestrzennego zagospodarowania zbiornika i obszaru ochronnego wraz ze wskazaniem ognisk zanieczyszczeń i oceną ich oddziaływania na wody podziemne;
- 15) wykaz ustanowionych w obszarze zbiornika stref ochronnych ujęć wód podziemnych obejmujących tereny ochrony pośredniej wraz z podaniem obowiązujących w nich zakazów, nakazów i ograniczeń;
- 16) koncepcję ochrony zbiornika i propozycje dotyczące nakazów, zakazów i ograniczeń w użytkowaniu terenu;
- 17) ocenę znaczenia zbiornika dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz zalecenia do prowadzenia monitoringu ilości i jakości wód podziemnych;

18) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną siecią hydrograficzną, granicami obszarów dorzeczy i regionów wodnych, granicami jednolitych części wód podziemnych, granicami zbiornika i proponowanymi granicami obszaru ochronnego, lokalizacją, ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, punktów monitoringu, granicami terenów ochrony pośredniej ustanowionych stref ochronnych ujęć, liniami przekrojów hydrogeologicznych, oraz pozostałymi elementami istotnymi dla ustalania zasad ochrony zbiornika;
- 3) mapy hydrogeologiczno-tematyczne ilustrujące metodykę ustalenia proponowanych granic obszaru ochronnego zbiornika, w tym mapę hydroizohips wykonaną na podstawie datowanych pomiarów poziomu zwierciadła wody, mapę jakości wód podziemnych, mapę naturalnej odporności użytkowych poziomów wodonośnych na zanieczyszczenia;
- 4) mapę zagrożeń i wskazań hydrogeologicznych dla zagospodarowania obszaru ochronnego zbiornika z przedstawieniem granic zbiornika i proponowanych granic jego obszaru ochronnego, lokalizacją obiektów i planowanych przedsięwzięć stanowiących rzeczywiste i potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, granicami ustanowionych obszarów objętych ochroną, zwłaszcza cennych ekosystemów wodnych i lądowych zależnych od wód podziemnych;
- 5) mapę projektowanego obszaru ochronnego;
- 6) przekroje hydrogeologiczne.

§ 16. 1. Część opisowa dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych powinna zawierać:

- 1) omówienie przebiegu dotychczasowego odwadniania zakładu górniczego;
- 2) opis morfologii i hydrografii terenu z charakterystyką zbiorników wód powierzchniowych;
- 3) opis budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych w zasięgu wpływu odwadniania zakładu górniczego;
- 4) opis naturalnych i sztucznych połączeń hydraulicznych pomiędzy sąsiadującymi zakładami górniczymi;
- 5) udokumentowaną ocenę ilości i właściwości fizyczno-chemicznych wód dopływających do poszczególnych poziomów zakładu górniczego oraz wód odprowadzanych, pochodzących z odwodnienia;
- 6) opis sposobu odwadniania i odprowadzania wód pochodzących z odwodnienia;
- 7) ocenę zasięgu oddziaływania prowadzonego odwodnienia zakładu górniczego;
- 8) harmonogram zaprzestania odwadniania;
- 9) projektowaną rzędną dynamicznego zwierciadła wody po zmianie poziomu odwadniania oraz projektowaną wydajność dalszego odwadniania;
- 10) ocenę przewidywanych zmian warunków hydrogeologicznych i właściwości fizyczno-chemicznych wód podziemnych w zakładzie górniczym i w jego otoczeniu w wyniku zaprzestania lub zmiany poziomu odwadniania oraz prognozę skutków tych zmian dla zakładu górniczego i środowiska, zwłaszcza prognozę spodziewanych szkód ze wskazaniem obszarów możliwych podtopień;
- 11) zalecenia wykonania dalszych badań hydrogeologicznych związanych z zaprzestaniem lub zmianą poziomu odwadniania złoża wraz ze wskazówkami dotyczącymi prowadzenia własnych obserwacji i pomiarów wód podziemnych;

- 12) propozycje zagospodarowania terenów przekształconych w wyniku zmian odwadniania;
- 13) ocenę możliwości wykorzystania wody pochodzącej z odwodnienia oraz sposobu i miejsca odprowadzenia wód niewykorzystanych;
- 14) określenie wpływu zakończenia lub zmiany poziomu odwadniania na ilość zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych, o ile zostały ustalone;
- 15) dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) mapę przeglądową z lokalizacją terenu przeprowadzonych prac;
- 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym z zaznaczoną lokalizacją zakładu górniczego, granicami obszaru i terenu górniczego, położeniem ujęć wód podziemnych i innych otworów wiertniczych, liniami przekrojów hydrogeologicznych oraz zasięgiem oddziaływania odwodnienia;
- 3) mapę wyrobisk górniczych z naniesionymi aktualnymi i projektowanymi zbiornikami wodnymi;
- 4) przekroje hydrogeologiczne;
- 5) mapy hydroizohips odwadnianych poziomów wodonośnych z okresu odwadniania i po jego zaprzestaniu lub zmianie poziomu odwadniania;
- 6) mapę naturalnych i sztucznych połączeń hydraulicznych z sąsiednimi zakładami górniczymi z podaniem rzędnych przelewów oraz kierunków przepływów wód;
- 7) wykresy, wydruki i tabele zawierające wyniki pomiarów dopływów i analiz wody z okresu co najmniej pięciu lat;
- 8) mapę sytuacyjno-wysokościową z prognozowanymi rejonami zalewisk i podtopień oraz terenami, na których wystąpią zmiany warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

§ 17. 1. Mapy stanowiące część graficzną dokumentacji hydrogeologicznej, o której mowa w § 5-16, sporządza się w skali dostosowanej do powierzchni terenu objętego rozpoznaniem hydrogeologicznym, stopnia jego rozpoznania i złożoności prezentowanych na mapie treści.

2. Treść topograficzną mapy dokumentacyjnej przedstawia się w stopniu szczegółowości właściwym dla map topograficznych w skali nie mniejszej niż 1:50.000.

Rozdział 4

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna dokumentacji geologiczno-inżynierskiej

§ 18. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej powinna zawierać:

- 1) informacje ogólne o dokumentowanym terenie, dotyczące zagospodarowania powierzchni, infrastruktury podziemnej i stosunków własnościowych;
- 2) informacje o wymaganiach techniczno-budowlanych i kategorii geotechnicznej obiektu budowlanego;
- 3) opis położenia geograficznego;
- 4) opis budowy geologicznej, z uwzględnieniem tektoniki, krasu, litologii i genezy warstw oraz procesów geodynamicznych, a zwłaszcza wietrzenia, deformacji filtracyjnych, pełzania, pęcznienia, osiadania zapadowego, procesów antropogenicznych;
- 5) opis właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów;
- 6) opis warunków hydrogeologicznych;

- 7) ocenę warunków geologiczno-inżynierskich **wraz z prognozą wpływu inwestycji na środowisko;**
- 8) oszacowanie zasobów złóż kopalin, jeżeli mają być wykorzystane przy wykonaniu inwestycji.
2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:
 - 1) plan sytuacyjny w skali od 1:500 do 1:2 000 oraz mapę przeglądową z lokalizacją dokumentowanego terenu;
 - 2) mapę dokumentacyjną na podkładzie topograficznym, z naniesioną lokalizacją dokumentowanego terenu, liniami przekrojów i punktów badawczych;
 - 3) mapę geologiczno-inżynierską; mapy nie sporządza się do dokumentacji dla pojedynczych niewielkich obiektów budowlanych;
 - 4) tabelaryczne zestawienie właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów i fizyczno-chemicznych wody podziemnej oraz wykresy uziarnienia, badań wytrzymałościowych, sondowań;
 - 5) przekroje geologiczno-inżynierskie;
 - 6) profile otworów wiertniczych i plany wyrobisk.

§ 19. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego, poza wymaganiami o których mowa w § 18, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) informacje o stanie zagospodarowania terenu i dane o stanie technicznym istniejących obiektów;
- 2) charakterystykę techniczną projektowanego zespołu obiektów lub całego zadania inwestycyjnego z uwzględnieniem alternatywnych rozwiązań zagospodarowania terenu;
- 3) wydzielenie terenów, na których lokalizacja **przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymagałaby zastosowania dodatkowych zabezpieczeń;**
- 4) charakterystykę zjawisk i procesów geologicznych, hydrogeologicznych lub pokrewnych występujących w terenie;
- 5) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzenia dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) z uwzględnieniem gruntów antropogenicznych;
- 6) opis użytkowania wód podziemnych i ich ochrony;
- 7) ustalenie warunków geologiczno-inżynierskich rekultywacji i zagospodarowania obszarów zmienionych działalnością człowieka, w tym wyrobisk poeksploatacyjnych i składowisk odpadów;
- 8) **ocenę stanu środowiska i jego zmian w wyniku oddziaływania istniejących obiektów budowlanych oraz dla inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;**
- 9) charakterystykę geologiczno-inżynierską terenu uwzględniającą jego przydatność do wykonania projektowanych obiektów budowlanych oraz dla różnych form zagospodarowania.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę dokumentacyjną z oznaczeniem lokalizacji projektowanych inwestycji;
- 2) mapę terenów zdegradowanych ze wskazaniem zakresu ograniczeń w użytkowaniu terenu, wraz z koncepcją ich sanacji;

- 3) mapę przydatności poszczególnych części terenu dla lokalizacji różnych obiektów budowlanych;
- 4) mapę terenów potencjalnie zagrożonych migracją zanieczyszczeń;
- 5) pozostałe mapy tematyczne w dostosowaniu do specyfiki dokumentowanego terenu.

§ 20. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich posadawiania obiektów budowlanych, z zastrzeżeniem § 21 i 22, poza wymaganiami, o których mowa w § 18, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) charakterystykę projektowanego obiektu, zwłaszcza wymiary, przewidywane obciążenia, głębokość posadowienia;
- 2) założenia technologiczne i konstrukcyjno-budowlane projektowanego obiektu budowlanego;
- 3) model budowy geologicznej rejonu projektowanego obiektu budowlanego;
- 4) ocenę zakresu badań terenowych i laboratoryjnych wykonanych dla ustalenia warunków geologiczno-inżynierskich z uwzględnieniem kategorii geotechnicznej obiektu budowlanego;
- 5) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzania dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;
- 6) ustalenie położenia pierwszego poziomu wód podziemnych, amplitudy wahań i położenia maksymalnego poziomu zwierciadła wody podziemnej;
- 7) charakterystykę agresywności wód podziemnych w stosunku do materiałów konstrukcyjnych;
- 8) ocenę stanu istniejących obiektów budowlanych;
- 9) wyniki geologiczno-inżynierskich prac kartograficznych umożliwiające sporządzenie mapy warunków geologiczno-inżynierskich;
- 10) dokumentację wyrobisk badawczych i obserwacji terenowych;
- 11) opis zjawisk i procesów geodynamicznych i antropogenicznych występujących na dokumentowanym terenie i w jego sąsiedztwie wraz z oceną wielkości ich wpływu dla projektowanych obiektów budowlanych;
- 12) prognozę zmian warunków geologiczno-inżynierskich, mogących wystąpić podczas wykonywania, użytkowania i rozbiórki obiektu budowlanego;
- 13) wskazania dotyczące sposobów racjonalnego posadowienia projektowanych obiektów;
- 14) ocenę warunków geologiczno-inżynierskich na obszarach objętych działalnością górnictwem;
- 15) wskazania dotyczące sposobów posadowienia fundamentów obiektów budowlanych w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 16) dane umożliwiające wybór metody wzmocnienia podłoża gruntowego;
- 17) zalecenia do prowadzenia monitoringu obiektów budowlanych z uwzględnieniem ich kategorii geotechnicznej.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę głębokości występowania i miąższości gruntów słabonośnych;
- 2) mapę miąższości gruntów antropogenicznych;
- 3) mapę głębokości do pierwszego zwierciadła wód podziemnych;

- 4) mapę warunków budowlanych uwzględniającą nośność gruntów i głębokość występowania wód podziemnych;
- 5) mapę poziomów wodonośnych z zaznaczeniem głębokości ich występowania oraz miąższości;
- 6) mapę stropu utworów nieprzepuszczalnych i ich miąższości;
- 7) mapy przepuszczalności gruntów na różnych głębokościach;
- 8) mapę osadów na głębokości jednego metra lub na wskazanych głębokościach poniżej dna morskiego;
- 9) mapę procesów geodynamicznych, występujących w pobliżu projektowanych obiektów budowlanych;
- 10) mapę głębokości podłoża nośnego.

§ 21. 1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich posadawiania obiektów budownictwa wodnego poza wymaganiami, o których mowa w § 18, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) ustalone przez jednostkę projektującą budowlę hydrotechniczną (zbiornik wodny, jaz, śluza) wymagania budowlane i techniczne, a zwłaszcza dotyczące czynników mających istotne znaczenie dla zakresu badań, takich jak głębokość **posadowienia obiektu oraz ochrony środowiska**;
- 2) charakterystykę typu zbiornika wodnego (zanurzony, półzawieszony, zawieszony i podniesiony);
- 3) charakterystykę warunków hydrograficznych i hydrogeologicznych terenu;
- 4) obserwacje wahań położenia zwierciadła wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego w rejonie projektowanego zbiornika wodnego w okresie co najmniej jednego roku hydrologicznego trwającego od dnia 1 listopada do dnia 31 października;
- 5) opis budowy geologicznej terenu z uwzględnieniem wyników pomiarów geofizycznych;
- 6) wyniki badań i pomiarów hydrogeologicznych, w tym:
 - a) wartości współczynnika filtracji określone na podstawie badań laboratoryjnych,
 - b) obserwacje i pomiary prędkości dopływu wody podziemnej do otworu badawczego,
 - c) połowych badań wodochłonności warstw,
 - d) połowych badań szczelności górotworu,
 - e) próbnych pompowań w hydrowężle;
- 7) opis warunków hydrogeologicznych w rejonie projektowanego zbiornika wodnego uwzględniający charakterystykę poziomów wodonośnych, a zwłaszcza poziomu pierwszego, z podaniem wahań położenia zwierciadła wód podziemnych i maksymalnego poziomu tego zwierciadła oraz stopnia agresywności tych wód;
- 8) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzania dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;
- 9) prognozę zmian warunków terenowych, gruntowych i wodnych w czasie wykonywania i użytkowania obiektu;
- 10) wskazania dotyczące sposobów racjonalnego posadowienia projektowanego obiektu lub jego części;

- 11) opis zjawisk i procesów geodynamicznych i antropogenicznych występujących na dokumentowanym terenie i w jego sąsiedztwie wraz z oceną wielkości ich wpływu na projektowaną inwestycję;
- 12) ocenę podatności gruntów na abrazję i inne przekształcenia naturalne lub sztuczne w strefie brzegowej projektowanego zbiornika wodnego;
- 13) ocenę możliwości wykonania przesłony łąkowej z podaniem trudności przy jej formowaniu;
- 14) prognoza stateczności zboczy zbiornika wodnego po jego napełnieniu;
- 15) zalecenia dotyczące monitoringu obiektów hydrotechnicznych oraz wpływu zbiornika wodnego na otoczenie;
- 16) prognozę wzajemnego oddziaływania środowiska geologicznego i obiektów hydrotechnicznych;
- 17) ustalanie przydatności gruntów naturalnych i antropogenicznych jako materiału budowlanego do wykonania zapory czołowej i bocznej oraz wałów przeciwpowodziowych;
- 18) analizę stanu środowiska z oceną odporności na oddziaływania antropogeniczne.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę głębokości do pierwszego zwierciadła wód podziemnych z zaznaczeniem kierunku przepływu;
- 2) mapę stropu utworów nieprzepuszczalnych i ich miąższości;
- 3) mapy przepuszczalności gruntów na różnych głębokościach;
- 4) mapę występowania na obszarze czaszy zbiornika wodnego złóż kopalin, w tym torfów.

§ 22. 1. Część tekstowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich posadawiania obiektów budowlanych inwestycji liniowych, **w tym tuneli** poza wymaganiami, o których mowa w § 18, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) opis wykonanych badań dla inwestycji lub etapu ustalonego w projekcie prac geologicznych, w nawiązaniu do etapu projektowania obiektu budownictwa liniowego i niwelety trasy;
- 2) charakterystykę dokumentowanego terenu obejmującą:
 - a) opis środowiska geologicznego,
 - b) analizę istniejących wyników badań geologiczno-inżynierskich,
 - c) stan zagospodarowania terenu i istniejących obiektów,
 - d) wskazanie terenów mało przydatnych do projektowanej inwestycji;
- 3) dane umożliwiające wariantowe rozwiązanie przebiegu trasy projektowanego obiektu;
- 4) przedstawienie występujących na trasie projektowanego obiektu i w jego sąsiedztwie zjawisk i procesów geodynamicznych, powierzchniowych ruchów masowych ziemi, deformacji filtracyjnych i przekształceń antropogenicznych oraz ocena wielkości wpływu tych procesów na realizację inwestycji;
- 5) opis warunków hydrogeologicznych i hydrologicznych, w tym poziomów wodonośnych, dynamiki wód i kontaktów hydraulicznych między nimi na trasie obiektów liniowych i ich sąsiedztwie;

- 6) charakterystykę wydzielonych na potrzeby sporządzania dokumentacji zespołów gruntów (serii litologiczno-genetycznych) wraz z oceną właściwości fizyczno-mechanicznych gruntów tworzących te zespoły;
- 7) określenie kierunków rekultywacji i zagospodarowania obszarów zmienionych działalnością człowieka, występujących na trasie projektowanego obiektu;
- 8) zalecenia dotyczące prowadzenia monitoringu nasypów, wykopów, tuneli i kanałów oraz obiektów mostowych, z uwzględnieniem ich kategorii geotechnicznej;
- 9) ocenę przebiegu trasy projektowanego obiektu ze względu na zagrożenia, zwłaszcza związane z podziemną eksploatacją i właściwościami filtracyjnymi gruntów;
- 10) charakterystykę trasy projektowanego tunelu na podstawie wyników badań geofizycznych
- 11) prognozę zmian warunków gruntowych i wodnych w czasie wykonywania tunelu;
- 12) informację o lokalizacji i zasobach złóż kopalin oraz ich jakości, które mogą być wykorzystane przy wykonywaniu projektowanego obiektu;
- 13) podanie przydatności gruntów z wykopów do budowy nasypów.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) przekroje geologiczno-inżynierskie, z naniesioną niweletą trasy projektowanego obiektu;
- 2) mapę rejonizacji procesów geodynamicznych;
- 3) mapę miąższości gruntów słabonośnych;
- 4) mapę geologiczno-inżynierską obejmującą strefę wzdłuż trasy projektowanego obiektu, o szerokości uzależnionej od stwierdzonych warunków geologicznych i przewidywanego oddziaływania na środowisko;
- 5) mapę zawierającą charakterystykę geologiczno-inżynierską terenu związaną z potrzebami inwestycji.

§ 23. 1. Część tekstowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich związanych z podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, poza wymaganiami, o których mowa w § 18, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;
- 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji, rodzaj i ilość przewidzianych do magazynowania substancji i składowania odpadów z podaniem grupy odpadów;
- 3) ocenę możliwości wykonania inwestycji z charakterystyką zagrożeń na etapie eksploatacji i w przypadku awarii w wyrobiskach górniczych;
- 4) opis budowy geologicznej z uwzględnieniem warstw izolujących i wodonośnych oraz ich właściwości fizyczno-mechanicznych, a także z uwzględnieniem warunków izolacji struktury chłonnej;
- 5) opis procesów krasowych i sufozyjnych w rejonie podziemnego wyrobiska górniczego;
- 6) ocenę zagrożeń środowiska w wyniku magazynowania substancji i składowania odpadów w złożu, na etapie budowy i eksploatacji obiektu oraz w przypadku awarii;
- 7) przebieg eksploatacji złoża lub podziemnego wyrobiska górniczego przewidzianego do magazynowania substancji i składowania odpadów;
- 8) geologiczno-inżynierską charakterystykę złoża i jego nadkładu, a zwłaszcza przepuszczalność (porowatość i szczelinowatość) na podstawie badań lub materiałów

archiwalnych z uwzględnieniem danych z sąsiednich złóż o podobnych właściwościach zbiornikowych;

- 9) wyniki badań właściwości skał kolektorskich i osłony, w tym fizyczno-mechaniczne i akustyczne, oraz wpływ chemizmu przewidzianych do składowania odpadów na skałę zbiornikową;
- 10) geologiczno-inżynierską charakterystykę podziemnego wyrobiska górniczego z uwzględnieniem możliwości uszczelnienia otaczającego je górotworu;
- 11) podział i charakterystykę substancji lub odpadów przewidzianych do magazynowania i składowania oraz technologii ich przygotowania do magazynowania lub składowania w podziemnym wyrobisku górniczym;
- 12) charakterystykę inwestycji z podziałem na:
 - a) część naziemną,
 - b) otwór wiertniczy lub szyb zakładu górniczego – opis konstrukcji z oceną stanu technicznego,
 - c) część podziemną z oceną chłonności i szczelności górotworu w otoczeniu złoża lub podziemnego wyrobiska górniczego;
- 13) opis sposobu lub wariantowych symulacji włączania substancji lub odpadów oraz wariantową prognozę (modelowanie cyfrowe) zmian zachodzących w górotworze spowodowanych tym włączaniem;
- 14) ocenę występowania wstrząsów w obrębie analizowanego górotworu;
- 15) charakterystykę poziomów wodonośnych z oceną możliwości ich zanieczyszczenia;
- 16) prognozę wpływu magazynowania substancji i składowania odpadów w podziemnych wyrobiskach górniczych na stan środowiska;
- 17) wnioski wynikające z prowadzenia monitoringu przedeksploatacyjnego oraz zalecenia do prowadzenia monitoringu w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.
- 18) **Dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej, na podstawie której sporządzono dokumentację.**

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę topograficzną z naniesionymi granicami przestrzeni bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów oraz granicami przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami takiej działalności;
- 2) mapę wyrobisk górniczych;
- 3) mapę strukturalną lub tektoniczną obszaru złoża;
- 4) mapę poziomów wodonośnych z zaznaczeniem głębokości ich występowania oraz miąższości;
- 5) profil geologiczny złoża z geologiczno-inżynierską charakterystyką warstw;
- 6) profile otworów wiertniczych;
- 7) zestawienie wyników badań laboratoryjnych gruntów i wód.

§ 24.1. Część opisowa dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich związanych ze składowaniem odpadów na powierzchni poza wymaganiami, o których mowa w § 18, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) nazwę i lokalizację projektowanej inwestycji;

- 2) charakterystykę rozwiązań technicznych i technologicznych inwestycji, rodzaj i ilość przewidzianych do składowania odpadów, z podaniem grupy odpadów;
- 3) omówienie morfologii terenu, sieci hydrograficznej i dotychczas wykonanych badań w rejonie planowanej inwestycji;
- 4) model budowy geologicznej z uwzględnieniem warstw izolujących i wodonośnych, w tym naturalnych barier geologicznych;
- 5) ocenę dotychczasowych wykonanych prac i badań dla danego typu składowiska;
- 6) ocenę szczelności powierzchni kontaktu odpadów z podłożem składowiska;
- 7) ocenę zagrożenia środowiska przez odcieki, biogaz i inne czynniki;
- 8) propozycję przydatnych w stwierdzonych warunkach geologiczno-inżynierskich metod kształtowania właściwości gruntów;
- 9) prognozę wpływu składowiska na różne elementy środowiska;
- 10) ocenę warunków geologiczno-inżynierskich dla projektowania, wykonywania, użytkowania i rekultywacji składowisk;
- 11) ustalenie przydatności miejscowych gruntów naturalnych i antropogenicznych jako materiału konstrukcyjnego składowiska;
- 12) rodzaj zagrożeń na etapie budowy i eksploatacji obiektu oraz w przypadku awarii;
- 13) ocenę możliwości wykonania inwestycji, w tym zaleceń dotyczących ograniczenia jej rozmiarów;
- 14) sposób użytkowania terenu w sąsiedztwie projektowanej inwestycji;
- 15) zakres monitoringu wód podziemnych i gruntów w rejonie składowiska oraz stateczności składowiska i wypierania podłoża w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

2. Część graficzna dokumentacji, o której mowa w ust. 1, w zależności od potrzeb, powinna zawierać:

- 1) mapę geologiczno-inżynierską podłoża i przedpoła składowiska;
- 2) mapę głębokości do pierwszego zwierciadła wód podziemnych i kierunku przepływu wód;
- 3) mapę rejonów potencjalnie zagrożonych migracją zanieczyszczeń;
- 4) profile otworów wiertniczych;
- 5) zestawienia wyników badań laboratoryjnych gruntów i wód.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Środowiska

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 3 października 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie (Dz. U. Nr 201, poz. 1673).

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY DYSPOZYCYJNE WÓD PODZIEMNYCH OBSZARU BILANSOWEGO**

Tytuł dokumentacji:
Wykonawca prac:
Zamawiający:
Okres realizacji prac:
Województwo:
Powiat:
Zlewnia rzeki:
Region wodny:
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (siedziba):

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:
Rozpoznanie zasobów wg stanu na
(miesiąc, rok)

Zasoby odnawialne ¹	Zasoby dyspozycyjne ¹	Powierzchnia obszaru bilansowego ¹	Typ chemiczny wody, Mineralizacja ¹
..... tys. m ³ /dobę tys. m ³ /dobę km ² mg/l

w tym w jednostkach bilansowych¹:

Jednostka bilansowa			Zasoby odnawialne	Zasoby dyspozycyjne	W tym aktualny pobór	Stratygrafia poziomów wodonośnych	
Nr	Nazwa	Pow. (km ²)	(m ³ /d)	(m ³ /d)	(m ³ /d)	poziom główny	poziom podrzędny
1							
2							
3							
4							
5							
.....							

Razem:

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):
Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

¹ w przypadku współwystępowania wód zwykłych, solanek, wód leczniczych i termalnych należy podać zasoby dla każdego typu wód

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE UJĘCIA
WÓD PODZIEMNYCH NIEBĘDĄCYCH KOPALINAMI**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Region wodny:

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (siedziba):

Zbiornik wód podziemnych (porowy/szczelinowy, odkryty/zakryty):

Arkusz mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych¹: x =, y =

Układ odniesienia:

Rzędna ujęcia²: m n.p.m.

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Zasoby eksploatacyjne ujęcia	Depresja zwierciadła wody na ujęciu ³	
	$Q_e = \dots\dots\dots m^3/h$	w warstwie wodonośnej
Liczba otworów:	$s_w = \dots\dots\dots m$	$s_c = \dots\dots\dots m$
Klasa jakości wody:, Typ chemiczny:, Mineralizacja: mg/l.		
Obszar zasobowy o powierzchni km^2 określony w granicach przedstawionych na załączniku nr		

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

¹ w przypadku ujęć wielootworowych należy podać współrzędne każdego otworu ujęcia,
² w przypadku ujęć wielootworowych należy podać rzędną każdego otworu ujęcia,
³ w przypadku ujęć wielootworowych należy podać zakres zmienności depresji

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE ŹRÓDŁA NATURALNEGO**

Tytuł dokumentacji:

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Region wodny:

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (siedziba):

Arkusze mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych: $x =$, $y =$

Układ odniesienia:

Rzędna źródła: m n.p.m.

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Wydajność źródła	Wskaźnik zmienności jednorocznej/wieloletniej
$Q_e =$ m ³ /h
Klasa jakości wody	

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE UJĘCIA WÓD LECZNICZYCH**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Arkusze mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych¹: $x = \dots\dots\dots$, $y = \dots\dots\dots$

Układ odniesienia:

Rzędna ujęcia²: m n.p.m.

Nazwa złoża:

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Nr (nazwa) otworu lub źródła	Zasoby eksploatacyjne otworu lub źródła	Rzędna dynamicznego zwierciadła wody w otworze	Depresja eksploatacyjna zwierciadła wody w otworze	Typ chemiczny wody, Mineralizacja
1 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h} = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{d}$	$H = \dots\dots\dots \text{ m n.p.m.}$ m mg/l
2 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h} = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{d}$	$H = \dots\dots\dots \text{ m n.p.m.}$ m mg/l
.....				
Zasoby eksploatacyjne ujęcia	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h} = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{d}$			
Obszar zasobowy o powierzchni km^2 określony w granicach przedstawionych na załączniku nr				
Proponowany obszar górniczy o powierzchni km^2 oraz teren górniczy o powierzchni km^2 , określone w granicach przedstawionych na załączniku nr				

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....,

Miejscowość, data

¹ w przypadku ujęć składających się z kilku otworów lub źródeł należy podać współrzędne każdego z nich,
² w przypadku ujęć składających się z kilku otworów lub źródeł należy podać rzędną każdego z nich.

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI HYDROGEOLOGICZNEJ
USTALAJĄCEJ ZASOBY EKSPLOATACYJNE UJĘCIA WÓD TERMALNYCH**

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Zamawiający:

Okres realizacji prac:

Miejscowość:

Gmina:

Powiat:

Województwo:

Zlewnia rzeki (do IV rzędu):

Arkuszy mapy 1:50 000:

Położenia ujęcia w państwowym układzie współrzędnych¹: $x = \dots\dots\dots$, $y = \dots\dots\dots$

Układ odniesienia:

Rzędna ujęcia²: m n.p.m.

Nazwa złoża:

Stratygrafia pięter wodonośnych objętych ustaleniem zasobów:

Zasoby eksploatacyjne ustalone według stanu rozpoznania hydrodynamicznego na
(miesiąc, rok)

Nr (nazwa) otworu	Zasoby eksploatacyjne otworu	Temperatura wody na wypływie dla określonej wydajności	Styczne zwierciadło wody w wygrzanym otworze	Dynamiczne zwierciadło wody w wygrzanym otworze dla określonej wydajności	Typ chemiczny wody, Mineralizacja
1 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$t = \dots\dots\dots \text{ }^\circ\text{C}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$h = \dots\dots \text{ m n.p.m.}$	$h = \dots\dots \text{ m n.p.m.}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$ mg/l
2 (...)	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$t = \dots\dots\dots \text{ }^\circ\text{C}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$	$h = \dots\dots \text{ m n.p.m.}$	$h = \dots\dots \text{ m n.p.m.}$ $Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$ mg/l
.....					
Zasoby eksploatacyjne ujęcia	$Q = \dots\dots\dots \text{ m}^3/\text{h}$				
Obszar zasobowy o powierzchni km^2 określony w granicach przedstawionych na załączniku nr					
Proponowany obszar górniczy o powierzchni km^2 oraz teren górniczy o powierzchni km^2 , określone w granicach przedstawionych na załączniku nr					

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....
Miejscowość, data

¹ w przypadku ujęć wielootworowych należy podać współrzędne każdego otworu ujęcia,
² w przypadku ujęć wielootworowych należy podać rzędną każdego otworu ujęcia

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA
DOKUMENTACJI GEOLOGICZNO-INŻYNIERSKIEJ

Tytuł dokumentacji:

Data rozpoczęcia badań:

Data zakończenia badań:

Liczba wykonanych wierceń..... łączny metraż..... wykonawca.....

głębokość wierceń:	od:	do:
opróbowanie otworów:	wykonawca	
	<i>(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)</i>	

Miejsce przechowywania próbek gruntu, rdzeni wiertniczych:

Liczba wykonanych sondowań:.....	łączny metraż.....
rodzaj.....	liczba badań.....
	wykonawca.....
	<i>(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)</i>

Pomiary presjometryczne, dylatometryczne i inne:
rodzaj.....
liczba badań.....
wykonawca.....
<i>(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)</i>

Badania geofizyczne:
rodzaj.....
liczba badań.....
wykonawca.....
<i>(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)</i>

Badania laboratoryjne:
rodzaj.....
liczba badań.....
wykonawca.....
<i>(tytuł, imię i nazwisko)</i>

Roboty ziemne:
rodzaj.....
liczba.....
wykonawca.....
<i>(tytuł, imię i nazwisko, nr uprawnień)</i>

Uwaga: W karcie informacyjnej dokumentacji pomija się pozycje, które nie dotyczą danej dokumentacji.

Autor dokumentacji (imię i nazwisko):

Numer uprawnień geologicznych:

.....

Miejscowość, data

Uzasadnienie

Niniejsze rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 95 ust 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr), zwanej dalej „ustawą”.

Przepisy te zobowiązują ministra właściwego do spraw środowiska do określenia szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać:

I) dokumentacje hydrogeologiczne, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, sporządzane w celu:

ustalenia zasobów i właściwości wód podziemnych;

określenia warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym:

wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin,

właczaniem wód do górotworu,

wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi,

wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie,

podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów,

składowaniem odpadów na powierzchni,

ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,

zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych.

II) dokumentacje geologiczno-inżynierskie, o których mowa w art. 90 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, sporządzane w celu określenia:

warunków geologicznych dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego;

warunków posadawiania obiektów budowlanych;

wymagań związanych z podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów;

wymagań związanych ze składowaniem odpadów na powierzchni.

Podane w przedmiotowym projekcie rozporządzenia Ministra Środowiska szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne, w tym dokumentacje hydrogeologiczne solanek, wód leczniczych i termalnych, oraz dokumentacje geologiczno-inżynierskie są dopełnieniem wymagań ogólnych, jakie dla tych rodzajów dokumentacji ustawodawca określił w przepisach ustawy: w art. 89 ust. 2 - w przypadku dokumentacji hydrogeologicznych oraz w art. 90 ust. 2 - w przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Te szczegółowe wymagania w projekcie rozporządzenia zostały zawarte w czterech rozdziałach przedmiotowego aktu wykonawczego, z których rozdział pierwszy zawiera przepisy §3 określające – jednakowe dla wszystkich rodzajów dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich - podstawowe wymagania dotyczące części każdej prawidłowo sporządzonej tego typu dokumentacji. Są to:

- część tekstowa, obejmująca stronę tytułową (o podanej, konkretnej zawartości), kartę informacyjną dokumentacji (której wzór dla poszczególnych rodzajów dokumentacji hydrogeologicznych ustalających zasoby wód podziemnych, solanek, wód leczniczych i termalnych oraz dla dokumentacji geologiczno-inżynierskich stanowią załączniki do

rozporządzenia – odpowiednio nr 1, 2, 3, 4 i 5 oraz nr 6; karta informacyjna dokumentacji nie jest wymagana w dokumentacji hydrogeologicznej sporządzanej w celu określenia warunków hydrogeologicznych), kopię lub uwierzytelniony odpis koncesji lub decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych, których wyniki przedstawione są w dokumentacji (jeśli sporządzenie tego projektu było wymagane), część opisową oraz spis literatury i materiałów archiwalnych, a także

- część graficzną.

Przepis §3 wprowadza wymóg, aby dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie były sporządzone w wersji wydruku komputerowego oraz jako dokument elektroniczny. Sporządzone dokumentacje w wersji wydruku komputerowego nie mogą zawierać elementów metalowych - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 16 września 2002 roku w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1375).

Odpowiednie wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać zmiany dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej sporządzane - w formie dodatku do dokumentacji - w przypadkach, o których mowa w art. 92 ustawy, w tym w związku z odwierceniem otworu awaryjnego lub otworu zastępczego, określono w przepisach §4. Przepisy te wprowadzają ponadto wymóg, że część tekstowa dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej obejmować powinna także załączony dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej zawartej w dokumentacji, do której sporządza się dodatek.

Rozdział 1 projektu rozporządzenia zawiera ponadto definicje 16 pojęć hydrogeologicznych niezbędnych dla ujednoliconego stosowania przepisów rozporządzenia. Definicje podane w §2 nie ustalają znaczenia określeń zawartych w ustawie.

W przepisach końcowych projekt rozporządzenia stanowi, że do dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich przekazanych właściwym organom administracji geologicznej do przyjęcia przed wejściem w życie projektowanego rozporządzenia winny być stosowane przepisy dotychczasowe, tj. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 października 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie (Dz.U. Nr 201, poz. 1673).

W odniesieniu do wymagań dla dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich, jakie określa dla nich przedmiotowy projekt rozporządzenia, nie uległy one znaczącym zmianom w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego. Wprowadzone korekty mają przeważnie charakter porządkujący i doprecyzowujący (uściślający).

Wprowadzono osobne dokumentacje hydrogeologiczne sporządzane w związku z wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie oraz w związku ze składowaniem odpadów na powierzchni. Dotychczas była to jedna dokumentacja sporządzana w związku

projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, w tym składowaniem odpadów na powierzchni.

Ponadto dla dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych obszaru bilansowego jak i dla dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, a także dla dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla określenia wymagań związanych z podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji i składowania odpadów, należy załączać dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej zawartej w dokumentacji.

Przedmiotowe rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

W przepisach rozporządzenia używa się wielu terminów specjalistycznych. Stosowanie terminologii fachowej jest uzasadnione brakiem odpowiedników tych wyrażeń w języku potocznym.

Przedmiotowa regulacja nie jest bezpośrednio objęta zakresem prawa wspólnotowego Unii Europejskiej.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Rozporządzenie powinno wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy wszystkich podmiotów, które wykonują prace geologiczne i przedstawiają ich wyniki w dokumentacji hydrogeologicznej lub geologiczno-inżynierskiej, o których mowa odpowiednio w art. 89 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w art. 90 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr.....), zwanej dalej „ustawą”.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt został przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
11. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice
12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice
17. Porozumienie Związków Zawodowych „KADRA”
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice

Ponadto projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom.

Projekt rozporządzenia nie był konsultowany z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż obowiązek taki – wynikający z przepisów §12 ust. 3 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) ma miejsce tylko wówczas, gdy planowane do wprowadzenia regulacje prawne dotyczą funkcjonowania samorządu terytorialnego. W przypadku tego rozporządzenia okoliczności te nie zachodzą. Przepisy rozporządzenia w żaden sposób nie dotyczą funkcjonowania samorządu terytorialnego i nie mają wpływu na gospodarkę finansową samorządu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na zwiększenie wydatków z budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wywoła niepożądanych skutków dla rynku pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Brak wpływu.

7. Wpływ na ochronę środowiska.

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na ochronę/stan środowiska naturalnego.

Minister właściwy do spraw środowiska, wykonując upoważnienie ustawowe zawarte w art. 95 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy p.g.g., określił w przedmiotowym projekcie rozporządzenia szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie – kierując się przy tym przede wszystkim – zgodnie z wymogiem ustawowym zawartym w art. 89 i 90 ww. ustawy - wymaganiami w zakresie ochrony środowiska oraz potrzebą ochrony wód podziemnych.

W praktyce oznacza to, że wszelka działalność gospodarcza i inwestycyjna związana z korzystaniem ze środowiska (w tym w szczególności z zasobów wód podziemnych), a także działalność planistyczna związana z zagospodarowaniem przestrzennym, której warunkiem wszczęcia (lub prowadzenia) jest sporządzenie dokumentacji hydrogeologicznej lub dokumentacji geologiczno-inżynierskiej, może odbywać się wyłącznie na warunkach i w sposób zgodny z ustaleniami (ograniczeniami) sformułowanymi w tych dokumentacjach, czyli z zachowaniem wymogów ochrony środowiska.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

PROJEKT

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać inne dokumentacje geologiczne

Na podstawie art. 95 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać dokumentacja geologiczna inna niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska, zwana dalej "dokumentacją".

§ 2. 1. Dokumentacja obejmuje część tekstową i graficzną.

2. Dokumentację sporządza się w wersji wydruku komputerowego oraz jako dokument elektroniczny.

3. Dokumentacja sporządzona w wersji wydruku komputerowego nie może zawierać elementów metalowych.

4. Strona tytułowa dokumentacji zawiera:

- 1) nazwę i adres podmiotu wykonującego prace geologiczne;
- 2) nazwę i adres podmiotu finansującego wykonanie dokumentacji;
- 3) tytuł dokumentacji;
- 4) imię i nazwisko, kategorię kwalifikacji w zakresie wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi i numer świadectwa stwierdzenia kwalifikacji oraz podpis autora dokumentacji;
- 5) imię i nazwisko oraz podpis kierownika jednostki wykonującej prace geologiczne;
- 6) datę sporządzenia dokumentacji.

§ 3. Mapy do dokumentacji opracowuje się na podstawie map topograficznych pozyskiwanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

§ 4. 1. Dokumentacja sporządzana w przypadku wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych, obejmuje:

1) część tekstową składającą się z:

- a) strony tytułowej,
- b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik:
 - nr 1 do rozporządzenia w przypadku złoża kopaliny lub
 - nr 2 do rozporządzenia w przypadku wód podziemnych,
- c) opisu zadania geologicznego, w tym określenia celu, terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,
- d) charakterystyki geograficznej dokumentowanego obszaru,
- e) opisu stanu zagospodarowania powierzchni terenu,
- f) szczegółowego omówienia wykonanych prac geologicznych i ich wyników,
- g) zestawienia wyników badań laboratoryjnych oraz innych wyników uzyskanych w trakcie wykonywania prac,
- h) wniosków wynikających ze zrealizowanych prac;

2) część graficzną składającą się z:

- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1:50.000 z lokalizacją wykonanych prac,
- b) mapy sytuacyjno-wysokościowej badanego obszaru z naniesioną na niej granicą obszaru badań, lokalizacją stanowisk pomiarowych, prac geofizycznych, otworów wiertniczych, wyrobisk górniczych, prac geochemicznych oraz miejsc pobrania próbek,
- c) mapy geologicznej lub geologiczno-gospodarczej, hydrogeologicznej lub geologiczno-inżynierskiej badanego obszaru w skali od 1:50.000 do 1:10.000,
- d) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1:500 lub 1:1.000 z lokalizacją otworu wiertniczego niekończącego się udokumentowaniem zasobów wód podziemnych,
- e) profili geologicznych wykonanych otworów wiertniczych, łącznie z wynikami badań geofizyki wiertniczej, wykonanych w zależności od głębokości otworu wiertniczego w skali nie mniejszej niż 1:2.000,
- f) profili geologicznych wyrobisk górniczych wraz z miejscami pobrania próbek, wykonanych w skali dostosowanej do wielkości wyrobiska i sytuacji geologicznej,

g) map specjalnych sporządzonych w zależności od rodzaju wykonanych badań.

2. Do części tekstowej dokumentacji dołącza się odpis decyzji zatwierdzającej projekt robót geologicznych lub koncesji.

§ 5. 1 Dokumentacja sporządzana w przypadku wykonywania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopaliny, obejmuje:

1) część tekstową składającą się z:

- a) strony tytułowej,
- b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- c) opisu zadania geologicznego, w tym określenia celu, terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,
- d) opisu stanu zagospodarowania powierzchni terenu,
- e) wskazania wykonawcy prac wiertniczych, geofizycznych i laboratoryjnych,
- f) opisu uzysku rdzenia i interwałów, z których pobrano próbki, oraz miejsca ich przechowywania,
- g) określenia głębokości, na których stwierdzono występowanie poziomów wodonośnych,
- h) opisu konstrukcji otworu wiertniczego, średnicy i głębokości posadowienia rur okładzinowych,
- i) opisu mineralogiczno-petrograficznego i stratygraficznego przewierconych utworów,
- j) wyników badań geofizycznych,
- k) zestawienia wyników badań laboratoryjnych próbek geologicznych;

2) część graficzną składającą się z:

- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1:50.000 z lokalizacją wiercenia,
- b) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1:500 lub 1:1.000 z lokalizacją wiercenia,
- c) profilu geologicznego otworu wiertniczego w zależności od głębokości wiercenia sporządzonego w skali nie mniejszej niż 1:2.000.

2. Do części tekstowej dokumentacji dołącza się odpis decyzji zatwierdzającej projekt robót geologicznych lub koncesji.

§ 6. Dokumentacja sporządzana w przypadku wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi obejmuje:

- 1) część tekstową składającą się z:
 - a) strony tytułowej,
 - b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia,
 - c) opisu zadania geologicznego, w tym określenia celu, terminu rozpoczęcia i zakończenia prac,
 - d) syntetycznego omówienia budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych terenu badań,
 - e) opisu profilu geologicznego wraz z charakterystyką przewierczanych warstw wodonośnych i temperatury na dnie otworu wiertniczego,
 - f) opisu sposobu izolacji przewierconych poziomów wodonośnych,
 - g) charakterystyki rozwiązań technicznych, w tym określenia ilości, głębokości i średnicy otworów wiertniczych, rodzaju i ilości substancji wypełniających kolektor, długości kolektora, rodzaju pompy ciepła, obliczonej mocy instalacji w kW,
 - h) wyników wykonanych prób ciśnieniowych układu,
 - i) opisu stanu zagospodarowania powierzchni terenu,
 - j) oceny wpływu instalacji na ujęcia wód podziemnych,
 - k) opisu zagrożeń na etapie użytkowania instalacji oraz w przypadku awarii,
 - l) określenia sposobu kontroli pracy systemu;
- 2) część graficzną składającą się z:
 - a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1:50.000 z lokalizacją wykonanych prac,
 - b) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1:500 lub 1:1.000 z lokalizacją wierceń,
 - c) profilu geologicznego reprezentatywnego otworu lub grupy otworów wiertniczych.

§ 7. Dokumentacja sporządzana w przypadku likwidacji otworu wiertniczego, obejmuje:

- 1) część tekstową składającą się z:
 - a) strony tytułowej,
 - b) karty informacyjnej, której wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia,

- c) określenia daty wykonania otworu wiertniczego i dotychczasowego sposobu jego wykorzystania,
 - d) określenia przyczyn likwidacji otworu wiertniczego,
 - e) określenia sposobu i technicznego rozwiązania zabiegu likwidacji otworu wiertniczego,
 - f) określenia daty rozpoczęcia i zakończenia prac likwidacyjnych,
 - g) określenia miejsca przechowywania dokumentacji otworu wiertniczego;
- 2) część graficzną składającą się z:
- a) mapy przeglądowej w skali nie mniejszej niż 1:50.000 z lokalizacją likwidowanego otworu wiertniczego,
 - b) planu sytuacyjno-wysokościowego w skali 1:500 lub 1:1.000 z lokalizacją likwidowanego otworu wiertniczego,
 - c) profilu geologicznego otworu wiertniczego ze wskazaniem jego konstrukcji, średnicy i głębokości posadowienia rur okładzinowych i wykonanych zabiegów likwidacyjnych.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie określenia przypadków, w których jest konieczne sporządzenie innej dokumentacji geologicznej (Dz. U. Nr 116, poz. 983).

ZAŁĄCZNIKI do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia (poz. ...)

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA Z WYKONANIA PRAC GEOLOGICZNYCH
NIEKOŃCZĄCYCH SIĘ UDOKUMENTOWANIEM ZASOBÓW ZŁOŻA KOPALINY**

Tytuł dokumentacji:
Podstawa wykonania prac (nr decyzji):
Wykonawca prac:
Podmiot finansujący prace:
Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):
.....
Arkusze mapy 1: 50.000:
Okres realizacji prac:
Powierzchnia obszaru dokumentowanego:
Liczba wykonanych wierceń:, głębokość wierceń:,
łączny metraż:
Miejsce przechowywania próbek geologicznych:
Opróbowanie:
Badania geofizyczne powierzchniowe:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Badania geofizyczne w otworach:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Badania laboratoryjne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Badania hydrogeologiczne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Inne badania:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Przyczyna nieudokumentowania zasobów:

Geolog dokumentujący:
Numer uprawnień geologicznych:
.....,
(miejscowość, data)

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA Z WYKONANIA PRAC GEOLOGICZNYCH NIEKOŃCZĄCYCH SIĘ UDOKUMENTOWANIEM ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Tytuł dokumentacji:
Podstawa wykonania prac (nr decyzji):
Wykonawca prac:
Podmiot finansujący prace:
Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):
.....
Arkusze mapy 1: 50.000:
Okres realizacji prac:
Liczba wykonanych wierceń:, głębokość wierceń:,
łączny metraż:
Współrzędne otworu (otworów) wiertniczego: ϕ λ ,
układ odwzorowawczy:
Rzędna otworu (otworów) wiertniczego: m n.p.m.
Opróbowanie:
Badania hydrogeologiczne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Badania laboratoryjne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Badania geofizyczne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
Stratygrafia i głębokość przewierconych utworów:
Parametry hydrogeologiczne warstwy wodonośnej:
Przyczyna nieudokumentowania zasobów:

Geolog dokumentujący:
Numer uprawnień geologicznych:

.....,
(miejscowość, data)

ZAŁĄCZNIK Nr 3

WZÓR

**KARTA INFORMACYJNA
OTWORU WIERTNICZEGO WYKONANEGO
(nazwa wiercenia)
W CELU ROZPOZNANIA BUDOWY GŁĘBOKIEGO PODŁOŻA**

Tytuł dokumentacji:
Podstawa wykonania prac (nr decyzji):
Wykonawca prac dokumentacyjnych:
Wykonawca wiercenia:
Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):
.....
Arkusze mapy 1: 50.000:
Okres realizacji prac:
Imię i nazwisko kierownika wiercenia i numer świadectwa
uprawnień geologicznych:
Cel wiercenia:
Typ zestawu wiertniczego:
Współrzędne geograficzne otworu wiertniczego: φ , λ ,
układ odwzorowawczy:
Rzędna terenu: m n.p.m.
Głębokość otworu wiertniczego:
Zarurowanie:
średnica rur głębokość posadowienia rur
.....
.....
Opróbowanie:
Badania geofizyczne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
.....
Badania laboratoryjne:
Rodzaj ilość wykonawca
.....
.....
Stratygrafia i głębokość przewierconych
utworów:
Miejsce przechowywania rdzeni wiertniczych:

Geolog dokumentujący:
Numer uprawnień geologicznych:

.....
(miejscowość, data)

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA WYKONYWANIA PRAC GEOLOGICZNYCH W CELU WYKORZYSTANIA CIEPŁA ZIEMI (OTWORY WYKONANE W CELU ZAINSTALOWANIA WYMIENNIKÓW CIEPŁA)

Tytuł dokumentacji:
Podstawa wykonania prac - zgłoszenie z dnia:
Wykonawca prac:
Podmiot finansujący prace:
Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo,
zlewnia):
Arkusz mapy 1: 50.000:
Okres realizacji prac:
Powierzchnia obszaru badań:
Liczba wykonanych otworów:, głębokość otworów: ,
łączny metraż

Dane dotyczące reprezentatywnego otworu (otworów) wiertniczego:
Rzędna: m n.p.m.
Współrzędne geograficzne otworu wiertniczego: φ , λ
układ odwzorowawczy:.....

Głębokość:, średnica:, stratygrafia:
Temperatura na dnie otworu wiertniczego:°C

Parametry technologiczne instalacji cieplnej:
Łączna długość kolektora:
Medium wypełniające:
Moc cieplna instalacji:

Geolog dokumentujący:
Numer uprawnień geologicznych:.....

.....,
(miejscowość, data)

ZAŁĄCZNIK Nr 5

WZÓR

KARTA INFORMACYJNA LIKWIDOWANEGO OTWORU WIERTNICZEGO

Tytuł dokumentacji:

Podstawa wykonania prac (nr decyzji):

Wykonawca prac:

Podmiot finansujący prace:

Lokalizacja prac (miejscowość, gmina, powiat, województwo):

.....

Arkusze mapy 1: 50.000:

Okres realizacji prac:

Współrzędne geograficzne otworu wiertniczego: φ , λ ,

układ odwzorowawczy:

Rzędna: m n.p.m.

Dotychczasowe wykorzystanie otworu wiertniczego:

Przyczyna likwidacji otworu wiertniczego:

Sposób likwidacji:

Geolog dokumentujący:

Numer uprawnień geologicznych:

.....,

(miejscowość, data)

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 95 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia szczegółowych wymagań, jakim powinna odpowiadać dokumentacja geologiczna inna niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska.

Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw środowiska ma kierować się potrzebą zapewnienia dokumentacjom geologicznym odpowiedniej formy, w tym umożliwiającej gromadzenie i przetwarzanie w postaci dokumentu elektronicznego, należytego przedstawiania przez te dokumentacje budowy geologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz pozostałych elementów środowiska.

Projektowane rozporządzenie zastępuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 czerwca 2005 r. *w sprawie określenia przypadków, w których jest konieczne sporządzenie innej dokumentacji geologicznej* (Dz. U. Nr 116, poz. 983).

Najważniejsza zmiana w porównaniu do poprzedniego rozporządzenia wynika wprost z (zawężonego) upoważnienia ustawowego. Określenie przypadków kiedy należy sporządzić dokumentację geologiczną inną niż dokumentacja geologiczna złoża kopaliny, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska jest wyszczególnione w ustawie, natomiast w niniejszym rozporządzeniu określone są tylko wymagania jakim powinna odpowiadać ta dokumentacja.

Przepis §2 ust. 2 i 3 wprowadza wymóg, aby dokumentacje były sporządzone w wersji wydruku komputerowego oraz jako dokument elektroniczny. Sporządzone dokumentacje w wersji wydruku komputerowego nie mogą zawierać elementów metalowych - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 16 września 2002 r. *w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania i kwalifikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych* (Dz. U. Nr 167, poz. 1375).

Rozporządzenie wejdzie w życie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy wszystkich podmiotów wykonujących roboty geologiczne w zakresie regulowanym ustawą Prawo geologiczne i górnicze i do wykonywania prac geologicznych prowadzonymi w celach naukowych i badawczych.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (DZ. U. Nr 169, poz. 1414), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno – Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Wierzbowa 15, 50-056 Wrocław
3. Krajowy związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfańskiego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
11. Górnicza Izba Przemysłowo – Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice,
12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)

- ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice,
17. Związek Zawodowy „Kadra”
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice.

Nadto projekt zostanie skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w celu jego zaopiniowania.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Przedmiotowe rozporządzenie nie wywiera wpływu na wydatki budżetu państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu

7. Wpływ na ochronę środowiska

Brak wpływu

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**Rozporządzenie
Ministra Środowiska¹⁾
z dnia**

w sprawie gromadzenia i udostępniania próbek i dokumentacji geologicznych

Na podstawie art. 96 ust. 2 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Rozporządzenie określa:
 - 1) sposób i tryb gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej;
 - 2) organizację i sposób jej przechowywania;
 - 3) zakres ochrony informacji geologicznej.
2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:
 - 1) archiwach geologicznych - należy przez to rozumieć wydzielone pomieszczenie służące przechowywaniu dokumentów geologicznych;
 - 2) magazynach próbek - należy przez to rozumieć wydzielone pomieszczenia służące przechowywaniu próbek geologicznych;
 - 3) wglądzie - należy przez to rozumieć możliwość bezpłatnego zapoznania się ze zgromadzonymi dokumentami i próbkami geologicznymi, bez prawa dokonywania ich reprodukcji, odpisu, odrysu, wydruku lub kopii w postaci elektronicznej,
 - 4) udostępnianiu - należy przez to rozumieć wgląd w zgromadzone dokumenty i próbki geologiczne z prawem wykonywania ich reprodukcji, odpisu, odrysu, wydruku lub kopii w postaci elektronicznej;
 - 5) próbkach geologicznych trwałego przechowywania –należy przez to rozumieć próbki, o których mowa w art. 81 ust 3 ustawy z dnia - Prawo geologiczne i górnicze, zwanej dalej „ustawą”;
 - 6) próbkach geologicznych czasowego przechowywania –należy przez to rozumieć próbki uzyskane w wyniku poszukiwania lub rozpoznawania kopalin innych niż wymienione w art. 10 ust 1 ustawy, dokumentowaniu warunków geologiczno-inżynierskich oraz hydrogeologicznych, ustalania zasobów wód podziemnych oraz z wierceń kartograficznych.

§ 2.

1. Organy administracji geologicznej, stosownie do zakresu swej właściwości, gromadzą informację geologiczną zapisaną na nośnikach papierowych, magnetycznych i cyfrowych oraz w postaci próbek geologicznych, przedstawioną w formie:
 - 1) dokumentacji geologicznych;
 - 2) opracowań tekstowych, tabelarycznych i graficznych obejmujących wyniki prac i robót geologicznych oraz przedstawiających lokalizację miejsc ich wykonywania;
 - 3) map i zdjęć geologicznych;
 - 4) próbek geologicznych trwałego przechowywania.

2. Organy administracji geologicznej właściwe do zatwierdzania dokumentacji geologicznej, przekazują po jednym egzemplarzu zatwierdzonej dokumentacji pozostałym, właściwym miejscowo organom administracji geologicznej, w celu ich zarchiwizowania.

§ 3.

1. Archiwum geologiczne prowadzi każdy organ administracji geologicznej. Archiwum ministra właściwego do spraw środowiska jest Centralne Archiwum Geologiczne.
2. Wykonawca prac geologicznych, których wykonanie nie wymaga zatwierdzenia dokumentacji geologicznej, przekazuje dokumenty powstałe w wyniku wykonanych prac do właściwego archiwum geologicznego w terminie miesiąca od dnia zakończenia prac geologicznych, chyba, że odpowiednio koncesja lub decyzja o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych stanowi inaczej.
3. Dokumenty geologiczne przekazane do archiwum geologicznego podlegają ewidencji w formie ksiąg obiegu i likwidacji dokumentów.
4. Dokumenty geologiczne, które utraciły przydatność użytkową przekazuje się do właściwego archiwum państwowego.
5. Klasyfikacji, kwalifikowania i brakowania dokumentów geologicznych dokonuje się zgodnie z przepisami o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.
6. Dokumenty geologiczne mogą być gromadzone w postaci elektronicznej.

§ 4.

1. Magazyn próbek geologicznych trwałego przechowywania prowadzi na zlecenie ministra właściwego do spraw środowiska Centralne Archiwum Geologiczne.
2. Magazyn próbek geologicznych czasowego przechowywania prowadzi wykonawca prac geologicznych.
3. Wykonawca prac geologicznych po zakończeniu prac w terenie i wykonaniu badań laboratoryjnych przekazuje próbki geologiczne zgodnie z ich kwalifikacją do właściwego magazynu próbek w terminie miesiąca od dnia zakończenia prac geologicznych, chyba, że odpowiednio koncesja lub decyzja o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych stanowi inaczej.
4. Próbki geologiczne przekazane do magazynu próbek podlegają ewidencji w formie księgi ewidencyjnej, której wzór stanowi załącznik do rozporządzenia oraz księgi rejestracji udostępnianych próbek.

§ 5.

1. Próbki geologiczne umieszcza się w opakowaniach lub skrzynkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zniszczeniem.
2. Na opakowaniach, w których znajdują się próbki należy czytelnie i w sposób trwały opisać metrykę próbki, podając:
 - 1) nazwę, symbol, numer wyrobiska oraz miejsce i sposób pobrania,
 - 2) głębokość pobrania,
 - 3) kolejny numer,
 - 4) nazwę wykonawcy opróbowania,
 - 5) datę pobrania, a dla próbek kopaliny płynnej, gazowej lub wody podziemnej - również godzinę ich pobrania; dla wody podziemnej należy podać temperaturę w wyrobisku i na powierzchni.
3. Skrzynki z próbkami geologicznymi opisuje się podając:

- 1) na górnej podłużnej krawędzi dane określone w ust. 2 pkt 2 i 3,
- 2) na ścianie czołowej dane określone w ust. 2 pkt 1-3,
- 3) na ścianie bocznej dane określone w ust. 2 pkt 1, 2 i 4.

§ 6.

1. Jeżeli przekazane do magazynu próbki geologiczne trwałego przechowywania spowodują utratę przydatności próbek dotychczas przechowywanych w magazynie, minister właściwy do spraw środowiska likwiduje dotychczas przechowywane próbki.
2. Likwidacja próbek czasowego przechowywania może nastąpić po przyjęciu dokumentacji lub mapy przez właściwy organ administracji geologicznej.
3. Likwidacji próbek dokonuje prowadzący magazyn próbek, w miejscu ich dotychczasowego przechowywania.
4. Z przeprowadzonej likwidacji próbek sporządza się protokół likwidacji, który zawiera:
 - 1) numer ewidencyjny zlikwidowanej próbki oraz dane z jej metryki,
 - 2) przyczynę likwidacji próbki.

§ 7.

1. Organy administracji geologicznej są obowiązane do ochrony gromadzonych dokumentów i próbek geologicznych przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą, a także przed niekontrolowanym ujawnieniem ich treści osobom niepowołanym.
2. Organy administracji geologicznej umożliwiają wgląd lub udostępniają dokumenty i próbki geologiczne zainteresowanym podmiotom z zastrzeżeniem ust. 3-5.
3. Wgląd i udostępnienie zgromadzonych dokumentów i próbek geologicznych następuje na wniosek zainteresowanego podmiotu, skierowany do rzeczowo i miejscowo właściwego organu administracji geologicznej, w którym określa się:
 - 1) nazwę dokumentu lub dane zawarte w metryce próbki, której dotyczy wniosek,
 - 2) cel wykorzystania dokumentu lub próbki.
4. Do wniosku o udostępnienie próbek geologicznych oraz dokumentów do których wyłączne prawo przysługuje podmiotom innych niż Skarb Państwa, dołącza się pisemną zgodę podmiotu, któremu przysługują prawa do informacji geologicznej.

§ 8.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 438).

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 96 ust. 2 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr poz.).

Rozporządzenie określa sposób i tryb gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej, organizację i sposób jej przechowywania oraz zakres ochrony informacji geologicznej.

Projektowane rozporządzenie zastępuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie gromadzenia i udostępniania próbek i dokumentacji geologicznych (Dz.U. Nr 153, poz.1780). Analogicznie do obecnie obowiązującego rozporządzenia w projekcie nowego aktu określono rodzaj informacji podlegającej obowiązkowi gromadzenia przez organy administracji geologicznej a także miejsca przechowywania informacji z uwzględnieniem podziału na dokumenty i próbki geologiczne. Dla obydwu rodzajów nośników informacji geologicznej określono sposób ich ewidencjonowania, a w przypadku próbek geologicznych także sposób ich oznaczania. Zaproponowano precyzyjniejsze niż dotychczas kryteria podziału próbek geologicznych na próbki trwałego i czasowego przechowywania, w zależności od ich przydatności. Zachowano sposób dostępu do próbek i dokumentów geologicznych, z uwzględnieniem podziału na wgląd i udostępnienie zgromadzonych zbiorów informacji geologicznej. Regulując kwestie udostępniania informacji geologicznej uwzględniono także różnice w statusie prawnym informacji geologicznej zgromadzonej w archiwach geologicznych organów administracji geologicznej. Kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych zbiorów przewidziano obowiązek ochrony informacji geologicznej przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą, a także przed niekontrolowanym ujawnieniem ich treści osobom niepowołanym.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja.

Projekt rozporządzenia dotyczy organów administracji geologicznej oraz wszystkich podmiotów zainteresowanych dostępem do informacji geologicznej zgromadzonej w archiwach geologicznych i magazynach próbek geologicznych.

2. Zakres konsultacji społecznych.

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców

- Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
 10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
 11. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice
 12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
 13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
 14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
 15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
 16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice
 17. Porozumienie Związków Zawodowych „KADRA”
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice

Nadto projekt ustawy zostanie skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Brak wpływu.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Brak wpływu.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Brak wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Brak wpływu.

7. Wpływ na ochronę środowisko.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾²⁾**

z dnia

**w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących operatu ewidencyjnego
oraz informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny**

Na podstawie art. 99 ust. 11 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania dotyczące:

- 1) operatu ewidencyjnego;
- 2) wzorów informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny.

§ 2. 1. Operat ewidencyjny sporządzany w ramach prowadzonej ewidencji zasobów złoża kopaliny, za okres sprawozdawczy, o którym mowa w art. 99 ust. 2 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze, powinien zawierać:

- 1) część tekstową, składającą się z :
 - a) części tabelarycznej zawierającej zestawienie zasobów złoża kopaliny według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, ustalając zmiany tych zasobów, spowodowanych: dokładniejszym rozpoznaniem złoża, zmianą granic lub podziałem złoża, wymaganiami ochrony środowiska albo bezpieczeństwa pracy, w tym ograniczeniami wpływającymi na dopuszczalność eksploatacji złoża, eksploatacją złoża i powstałymi wskutek niej stratami,
 - b) części opisowej zawierającej uzasadnienie powstałych zmian w zasobach złoża kopaliny, ich klasyfikacji oraz strat;
- 2) kopię mapy obliczenia zasobów złoża kopaliny, stanowiącą część dokumentacji geologicznej, z naniesionymi zmianami w blokach obliczeniowych, stwierdzonymi w danym roku kalendarzowym.

2. Przedsiębiorca posiadający koncesję starosty, sporządza co trzy lata kopię mapy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, po dokonaniu obmiaru wyrobisk.

§ 3. Operaty ewidencyjne sporządza się z zachowaniem numeracji i oznaczeń poszczególnych parcel lub bloków obliczeniowych, których użyto w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny.

§ 4. Wzory informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny, o których mowa w art. 99 ust. 8 ustawy z dnia..... – Prawo geologiczne i górnicze, określają załączniki do rozporządzenia:

- a) załącznik nr 1 - zestawienie zmian zasobów złoża,
- b) załącznik nr 2 - roczne uproszczone zestawienie zmian zasobów złoża,
- c) załącznik nr 3 - zestawienie zmian zasobów udokumentowanych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego,
- d) załącznik nr 4 - zestawienie zmian zasobów udokumentowanych złóż wód leczniczych i wód termalnych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.

MISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać operaty ewidencyjne złóż kopaliny (Dz. U. Nr 116, poz. 979)

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących operatu ewidencyjnego oraz informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 99 ust. 11 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr, poz.).

Projekt rozporządzenia określa elementy, które powinien zawierać operat ewidencyjny oraz informacja o zmianach zasobów złoża kopaliny.

Zaproponowane przepisy mają umożliwić potrzebę ochrony złóż kopalin oraz zapewnić kompletność informacji objętych ewidencją zasobów złoża kopaliny. Projektowane rozporządzenie przewiduje, że przedsiębiorca zamiast przysyłać do organu koncesyjnego część tekstową operatu będzie przysyłać jedynie informację (2 egz.) o zmianach zasobów złoża kopaliny. Jeden egzemplarz takiej informacji będzie przekazany za pośrednictwem właściwego organu koncesyjnego do Państwowego Instytutu Geologicznego – Zakładu Geologii Gospodarczej, który na podstawie tych danych sporządza krajowy bilans zasobów złóż kopalin. Taka forma przekazania informacji uprości przedsiębiorcom sposób informowania organów koncesyjnych o ilości wydobytej kopaliny ze złoża w danym roku i umożliwi organom koncesyjnym kontrolę ilości wydobytej kopaliny podlegającej opłacie eksploatacyjnej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska.

Wejście w życie proponowanego aktu powinno nastąpić z dniem 1 lipca 2009 r., z uwagi na wejście w życie, z tą samą datą, przepisów ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy przedsiębiorców eksploatujących kopaliny.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska celu udostępnienie go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
11. Górnicza Izba Przemysłowo- Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice,
12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związek Pracodawców
Górnictwa Węgla Kamiennego)
u. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
14. Polski Związek Producentów i Pracodawców Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice,
17. Porozumienie Związków Zawodowych „Kadra”
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice,

Nadto projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w celu jego zaopiniowania.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Brak wpływu.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak wpływu.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw, z uwagi na zmniejszenie obciążeń, gdyż przedsiębiorcy zamiast przesyłania do organu koncesyjnego części tekstowej operatu będą przysyłać tylko informację o zmianach zasobów złoża.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska

Brak wpływu

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie planów ruchu zakładów górniczych

Na podstawie art. 108 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe wymagania dotyczące treści planu ruchu zakładu górniczego oraz planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) zakładu górniczego.

§ 2. Szczegółowe wymagania dotyczące planu ruchu:

- 1) podziemnego zakładu górniczego określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części): podziemnego zakładu górniczego oraz zakładu wykonującego likwidację obiektów, urządzeń i likwidacji, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) odkrywkowego zakładu górniczego określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) odkrywkowego zakładu górniczego określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) zakładu górniczego wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi określa załącznik nr 5 do rozporządzenia;
- 6) zakładu górniczego prowadzącego podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub podziemne składowanie odpadów określa załącznik nr 6 do rozporządzenia;
- 7) zakładu wykonującego roboty geologiczne określa załącznik nr 7 do rozporządzenia;
- 8) zakładu wykonującego roboty geologiczne, polegające na badaniach geofizycznych wymagających użycia materiałów wybuchowych, określa załącznik nr 8 do rozporządzenia;
- 9) likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) zakładu górniczego: wydobywającego kopaliny otworami wiertniczymi, prowadzącego podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub podziemne składowanie odpadów określa załącznik nr 9 do rozporządzenia;
- 10) zakładu wykonującego roboty, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze, inne niż likwidacja obiektów, urządzeń i likwidacji, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 tej ustawy, określa załącznik nr 10 do rozporządzenia.

§ 3. Przedłożenie do zatwierdzenia planów ruchu spełniających wymagania określone w rozporządzeniu nastąpi co najmniej na 3 miesiące przed upływem terminu ważności:

- 1) części szczegółowej planu ruchu;

2) planu ruchu sporządzonego w formie uproszczonej.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 840, z 2003 r. Nr 181, poz. 1776 oraz z 2006 r. Nr 186, poz. 1378).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 108 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia szczegółowych wymagań dotyczących treści planu ruchu zakładu górniczego.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska ma różnicować te wymagania zależnie od rodzaju i metody prowadzonej działalności oraz uwzględnić specyfikę działalności wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, a także kierować się potrzebą zapewnienia wymagań określonych w art. 106 ust. 3 powołanej ustawy, tj.:

- 1) wykonywania działalności objętej koncesją;
- 2) bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) bezpieczeństwa pożarowego;
- 4) bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górniczym, zwłaszcza wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 5) racjonalnej gospodarki złożem;
- 6) ochrony elementów środowiska;
- 7) ochrony obiektów budowlanych;
- 8) zapobiegania szkodom i ich naprawy.

Ponadto w art. 127 ust. 3 powołanej ustawy wprowadzono obowiązek odpowiedniego stosowania do likwidacji zakładu górniczego przepisów o ruchu zakładu górniczego; stosownie do art. 127 ust. 4 powołanej ustawy, plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części ma w omawianym przypadku określać w szczególności sposób wykonania obowiązków, o których mowa w art. 127 ust. 1 powołanej ustawy, tj.:

- 1) zabezpieczenia lub zlikwidowania wyrobisk górniczych oraz urządzeń, instalacji i obiektów zakładu górniczego;
- 2) zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny;
- 3) zabezpieczenia sąsiednich złóż kopaliny;
- 4) przedsięwzięcia niezbędnych środków chroniących wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych;
- 5) przedsięwzięcia niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

Projektowana regulacja dotyczy następujących rodzajów działalności objętych zakresem przedmiotowym powołanej ustawy:

- 1) wydobywania kopaliny ze złóż (art. 1 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy), prowadzonego w formie zakładu górniczego (art. 5 pkt 16 powołanej ustawy); wyjątek dotyczy działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę — w takim przypadku ruch prowadzi się na podstawie warunków określonych w koncesji, która powinna zostać wówczas rozszerzona o elementy przewidziane dla planu ruchu, w tym likwidowanego zakładu górniczego (art. 32 ust. 6 oraz art. 104 ust. 2 powołanej ustawy);
- 2) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji (art. 1 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy) oraz podziemnego składowania odpadów (art. 1 ust. 1 pkt 4), prowadzonych w formie zakładu górniczego (art. 5 pkt 16 powołanej ustawy);

- 3) robót geologicznych, do których stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące m.in. zakładu górniczego i jego ruchu, tj. robót geologicznych wykonywanych z użyciem środków strzałowych albo wykonywanych na głębokości większej niż 100 m albo wykonywanych na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych (art. 85 ust. 1 powołanej ustawy);
- 4) robót prowadzonych na podstawie art. 2 ust. 1 powołanej ustawy, do których stosuje się odpowiednio jej przepisy (z wyjątkiem działu II i III), tj.:
 - a) budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych,
 - b) wykorzystywania wyrobisk zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych w celach innych, niż określone powołaną ustawą, zwłaszcza turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych,
 - c) robót górniczych lub robót geologicznych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa,
 - d) drążenia tuneli z zastosowaniem techniki górniczej,
 - e) likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji, o których mowa w lit. a—d.

Projektowany akt zastąpi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 840, z 2003 r. Nr 181, poz. 1776 oraz z 2006 r. Nr 186, poz. 1378), wydane na podstawie art. 64 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 30 czerwca 2009 r.

Regulacje zamieszczone w powołanej ustawie, w tym delegacja do wydania projektowanego rozporządzenia, istotnie różnią się od dotychczasowego stanu prawnego, co miało przemożny wpływ na treść projektowanego aktu, a w konsekwencji doprowadziło do uproszczenia rozwiązań prawnych. Do ustawy przejęto wszystkie rozwiązania mające charakter „bazowy” oraz rozwiązania o charakterze proceduralnym (przyjmując założenie, że są to rozwiązania mające charakter wyjątku albo uzupełnienia zasad określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego), pozostawiając do uregulowania w akcie wykonawczym jedynie szczegółowe wymagania dotyczące treści planów ruchu zakładów górniczych. Uproszczenia (także na poziomie ustawy, które „wymusiły” określoną konstrukcję aktu wykonawczego) te polegają przede wszystkim na:

- 1) przyjęciu „jednoczęściowych” (tj. niepodzielonych na część podstawową i część szczegółową) planów ruchu oraz generalnemu zawężeniu ich treści do elementów „zatwierdzalnych” (niepodlegających akceptacji różnych organów w innym trybie), a także rezygnacji z niektórych zbędnych elementów; niektóre dotychczasowe załączniki do planów ruchu będą stanowić jedynie załączniki do wniosku o zatwierdzenie planu ruchu, co zapewni możliwość wykorzystania ich treści podczas weryfikacji tego planu w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego;
- 2) przyjęciu pięcioletniego okresu ważności planu ruchu zakładu górniczego, w miejsce dotychczasowego trzyletniego okresu ważności części szczegółowej tego planu;
- 3) skróceniu z trzech miesięcy do trzydziestu dni okresu pomiędzy przekazaniem planu ruchu do zatwierdzenia a zamierzonym rozpoczęciem wykonywania robót objętych tym planem;
- 4) generalnej rezygnacji ze skomplikowanego systemu odesłań, a także wyłączeń i rozszerzeń co do treści planów ruchu, poprzez przygotowanie dziesięciu (w miejsce dotychczasowych czterech) załączników do projektu, dostosowanych m.in. do rodzaju (w tym jednego z etapów działalności górniczej, jaką jest likwidacja zakładu górniczego) oraz metody prowadzonej działalności.

W projektowanym rozporządzeniu, ze względu na węższą w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego delegację, nie uregulowano m.in. zagadnień związanych z budową planu ruchu, formą zmiany (dodatek) tego dokumentu oraz sposobu postępowania z „archiwalnymi” (zastąpionymi zmianą) elementami planu ruchu zakładu górniczego w ramach trybu zmiany tego planu. Konstrukcja rozporządzenia jest oparta na załącznikach do tego aktu (§ 1 projektu).

W związku z przyjęciem w art. 200 ustawy z dnia 2008 r. — Prawo geologiczne i górnicze, że pozostają w mocy decyzje dotyczące ruchu zakładu górniczego, podjęte na podstawie dotychczasowych przepisów, tj. m.in. art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, przyjęto w § 2, że przebudowanie przez przedsiębiorców dotychczasowych planów ruchu, w dostosowaniu do przepisów projektowanego rozporządzenia, będzie następowało dopiero w związku z upływem terminów ważności części szczegółowych planów ruchu (części podstawowe były zatwierdzane na cały okres ważności koncesji) oraz planów ruchu sporządzanych w formie uproszczonej. Nie wyklucza to oczywiście możliwości wcześniejszego przedłożenia nowych planów ruchu do zatwierdzenia, z jednoczesnym złożeniem wniosku o uchylenie przez właściwy organ nadzoru górniczego decyzji zatwierdzającej dotychczasowy plan ruchu.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia – Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują w szczególności na:

- 1) przedsiębiorców w rozumieniu art. 5 pkt 7 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...), z wyjątkiem przedsiębiorców niemających obowiązku sporządzania planu ruchu, tj. w szczególności prowadzących ruch zakładu górniczego na podstawie koncesji udzielonej przez starostę;
- 2) podmioty prowadzące działalność na podstawie art. 2 ust. 1 powołanej ustawy;
- 3) organy nadzoru górniczego, wydające decyzje zatwierdzające plany ruchu oraz zmiany tych planów na podstawie przepisów powołanej ustawy;
- 4) organy wykonawcze podstawowych jednostek samorządu terytorialnego (wójtów, burmistrzów i prezydentów miast), które są organami współdziałającymi przy wydawaniu decyzji zatwierdzających plany ruchu oraz zmiany tych planów.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego w Tarnobrzegu;
- 3) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 4) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 8) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- 9) Głównego Instytutu Górnictwa;

- 10) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 11) Politechniki Śląskiej;
- 12) Politechniki Wrocławskiej;
- 13) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górotworu;
- 14) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;
- 15) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 16) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 17) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 18) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

Ponadto, stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. W procedurze zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego uczestniczą bowiem, stosownie do art. 106 ust. 12 oraz art. 127 ust. 5 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast).

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa. Obowiązki organów nadzoru górniczego, związane z zatwierdzaniem planów ruchu zakładów górniczych oraz zmian tych planów, są bowiem wyraźnie określone w ustawie z dnia – Prawo geologiczne i górnicze.

Finansowanie realizacji obowiązków organów nadzoru górniczego (Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oraz dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych), jest zagwarantowane w ustawie budżetowej (w części dotyczącej Wyższego Urzędu Górniczego), w ramach środków związanych z realizacją tej ustawy.

W związku z koniecznością dostosowania obowiązujących planów ruchu do przepisów zamieszczonych w projektowanej nowelizacji, konieczne będzie w perspektywie najbliższych kilku lat opracowanie przez przedsiębiorców, do których stosuje się przepisy o planach ruchu zakładów górniczych, oraz podmioty prowadzące działalność na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze, a także przedłożenie właściwemu organowi nadzoru górniczego do zatwierdzenia nowego planu ruchu zakładu górniczego. Od decyzji zatwierdzającej plan ruchu pobierana jest opłata skarbowa (w zależności od rodzaju działalności: 1005 zł, 805 zł oraz 505 zł). W związku z tym, że organem podatkowym właściwym w sprawach opłaty skarbowej jest wójt (burmistrz, prezydent miasta), dochody gmin wzrosną o wpływy z tytułu uiszczenia tej opłaty.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne i bezpieczeństwo osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych oraz stan środowiska.

Rozwiązania zawarte w projekcie utrzymają istniejący wysoki poziom bezpieczeństwa w omawianym zakresie.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie upraszcza stan prawny. Przyczyni się zatem do odbiurokratyzowania działalności gospodarczej. W przepisach przejściowych projektu przewidziano ponadto płynne przejście przez przedsiębiorców do nowego stanu prawnego, co zapewni stabilny rozwój prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Brak wpływu.

8. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Projektowana regulacja nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu przede wszystkim uregulowanie szczegółowych wymagań dotyczących treści planu ruchu zakładu górniczego.

Problematyka trybu tworzenia i treści „ramowych” dokumentów związanych z prowadzeniem działalności górniczej, z wyjątkiem zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów oraz dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, nie jest przedmiotem regulacji prawa Unii Europejskiej.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie planów ruchu zakładów górniczych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Podstawowe dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu górniczego:
 - 1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe przedsiębiorcy i zakładu górniczego.
 - 1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
2. Podstawowe obiekty, maszyny i urządzenia zakładu górniczego:
 - 2.1. Ogólny opis, charakterystyka i dane techniczne.
 - 2.2. Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybkach oraz stacji wentylatorów głównych - według wzorów nr 2 i 3.
 - 2.3. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach, maszynach i urządzeniach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa lub likwidacja) - według wzoru nr 4. Programy remontów kapitalnych i modernizacji w odniesieniu do podstawowych obiektów maszyn i urządzeń zakładu górniczego z podaniem zakresu i planu naprawy oraz planu modernizacji.
3. Charakterystyka terenu zakładu górniczego z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.
4. Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu i rozbioru obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 5.
5. Składy materiałów wybuchowych - typ składów, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych, które mogą być przechowywane i sposób przewietrzania.
6. Sposób zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni, w granicach której ma być wykonywana działalność górnicza z podaniem ograniczeń wpływających na dopuszczalność wydobycia kopaliny. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących w okresie ważności koncesji oraz zasad kwalifikacji zasobów złoża kopaliny do strat w zasobach. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża.
7. Zasoby kopalin towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.
8. Opis partii pokładów lub złoża, w których mają być prowadzone roboty górnicze, z zestawieniem robót eksploatacyjnych - tabelarycznie według wzoru nr 6. W razie konieczności należy zamieścić uzupełnienie tabeli w formie opisowej.

9. Planowane wyrobiska udostępniające i główne wyrobiska przygotowawcze - według wzoru nr 7.

Wyszczególnienie:

- 1) szyby i szybiki,
- 2) chodniki podstawowe na poziomach,
- 3) główne upadowe,
- 4) przekopy i inne wyrobiska kamienne.

W odniesieniu do złóż (pokładów) zagrożonych tapaniami należy ująć cały zakres robót przygotowawczych.

10. Zakres robót geologicznych prowadzonych z powierzchni i wyrobisk górniczych w szczególności dotyczących badania warunków geologicznych i hydrogeologicznych, prowadzenia bieżącego rozpoznania oraz pomiarów parametrów eksploatowanego złoża wraz z określeniem celu i techniki robót wiertniczych.

11. Przewidywane roboty wiertnicze dla celów technologicznych.

12. Podsadzka i wykorzystanie odpadów:

- 1) zakres stosowania poszczególnych rodzajów podsadzki lub mieszanin doszczelniających,
- 2) stosowane technologie podsadzania i doszczelniania, zasadnicze parametry techniczne i eksploatacyjne instalacji oraz urządzeń do wytwarzania i transportu podsadzki, mieszanin doszczelniających oraz sposób odprowadzania i oczyszczania wody podsadzkowej.

13. Przewietrzanie:

- 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzanym od szybu wdechowego a odprowadzanym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,
- 2) rejony przewietrzane prądem powietrza sprowadzanym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad, zastosowane środki bezpieczeństwa,
- 3) rejony przewietrzane poniżej poziomu udostępnienia,
- 4) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,
- 5) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,
- 6) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górniczymi.

14. Zagrożenie metanowe:

- 1) charakterystyka zagrożenia metanowego,
- 2) metanonośność w pokładach lub ich częściach, a w odniesieniu do zakładów górniczych wydobywających sól - gazonośność złoża lub jego części,

- 3) przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę rozwoju eksploatacji,
- 4) metanowość bezwzględna zakładu górniczego,
- 5) monitorowanie oraz profilaktyka i zwalczanie zagrożenia metanowego.

15. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał:

- 1) charakterystyka zagrożenia wyrzutami gazów i skał,
- 2) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia wyrzutami gazów i skał w miarę rozwoju robót górniczych,
- 3) rozpoznawanie zagrożenia i profilaktyka,
- 4) sposób wykonywania robót strzałowych.

16. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego:

- 1) charakterystyka zagrożenie wybuchem pyłu węglowego,
- 2) profilaktyka.

17. Zagrożenie pożarowe:

17.1. Pożarami endogenicznymi:

- 1) ocena zagrożenia pożarowego oddziałów wydobywczych,
- 2) rozpoznawanie zagrożenia oraz profilaktyka,
- 3) zestawienie pól pożarowych z podaniem powierzchni w m², otamowanych zasobów w tonach i daty powstania pola,
- 4) plan likwidacji pól pożarowych.

17.2. Pożarami egzogenicznymi, metody zapobiegania.

18. Zagrożenie tapaniami:

- 1) charakterystyka zagrożenia tapaniami,
- 2) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia tapaniami w miarę rozwoju robót górniczych, z uwzględnieniem zaszułości eksploatacyjnych,
- 3) monitorowanie oraz profilaktyka i zwalczanie zagrożenia tapaniami.

19. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:

- 1) charakterystyka zagrożenia wodnego,
- 2) wody opadowe, zbiorniki wodne powierzchniowe i podziemne zagrażające bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego,
- 3) zestawienie zbiorników wodnych - według wzoru nr 8,
- 4) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego związanego z istniejącymi i projektowanymi robotami górniczymi, jak również zagrożeń związanych z odprowadzaniem wód podsadzkowych oraz ze strony szybów i otworów wiertniczych,

- 5) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powodziowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi,
 - 6) metody rozpoznawania i zwalczania zagrożenia.
20. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi. Opis występującego zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.
21. Zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia:
- 1) charakterystyka występującego zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia,
 - 2) profilaktyka.
22. Zagrożenie klimatyczne:
- 1) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia klimatycznego,
 - 2) sposób zwalczania zagrożenia klimatycznego.
23. Technika robót strzałowych:
- 1) metody wykonywania robót strzałowych,
 - 2) organizacja służby strzałowej.
24. Pokłady podebrane:
- 1) wykaz podebranych części złoża, w których prowadzi się roboty, z podaniem stosownych środków bezpieczeństwa,
 - 2) części złoża (pokładu), które mają być podebrane, ze szczególnym uwzględnieniem skutków podebrania.
25. Zakres wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności planu ruchu.
- W szczególności należy określić:
- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
 - 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
 - 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem i obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat,
 - 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopaliny, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
 - 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,

- 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobywanie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione,
 - 7) zestawienie przewidywanych strat w zasobach według wzoru nr 9.
26. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopaliny i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopaliny lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
27. Prognoza wpływu działalności górniczej na środowisko. Przewidywany wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię w całym okresie prowadzenia ruchu zakładu górniczego. Przewidywane kierunki i sposób rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopaliny - według wzoru 10.
28. Ochrona środowiska wraz z obiektami budowlanymi. Zamierzenia w zakresie zapobiegania i ograniczania szkód w okresie ważności planu ruchu.

W szczególności należy uwzględnić:

- 1) rygory eksploatacji złoża w granicach lub bezpośrednim sąsiedztwie filarów ochronnych, pod oznaczonymi dobrami wymagającymi ochrony — środki profilaktyki górniczej i budowlanej, koordynację robót górniczych i zapobiegawczo-naprawczych, obserwacje obiektów budowlanych, geodezyjne, geofizyczne i inne pomiary wskaźników deformacji oraz parametrów drgań podłoża powodowanych działalnością górniczą,
- 2) charakterystykę zagospodarowania powierzchni terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów projektowanej eksploatacji, wykorzystując do tego wyniki inwentaryzacji, oraz zestawienie obiektów budowlanych — według wzoru nr 11,
- 3) prognozę wpływu działalności górniczej na środowisko zwłaszcza w zakresie:
 - a) deformacji ciągłych,
 - b) deformacji nieciągłych,
 - c) drgań gruntu,
 - d) szkód w obiektach budowlanych,
 - e) szkód w obiektach gospodarki wodnej,
 - f) zalewisk terenowych i podtopień gruntu,
- 4) zamierzenia w zakresie pomiarów deformacji terenu i obiektów budowlanych objętych wpływami eksploatacji górniczej.
- 5) wyznaczenie i ustanowienie filarów dla ochrony określonych dóbr, określenie zasad i rygorów eksploatacji górniczej w obrębie filarów ochronnych, zniesienie lub zmianę granic istniejących filarów ochronnych.
- 6) ustalenia dotyczące sposobu przeciwdziałania i usuwania skutków eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony powierzchni ziemi oraz obiektów

powierzchniowych i infrastruktury technicznej, jak również rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopalin,

- 7) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi powstałymi w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin,
 - 8) gospodarkę wodno-ściekową, w tym zapotrzebowanie, doprowadzenie, odprowadzenie, oczyszczanie i wykorzystanie wód (środki techniczne, bilans, podstawy prawne) - według wzoru 12,
 - 9) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia ochrony powietrza, ich stan techniczny, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji zorganizowanej i niezorganizowanej),
 - 10) ochronę przed hałasem i wibracjami przenikającymi do środowiska, urządzenia ochronne i ich stan techniczny, zamierzenia w zakresie ograniczenia hałasu, wibracji i zapylenia przenikających do środowiska,
 - 11) czynniki mające wpływ na środowisko, w szczególności:
 - a) substancje toksyczne,
 - b) źródła promieniowania jonizującego (naturalne i sztuczne).
30. Zasady postępowania z odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi usuwanymi albo przemieszczanymi w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż wraz z ich przerabianiem.
31. Czynniki szkodliwe dla środowiska pracy: hałas, wibracja, substancje toksyczne.
32. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
33. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10 000, obrazująca sytuację i zagospodarowanie powierzchni w granicach terenu górniczego, z naniesieniem: granic obszaru i terenu górniczego, granic obiektów lub obszarów chronionych dla których wyznaczono filary ochronne, miejsc lokalizacji stanowisk do pomiaru drgań podłoża, miejsc pomiaru i obserwacji deformacji terenu i obiektów budowlanych (lokalizacja linii obserwacyjnych istniejących i projektowanych, rejonów niwelacji punktów rozproszonych), kategorii odporności obiektów niższej od kategorii terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów planowanej eksploatacji.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, obrysu parcel przewidzianych do eksploatacji oraz

stref i wielkości wpływów planowanej eksploatacji górniczej. Należy uwzględnić wpływy eksploatacji sąsiednich zakładów górniczych.

5. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni zakładu górniczego w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.
6. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem:
 - 1) granic części złoże w danym obszarze górniczym, eksploatowanego przez inny zakład górniczy,
 - 2) parcel przeznaczonych do eksploatacji w okresach rocznych oznaczonych odrębnymi kolorami,
 - 3) parcel, w których obrębie projektuje się roboty przygotowawcze, z zaznaczeniem robót udostępniających i głównych wyrobisk przygotowawczych wymienionych w punkcie 9,
 - 4) projektowanych wyrobisk w ramach robót geologicznych, wymienionych w punkcie 10, w okresach rocznych, oznaczonych odrębnymi kolorami,
 - 5) parcel złoże zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych w zasobach przemysłowych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych wymienionych w punkcie 26,
 - 6) zakresu planowanych do wykorzystania zasobów złoże kopaliny w okresie ważności koncesji, (według projektu zagospodarowania złoże).

Na mapach wyrobisk górniczych należy nanieść również:

- 6) pola pożarowe, tamy pożarowe, tamy bezpieczeństwa,
 - 7) zbiorniki wodne, uskoki wodonośne, filary bezpieczeństwa dla zbiorników, otwory wiertnicze z oznaczeniem otworów niezlikwidowanych oraz tamy wodne,
 - 8) stopnie zagrożenia wodnego,
 - 9) krawędzie pozostawionych części pokładów wyżej i niżej leżących, które mogą mieć wpływ na eksploatację,
 - 10) główne, grupowe i rejonowe prądy powietrza,
 - 11) urządzenia wentylacyjne,
 - 12) na płaszczyznach przeznaczonych do eksploatacji - długość i kierunek prowadzenia wyrobisk oraz ich wybieg,
 - 13) projektowane wyrobiska przygotowawcze dla złóż (pokładów) zagrożonych tapaniami,
 - 14) kategorie zagrożenia metanowego,
 - 15) stopnie zagrożenia tapaniami,
 - 16) lokalizację źródeł promieniowania jonizującego,
 - 17) filary ochronne i bezpieczeństwa.
7. Profile litologiczne dla każdego projektowanego do eksploatacji pola w skali nie mniejszej niż 1:200, a w uzasadnionych przypadkach w skali nie mniejszej niż

1:500, z wykazaniem warstw geologicznych w stropie, nie mniej jednak niż 5-krotnej grubości złoże (pokładu) eksploatowanego oraz co najmniej 50 metrów dla złoże pokładu skłonnego do tupań i w spagu do 20 metrów.

8. Podstawowe przekroje geologiczne przez złoże.
9. Schemat ideowy sieci rurociągów odmetanowania z uwzględnieniem stacji odmetanowania, z podaniem zasadniczych parametrów.
10. Schematy ideowe rurociągów podsadzkowych oraz schematy instalacji służących do wykorzystywania w wyrobiskach górniczych odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin, z podaniem zasadniczych parametrów.
11. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.
12. Schematy ideowe układów głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.
13. Schematy ideowe układów transportu, przewozu i jazdy ludzi w wyrobiskach poziomych oraz pochyłych o nachyleniu do 45 °.
14. Schemat ideowy centralnych urządzeń klimatyzacyjnych.
15. Schematy ideowe układów rurociągów przeciwpożarowych oraz głównych rurociągów w szybach, z zaznaczeniem głównych i rezerwowych zbiorników wodnych, z podaniem zasadniczych parametrów.
16. Książka obudowy obejmująca stosowane w okresie obowiązywania planu ruchu rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych i dla grupy wyrobisk eksploatacyjnych oraz wymagania techniczne dla elementów obudowy podporowej i kotwowej.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy

Lp.	Zasadnicze wskaźniki	Jednostka	Wielkość, ilość	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Obszar górniczy	km ²		
2.	Teren górniczy	km ²		
3.	Złoża (pokłady) przewidziane do eksploatacji (udokumentowane)	szt.		
4.	Przewidywane wydobycie	t/d		
5.	Czas trwania ruchu zakładu górniczego	lata		
6.	Szyby wydobywcze	szt.		
7.	Szyby pomocnicze	szt.		
8.	Szyby wentylacyjne	szt.		
9.	Szyby z jazdą ludzi	szt.		
10.	Sztolnie wentylacyjne (upadowe)	szt.		
11.	Główne poziomy wydobywcze	nazwa, głębokość		
12.	Pozostałe poziomy	nazwa, głębokość		
13.	Wielkość dopływu wody	m ³ /min		
14.	Pompownie:			
	- główne	liczba, poziom		
	- pomocnicze	liczba, poziom		
15.	Stacja badań geofizycznych:			
	- sejsmologiczna	liczba kanałów		
	- sejsmoakustyczna	liczba geofonów		
16.	Stacjonarna stacja odmetanowania	lokalizacja		
17.	Centrala dyspozytorska	liczba łącz		
18.	Centrala metanometryczna	liczba czujników		

Zakład górniczy

Lp.	Szyb i jego uzbrojenie						Urządzenia wyciągowe															Uwagi	
	Nazwa	Przeznaczenie (funkcja wentylacyjna)	Średnica tarczy	Rodzaj obudowy	Liczba urządzeń wyciągowych	Głębokość	Nazwa (przedział)	Funkcja	Głębokość ciągnięcia	Poziomy podstawiania naczyń	Rodzaj prowadzenia naczyń	Rodzaj naczyń	Sposób ewakuacji załogi	Maszyna wyciągowa			Liny		Parametry ruchu		Wieża: rodzaj, rok budowy		
														Typ i rok budowy	Rodzaj napędu i nośnika liny	Moc	Nośna: ilość, średnica, typ	Wyrównawcza: ilość, wymiary, typ	Prędkość	Obciążenie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Zakład górniczy

Lp.	Szyb wentylacyjny																		
	Nazwa	Typ wentylatora	Wydajność nominalna powietrza	Podciśnienie statyczne powietrza	Obroty wentylatora	Prędkość powietrza w szybie	Urządzenia rewersyjne	Aparatura kontrolno-pomiarowa		Typ silnika	Moc silnika	Napięcie	Obroty silnika	Rodzaj pracy	Urządzenia wyciągowe	Inne wyposażenie: kable, rurociągi	Przedział drabinowy	Uwagi	
								Ciągły pomiar podciśnienia statycznego powietrza przed i za zasuwą (klapą)	Prędkość powietrza przepływającego w kanale wentylacyjnym										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ZMIAN W PODSTAWOWYCH
OBIEKTACH, MASZYNACH I URZĄDZENIACH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu lub urządzenia	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Planowane wykonanie			Uwagi
				stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji	
1	2	3	4	5	6	7	8

Zestawienie powyższe należy opracować z podziałem na trzy części:

- A — roboty kontynuowane, które przechodzą z poprzedniego planu ruchu;
- B — roboty przewidziane w okresie opracowanego planu ruchu, dla których zakład górniczy posiada dokumentację techniczne lub technologiczne (likwidacja); rozpoczęcie tych robót może nastąpić po zatwierdzeniu planu ruchu;
- C — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie opracowanego planu ruchu, dla których zakład górniczy nie posiada jeszcze dokumentacji technicznych; rozpoczęcie tych robót może nastąpić po uprzednim pisemnym powiadomieniu właściwego organu nadzoru górniczego o opracowaniu i posiadaniu przez zakład górniczy wymaganej dokumentacji.

Wzór 4 nie dotyczy robót budowlanych w obiektach budowlanych zakładu górniczego.

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.
- Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Zakład górniczy.....

**OPIS PARTII ZŁOŻA (POKŁADÓW), W KTÓRYCH MAJĄ BYĆ PROWADZONE
EKSPLOATACYJNE (LIKWIDACYJNE) ROBOTY GÓRNICZE**

Złoże (pokład), nr załącznika	Lokalizacja pokładu lub partii pokładu	Sposób udostępnienia	Nachylenie pokładu lub złoża	Grubość pokładu lub sposób zalegania złoża	Warunki hydrogeologiczne	Rodzaj skał stropowych	Rodzaj skał spagowych	Uskoki i zaburzenia geologiczne	Systemy eksploatacji	Dane o wytrobiskach eksploatacyjnych			Uwagi
										nazwa wytrobisk	długość (m)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Zakład górniczy

PLANOWANE DO WYKONANIA (LIKWIDACJI) WYROBISKA UDOSTĘPNIAJĄCE
I GŁÓWNE WYROBISKA PRZYGOTOWAWCZE

Lp.	Nr załącznika (mapy)	Nazwa wrobiska	Przeznaczenie wrobiska	Do wykonania – mb		Rodzaj obudowy	Uwagi
				w całości	w okresie objętym planem ruchu		
1	2	3	4	5	6	7	8

Wzór nr 8Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZBIORNIKÓW WODNYCH

Lp.	Numer załącznika (mapy)	Oznaczenie zbiornika	Przyływ wody (m ³ /min)		Pojemność zbiornika (m ³)		Roboty, dla których zbiornik stanowi zagrożenie	Środki zabezpieczające lub sposób likwidacji
			minimalny	maksymalny	minimalna	maksymalna		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Zakład górnictwa

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH STRAT ZŁOŻA (w tys. Mg)

Lp.	Pokład (poziom, odział, rejon)	Oddział (rejon)	Zasoby przemysłowe w części złoża objętej eksploatacją*	Straty w zasobach przemysłowych		Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych			Straty w zasobach nieprzemysłowych	Uwagi
				ilość	procentowo	w planie ruchu $\frac{4-5}{4}$	narastająco	według zamierzonego stopnia wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Uwaga!

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 7 — wielkość wskaźnika na okres ważności planu ruchu,
 - 2) w kolumnie 8 — wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobycie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związanej z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzanego planu ruchu.
 - 3) w kolumnie 9 wielkość wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych na podstawie zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej.
- *) Przewidywane wydobycie wraz ze stratami w zasobach przemysłowych.

Zakład górniczy

INWENTARYZACJA GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ WYMAGAJĄCYCH REKULTYWACJI ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA PRAC REKULTYWACYJNYCH

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji [ha]	Rekultywacja			Uwagi
		Kierunek, sposób	Termin		
			rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	4	5	6	7

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
O KATEGORII ODPORNOŚCI NIŻSZEJ OD KATEGORII TERENU GÓRNICZEGO
W ZASIĘGU WPŁYWÓW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ. W ZESTAWIENIU NALEŻY UWZGLĘDNIĆ
STAN ODPORNOŚCI DYNAMICZNEJ NA WSTRZĄSY GÓRNICZE

Lp.	Adres		Rodzaj obiektu	Kubatura (m ³)	Liczba kondygnacji	Rok budowy	Kategoria odporności	Kategoria wpływu	Uwagi (stan odporności dynamicznej na wstrząsy górnicze)
	Ulica	Nr							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Wzór nr 12Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy

**GOSPODARKA WODĄ KOPALNIAŃ Z DOPIYWU NATURALNEGO W ZAKŁADZIE
GÓRNICZYM**

Lp.	Wskaźnik (m ³ /d)
1	Dopływ wody, w tym:
2	— woda słodka
3	— woda zasolona
4	Zrzut wody niewykorzystanej
5	Woda zagospodarowana na:
6	— cele przemysłowe pod powierzchnią
7	— cele przemysłowe na powierzchni
8	— cele socjalne związane z ruchem zakładu
9	— cele własne pozaruchowe
10	— sprzedaż
11	Zrzut ścieków po wykorzystaniu wody
12	Zrzut wody wykorzystanej i niewykorzystanej, w tym:
13	— do wód powierzchniowych
14	— do ziemi/górotworu
15	— do kanalizacji

Uwagi:

- 1) dane liczbowe w zaokrągleniu do liczb całkowitych,
- 2) występujące zależności:
 $1=2+3$
 $1=4+5$
 $5=6+7+8+9+10$
 $12=4+11$
 $5 \geq 11$
- 3) dane średnioroczne.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU LIKWIDOWANEGO (LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI): PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO ORAZ ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO LIKWIDACJĘ OBIEKTÓW, URZĄDZEŃ I LIKWIDACJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2.1 PKT 1 i 2 USTAWY Z DNIA2008r. - PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE

1. Podstawowe dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu i górnictwa:
 - 1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe przedsiębiorcy i zakładu górnictwa .
 - 1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
2. Podstawowe obiekty, maszyny i urządzenia zakładu górnictwa:
 - 2.1 Ogólny opis, charakterystyka i dane techniczne.
 - 2.2 Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybikach oraz stacji wentylatorów głównych - według wzorów nr 2 i 3.
3. Charakterystyka terenu zakładu górnictwa z określeniem obiektów budowlanych zakładu górnictwa.
4. Projektowane roboty budowlane w zakresie likwidacji obiektów budowlanych zakładu górnictwa - według wzoru nr 4.
5. Składy materiałów wybuchowych - typ składów, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych, które mogą być przechowywane i sposób przewietrzania.
6. Przewidywane zmiany charakteru i kolejności likwidacji podstawowych obiektów i urządzeń zakładu górnictwa.
7. Okres likwidacji zakładu górnictwa, w tym: przewidywane terminy rozpoczęcia likwidacji zakładu górnictwa, rozpoczęcia likwidacji podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górnictwa, zakończenia eksploatacji i zakończenia likwidacji zakładu górnictwa oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji terenu zakładu górnictwa.
8. Opis robót górniczych związanych z likwidacją, wraz z opisem partii złoża (pokładów), w których nastąpi zakończenie eksploatacji - według wzoru nr 5.
9. Sposób likwidacji szybów.
10. Sposób likwidacji wyrobisk, ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanego zakresu zastosowania podsadzki w tym:
 - 1) zakres stosowania poszczególnych rodzajów podsadzki lub mieszanin doszczelniających,

-
- 2) stosowane technologie podszadzenia, zasadnicze parametry techniczne i eksploatacyjne instalacji oraz urządzeń do wytwarzania i transportu podsadzki, mieszanin doszczelniających oraz sposób odprowadzania i oczyszczania wody podsadzkowej,
 11. Planowane do likwidacji wyrobiska udostępniające i główne wyrobiska przygotowawcze - według wzoru nr 6 - oraz wykaz i harmonogram wyrobisk przewidzianych do likwidacji.
 12. Przewidywane roboty wiertnicze dla celów technologicznych.
 13. Rozliczenie zasobów w nawiązaniu do dokumentacji geologicznej, operatu ewidencyjnego i zamierzonego sposobu zagospodarowania wynikającego z koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej wraz z uzasadnieniem.
 14. Wielkość zasobów i strat złożowych dla poszczególnych kopalin (pokładów) i całego złoża według stanu na koniec okresu eksploatacji - zestawienie według wzoru nr 7.

W przypadku prowadzenia eksploatacji złoża podczas likwidacji zakładu górniczego należy dodatkowo opisać:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
 - 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
 - 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem i obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat,
 - 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopalin, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
 - 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,
 - 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobycie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione
15. Przewietrzanie:
- 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzanym od szybu wdechowego a odprowadzanym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,
 - 2) rejony przewietrzane prądem powietrza sprowadzanym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad, zastosowane środki bezpieczeństwa,
 - 3) rejony przewietrzane poniżej poziomu udostępnienia,
 - 4) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,

-
- 5) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,
 - 6) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górniczymi.
16. Zagrożenie metanowe: przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę postępu likwidacji, sposoby zwalczania tego zagrożenia, z uwzględnieniem odmetanowania, metanometrii automatycznej, a także wpływu tego zagrożenia na powierzchnię po likwidacji zakładu górniczego.
17. Zagrożenie tapaniami: przewidywane kształtowanie się i zwalczanie zagrożenia tapaniami w miarę postępu likwidacji.
18. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał: przewidywane kształtowanie się i zwalczanie zagrożenia w miarę postępu likwidacji.
19. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego: charakterystyka i zwalczanie zagrożenia w miarę postępu likwidacji.
20. Zagrożenie pożarowe:
- 20.1 Pożarami endogenicznymi:
- 1) ocena zagrożenia pożarowego oraz profilaktyka,
 - 2) zestawienie pól pożarowych z podaniem powierzchni w m² otamowanych zasobów w tonach i daty powstania pola,
 - 3) plan likwidacji pól pożarowych.
- 20.2 Pożarami egzogenicznymi, metody zapobiegania.
21. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:
- 1) charakterystyka zagrożenia wodnego,
 - 2) wody opadowe, zbiorniki wodne powierzchniowe i podziemne zagrażające bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego,
 - 3) zestawienie zbiorników wodnych - według wzoru nr 8,
 - 4) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego w miarę postępu likwidacji, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z odprowadzaniem wód podszkowych oraz ze strony szybów i otworów wiertniczych,
 - 5) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powierzchniowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi,
 - 6) metody rozpoznawania i zwalczania zagrożenia.
22. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi. Opis występującego zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.
23. Zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia:
- 1) charakterystyka występującego zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia,
 - 2) profilaktyka.

-
24. Zagrożenie klimatyczne: przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia klimatycznego oraz sposób zwalczania
25. Technika robót strzałowych:
- 1) metody wykonywania robót strzałowych,
 - 2) organizacja służby strzałowej.
26. Zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na wody podziemne i powierzchniowe, w tym ujęcia wód pitnych.
27. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
28. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczenia i usuwania ujemnych wpływów działalności zakładu górniczego.

W szczególności należy uwzględnić:

- 1) zabezpieczenia wyrobisk górniczych udostępniających złoża z powierzchni,
 - 2) kierunki i sposób rekultywacji terenów zakładu górniczego,
 - 3) określenie kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu działalności górniczej,
 - 4) sposób zatopienia zrobów, z uwzględnieniem ochrony wód,
 - 5) wpływ likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz znajdujące się na powierzchni obiekty i urządzenia.
 - 6) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych na powierzchni po zatopieniu zakładu górniczego i podniesieniu poziomu wód gruntowych, z uwzględnieniem metod i środków zapobiegających powstawaniu zalewisk i podtopień terenów powierzchni,
 - 7) sposób zabezpieczenia obiektów, urządzeń lub wyrobisk stanowiących zabytki,
 - 8) sposób zabezpieczenia dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego,
 - 9) sposób zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny,
 - 10) sposób zabezpieczenia sąsiednich złóż kopalin,
 - 11) sposób ochrony wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych,
 - 12) sposób zabezpieczenia przed niekontrolowaną emisją gazów kopalnianych,
 - 13) gospodarka wodno-ściekowa i ogólne zamierzenia w tym zakresie w związku z likwidacją zakładu górniczego - według wzoru nr 9.
29. Bilans i zasady postępowania z odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi usuwanymi albo przemieszczanymi w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż wraz z ich przerabianiem i sposób postępowania z nimi.

-
30. Czynniki szkodliwe dla środowiska pracy: hałas, wibracja, substancje toksyczne.
 31. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
 32. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, obrazująca sytuację i zagospodarowanie powierzchni w granicach terenu górniczego, z naniesieniem granic terenu i obszaru górniczego, obiektów lub obszarów dla których wyznaczone zostały filary ochronne, oraz kategorii odporności obiektów niższej od kategorii terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów planowanej eksploatacji. Należy również nanieść obiekty budowlane zakładu górniczego.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, obrysu parcel przewidzianych do eksploatacji oraz stref i wielkości wpływów planowanej w okresie likwidacji eksploatacji górniczej.
5. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, wyrobisk mających połączenia z powierzchnią terenu, obszarów płytkiej eksploatacji górniczej, miejsc występowania deformacji nieciągłych, niecek bezodpływowych, obniżeń sumarycznych (całkowitych) i kategorii przydatności terenu do zabudowy po zaprzestaniu działalności górniczej.
6. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z oznaczeniem kwalifikacji zasobów, strat w zasobach oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny po zakończeniu eksploatacji i naniesieniem:
 - 1) planowanych w związku z likwidacją zakładu robót górniczych, w szczególności parcel przeznaczonych do eksploatacji w okresach rocznych oznaczonych odrębnymi kolorami oraz parcel, w których obrębie projektuje się roboty chodnikowe,
 - 2) granic części złoża w danym obszarze górniczym, eksploatowanego przez inny zakład górniczy,
 - 3) parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych w zasobach przemysłowych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych.

Na mapach wyrobisk górniczych należy nanieść również:

- 4) pola pożarowe, tamy pożarowe, tamy bezpieczeństwa,
- 5) zbiorniki wodne, uskoki wodonośne, filary bezpieczeństwa dla zbiorników, otwory wiertnicze z oznaczeniem otworów niezlikwidowanych oraz tamy wodne,
- 6) stopnie zagrożenia wodnego,

-
- 7) krawędzie pozostawionych części pokładów wyżej i niżej leżących, które mogą mieć wpływ na eksploatację,
 - 8) główne, grupowe i rejonowe prądy powietrza,
 - 9) urządzenia wentylacyjne,
 - 10) na płaszczyznach przeznaczonych do eksploatacji - długość i kierunek prowadzenia wyrobisk oraz ich wybieg,
 - 11) kategorie zagrożenia metanowego,
 - 12) stopnie zagrożenia tapaniami,
 - 13) lokalizację źródeł promieniowania jonizującego,
 - 14) filary ochronne i bezpieczeństwa.
7. Profile litologiczne dla każdego projektowanego do eksploatacji pola w skali nie mniejszej niż 1:200, a w uzasadnionych przypadkach w skali nie mniejszej niż 1:500, z wykazaniem warstw geologicznych w stropie, nie mniej jednak niż 5-krotnej grubości złoże (pokładu) eksploatowanego oraz co najmniej 50 metrów dla złoże pokładu skłonnego do tupań i w spągu do 20 metrów.
 8. Podstawowe przekroje geologiczne przez złoże.
 9. Schemat ideowy sieci rurociągów odmetanowania z uwzględnieniem stacji odmetanowania, z podaniem zasadniczych parametrów.
 10. Schematy ideowe rurociągów podsadzkowych oraz schematy instalacji służących do wykorzystywania w wyrobiskach górniczych odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalni, z podaniem zasadniczych parametrów.
 11. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.
 12. Schematy ideowe układów głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.
 13. Schematy ideowe układów transportu, przewozu i jazdy ludzi w wyrobiskach poziomych oraz pochyłych o nachyleniu do 45 °.
 14. Schemat ideowy centralnych urządzeń klimatyzacyjnych.
 15. Schematy ideowe układów rurociągów przeciwpożarowych oraz głównych rurociągów w szybach, z zaznaczeniem głównych i rezerwowych zbiorników wodnych, z podaniem zasadniczych parametrów.
 16. Książka obudowy obejmująca stosowane w okresie obowiązywania planu ruchu rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych oraz dla grupy wyrobisk eksploatacyjnych oraz wymagania techniczne dla elementów obudowy podporowej i kotwowej.
 17. Inwentaryzacja gruntów zakładu górniczego wymagających rekultywacji oraz przewidywany kierunek, sposób i terminy wykonania rekultywacji - według wzoru nr 10.
 18. Harmonogram likwidacji zakładu górniczego.

Likwidowany Zakład górniczy

Lp.	Zasadnicze wskaźniki	Jednostka	Wielkość, ilość	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Obszar górniczy	km ²		
2.	Teren górniczy	km ²		
3.	Złoża (pokłady) przewidziane do eksploatacji (udokumentowane)	szt.		
4.	Przewidywane wydobywanie	t/d		
5.	Czas trwania ruchu zakładu górniczego	lata		
6.	Szyby wydobywcze	szt.		
7.	Szyby pomocnicze	szt.		
8.	Szyby wentylacyjne	szt.		
9.	Szyby z jazdą ludzi	szt.		
10.	Sztolnie wentylacyjne (upadowe)	szt.		
11.	Główne poziomy wydobywcze	nazwa, głębokość		
12.	Pozostałe poziomy	nazwa, głębokość		
13.	Wielkość dopływu wody	m ³ /min		
14.	Pompownie:			
	- główne	liczba, poziom		
	- pomocnicze	liczba, poziom		
15.	Stacja badań geofizycznych:			
	- seismologiczna	liczba kanałów		
	- sejsmoakustyczna	liczba geofonów		
16.	Stacjonarna stacja odmetanowania	lokalizacja		
17.	Centrala dyspozytorska	liczba łącz		
18.	Centrala metanometryczna	liczba czujników		

Likwidowany Zakład górniczy

Lp.	Szyb i jego uzbrojenie						Urządzenia wyciągowe																Uwagi
	Nazwa	Przeznaczenie (funkcja wentylacyjna)	Średnica tarczy	Rodzaj obudowy	Liczba urządzeń wyciągowych	Głębokość	Nazwa (przedział)	Funkcja	Głębokość ciągnięcia	Poziomy przedstawiania naczyń	Rodzaj prowadzenia naczyń	Rodzaj naczyń	Sposób ewakuacji załogi	Maszyna wyciągowa			Liny		Parametry ruchu				
														Typ i rok budowy	Rodzaj napędu i nośnika liny	Moc	Nośna: ilość, średnica, typ	Wyrównawcza: ilość, wymiary, typ	Prędkość	Obciążenie	Wieża: rodzaj, rok budowy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Likwidowany Zakład górniczy

Lp.	Szyb wentylacyjny																		
	Nazwa	Typ wentylatora	Wydajność nominalna powietrza	Podciśnienie statyczne powietrza	Obroty wentylatora	Prędkość powietrza w szybie	Urządzenia rewersyjne	Aparatura kontrolno-pomiarowa		Typ silnika	Moc silnika	Napięcie	Obroty silnika	Rodzaj pracy	Urządzenia wyciągowe	Inne wyposażenie: kable, rurociągi	Przedział drabinowy	Uwagi	
								Ciągły pomiar podciśnienia statycznego powietrza przed i za zasuwą (kłapą)	Prędkość powietrza przepływającego w kanale wentylacyjnym										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Likwidowany Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.
- Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Likwidowany Zakład górniczy.....

OPIS PARTII ZŁOŻA (POKLADÓW), W KTÓRYCH MAJĄ BYĆ PROWADZONE
EKSPLOATACYJNE (LIKWIDACYJNE) ROBOTY GÓRNICZE

Złoże (pokład), nr załącznika	Lokalizacja pokładu lub partii pokładu	Sposób udostępnienia	Nachylenie pokładu lub złoża	Grubość pokładu lub sposób zalegania złoża	Warunki hydrogeologiczne	Rodzaj skał stropowych	Rodzaj skał spagowych	Uskoki i zaburzenia geologiczne	Systemy eksploatacji	Dane o wyróbkach eksploatacyjnych			Uwagi
										nazwa wyróbisk	długość (m)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Likwidowany Zakład górniczy

PLANOWANE DO WYKONANIA (LIKWIDACJI) WYROBISKA UDOSTĘPNIAJĄCE
I GŁÓWNE WYROBISKA PRZYGOTOWAWCZE

Lp.	Nr załącznika (mapy)	Nazwa wyrobiska	Przeznaczenie wyrobiska	Do wykonania – mb		Rodzaj obudowy	Uwagi
				w całości	w okresie objętym planem ruchu		
1	2	3	4	5	6	7	8

Likwidowany Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZAISTNIAŁYCH I PROJEKTOWANYCH STRAT ZŁOŻA (w tys. Mg)

Pokład (złoże)	Okres eksploatacji		Zasoby w tys. Mg						Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych			
	dokonanej	planowanej	bilansowe*	przemysłowe*	nieprzemysłowe*	pozabilansowe*	straty		w planie ruchu	według zamierzonego wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncepcji	ostateczny	
							w zasobach przemysłowych	w zasobach bilansowych				
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 11 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 12 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobywanie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzanego planu ruchu.
- 3) w kolumnie 13 wielkość wskaźnika obliczonego na podstawie zakresu eksploatacji i strat związanych z zakończoną działalnością górniczą.

*) Przewidywane wydobywanie lub zasoby wyeksploatowane wraz ze stratami w zasobach.

Likwidowany Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZBIORNIKÓW WODNYCH

Lp.	Numer załącznika (mapy)	Oznaczenie zbiornika	Przyływ wody (m ³ /min)		Pojemność zbiornika (m ³)		Roboty, dla których zbiornik stanowi zagrożenie	Środki zabezpieczające lub sposób likwidacji
			minimalny	maksymalny	minimalna	maksymalna		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Likwidowany Zakład górniczy

GOSPODARKA WODĄ KOPALNIANĄ Z DOPŁYWU NATURALNEGO W ZAKŁADZIE
GÓRNICZYM

Lp.	Wskaźnik (m ³ /d)
1	Dopływ wody, w tym:
2	— woda słodka
3	— woda zasolona
4	Zrzut wody niewykorzystanej
5	Woda zagospodarowana na:
6	— cele przemysłowe pod powierzchnią
7	— cele przemysłowe na powierzchni
8	— cele socjalne związane z ruchem zakładu
9	— cele własne pozaruchowe
10	— sprzedaż
11	Zrzut ścieków po wykorzystaniu wody
12	Zrzut wody wykorzystanej i niewykorzystanej, w tym:
13	— do wód powierzchniowych
14	— do ziemi/górotworu
15	— do kanalizacji

Uwagi:

- 1) dane liczbowe w zaokrągleniu do liczb całkowitych,
- 2) występujące zależności:
 $1=2+3$
 $1=4+5$
 $5=6+7+8+9+10$
 $12=4+11$
 $5 \geq 11$
- 3) dane średnioroczne.

Likwidowany zakład górniczy

INWENTARYZACJA GRUNTÓW ZAKŁADU GÓRNICZEGO WYMAGAJĄCYCH REKULTYWACJI
ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA REKULTYWACJI

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów wyma- gających rekultywacji [ha]	Rekultywacja			Uwagi
		Kierunek, sposób	Termin		
			rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	4	5	6	7

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.
2. Nazwa złoża kopaliny, obszaru górniczego i terenu górniczego.
3. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
4. Opis terenu górniczego oraz jego zagospodarowania z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz jego zmiany w okresie ważności planu ruchu.
5. Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska, w tym znalezisk archeologicznych i ujawnionych przedmiotów o charakterze zabytku, sposoby ich zabezpieczenia. Prognoza wpływu działalności górniczej na środowisko.
6. Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża. Opis przewidywanych warunków geologicznych i hydrogeologicznych partii złoża, w których prowadzone będą roboty górnicze. Wpływ eksploatacji na stosunki wodne.
7. Sposób zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni, w granicach której ma być wykonywana działalność górnicza z podaniem ograniczeń wpływających na dopuszczalność wydobycia kopaliny. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących w okresie ważności koncesji oraz zasad kwalifikacji zasobów złoża kopaliny do strat w zasobach. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża. Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny głównej i kopalin towarzyszących - według wzoru nr 2.
8. Zakres wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności planu ruchu.

W szczególności należy określić:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
- 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
- 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem, obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat i odniesieniem do rejonu występowania wynikającego z zakresu projektowanej eksploatacji,
- 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopaliny, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
- 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,

- 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobyć nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione,
- 7) zestawienie przewidywanych strat w zasobach według wzoru nr 3.

Zasoby kopalin towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.

9. Zakres eksploatacji kopaliny ze złoża i zdejmowania nadkładu.
10. Opis robót udostępniających i przygotowawczych w okresie obowiązywania planu ruchu. Uzasadnienie zakresu robót geologicznych prowadzonych z powierzchni i wyrobisk górniczych w szczególności dotyczących badania warunków geologicznych i hydrogeologicznych, prowadzenia bieżącego rozpoznania oraz pomiarów parametrów eksploatowanego złoża. Zestawienie robót geologicznych - według wzoru nr 4.

Opis eksploatacji kopalin towarzyszących i sposobu ich wykorzystania.

11. Systemy eksploatacji złoża, zwałowania i składowania, podstawowe parametry wyrobisk, zwałowisk i składowisk urobku i wyrobów (w szczególności szerokość poziomów i półek, wysokości pięter oraz kąty nachylenia skarp i zboczy). Pasy ochronne wyrobisk.
12. Organizacja robót strzałowych, stosowane metody strzelania w zakładzie górniczym, dostawa środków strzałowych, przewidywany maksymalny zasięg zagrożeń rozrzutem odłamków, rozmieszczenie schronów strzałowych, działanie fal powietrza, drgań sejsmicznych.

Składowanie materiałów wybuchowych (typ składów materiałów wybuchowych, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych które mogą być przechowywane, opis stref zagrożenia).

13. Opis przeróbki kopaliny, ewentualne zmiany w okresie obowiązywania planu ruchu.
14. Charakterystyka występujących zagrożeń naturalnych i stosowana profilaktyka.
 - 14.1 Zagrożenia osuwiskowe i obrywaniem się skał.
 - 14.2 Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne, wraz z opisem źródła powstania tego zagrożenia z uwzględnieniem wód opadowych oraz wód powodziowych.
 - 14.3 Inne zagrożenia naturalne.
15. Zagrożenie pożarowe i jego charakterystyka.
16. Zamknięte źródła promieniowania jonizującego, ich wielkości i miejsca występowania.
17. Zasady koordynacji eksploatacji i ochrony złoża kopaliny zalegającej w zasięgu wpływu eksploatacji prowadzonej przez zakład górniczy.

18. Rodzaje maszyn i urządzeń urabiających, ładujących i zwałujących.
19. Organizacja i sposób zabezpieczenia zakładu górniczego na wypadek czasowego wstrzymania eksploatacji.
20. Zasilanie zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną. Zasilanie rezerwowe. Oświetlenie wyrobisk.
21. Opis transportu wewnątrzzakładowego — przewozu oponowego, urządzeń odstawy, innych systemów transportu z powołaniem się na aktualne regulaminy transportu.
22. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach i urządzeniach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa i likwidacja) - według wzoru nr 5.

Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 6.
23. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
24. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczania i usuwania ujemnych wpływów działalności górniczej, w szczególności obejmujące:
 - 1) profilaktykę górniczą i budowlaną oraz usuwanie szkód,
 - 2) przewidywane kierunki i sposób rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopalin. Podczas prowadzenia rekultywacji w ramach działalności górniczej, należy podać dane według wzoru nr 7,
 - 3) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych,
 - 4) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi powstałymi w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin,
 - 5) gospodarkę wodno-ściekową, środki techniczne, ochronę oraz oczyszczanie i wykorzystanie wód,
 - 6) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia i środki ochrony powietrza, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji),
 - 7) ochronę przed hałasem i wibracjami.
25. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne, miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
26. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
27. Szkolenie załogi.

W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej powyższe punkty należy stosować odpowiednio i dodatkowo wprowadzić punkty obejmujące następujące zagadnienia:

28. Charakterystyka jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze, a w szczególności:
 - 1) rodzaj i typ,
 - 2) zasadnicze wyposażenie,
 - 3) główne parametry techniczne.
29. Dane dotyczące innych stosowanych urządzeń.
30. Dane lokalizacyjne jednostki morskiej, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia tej jednostki.
31. Opis wyposażenia nautycznego - oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.
32. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty eksploatacyjne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa załogi w przypadku konieczności opuszczania jednostki morskiej oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.
33. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.
34. Plan zwalczania rozlewów na morzu skoordynowany z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń na Morzu oraz uzgodniony z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa.
35. Monitoring stanu środowiska morskiego (wody, dna morskiego, bentosu) prowadzony przed rozpoczęciem oraz w trakcie działania zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO PLANU RUCHU ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa terenu górniczego w skali, w której sporządzone są mapy wyrobisk górniczych, obrazująca sytuację powierzchni terenu, z naniesieniem: zagospodarowania górniczego, planowanej eksploatacji, robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz przewidywanych zmian w odniesieniu do obiektów budowlanych w okresie obowiązywania planu ruchu, zwałowisk odpadów wydobywczych i mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopaliny, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, a także zasięgu drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza i rozrzutu odłamków skalnych, z równoczesnym oznaczeniem elementów zabezpieczenia strefy rozrzutu odłamków w czasie strzelania (w szczególności posterunki zabezpieczające, zapory, schrony, tablice ostrzegawcze). Na mapie tej należy nanieść również granice obszaru

górniczego, terenu górniczego i zakładu górniczego, obiekty budowlane zakładu górniczego oraz strefy zagrożenia od składu materiałów wybuchowych. W przypadku gdy skład materiałów wybuchowych zlokalizowany jest poza obszarem górnicznym, jego usytuowanie oraz strefy zagrożenia należy w miarę potrzeby przedstawić na odrębnej mapie.

4. Aktualna mapa wyrobisk górnicznych w skali nie mniejszej niż 1:5000, z oznaczeniem kwalifikacji zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych, strat w zasobach oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji, sporządzona na podstawie projektu zagospodarowania złoża.
5. Aktualna mapa wyrobisk górnicznych w skali nie mniejszej niż 1:5000 obrazująca sytuację w granicach obszaru górniczego, z naniesieniem: granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górnicznych związanych z usuwaniem nadkładu i eksploatacją złoża kopaliny głównej oraz kopaliny towarzyszących w okresie obowiązywania planu ruchu, z oznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych.
6. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoża w rejonie planowanej eksploatacji, w skali map wyrobisk górnicznych, z zaznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych.
7. Przekroje wyrobisk eksploatacyjnych, zwałowisk i składowisk, z uwzględnieniem minimalnych szerokości poziomów i półek, maksymalnych wysokości pięter i kątów nachylenia skarp oraz kątów generalnych zboczy eksploatacyjnych i stałych, a także dopuszczalnych szerokości pasów ochronnych.
8. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, z podaniem zasadniczych parametrów.
9. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w: parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę z podaniem zasadniczych parametrów.
10. Schematy ideowe oraz planowane zmiany z podaniem zasadniczych parametrów w odniesieniu do:
 - 1) głównego odwadniania,
 - 2) stałego transportu wewnątrzzakładowego i głównej odstawy,
11. Dokumentacje i metryki strzałowe.

Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej powyższe załączniki należy stosować odpowiednio i dodatkowo wprowadzić załącznik nr 12.

12. Aktualne mapy obrazujące sytuację w granicach obszaru i terenu górniczego w skali zapewniającej czytelność przedstawianej treści z naniesieniem granic udokumentowanego złoża i rejonów wydobywania kopaliny. Należy również dołączyć mapę orientacyjną zakładu górniczego w nawiązaniu do linii brzegowej.

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy

Nazwa złoża

WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE ZAKŁAD GÓRNICZY

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	Uwagi
1.	Okres ważności koncesji	lata lub rok		
2.	Nazwa obszaru górniczego			
3.	Wielkość obszaru górniczego	km ²		
4.	Wielkość terenu górniczego	km ²		
5.	Nazwa kopaliny głównej			
6.	Nazwa kopaliny towarzyszącej			
7.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny głównej	Mg lub m ³		
8.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny towarzyszących	Mg lub m ³		
9.	Charakterystyka jakości kopaliny, podstawowe parametry jakościowe			zależnie od rodzaju kopaliny
10.	Przewidywane wydobycie docelowe	Mg lub m ³ /d		
11.	Grubość nadkładu od-do	m		
12.	Miękkość złoża od-do	m		
13.	Ilość nadkładu zdejmowanego	m ³		masy ziemne i skalne
14.	Ilość poziomów nadkładowych	szt.		
15.	Ilość poziomów mieszanych	szt.		
16.	Ilość poziomów eksploatacyjnych	szt.		
17.	Dopuszczalne kąty nachylenia ociosów lub skarp stałych i roboczych	stopnie		
18.	Wymagany generalny kąt zboczy stałych i eksploatacyjnych	stopnie		
19.	Ilość poziomów na zwałowisku wewnętrznym	szt.		
20.	Ilość poziomów na zwałowisku zewnętrznym	szt.		
21.	Wymagany generalny kąt nachylenia zboczy poszczególnych zwałowisk	stopnie		
22.	Ilość ogółem: odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopaliny ze złóż wraz z ich przerabianiem	Mg lub m ³		
23.	Wielkość dopływu wód	m ³ /h		
24.	Mineralizacja wód	mg/l		
25.	Sumaryczna ilość wód odprowadzanych do cieków powierzchniowych, w tym:	m ³ /h		
	— z wyrobisk,	m ³ /h		
	— z zakładu przerobczego,	m ³ /h		
	— z odwadniania zwałów	m ³ /h		
26.	Zagrożenia naturalne			zależnie od rodzaju kopaliny

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZASOBÓW KOPALINY GŁÓWNEJ I KOPALIN TOWARZYSZĄCYCH WEDŁUG
AKTUALNEGO OPERATU EWIDENCYJNEGO
w tys. Mg lub m³

Stan na dzień

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe	Nazwa kopaliny	Zasoby w tys. Mg lub m ³			
			geologiczne	bilansowe	pozabilansowe	przemysłowe
1	2	3	4	5	6	7

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PRZEWIDYWANYCH STRAT W ZASOBACH KOPALINY
w tys. Mg lub m³

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe (rejon, oddział, pokład)	Zasoby przemysłowe w części złoża objętej eksploatacją*	Straty w zasobach przemysłowych						Straty w zasobach nieprzemysłowych	Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych		
			eksploatacyjne		pozaeksploatacyjne		razem			w planie ruchu $\frac{3-8}{3}$	narastająco	według zamierzonego stopnia wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji
			ilość	%	ilość	%	ilość	%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 11 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 12 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobywanie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzanego planu ruchu,
- 3) w kolumnie 13 wielkość wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych na podstawie zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej.

*) Przewidywane wydobywanie wraz ze stratami w zasobach przemysłowych.

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ROBÓT GEOLOGICZNYCH

Lp.	Rodzaj robót	Mapa Załącznik nr . . .	Cel robót	Planowane wykonanie			Uwagi
				mb	ilość wyrobisk	rok	
1	2	3	4	5	6	7	8

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ZMIAN
W PODSTAWOWYCH OBIEKTACH I URZĄDZENIACH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu (urządzenia)	Lokalizacja	Dane dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. pozwolenia	Planowane wykonanie (miesiąc, rok)			Uwagi
					stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Zakład górniczy

**ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO**

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przeróbczych.

Zakład górniczy

INWENTARYZACJA GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ
ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA PRAC REKULTYWACYJNYCH

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów przekształconych działalnością górniczą [ha]		Rekultywacja			Uwagi
	ogółem	wymagających rekultywacji	Sposób, kierunek	Termin		
				rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	3	4	5	6	7

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU LIKWIDOWANEGO (LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI) ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.
2. Nazwa złoża kopaliny, obszaru górniczego i terenu górniczego.
3. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
4. Okres likwidacji zakładu górniczego, w tym: terminy rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego, rozpoczęcia likwidacji podstawowych obiektów i urządzeń zakładu górniczego, zakończenia eksploatacji i zakończenia likwidacji zakładu górniczego oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji terenów po działalności górniczej.
5. Opis terenu górniczego oraz jego zagospodarowania z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz jego zmiany w okresie ważności planu ruchu.
6. Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża. Zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na warunki hydrogeologiczne wód podziemnych, w tym ujęć wód pitnych oraz wód powierzchniowych.
7. Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących - według wzoru nr 2.
8. Rozliczenie zasobów w nawiązaniu do dokumentacji geologicznej i operatu ewidencyjnego zasobów i zamierzonego sposobu zagospodarowania wynikającego z koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej wraz z uzasadnieniem. Wielkość strat złożowych dla całego złoża według stanu na koniec okresu eksploatacji - zestawienie według wzoru nr 3.

W przypadku prowadzenia eksploatacji złoża podczas likwidacji zakładu górniczego należy dodatkowo opisać:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
- 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
- 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem, obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat i odniesieniem do rejonu występowania wynikającego z zakresu projektowanej eksploatacji,

- 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopalni, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
 - 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalni towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,
 - 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobywanie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione.
9. Opis sposobu likwidacji wyrobisk górniczych i zwałowisk.
10. Opis robót górniczych związanych z końcowym etapem eksploatacji złoża i likwidacją zakładu górniczego.
11. Organizacja robót strzałowych, stosowane metody strzelania w zakładzie górniczym, dostawa środków strzałowych, przewidywany maksymalny zasięg zagrożeń rozrzutem odłamków, rozmieszczenie schronów strzałowych, działanie fal powietrza, drgań sejsmicznych.
- Składowanie materiałów wybuchowych (typ składów materiałów wybuchowych, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych które mogą być przechowywane, opis stref zagrożenia).
12. Opis przeróbki kopaliny, ewentualne zmiany w okresie obowiązywania planu ruchu.
13. Charakterystyka występujących zagrożeń naturalnych i stosowana profilaktyka.
- 14.1 Zagrożenia osuwiskowe i obrywaniem się skał.
 - 14.2 Zagrożenie wodne, źródła powstania tego zagrożenia z uwzględnieniem wód opadowych oraz wód powodziowych.
 - 14.3 Inne zagrożenia naturalne.
14. Zagrożenie pożarowe i jego charakterystyka.
15. Zamknięte źródła promieniowania jonizującego, ich wielkości i miejsca występowania.
16. Zasady koordynacji eksploatacji i ochrony złoża kopaliny zalegającej w zasięgu wpływu eksploatacji prowadzonej przez zakład górniczy.
17. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalni i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane

z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.

18. Rodzaje maszyn i urządzeń urabiających, ładujących i zwałujących.
19. Organizacja i sposób zabezpieczenia zakładu górniczego na wypadek czasowego wstrzymania eksploatacji.
20. Zasilanie zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną.
Zasilanie rezerwowe. Oświetlenie wyrobisk.
21. Opis transportu wewnątrzzakładowego — przewozu oponowego, urządzeń odstawy, innych systemów transportu z powołaniem się na aktualne regulaminy transportu.
22. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczania i usuwania ujemnych wpływów działalności górniczej, w szczególności obejmujące:
 - 1) profilaktykę górniczą i budowlaną oraz usuwanie szkód,
 - 2) rekultywację terenów po działalności górniczej,
 - 3) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych,
 - 4) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi powstałymi w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin,
 - 5) gospodarkę wodno-ściekową, środki techniczne, ochronę oraz oczyszczanie i wykorzystanie wód,
 - 6) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia i środki ochrony powietrza, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji),
 - 7) ochronę przed hałasem i wibracjami.

Opis wpływu likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz obiekty i urządzenia na powierzchni, zestawienie obiektów zakładu górniczego i obiektów przewidzianych do likwidacji - według wzoru nr 4.
23. Opis planowanych sposobów zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny oraz sposobów zabezpieczenia sąsiednich złóż kopalin.
24. Opis przedsięwzięć związanych z ochroną wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych.
25. Sposób likwidacji urządzeń technicznych, urządzeń zakładu przeróbki mechanicznej, urządzeń transportowych oraz zasilania zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną.
26. Projektowane roboty budowlane w zakresie likwidacji obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 6.

27. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne, miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
28. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
29. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Inwentaryzacja gruntów przekształconych działalnością górnictw, w oparciu o aktualną mapę ewidencji gruntów, a także przewidywany kierunek, sposób i termin rozpoczęcia i zakończenia ich rekultywacji - wg wzoru nr 5.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa terenu górniczego w skali, w jakiej sporządzane są mapy wyrobisk górniczych, z naniesieniem: planowanej eksploatacji, robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz przewidywanych zmian w odniesieniu do obiektów budowlanych zakładu górniczego w okresie obowiązywania planu ruchu, zwałowisk odpadów wydobywczych i mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopaliny, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, a także zasięgu drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza i rozrzutu odłamków skalnych, z równoczesnym oznaczeniem elementów zabezpieczenia strefy rozrzutu odłamków w czasie strzelania (w szczególności posterunki zabezpieczające, zapory, schrony, tablice ostrzegawcze). Na mapie tej należy nanieść również granice obszaru górniczego, terenu górniczego i zakładu górniczego, obszary chronione, obiekty budowlane zakładu górniczego oraz strefy zagrożenia od składu materiałów wybuchowych. W przypadku gdy skład materiałów wybuchowych zlokalizowany jest poza obszarem górniczym, jego usytuowanie oraz strefy zagrożenia należy w miarę potrzeby przedstawić na odrębnej mapie.
5. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych, likwidacyjnych oraz związanych z usuwaniem nadkładu w okresie

likwidacji zakładu górniczego, oraz z oznaczeniem kwalifikacji zasobów, strat w zasobach i wykorzystania zasobów złoża kopaliny po zakończeniu eksploatacji.

7. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych związanych z usuwaniem nadkładu i eksploatacją złoża kopaliny głównej oraz kopalin towarzyszących w okresie obowiązywania planu ruchu, z zaznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych (w przypadku prowadzenia eksploatacji w okresie likwidacji zakładu),
8. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoża w rejonie planowanej eksploatacji, w skali map wyrobisk górniczych, z zaznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych.
9. Przekroje wyrobisk górniczych, zwałowisk i składowisk, z uwzględnieniem minimalnych szerokości poziomów i półek, maksymalnych wysokości i kątów nachylenia skarp wyrobisk, zwałowisk i składowisk urobku i wyrobów oraz kątów generalnych zboczy, a ponadto dopuszczalnych szerokości pasów ochronnych.
10. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.
11. Schematy ideowe oraz planowane zmiany z podaniem zasadniczych parametrów w odniesieniu do:
 - 1) głównego odwadniania,
 - 2) stałego transportu wewnątrzzakładowego i głównej odstawy,
12. Dokumentacje i metryki strzałowe.
13. Harmonogram likwidacji zakładu górniczego.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Podstawowe dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu górniczego:
 - 1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe przedsiębiorcy i zakładu górniczego.
 - 1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
2. Podstawowe obiekty, maszyny i urządzenia zakładu górniczego:
 - 2.1. Ogólny opis, charakterystyka i dane techniczne.
 - 2.2. Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybkach oraz stacji wentylatorów głównych - według wzorów nr 2 i 3.
 - 2.3. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach, maszynach i urządzeniach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa lub likwidacja) - według wzoru nr 4. Programy remontów kapitalnych i modernizacji w odniesieniu do podstawowych obiektów maszyn i urządzeń zakładu górniczego z podaniem zakresu i planu naprawy oraz planu modernizacji.
3. Charakterystyka terenu zakładu górniczego z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.
4. Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu i rozbioru obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 5.
5. Składy materiałów wybuchowych - typ składów, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych, które mogą być przechowywane i sposób przewietrzania.
6. Sposób zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni, w granicach której ma być wykonywana działalność górnicza z podaniem ograniczeń wpływających na dopuszczalność wydobycia kopaliny. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących w okresie ważności koncesji oraz zasad kwalifikacji zasobów złoża kopaliny do strat w zasobach. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża.
7. Zasoby kopalin towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.
8. Opis partii pokładów lub złoża, w których mają być prowadzone roboty górnicze, z zestawieniem robót eksploatacyjnych - tabelarycznie według wzoru nr 6. W razie konieczności należy zamieścić uzupełnienie tabeli w formie opisowej.

9. Planowane wyrobiska udostępniające i główne wyrobiska przygotowawcze - według wzoru nr 7.

Wyszczególnienie:

- 1) szyby i szybiki,
- 2) chodniki podstawowe na poziomach,
- 3) główne upadowe,
- 4) przekopy i inne wyrobiska kamienne.

W odniesieniu do złóż (pokładów) zagrożonych tapaniami należy ująć cały zakres robót przygotowawczych.

10. Zakres robót geologicznych prowadzonych z powierzchni i wyrobisk górniczych w szczególności dotyczących badania warunków geologicznych i hydrogeologicznych, prowadzenia bieżącego rozpoznania oraz pomiarów parametrów eksploatowanego złoża wraz z określeniem celu i techniki robót wiertniczych.

11. Przewidywane roboty wiertnicze dla celów technologicznych.

12. Podsadzka i wykorzystanie odpadów:

- 1) zakres stosowania poszczególnych rodzajów podsadzki lub mieszanin doszczelniających,
- 2) stosowane technologie podsadzania i doszczelniania, zasadnicze parametry techniczne i eksploatacyjne instalacji oraz urządzeń do wytwarzania i transportu podsadzki, mieszanin doszczelniających oraz sposób odprowadzania i oczyszczania wody podsadzkowej.

13. Przewietrzanie:

- 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzanym od szybu wdechowego a odprowadzanym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,
- 2) rejony przewietrzane prądem powietrza sprowadzanym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad, zastosowane środki bezpieczeństwa,
- 3) rejony przewietrzane poniżej poziomu udostępnienia,
- 4) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,
- 5) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,
- 6) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górniczymi.

14. Zagrożenie metanowe:

- 1) charakterystyka zagrożenia metanowego,
- 2) metanonośność w pokładach lub ich częściach, a w odniesieniu do zakładów górniczych wydobywających sól - gazonośność złoża lub jego części,

- 3) przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę rozwoju eksploatacji,
- 4) metanowość bezwzględna zakładu górniczego,
- 5) monitorowanie oraz profilaktyka i zwalczanie zagrożenia metanowego.

15. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał:

- 1) charakterystyka zagrożenia wyrzutami gazów i skał,
- 2) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia wyrzutami gazów i skał w miarę rozwoju robót górniczych,
- 3) rozpoznawanie zagrożenia i profilaktyka,
- 4) sposób wykonywania robót strzałowych.

16. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego:

- 1) charakterystyka zagrożenie wybuchem pyłu węglowego,
- 2) profilaktyka.

17. Zagrożenie pożarowe:

17.1. Pożarami endogenicznymi:

- 1) ocena zagrożenia pożarowego oddziałów wydobywczych,
- 2) rozpoznawanie zagrożenia oraz profilaktyka,
- 3) zestawienie pól pożarowych z podaniem powierzchni w m², otamowanych zasobów w tonach i daty powstania pola,
- 4) plan likwidacji pól pożarowych.

17.2. Pożarami egzogenicznymi, metody zapobiegania.

18. Zagrożenie tapaniami:

- 1) charakterystyka zagrożenia tapaniami,
- 2) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia tapaniami w miarę rozwoju robót górniczych, z uwzględnieniem zaszczości eksploatacyjnych,
- 3) monitorowanie oraz profilaktyka i zwalczanie zagrożenia tapaniami.

19. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:

- 1) charakterystyka zagrożenia wodnego,
- 2) wody opadowe, zbiorniki wodne powierzchniowe i podziemne zagrażające bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego,
- 3) zestawienie zbiorników wodnych - według wzoru nr 8,
- 4) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego związanego z istniejącymi i projektowanymi robotami górniczymi, jak również zagrożeń związanych z odprowadzaniem wód podsadzkowych oraz ze strony szybów i otworów wiertniczych,

- 5) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powodziowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi,
 - 6) metody rozpoznawania i zwalczania zagrożenia.
20. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi. Opis występującego zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.
21. Zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia:
- 1) charakterystyka występującego zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia,
 - 2) profilaktyka.
22. Zagrożenie klimatyczne:
- 1) przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia klimatycznego,
 - 2) sposób zwalczania zagrożenia klimatycznego.
23. Technika robót strzałowych:
- 1) metody wykonywania robót strzałowych,
 - 2) organizacja służby strzałowej.
24. Pokłady podebrane:
- 1) wykaz podebranych części złoża, w których prowadzi się roboty, z podaniem stosownych środków bezpieczeństwa,
 - 2) części złoża (pokładu), które mają być podebrane, ze szczególnym uwzględnieniem skutków podebrania.
25. Zakres wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności planu ruchu.
- W szczególności należy określić:
- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
 - 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
 - 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem i obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat,
 - 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopaliny, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
 - 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,

- 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobywanie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione,
 - 7) zestawienie przewidywanych strat w zasobach według wzoru nr 9.
26. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopaliny i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopaliny lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
27. Prognoza wpływu działalności górniczej na środowisko. Przewidywany wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię w całym okresie prowadzenia ruchu zakładu górniczego. Przewidywane kierunki i sposób rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopaliny - według wzoru 10.
28. Ochrona środowiska wraz z obiektami budowlanymi. Zamierzenia w zakresie zapobiegania i ograniczania szkód w okresie ważności planu ruchu.

W szczególności należy uwzględnić:

- 1) rygory eksploatacji złoża w granicach lub bezpośrednim sąsiedztwie filarów ochronnych, pod oznaczonymi dobrami wymagającymi ochrony — środki profilaktyki górniczej i budowlanej, koordynację robót górniczych i zapobiegawczo-naprawczych, obserwacje obiektów budowlanych, geodezyjne, geofizyczne i inne pomiary wskaźników deformacji oraz parametrów drgań podłoża powodowanych działalnością górniczą,
- 2) charakterystykę zagospodarowania powierzchni terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów projektowanej eksploatacji, wykorzystując do tego wyniki inwentaryzacji, oraz zestawienie obiektów budowlanych — według wzoru nr 11,
- 3) prognozę wpływu działalności górniczej na środowisko zwłaszcza w zakresie:
 - a) deformacji ciągłych,
 - b) deformacji nieciągłych,
 - c) drgań gruntu,
 - d) szkód w obiektach budowlanych,
 - e) szkód w obiektach gospodarki wodnej,
 - f) zalewisk terenowych i podtopień gruntu,
- 4) zamierzenia w zakresie pomiarów deformacji terenu i obiektów budowlanych objętych wpływami eksploatacji górniczej.
- 5) wyznaczenie i ustanowienie filarów dla ochrony określonych dóbr, określenie zasad i rygorów eksploatacji górniczej w obrębie filarów ochronnych, zniesienie lub zmianę granic istniejących filarów ochronnych.
- 6) ustalenia dotyczące sposobu przeciwdziałania i usuwania skutków eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony powierzchni ziemi oraz obiektów

powierzchniowych i infrastruktury technicznej, jak również rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopalin,

- 7) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi powstałymi w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin,
 - 8) gospodarkę wodno-ściekową, w tym zapotrzebowanie, doprowadzenie, odprowadzenie, oczyszczanie i wykorzystanie wód (środki techniczne, bilans, podstawy prawne) - według wzoru 12,
 - 9) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia ochrony powietrza, ich stan techniczny, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji zorganizowanej i niezorganizowanej),
 - 10) ochronę przed hałasem i wibracjami przenikającymi do środowiska, urządzenia ochronne i ich stan techniczny, zamierzenia w zakresie ograniczenia hałasu, wibracji i zapylenia przenikających do środowiska,
 - 11) czynniki mające wpływ na środowisko, w szczególności:
 - a) substancje toksyczne,
 - b) źródła promieniowania jonizującego (naturalne i sztuczne).
30. Zasady postępowania z odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi usuwanymi albo przemieszczanymi w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż wraz z ich przerabianiem.
31. Czynniki szkodliwe dla środowiska pracy: hałas, wibracja, substancje toksyczne.
32. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
33. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10 000, obrazująca sytuację i zagospodarowanie powierzchni w granicach terenu górniczego, z naniesieniem: granic obszaru i terenu górniczego, granic obiektów lub obszarów chronionych dla których wyznaczono filary ochronne, miejsc lokalizacji stanowisk do pomiaru drgań podłoża, miejsc pomiaru i obserwacji deformacji terenu i obiektów budowlanych (lokalizacja linii obserwacyjnych istniejących i projektowanych, rejonów niwelacji punktów rozproszonych), kategorii odporności obiektów niższej od kategorii terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów planowanej eksploatacji.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, obrysu parcel przewidzianych do eksploatacji oraz

stref i wielkości wpływów planowanej eksploatacji górniczej. Należy uwzględnić wpływy eksploatacji sąsiednich zakładów górniczych.

5. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni zakładu górniczego w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.
6. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem:
 - 1) granic części złoże w danym obszarze górniczym, eksploatowanego przez inny zakład górniczy,
 - 2) parcel przeznaczonych do eksploatacji w okresach rocznych oznaczonych odrębnymi kolorami,
 - 3) parcel, w których obrębie projektuje się roboty przygotowawcze, z zaznaczeniem robót udostępniających i głównych wyrobisk przygotowawczych wymienionych w punkcie 9,
 - 4) projektowanych wyrobisk w ramach robót geologicznych, wymienionych w punkcie 10, w okresach rocznych, oznaczonych odrębnymi kolorami,
 - 5) parcel złoże zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych w zasobach przemysłowych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych wymienionych w punkcie 26,
 - 6) zakresu planowanych do wykorzystania zasobów złoże kopaliny w okresie ważności koncesji, (według projektu zagospodarowania złoże).

Na mapach wyrobisk górniczych należy nanieść również:

- 6) pola pożarowe, tamy pożarowe, tamy bezpieczeństwa,
 - 7) zbiorniki wodne, uskoki wodonośne, filary bezpieczeństwa dla zbiorników, otwory wiertnicze z oznaczeniem otworów niezlikwidowanych oraz tamy wodne,
 - 8) stopnie zagrożenia wodnego,
 - 9) krawędzie pozostawionych części pokładów wyżej i niżej leżących, które mogą mieć wpływ na eksploatację,
 - 10) główne, grupowe i rejonowe prądy powietrza,
 - 11) urządzenia wentylacyjne,
 - 12) na płaszczyznach przeznaczonych do eksploatacji - długość i kierunek prowadzenia wyrobisk oraz ich wybieg,
 - 13) projektowane wyrobiska przygotowawcze dla złóż (pokładów) zagrożonych tapaniami,
 - 14) kategorie zagrożenia metanowego,
 - 15) stopnie zagrożenia tapaniami,
 - 16) lokalizację źródeł promieniowania jonizującego,
 - 17) filary ochronne i bezpieczeństwa.
7. Profile litologiczne dla każdego projektowanego do eksploatacji pola w skali nie mniejszej niż 1:200, a w uzasadnionych przypadkach w skali nie mniejszej niż

1:500, z wykazaniem warstw geologicznych w stropie, nie mniej jednak niż 5-krotnej grubości złoże (pokładu) eksploatowanego oraz co najmniej 50 metrów dla złoże pokładu skłonnego do tupań i w spagu do 20 metrów.

8. Podstawowe przekroje geologiczne przez złoże.
9. Schemat ideowy sieci rurociągów odmetanowania z uwzględnieniem stacji odmetanowania, z podaniem zasadniczych parametrów.
10. Schematy ideowe rurociągów podsadzkowych oraz schematy instalacji służących do wykorzystywania w wyrobiskach górniczych odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin, z podaniem zasadniczych parametrów.
11. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.
12. Schematy ideowe układów głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.
13. Schematy ideowe układów transportu, przewozu i jazdy ludzi w wyrobiskach poziomych oraz pochyłych o nachyleniu do 45 °.
14. Schemat ideowy centralnych urządzeń klimatyzacyjnych.
15. Schematy ideowe układów rurociągów przeciwpożarowych oraz głównych rurociągów w szybach, z zaznaczeniem głównych i rezerwowych zbiorników wodnych, z podaniem zasadniczych parametrów.
16. Książka obudowy obejmująca stosowane w okresie obowiązywania planu ruchu rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych i dla grupy wyrobisk eksploatacyjnych oraz wymagania techniczne dla elementów obudowy podporowej i kotwowej.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy

Lp.	Zasadnicze wskaźniki	Jednostka	Wielkość, ilość	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Obszar górniczy	km ²		
2.	Teren górniczy	km ²		
3.	Złoża (pokłady) przewidziane do eksploatacji (udokumentowane)	szt.		
4.	Przewidywane wydobycie	t/d		
5.	Czas trwania ruchu zakładu górniczego	lata		
6.	Szyby wydobywcze	szt.		
7.	Szyby pomocnicze	szt.		
8.	Szyby wentylacyjne	szt.		
9.	Szyby z jazdą ludzi	szt.		
10.	Sztolnie wentylacyjne (upadowe)	szt.		
11.	Główne poziomy wydobywcze	nazwa, głębokość		
12.	Pozostałe poziomy	nazwa, głębokość		
13.	Wielkość dopływu wody	m ³ /min		
14.	Pompownie:			
	- główne	liczba, poziom		
	- pomocnicze	liczba, poziom		
15.	Stacja badań geofizycznych:			
	- sejsmologiczna	liczba kanałów		
	- sejsmoakustyczna	liczba geofonów		
16.	Stacjonarna stacja odmetanowania	lokalizacja		
17.	Centrala dyspozytorska	liczba łącz		
18.	Centrala metanometryczna	liczba czujników		

Zakład górniczy

Lp.	Szyb i jego uzbrojenie						Urządzenia wyciągowe															Uwagi	
	Nazwa	Przeznaczenie (funkcja wentylacyjna)	Średnica tarczy	Rodzaj obudowy	Liczba urządzeń wyciągowych	Głębokość	Nazwa (przedział)	Funkcja	Głębokość ciągnięcia	Poziomy podstawiania naczyń	Rodzaj prowadzenia naczyń	Rodzaj naczyń	Sposób ewakuacji załogi	Maszyna wyciągowa			Liny		Parametry ruchu		Wieża: rodzaj, rok budowy		
														Typ i rok budowy	Rodzaj napędu i nośnika liny	Moc	Nośna: ilość, średnica, typ	Wyrównawcza: ilość, wymiary, typ	Prędkość	Obciążenie			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Zakład górniczy

Lp.	Szyb wentylacyjny																		
	Nazwa	Typ wentylatora	Wydajność nominalna powietrza	Podciśnienie statyczne powietrza	Obroty wentylatora	Prędkość powietrza w szybie	Urządzenia rewersyjne	Aparatura kontrolno-pomiarowa		Typ silnika	Moc silnika	Napięcie	Obroty silnika	Rodzaj pracy	Urządzenia wyciągowe	Inne wyposażenie: kable, rurociągi	Przedział drabinowy	Uwagi	
								Ciągły pomiar podciśnienia statycznego powietrza przed i za zasuwą (klapą)	Prędkość powietrza przepływającego w kanale wentylacyjnym										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ZMIAN W PODSTAWOWYCH
OBIEKTACH, MASZYNACH I URZĄDZENIACH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu lub urządzenia	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Planowane wykonanie			Uwagi
				stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji	
1	2	3	4	5	6	7	8

Zestawienie powyższe należy opracować z podziałem na trzy części:

- A — roboty kontynuowane, które przechodzą z poprzedniego planu ruchu;
- B — roboty przewidziane w okresie opracowanego planu ruchu, dla których zakład górniczy posiada dokumentację techniczne lub technologiczne (likwidacja); rozpoczęcie tych robót może nastąpić po zatwierdzeniu planu ruchu;
- C — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie opracowanego planu ruchu, dla których zakład górniczy nie posiada jeszcze dokumentacji technicznych; rozpoczęcie tych robót może nastąpić po uprzednim pisemnym powiadomieniu właściwego organu nadzoru górniczego o opracowaniu i posiadaniu przez zakład górniczy wymaganej dokumentacji.

Wzór 4 nie dotyczy robót budowlanych w obiektach budowlanych zakładu górniczego.

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.
- Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Zakład górniczy.....

**OPIS PARTII ZŁOŻA (POKŁADÓW), W KTÓRYCH MAJĄ BYĆ PROWADZONE
EKSPLOATACYJNE (LIKWIDACYJNE) ROBOTY GÓRNICZE**

Złoże (pokład), nr załącznika	Lokalizacja pokładu lub partii pokładu	Sposób udostępnienia	Nachylenie pokładu lub złoża	Grubość pokładu lub sposób zalegania złoża	Warunki hydrogeologiczne	Rodzaj skał stropowych	Rodzaj skał spagowych	Uskoki i zaburzenia geologiczne	Systemy eksploatacji	Dane o wytrobiskach eksploatacyjnych			Uwagi
										nazwa wytrobisk	długość (m)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Zakład górniczy

PLANOWANE DO WYKONANIA (LIKWIDACJI) WYROBISKA UDOSTĘPNIAJĄCE
I GŁÓWNE WYROBISKA PRZYGOTOWAWCZE

Lp.	Nr załącznika (mapy)	Nazwa wrobiska	Przeznaczenie wrobiska	Do wykonania – mb		Rodzaj obudowy	Uwagi
				w całości	w okresie objętym planem ruchu		
1	2	3	4	5	6	7	8

Wzór nr 8Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZBIORNIKÓW WODNYCH

Lp.	Numer załącznika (mapy)	Oznaczenie zbiornika	Przyływ wody (m ³ /min)		Pojemność zbiornika (m ³)		Roboty, dla których zbiornik stanowi zagrożenie	Środki zabezpieczające lub sposób likwidacji
			minimalny	maksymalny	minimalna	maksymalna		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Zakład górnictwa

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH STRAT ZŁOŻA (w tys. Mg)

Lp.	Pokład (poziom, odział, rejon)	Oddział (rejon)	Zasoby przemysłowe w części złoża objętej eksploatacją*	Straty w zasobach przemysłowych		Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych			Straty w zasobach nieprzemysłowych	Uwagi
				ilość	procentowo	w planie ruchu $\frac{4-5}{4}$	narastająco	według zamierzonego stopnia wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Uwaga!

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 7 — wielkość wskaźnika na okres ważności planu ruchu,
 - 2) w kolumnie 8 — wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobycie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związanej z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzanego planu ruchu.
 - 3) w kolumnie 9 wielkość wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych na podstawie zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej.
- *) Przewidywane wydobycie wraz ze stratami w zasobach przemysłowych.

Zakład górniczy

INWENTARYZACJA GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ WYMAGAJĄCYCH REKULTYWACJI ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA PRAC REKULTYWACYJNYCH

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji [ha]	Rekultywacja			Uwagi
		Kierunek, sposób	Termin		
			rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	4	5	6	7

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
O KATEGORII ODPORNOŚCI NIŻSZEJ OD KATEGORII TERENU GÓRNICZEGO
W ZASIĘGU WPŁYWÓW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ. W ZESTAWIENIU NALEŻY UWZGLĘDNIĆ
STAN ODPORNOŚCI DYNAMICZNEJ NA WSTRZĄSY GÓRNICZE

Lp.	Adres		Rodzaj obiektu	Kubatura (m ³)	Liczba kondygnacji	Rok budowy	Kategoria odporności	Kategoria wpływu	Uwagi (stan odporności dynamicznej na wstrząsy górnicze)
	Ulica	Nr							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Wzór nr 12Zakłady górnicze
podziemne

Zakład górniczy

**GOSPODARKA WODĄ KOPALNIAŃ Z DOPIYWU NATURALNEGO W ZAKŁADZIE
GÓRNICZYM**

Lp.	Wskaźnik (m ³ /d)
1	Dopływ wody, w tym:
2	— woda słodka
3	— woda zasolona
4	Zrzut wody niewykorzystanej
5	Woda zagospodarowana na:
6	— cele przemysłowe pod powierzchnią
7	— cele przemysłowe na powierzchni
8	— cele socjalne związane z ruchem zakładu
9	— cele własne pozaruchowe
10	— sprzedaż
11	Zrzut ścieków po wykorzystaniu wody
12	Zrzut wody wykorzystanej i niewykorzystanej, w tym:
13	— do wód powierzchniowych
14	— do ziemi/górotworu
15	— do kanalizacji

Uwagi:

- 1) dane liczbowe w zaokrągleniu do liczb całkowitych,
- 2) występujące zależności:
 $1=2+3$
 $1=4+5$
 $5=6+7+8+9+10$
 $12=4+11$
 $5 \geq 11$
- 3) dane średnioroczne.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU LIKWIDOWANEGO (LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI): PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO ORAZ ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO LIKWIDACJĘ OBIEKTÓW, URZĄDZEŃ I LIKWIDACJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2.1 PKT 1 i 2 USTAWY Z DNIA2008r. - PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE

1. Podstawowe dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu i górnictwa:
 - 1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe przedsiębiorcy i zakładu górnictwa .
 - 1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górnictwa - według wzoru nr 1.
2. Podstawowe obiekty, maszyny i urządzenia zakładu górnictwa:
 - 2.1 Ogólny opis, charakterystyka i dane techniczne.
 - 2.2 Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybikach oraz stacji wentylatorów głównych - według wzorów nr 2 i 3.
3. Charakterystyka terenu zakładu górnictwa z określeniem obiektów budowlanych zakładu górnictwa.
4. Projektowane roboty budowlane w zakresie likwidacji obiektów budowlanych zakładu górnictwa - według wzoru nr 4.
5. Składy materiałów wybuchowych - typ składów, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych, które mogą być przechowywane i sposób przewietrzania.
6. Przewidywane zmiany charakteru i kolejności likwidacji podstawowych obiektów i urządzeń zakładu górnictwa.
7. Okres likwidacji zakładu górnictwa, w tym: przewidywane terminy rozpoczęcia likwidacji zakładu górnictwa, rozpoczęcia likwidacji podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górnictwa, zakończenia eksploatacji i zakończenia likwidacji zakładu górnictwa oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji terenu zakładu górnictwa.
8. Opis robót górniczych związanych z likwidacją, wraz z opisem partii złoża (pokładów), w których nastąpi zakończenie eksploatacji - według wzoru nr 5.
9. Sposób likwidacji szybów.
10. Sposób likwidacji wyrobisk, ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanego zakresu zastosowania podsadzki w tym:
 - 1) zakres stosowania poszczególnych rodzajów podsadzki lub mieszanin doszczelniających,

-
- 2) stosowane technologie podszadzenia, zasadnicze parametry techniczne i eksploatacyjne instalacji oraz urządzeń do wytwarzania i transportu podsadzki, mieszanin doszczelniających oraz sposób odprowadzania i oczyszczania wody podsadzkowej,
 11. Planowane do likwidacji wyrobiska udostępniające i główne wyrobiska przygotowawcze - według wzoru nr 6 - oraz wykaz i harmonogram wyrobisk przewidzianych do likwidacji.
 12. Przewidywane roboty wiertnicze dla celów technologicznych.
 13. Rozliczenie zasobów w nawiązaniu do dokumentacji geologicznej, operatu ewidencyjnego i zamierzonego sposobu zagospodarowania wynikającego z koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej wraz z uzasadnieniem.
 14. Wielkość zasobów i strat złożowych dla poszczególnych kopalin (pokładów) i całego złoża według stanu na koniec okresu eksploatacji - zestawienie według wzoru nr 7.

W przypadku prowadzenia eksploatacji złoża podczas likwidacji zakładu górniczego należy dodatkowo opisać:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
 - 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
 - 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem i obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat,
 - 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopalin, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
 - 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,
 - 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobycie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione
15. Przewietrzanie:
- 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzanym od szybu wdechowego a odprowadzanym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,
 - 2) rejony przewietrzane prądem powietrza sprowadzanym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad, zastosowane środki bezpieczeństwa,
 - 3) rejony przewietrzane poniżej poziomu udostępnienia,
 - 4) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,

-
- 5) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,
 - 6) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górniczymi.
16. Zagrożenie metanowe: przewidywane kształtowanie się zagrożenia metanowego w miarę postępu likwidacji, sposoby zwalczania tego zagrożenia, z uwzględnieniem odmetanowania, metanometrii automatycznej, a także wpływu tego zagrożenia na powierzchnię po likwidacji zakładu górniczego.
 17. Zagrożenie tapaniami: przewidywane kształtowanie się i zwalczanie zagrożenia tapaniami w miarę postępu likwidacji.
 18. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał: przewidywane kształtowanie się i zwalczanie zagrożenia w miarę postępu likwidacji.
 19. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego: charakterystyka i zwalczanie zagrożenia w miarę postępu likwidacji.
 20. Zagrożenie pożarowe:
 - 20.1 Pożarami endogenicznymi:
 - 1) ocena zagrożenia pożarowego oraz profilaktyka,
 - 2) zestawienie pól pożarowych z podaniem powierzchni w m² otamowanych zasobów w tonach i daty powstania pola,
 - 3) plan likwidacji pól pożarowych.
 - 20.2 Pożarami egzogenicznymi, metody zapobiegania.
 21. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:
 - 1) charakterystyka zagrożenia wodnego,
 - 2) wody opadowe, zbiorniki wodne powierzchniowe i podziemne zagrażające bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego,
 - 3) zestawienie zbiorników wodnych - według wzoru nr 8,
 - 4) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego w miarę postępu likwidacji, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z odprowadzaniem wód podszkowych oraz ze strony szybów i otworów wiertniczych,
 - 5) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powierzchniowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi,
 - 6) metody rozpoznawania i zwalczania zagrożenia.
 22. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi. Opis występującego zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.
 23. Zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia:
 - 1) charakterystyka występującego zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia,
 - 2) profilaktyka.

-
24. Zagrożenie klimatyczne: przewidywane kształtowanie się stanu zagrożenia klimatycznego oraz sposób zwalczania
25. Technika robót strzałowych:
- 1) metody wykonywania robót strzałowych,
 - 2) organizacja służby strzałowej.
26. Zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na wody podziemne i powierzchniowe, w tym ujęcia wód pitnych.
27. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
28. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczenia i usuwania ujemnych wpływów działalności zakładu górniczego.

W szczególności należy uwzględnić:

- 1) zabezpieczenia wyrobisk górniczych udostępniających złoża z powierzchni,
 - 2) kierunki i sposób rekultywacji terenów zakładu górniczego,
 - 3) określenie kategorii przydatności terenu do zabudowy po zakończeniu działalności górniczej,
 - 4) sposób zatopienia zrobów, z uwzględnieniem ochrony wód,
 - 5) wpływ likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz znajdujące się na powierzchni obiekty i urządzenia.
 - 6) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych na powierzchni po zatopieniu zakładu górniczego i podniesieniu poziomu wód gruntowych, z uwzględnieniem metod i środków zapobiegających powstawaniu zalewisk i podtopień terenów powierzchni,
 - 7) sposób zabezpieczenia obiektów, urządzeń lub wyrobisk stanowiących zabytki,
 - 8) sposób zabezpieczenia dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego,
 - 9) sposób zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny,
 - 10) sposób zabezpieczenia sąsiednich złóż kopalin,
 - 11) sposób ochrony wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych,
 - 12) sposób zabezpieczenia przed niekontrolowaną emisją gazów kopalnianych,
 - 13) gospodarka wodno-ściekowa i ogólne zamierzenia w tym zakresie w związku z likwidacją zakładu górniczego - według wzoru nr 9.
29. Bilans i zasady postępowania z odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi usuwanymi albo przemieszczanymi w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż wraz z ich przerabianiem i sposób postępowania z nimi.

-
30. Czynniki szkodliwe dla środowiska pracy: hałas, wibracja, substancje toksyczne.
 31. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
 32. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, obrazująca sytuację i zagospodarowanie powierzchni w granicach terenu górniczego, z naniesieniem granic terenu i obszaru górniczego, obiektów lub obszarów dla których wyznaczone zostały filary ochronne, oraz kategorii odporności obiektów niższej od kategorii terenu górniczego w granicach zasięgu wpływów planowanej eksploatacji. Należy również nanieść obiekty budowlane zakładu górniczego.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, obrysu parcel przewidzianych do eksploatacji oraz stref i wielkości wpływów planowanej w okresie likwidacji eksploatacji górniczej.
5. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, a w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, wyrobisk mających połączenia z powierzchnią terenu, obszarów płytkiej eksploatacji górniczej, miejsc występowania deformacji nieciągłych, niecek bezodpływowych, obniżeń sumarycznych (całkowitych) i kategorii przydatności terenu do zabudowy po zaprzestaniu działalności górniczej.
6. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z oznaczeniem kwalifikacji zasobów, strat w zasobach oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny po zakończeniu eksploatacji i naniesieniem:
 - 1) planowanych w związku z likwidacją zakładu robót górniczych, w szczególności parcel przeznaczonych do eksploatacji w okresach rocznych oznaczonych odrębnymi kolorami oraz parcel, w których obrębie projektuje się roboty chodnikowe,
 - 2) granic części złoża w danym obszarze górniczym, eksploatowanego przez inny zakład górniczy,
 - 3) parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych w zasobach przemysłowych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych.

Na mapach wyrobisk górniczych należy nanieść również:

- 4) pola pożarowe, tamy pożarowe, tamy bezpieczeństwa,
- 5) zbiorniki wodne, uskoki wodonośne, filary bezpieczeństwa dla zbiorników, otwory wiertnicze z oznaczeniem otworów niezlikwidowanych oraz tamy wodne,
- 6) stopnie zagrożenia wodnego,

-
- 7) krawędzie pozostawionych części pokładów wyżej i niżej leżących, które mogą mieć wpływ na eksploatację,
 - 8) główne, grupowe i rejonowe prądy powietrza,
 - 9) urządzenia wentylacyjne,
 - 10) na płaszczyznach przeznaczonych do eksploatacji - długość i kierunek prowadzenia wyrobisk oraz ich wybieg,
 - 11) kategorie zagrożenia metanowego,
 - 12) stopnie zagrożenia tapaniami,
 - 13) lokalizację źródeł promieniowania jonizującego,
 - 14) filary ochronne i bezpieczeństwa.
7. Profile litologiczne dla każdego projektowanego do eksploatacji pola w skali nie mniejszej niż 1:200, a w uzasadnionych przypadkach w skali nie mniejszej niż 1:500, z wykazaniem warstw geologicznych w stropie, nie mniej jednak niż 5-krotnej grubości złoże (pokładu) eksploatowanego oraz co najmniej 50 metrów dla złoże pokładu skłonnego do tupań i w spągu do 20 metrów.
 8. Podstawowe przekroje geologiczne przez złoże.
 9. Schemat ideowy sieci rurociągów odmetanowania z uwzględnieniem stacji odmetanowania, z podaniem zasadniczych parametrów.
 10. Schematy ideowe rurociągów podsadzkowych oraz schematy instalacji służących do wykorzystywania w wyrobiskach górniczych odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalni, z podaniem zasadniczych parametrów.
 11. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.
 12. Schematy ideowe układów głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.
 13. Schematy ideowe układów transportu, przewozu i jazdy ludzi w wyrobiskach poziomych oraz pochyłych o nachyleniu do 45 °.
 14. Schemat ideowy centralnych urządzeń klimatyzacyjnych.
 15. Schematy ideowe układów rurociągów przeciwpożarowych oraz głównych rurociągów w szybach, z zaznaczeniem głównych i rezerwowych zbiorników wodnych, z podaniem zasadniczych parametrów.
 16. Książka obudowy obejmująca stosowane w okresie obowiązywania planu ruchu rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych oraz dla grupy wyrobisk eksploatacyjnych oraz wymagania techniczne dla elementów obudowy podporowej i kotwowej.
 17. Inwentaryzacja gruntów zakładu górniczego wymagających rekultywacji oraz przewidywany kierunek, sposób i terminy wykonania rekultywacji - według wzoru nr 10.
 18. Harmonogram likwidacji zakładu górniczego.

Likwidowany Zakład górniczy

Lp.	Zasadnicze wskaźniki	Jednostka	Wielkość, ilość	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Obszar górniczy	km ²		
2.	Teren górniczy	km ²		
3.	Złoża (pokłady) przewidziane do eksploatacji (udokumentowane)	szt.		
4.	Przewidywane wydobywanie	t/d		
5.	Czas trwania ruchu zakładu górniczego	lata		
6.	Szyby wydobywcze	szt.		
7.	Szyby pomocnicze	szt.		
8.	Szyby wentylacyjne	szt.		
9.	Szyby z jazdą ludzi	szt.		
10.	Sztolnie wentylacyjne (upadowe)	szt.		
11.	Główne poziomy wydobywcze	nazwa, głębokość		
12.	Pozostałe poziomy	nazwa, głębokość		
13.	Wielkość dopływu wody	m ³ /min		
14.	Pompownie:			
	- główne	liczba, poziom		
	- pomocnicze	liczba, poziom		
15.	Stacja badań geofizycznych:			
	- seismologiczna	liczba kanałów		
	- sejsmoakustyczna	liczba geofonów		
16.	Stacjonarna stacja odmetanowania	lokalizacja		
17.	Centrala dyspozytorska	liczba łącz		
18.	Centrala metanometryczna	liczba czujników		

Likwidowany Zakład górniczy

Lp.	Szyb i jego uzbrojenie						Urządzenia wyciągowe											Uwagi					
	Nazwa	Przeznaczenie (funkcja wentylacyjna)	Średnica tarczy	Rodzaj obudowy	Liczba urządzeń wyciągowych	Głębokość	Nazwa (przedział)	Funkcja	Głębokość ciągnięcia	Poziomy przedstawiania naczyń	Rodzaj prowadzenia naczyń	Rodzaj naczyń	Sposób ewakuacji załogi	Maszyna wyciągowa			Liny		Parametry ruchu				
														Typ i rok budowy	Rodzaj napędu i nośnika liny	Moc	Nośna: ilość, średnica, typ		Wyrównawcza: ilość, wymiary, typ	Prędkość	Obciążenie	Wieża: rodzaj, rok budowy	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Likwidowany Zakład górniczy

Lp.	Szyb wentylacyjny																		
	Nazwa	Typ wentylatora	Wydajność nominalna powietrza	Podciśnienie statyczne powietrza	Obroty wentylatora	Prędkość powietrza w szybie	Urządzenia rewersyjne	Aparatura kontrolno-pomiarowa		Typ silnika	Moc silnika	Napięcie	Obroty silnika	Rodzaj pracy	Urządzenia wyciągowe	Inne wyposażenie: kable, rurociągi	Przedział drabinowy	Uwagi	
								Ciągły pomiar podciśnienia statycznego powietrza przed i za zasuwą (kłapą)	Prędkość powietrza przepływającego w kanale wentylacyjnym										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Likwidowany Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.
- Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Likwidowany Zakład górniczy.....

OPIS PARTII ZŁOŻA (POKLADÓW), W KTÓRYCH MAJĄ BYĆ PROWADZONE
EKSPLOATACYJNE (LIKWIDACYJNE) ROBOTY GÓRNICZE

Złoże (pokład), nr załącznika	Lokalizacja pokładu lub partii pokładu	Sposób udostępnienia	Nachylenie pokładu lub złoża	Grubość pokładu lub sposób zalegania złoża	Warunki hydrogeologiczne	Rodzaj skał stropowych	Rodzaj skał spagowych	Uskoki i zaburzenia geologiczne	Systemy eksploatacji	Dane o wyrobiskach eksploatacyjnych			Uwagi
										nazwa wyrobisk	długość (m)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Likwidowany Zakład górniczy

PLANOWANE DO WYKONANIA (LIKWIDACJI) WYROBISKA UDOSTĘPNIAJĄCE
I GŁÓWNE WYROBISKA PRZYGOTOWAWCZE

Lp.	Nr załącznika (mapy)	Nazwa wyrobiska	Przeznaczenie wyrobiska	Do wykonania – mb		Rodzaj obudowy	Uwagi
				w całości	w okresie objętym planem ruchu		
1	2	3	4	5	6	7	8

Likwidowany Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZAISTNIAŁYCH I PROJEKTOWANYCH STRAT ZŁOŻA (w tys. Mg)

Pokład (złóże)	Okres eksploatacji		Zasoby w tys. Mg						Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych			
	dokonanej	planowanej	bilansowe*	przemysłowe*	nieprzemysłowe*	pozabilansowe*	straty		w planie ruchu	według zamierzonego wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncepcji	ostateczny	
							w zasobach przemysłowych	w zasobach bilansowych				
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 11 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 12 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobywanie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzonego planu ruchu.
- 3) w kolumnie 13 wielkość wskaźnika obliczonego na podstawie zakresu eksploatacji i strat związanych z zakończoną działalnością górniczą.

*) Przewidywane wydobywanie lub zasoby wyeksploatowane wraz ze stratami w zasobach.

Likwidowany Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZBIORNIKÓW WODNYCH

Lp.	Numer załącznika (mapy)	Oznaczenie zbiornika	Przyływ wody (m ³ /min)		Pojemność zbiornika (m ³)		Roboty, dla których zbiornik stanowi zagrożenie	Środki zabezpieczające lub sposób likwidacji
			minimalny	maksymalny	minimalna	maksymalna		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Likwidowany Zakład górniczy

GOSPODARKA WODĄ KOPALNIANĄ Z DOPŁYWU NATURALNEGO W ZAKŁADZIE
GÓRNICZYM

Lp.	Wskaźnik (m ³ /d)
1	Dopływ wody, w tym:
2	— woda słodka
3	— woda zasolona
4	Zrzut wody niewykorzystanej
5	Woda zagospodarowana na:
6	— cele przemysłowe pod powierzchnią
7	— cele przemysłowe na powierzchni
8	— cele socjalne związane z ruchem zakładu
9	— cele własne pozaruchowe
10	— sprzedaż
11	Zrzut ścieków po wykorzystaniu wody
12	Zrzut wody wykorzystanej i niewykorzystanej, w tym:
13	— do wód powierzchniowych
14	— do ziemi/górotworu
15	— do kanalizacji

Uwagi:

- 1) dane liczbowe w zaokrągleniu do liczb całkowitych,
- 2) występujące zależności:
 $1=2+3$
 $1=4+5$
 $5=6+7+8+9+10$
 $12=4+11$
 $5 \geq 11$
- 3) dane średnioroczne.

Likwidowany zakład górniczy

INWENTARYZACJA GRUNTÓW ZAKŁADU GÓRNICZEGO WYMAGAJĄCYCH REKULTYWACJI
ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA REKULTYWACJI

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów wyma- gających rekultywacji [ha]	Rekultywacja			Uwagi
		Kierunek, sposób	Termin		
			rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	4	5	6	7

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.
2. Nazwa złoża kopaliny, obszaru górniczego i terenu górniczego.
3. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
4. Opis terenu górniczego oraz jego zagospodarowania z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz jego zmiany w okresie ważności planu ruchu.
5. Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska, w tym znalezisk archeologicznych i ujawnionych przedmiotów o charakterze zabytku, sposoby ich zabezpieczenia. Prognoza wpływu działalności górniczej na środowisko.
6. Ogólna charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża. Opis przewidywanych warunków geologicznych i hydrogeologicznych partii złoża, w których prowadzone będą roboty górnicze. Wpływ eksploatacji na stosunki wodne.
7. Sposób zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni, w granicach której ma być wykonywana działalność górnicza z podaniem ograniczeń wpływających na dopuszczalność wydobycia kopaliny. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących w okresie ważności koncesji oraz zasad kwalifikacji zasobów złoża kopaliny do strat w zasobach. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża. Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny głównej i kopalin towarzyszących - według wzoru nr 2.
8. Zakres wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności planu ruchu.

W szczególności należy określić:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
- 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
- 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem, obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat i odniesieniem do rejonu występowania wynikającego z zakresu projektowanej eksploatacji,
- 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopaliny, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
- 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,

- 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobyć nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione,
- 7) zestawienie przewidywanych strat w zasobach według wzoru nr 3.

Zasoby kopalin towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.

9. Zakres eksploatacji kopaliny ze złoża i zdejmowania nadkładu.
10. Opis robót udostępniających i przygotowawczych w okresie obowiązywania planu ruchu. Uzasadnienie zakresu robót geologicznych prowadzonych z powierzchni i wyrobisk górniczych w szczególności dotyczących badania warunków geologicznych i hydrogeologicznych, prowadzenia bieżącego rozpoznania oraz pomiarów parametrów eksploatowanego złoża. Zestawienie robót geologicznych - według wzoru nr 4.

Opis eksploatacji kopalin towarzyszących i sposobu ich wykorzystania.

11. Systemy eksploatacji złoża, zwałowania i składowania, podstawowe parametry wyrobisk, zwałowisk i składowisk urobku i wyrobów (w szczególności szerokość poziomów i półek, wysokości pięter oraz kąty nachylenia skarp i zboczy). Pasy ochronne wyrobisk.
12. Organizacja robót strzałowych, stosowane metody strzelania w zakładzie górniczym, dostawa środków strzałowych, przewidywany maksymalny zasięg zagrożeń rozrzutem odłamków, rozmieszczenie schronów strzałowych, działanie fal powietrza, drgań sejsmicznych.

Składowanie materiałów wybuchowych (typ składów materiałów wybuchowych, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych które mogą być przechowywane, opis stref zagrożenia).

13. Opis przeróbki kopaliny, ewentualne zmiany w okresie obowiązywania planu ruchu.
14. Charakterystyka występujących zagrożeń naturalnych i stosowana profilaktyka.
 - 14.1 Zagrożenia osuwiskowe i obrywaniem się skał.
 - 14.2 Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne, wraz z opisem źródła powstania tego zagrożenia z uwzględnieniem wód opadowych oraz wód powodziowych.
 - 14.3 Inne zagrożenia naturalne.
15. Zagrożenie pożarowe i jego charakterystyka.
16. Zamknięte źródła promieniowania jonizującego, ich wielkości i miejsca występowania.
17. Zasady koordynacji eksploatacji i ochrony złoża kopaliny zalegającej w zasięgu wpływu eksploatacji prowadzonej przez zakład górniczy.

18. Rodzaje maszyn i urządzeń urabiających, ładujących i zwałujących.
19. Organizacja i sposób zabezpieczenia zakładu górniczego na wypadek czasowego wstrzymania eksploatacji.
20. Zasilanie zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną. Zasilanie rezerwowe. Oświetlenie wyrobisk.
21. Opis transportu wewnątrzzakładowego — przewozu oponowego, urządzeń odstawy, innych systemów transportu z powołaniem się na aktualne regulaminy transportu.
22. Projektowane zmiany w podstawowych obiektach i urządzeniach zakładu górniczego (budowa nowych, przebudowa, rozbudowa i likwidacja) - według wzoru nr 5.

Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 6.
23. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
24. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczania i usuwania ujemnych wpływów działalności górniczej, w szczególności obejmujące:
 - 1) profilaktykę górniczą i budowlaną oraz usuwanie szkód,
 - 2) przewidywane kierunki i sposób rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopalin. Podczas prowadzenia rekultywacji w ramach działalności górniczej, należy podać dane według wzoru nr 7,
 - 3) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych,
 - 4) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi powstałymi w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin,
 - 5) gospodarkę wodno-ściekową, środki techniczne, ochronę oraz oczyszczanie i wykorzystanie wód,
 - 6) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia i środki ochrony powietrza, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji),
 - 7) ochronę przed hałasem i wibracjami.
25. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne, miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
26. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
27. Szkolenie załogi.

W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej powyższe punkty należy stosować odpowiednio i dodatkowo wprowadzić punkty obejmujące następujące zagadnienia:

28. Charakterystyka jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze, a w szczególności:
 - 1) rodzaj i typ,
 - 2) zasadnicze wyposażenie,
 - 3) główne parametry techniczne.
29. Dane dotyczące innych stosowanych urządzeń.
30. Dane lokalizacyjne jednostki morskiej, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia tej jednostki.
31. Opis wyposażenia nautycznego - oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.
32. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty eksploatacyjne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa załogi w przypadku konieczności opuszczania jednostki morskiej oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.
33. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.
34. Plan zwalczania rozlewów na morzu skoordynowany z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń na Morzu oraz uzgodniony z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa.
35. Monitoring stanu środowiska morskiego (wody, dna morskiego, bentosu) prowadzony przed rozpoczęciem oraz w trakcie działania zakładu górniczego wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO PLANU RUCHU ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa terenu górniczego w skali, w której sporządzone są mapy wyrobisk górniczych, obrazująca sytuację powierzchni terenu, z naniesieniem: zagospodarowania górniczego, planowanej eksploatacji, robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz przewidywanych zmian w odniesieniu do obiektów budowlanych w okresie obowiązywania planu ruchu, zwałowisk odpadów wydobywczych i mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopaliny, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, a także zasięgu drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza i rozrzutu odłamków skalnych, z równoczesnym oznaczeniem elementów zabezpieczenia strefy rozrzutu odłamków w czasie strzelania (w szczególności posterunki zabezpieczające, zapory, schrony, tablice ostrzegawcze). Na mapie tej należy nanieść również granice obszaru

górnictwo, terenu górnictwo i zakładu górnictwo, obiekty budowlane zakładu górnictwo oraz strefy zagrożenia od składu materiałów wybuchowych. W przypadku gdy skład materiałów wybuchowych zlokalizowany jest poza obszarem górnictwo, jego usytuowanie oraz strefy zagrożenia należy w miarę potrzeby przedstawić na odrębnej mapie.

4. Aktualna mapa wyrobisk górnictwo w skali nie mniejszej niż 1:5000, z oznaczeniem kwalifikacji zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych, strat w zasobach oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji, sporządzona na podstawie projektu zagospodarowania złoża.
5. Aktualna mapa wyrobisk górnictwo w skali nie mniejszej niż 1:5000 obrazująca sytuację w granicach obszaru górnictwo, z naniesieniem: granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górnictwo związanych z usuwaniem nadkładu i eksploatacją złoża kopaliny głównej oraz kopaliny towarzyszących w okresie obowiązywania planu ruchu, z oznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych.
6. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoża w rejonie planowanej eksploatacji, w skali map wyrobisk górnictwo, z zaznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych.
7. Przekroje wyrobisk eksploatacyjnych, zwałowisk i składowisk, z uwzględnieniem minimalnych szerokości poziomów i półek, maksymalnych wysokości pięter i kątów nachylenia skarp oraz kątów generalnych zboczy eksploatacyjnych i stałych, a także dopuszczalnych szerokości pasów ochronnych.
8. Schematy ideowe zasilania zakładu górnictwo w energię elektryczną, z podaniem zasadniczych parametrów.
9. Schematy ideowe zasilania zakładu górnictwo w: parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę z podaniem zasadniczych parametrów.
10. Schematy ideowe oraz planowane zmiany z podaniem zasadniczych parametrów w odniesieniu do:
 - 1) głównego odwadniania,
 - 2) stałego transportu wewnątrzzakładowego i głównej odstawy,
11. Dokumentacje i metryki strzałowe.

Do planu ruchu zakładu górnictwo wydobywającego kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej powyższe załączniki należy stosować odpowiednio i dodatkowo wprowadzić załącznik nr 12.

12. Aktualne mapy obrazujące sytuację w granicach obszaru i terenu górnictwo w skali zapewniającej czytelność przedstawianej treści z naniesieniem granic udokumentowanego złoża i rejonów wydobywania kopaliny. Należy również dołączyć mapę orientacyjną zakładu górnictwo w nawiązaniu do linii brzegowej.

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy

Nazwa złoża

WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE ZAKŁAD GÓRNICZY

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	Uwagi
1.	Okres ważności koncesji	lata lub rok		
2.	Nazwa obszaru górniczego			
3.	Wielkość obszaru górniczego	km ²		
4.	Wielkość terenu górniczego	km ²		
5.	Nazwa kopaliny głównej			
6.	Nazwa kopaliny towarzyszącej			
7.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny głównej	Mg lub m ³		
8.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny towarzyszących	Mg lub m ³		
9.	Charakterystyka jakości kopaliny, podstawowe parametry jakościowe			zależnie od rodzaju kopaliny
10.	Przewidywane wydobycie docelowe	Mg lub m ³ /d		
11.	Grubość nadkładu od-do	m		
12.	Miękkość złoża od-do	m		
13.	Ilość nadkładu zdejmowanego	m ³		masy ziemne i skalne
14.	Ilość poziomów nadkładowych	szt.		
15.	Ilość poziomów mieszanych	szt.		
16.	Ilość poziomów eksploatacyjnych	szt.		
17.	Dopuszczalne kąty nachylenia ociosów lub skarp stałych i roboczych	stopnie		
18.	Wymagany generalny kąt zboczy stałych i eksploatacyjnych	stopnie		
19.	Ilość poziomów na zwałowisku wewnętrznym	szt.		
20.	Ilość poziomów na zwałowisku zewnętrznym	szt.		
21.	Wymagany generalny kąt nachylenia zboczy poszczególnych zwałowisk	stopnie		
22.	Ilość ogółem: odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopaliny ze złóż wraz z ich przerabianiem	Mg lub m ³		
23.	Wielkość dopływu wód	m ³ /h		
24.	Mineralizacja wód	mg/l		
25.	Sumaryczna ilość wód odprowadzanych do cieków powierzchniowych, w tym:	m ³ /h		
	— z wyrobisk,	m ³ /h		
	— z zakładu przerobczego,	m ³ /h		
	— z odwadniania zwałów	m ³ /h		
26.	Zagrożenia naturalne			zależnie od rodzaju kopaliny

Zakłady górnicze odkrywkowe

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZASOBÓW KOPALINY GŁÓWNEJ I KOPALIN TOWARZYSZĄCYCH WEDŁUG
AKTUALNEGO OPERATU EWIDENCYJNEGO
w tys. Mg lub m³

Stan na dzień

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe	Nazwa kopaliny	Zasoby w tys. Mg lub m ³			
			geologiczne	bilansowe	pozabilansowe	przemysłowe
1	2	3	4	5	6	7

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PRZEWIDYWANYCH STRAT W ZASOBACH KOPALINY
w tys. Mg lub m³

Złoże	Wydobycie odkrywkowe (rejon, oddział, pokład)	Zasoby przemysłowe w części złoża objętej eksploatacją*	Straty w zasobach przemysłowych						Straty w zasobach nieprzemysłowych	Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych		
			eksploatacyjne		pozaeksploatacyjne		razem			w planie ruchu $\frac{3-8}{3}$	narastająco	według zamierzonego stopnia wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji
			ilość	%	ilość	%	ilość	%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 11 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 12 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobycie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzanego planu ruchu,
- 3) w kolumnie 13 wielkość wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych na podstawie zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej.

*) Przewidywane wydobycie wraz ze stratami w zasobach przemysłowych.

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ROBÓT GEOLOGICZNYCH

Lp.	Rodzaj robót	Mapa Załącznik nr . . .	Cel robót	Planowane wykonanie			Uwagi
				mb	ilość wyrobisk	rok	
1	2	3	4	5	6	7	8

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ZMIAN
W PODSTAWOWYCH OBIEKTACH I URZĄDZENIACH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu (urządzenia)	Lokalizacja	Dane dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. pozwolenia	Planowane wykonanie (miesiąc, rok)			Uwagi
					stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Zakład górniczy

**ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO**

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przeróbczych.

Zakład górniczy

**INWENTARYZACJA GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ
ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA PRAC REKULTYWACYJNYCH**

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów przekształconych działalnością górniczą [ha]		Rekultywacja			Uwagi
	ogółem	wymagających rekultywacji	Sposób, kierunek	Termin		
				rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	3	4	5	6	7

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU LIKWIDOWANEGO (LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI) ODKRYWKOWEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.
2. Nazwa złoża kopaliny, obszaru górniczego i terenu górniczego.
3. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
4. Okres likwidacji zakładu górniczego, w tym: terminy rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego, rozpoczęcia likwidacji podstawowych obiektów i urządzeń zakładu górniczego, zakończenia eksploatacji i zakończenia likwidacji zakładu górniczego oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji terenów po działalności górniczej.
5. Opis terenu górniczego oraz jego zagospodarowania z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz jego zmiany w okresie ważności planu ruchu.
6. Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża. Zmiany warunków hydrogeologicznych przewidywanych w procesie likwidacji, z uwzględnieniem wpływów na sąsiednie zakłady górnicze oraz na warunki hydrogeologiczne wód podziemnych, w tym ujęć wód pitnych oraz wód powierzchniowych.
7. Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących - według wzoru nr 2.
8. Rozliczenie zasobów w nawiązaniu do dokumentacji geologicznej i operatu ewidencyjnego zasobów i zamierzonego sposobu zagospodarowania wynikającego z koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej wraz z uzasadnieniem. Wielkość strat złożowych dla całego złoża według stanu na koniec okresu eksploatacji - zestawienie według wzoru nr 3.

W przypadku prowadzenia eksploatacji złoża podczas likwidacji zakładu górniczego należy dodatkowo opisać:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
- 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
- 3) projektowane straty: eksploatacyjne (związane z przyjętym systemem eksploatacji złoża) i pozaeksploatacyjne (związane z pozostawieniem nie wyeksploatowanych części złoża) wraz z uzasadnieniem, obliczeniem ich wielkości w poszczególnych rodzajach strat i odniesieniem do rejonu występowania wynikającego z zakresu projektowanej eksploatacji,

- 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych dla poszczególnych kopalni, pokładów i systemów eksploatacji uwzględniających okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
 - 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalni towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,
 - 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobywanie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione.
9. Opis sposobu likwidacji wyrobisk górniczych i zwałowisk.
10. Opis robót górniczych związanych z końcowym etapem eksploatacji złoża i likwidacją zakładu górniczego.
11. Organizacja robót strzałowych, stosowane metody strzelania w zakładzie górniczym, dostawa środków strzałowych, przewidywany maksymalny zasięg zagrożeń rozrzutem odłamków, rozmieszczenie schronów strzałowych, działanie fal powietrza, drgań sejsmicznych.
- Składowanie materiałów wybuchowych (typ składów materiałów wybuchowych, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych które mogą być przechowywane, opis stref zagrożenia).
12. Opis przeróbki kopaliny, ewentualne zmiany w okresie obowiązywania planu ruchu.
13. Charakterystyka występujących zagrożeń naturalnych i stosowana profilaktyka.
- 14.1 Zagrożenia osuwiskowe i obrywaniem się skał.
 - 14.2 Zagrożenie wodne, źródła powstania tego zagrożenia z uwzględnieniem wód opadowych oraz wód powodziowych.
 - 14.3 Inne zagrożenia naturalne.
14. Zagrożenie pożarowe i jego charakterystyka.
15. Zamknięte źródła promieniowania jonizującego, ich wielkości i miejsca występowania.
16. Zasady koordynacji eksploatacji i ochrony złoża kopaliny zalegającej w zasięgu wpływu eksploatacji prowadzonej przez zakład górniczy.
17. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalni i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane

z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.

18. Rodzaje maszyn i urządzeń urabiających, ładujących i zwałujących.
19. Organizacja i sposób zabezpieczenia zakładu górniczego na wypadek czasowego wstrzymania eksploatacji.
20. Zasilanie zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną.
Zasilanie rezerwowe. Oświetlenie wyrobisk.
21. Opis transportu wewnątrzzakładowego — przewozu oponowego, urządzeń odstawy, innych systemów transportu z powołaniem się na aktualne regulaminy transportu.
22. Ochrona środowiska. Zamierzenia w zakresie ograniczania i usuwania ujemnych wpływów działalności górniczej, w szczególności obejmujące:
 - 1) profilaktykę górniczą i budowlaną oraz usuwanie szkód,
 - 2) rekultywację terenów po działalności górniczej,
 - 3) sposób przeciwdziałania zmianom stosunków wodnych,
 - 4) gospodarkę odpadami oraz masami ziemnymi lub skalnymi powstałymi w związku z prowadzeniem eksploatacji kopalin,
 - 5) gospodarkę wodno-ściekową, środki techniczne, ochronę oraz oczyszczanie i wykorzystanie wód,
 - 6) ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (urządzenia i środki ochrony powietrza, zamierzenia w zakresie ograniczenia emisji),
 - 7) ochronę przed hałasem i wibracjami.

Opis wpływu likwidacji zakładu górniczego na środowisko oraz obiekty i urządzenia na powierzchni, zestawienie obiektów zakładu górniczego i obiektów przewidzianych do likwidacji - według wzoru nr 4.
23. Opis planowanych sposobów zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny oraz sposobów zabezpieczenia sąsiednich złóż kopalin.
24. Opis przedsięwzięć związanych z ochroną wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych.
25. Sposób likwidacji urządzeń technicznych, urządzeń zakładu przeróbki mechanicznej, urządzeń transportowych oraz zasilania zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną.
26. Projektowane roboty budowlane w zakresie likwidacji obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 6.

27. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne, miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
28. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielanie pierwszej pomocy.
29. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską.
2. Odpis koncesji na wydobywanie kopaliny.
3. Inwentaryzacja gruntów przekształconych działalnością górnictw, w oparciu o aktualną mapę ewidencji gruntów, a także przewidywany kierunek, sposób i termin rozpoczęcia i zakończenia ich rekultywacji - wg wzoru nr 5.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa terenu górniczego w skali, w jakiej sporządzane są mapy wyrobisk górniczych, z naniesieniem: planowanej eksploatacji, robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych oraz przewidywanych zmian w odniesieniu do obiektów budowlanych zakładu górniczego w okresie obowiązywania planu ruchu, zwałowisk odpadów wydobywczych i mas ziemnych lub skalnych powstałych w związku z prowadzeniem eksploatacji kopaliny, obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, a także zasięgu drgań sejsmicznych, udarowej fali powietrza i rozrzutu odłamków skalnych, z równoczesnym oznaczeniem elementów zabezpieczenia strefy rozrzutu odłamków w czasie strzelania (w szczególności posterunki zabezpieczające, zapory, schrony, tablice ostrzegawcze). Na mapie tej należy nanieść również granice obszaru górniczego, terenu górniczego i zakładu górniczego, obszary chronione, obiekty budowlane zakładu górniczego oraz strefy zagrożenia od składu materiałów wybuchowych. W przypadku gdy skład materiałów wybuchowych zlokalizowany jest poza obszarem górniczym, jego usytuowanie oraz strefy zagrożenia należy w miarę potrzeby przedstawić na odrębnej mapie.
5. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych, likwidacyjnych oraz związanych z usuwaniem nadkładu w okresie

likwidacji zakładu górniczego, oraz z oznaczeniem kwalifikacji zasobów, strat w zasobach i wykorzystania zasobów złoża kopaliny po zakończeniu eksploatacji.

7. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, granic udokumentowania złoża, filarów ochronnych, zakresu planowanych na poszczególnych poziomach robót górniczych związanych z usuwaniem nadkładu i eksploatacją złoża kopaliny głównej oraz kopaliny towarzyszących w okresie obowiązywania planu ruchu, z zaznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych (w przypadku prowadzenia eksploatacji w okresie likwidacji zakładu),
8. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoża w rejonie planowanej eksploatacji, w skali map wyrobisk górniczych, z zaznaczeniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych.
9. Przekroje wyrobisk górniczych, zwałowisk i składowisk, z uwzględnieniem minimalnych szerokości poziomów i półek, maksymalnych wysokości i kątów nachylenia skarp wyrobisk, zwałowisk i składowisk urobku i wyrobów oraz kątów generalnych zboczy, a ponadto dopuszczalnych szerokości pasów ochronnych.
10. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze, inne media energetyczne i wodę, z podaniem zasadniczych parametrów.
11. Schematy ideowe oraz planowane zmiany z podaniem zasadniczych parametrów w odniesieniu do:
 - 1) głównego odwadniania,
 - 2) stałego transportu wewnątrzzakładowego i głównej odstawy,
12. Dokumentacje i metryki strzałowe.
13. Harmonogram likwidacji zakładu górniczego.

Likwidowany zakład górniczy

Nazwa złoża

WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE ZAKŁAD GÓRNICZY

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	Uwagi
1.	Okres ważności koncesji	lata lub rok		
2.	Nazwa obszaru górniczego			
3.	Wielkość obszaru górniczego	km ²		
4.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny głównej według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
5.	Ilość zasobów bilansowych kopaliny towarzyszących według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
6.	Ilość zasobów bilansowych pozostawionych kopaliny głównej	Mg lub m ³		
7.	Ilość zasobów bilansowych pozostawionych kopaliny towarzyszących	Mg lub m ³		
8.	Straty kopaliny głównej według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
9.	Straty kopaliny towarzyszących według dodatku rozliczeniowego	Mg lub m ³		
10.	Przewidywane wydobycie w okresie likwidacji	Mg lub m ³ /d		
11.	Okres likwidacji	lata		
12.	Okres rekultywacji	lata		
13.	Czas trwania likwidacji zwałowiska zewnętrznego	lata		
14.	Czas trwania likwidacji poziomów eksploatacyjnych	lata		
15.	Docelowa głębokość likwidacji wyrobisk eksploatacyjnych	m		
16.	Docelowa wysokość pozostawionego zwałowiska zewnętrznego	m		
17.	Dopuszczalny kąt nachylenia ociosów lub skarp zlikwidowanego wyrobiska	stopnie		
18.	Docelowa ilość na zwałowisku zewnętrznym: odpadów oraz mas ziemnych lub skalnych usuwanych albo przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopaliny ze złóż wraz z ich przerabianiem	Mg lub m ³		
19.	Wymagany generalny kąt zboczy poszczególnych pozostawionych zwałowisk	stopnie		
20.	Wielkość dopływu wód: — w okresie likwidacji, — po zakończeniu likwidacji	m ³ /h m ³ /h m ³ /h		
21.	Mineralizacja wód	mg/l		
22.	Ilość wód odprowadzanych do cieków w okresie likwidacji	m ³ /h		
23.	Ilość materiałów wykorzystanych do likwidacji wyrobisk	Mg lub m ³		
24.	Powierzchnia pozostawionych wyrobisk wgłębnych po zakończeniu likwidacji	km ² lub ha		
25.	Powierzchnia akwenów wodnych po zakończeniu likwidacji	km ² lub ha		

Zakłady górnicze odkrywkowe

Likwidowany zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZASOBÓW KOPALINY GŁÓWNEJ I KOPALIN TOWARZYSZĄCYCH WEDŁUG
 AKTUALNEGO OPERATU EWIDENCYJNEGO
 w tys. Mg lub m³

Stan na dzień

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe	Nazwa kopaliny	Zasoby w tys. Mg lub m ³			
			geologiczne	bilansowe	pozabilansowe	przemysłowe
1	2	3	4	5	6	7

Likwidowany zakład górniczy

**ZESTAWIENIE ZAISTNIAŁYCH I PRZEWIDYWANYCH STRAT W ZASOBACH KOPALINY GŁÓWNEJ I
KOPALINY TOWARZYSZĄCEJ**
w tys. Mg lub m³

Złoże	Wyrobnisko odkrywkowe (rejon, oddział, pokład)	Okres eksploatacji	Zasoby bilansowe*	Zasoby przemysłowe*	Straty w zasobach przemysłowych						Straty w zasobach nieprzemysłowych	Razem straty w zasobach bilansowych	Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych		
					eksploatacyjne		pozaeksploatacyjne		razem				w planie ruchu	według zamierzonego wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji	ostateczny
					ilość	%	ilość	%	ilość	%					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 14 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 15 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobycie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdzonego planu ruchu.
- 3) w kolumnie 16 wielkość wskaźnika obliczonego na podstawie zakresu eksploatacji i strat związanych z zakończoną działalnością górniczą.

*) Przewidywane wydobycie lub zasoby wyeksploatowane wraz ze stratami w zasobach.

Likwidowany zakład górniczy

ZESTAWIENIE OBIEKTÓW ZAKŁADU GÓRNICZEGO
ORAZ OBIEKTÓW PRZEWIDZIANYCH DO LIKWIDACJI

Lp.	Nazwa obiektu (urządzenia)	Lokalizacja	Dane dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. pozwolenia	Planowane wykonanie (miesiąc, rok)			Uwagi
					stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu likwidacji	termin realizacji	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Likwidowany zakład górniczy

**INWENTARYZACJA GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ
ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA PRAC REKULTYWACYJNYCH**

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów przekształconych działalnością górniczą [ha]		Rekultywacja			Uwagi
	ogółem	wymagających rekultywacji	Sposób, kierunek	Termin		
				rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	3	4	5	6	7

Likwidowany Zakład górniczy

**ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO**

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przeróbczych.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU GÓRNICZEGO WYDOBYWAJĄCEGO KOPALINY OTWORAMI WIERTNICZYMI

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy oraz inne środki łączności zakładu górniczego, obiektu terenowego, jednostki terenowej.
2. Przedmiot działalności zakładu górniczego.
3. Rodzaje i sposoby łączności
4. Inne rodzaje wykonywanych robót podlegające nadzorowi organu nadzoru górniczego.
5. Rodzaj oraz podstawowe własności fizykochemiczne wydobywanej kopaliny głównej i towarzyszącej.
6. Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna złoża. Sposób zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni w granicach której ma być wykonywana działalność górnicza z podaniem ograniczeń wpływających na dopuszczalność wydobycia kopaliny. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopaliny towarzyszących w okresie ważności koncesji. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża. Pierwotne i aktualne (według operatu ewidencyjnego zasobów) zasoby wydobywane i przemysłowe kopaliny głównej oraz towarzyszącej.
7. Przewidywane sczerpanie złoża w okresie obowiązywania planu ruchu.

W szczególności należy określić:

- 1) zasady dokumentowania ilości wydobytej kopaliny,
- 2) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
- 3) zasoby przemysłowe i wydobywalne w części objętej eksploatacją,
- 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych, uwzględniające okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
- 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,

- 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobywanie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione.

Zasoby kopalin towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.

8. Opis obszaru i terenu górniczego. Charakterystyka obiektów budowlanych zakładu górniczego. Prognoza wpływu działalności górniczej na środowisko. Przewidywane kierunki i sposób rekultywacji terenów niekorzystnie przekształconych w wyniku wydobywania kopaliny.
9. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopaliny i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopaliny lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
10. Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 1.
11. Podstawowe dane techniczne urządzeń stosowanych przy wydobywaniu kopaliny, (w szczególności urządzenia wiertnicze, wydobywcze, związane z rekonstrukcją otworów wiertniczych lub odwiertów).
12. Podstawowe dane techniczne urządzeń do wykonywania robót specjalnych (w szczególności agregaty cementacyjne, kompresory, pompy, urządzenia oczyszczające płuczkę wiertniczą, urządzenia przeróbcze, sprzęt do intensyfikacji przypiływu).
13. Podstawowe dane techniczne urządzeń energetycznych (w szczególności agregaty prądotwórcze, transformatory, kotły parowe).
14. Zasilanie zakładu górniczego, obiektu terenowego, jednostki terenowej w energię elektryczną, parę wodną, wodę, sprężone powietrze i inne nośniki energii związane z ruchem zakładu górniczego, z podaniem podstawowych parametrów technicznych.
15. Zakres projektowanych wierceń, pogłębień i rekonstrukcji odwiertów, względnie ich likwidacji.
16. Sposoby i harmonogram likwidacji odwiertów, ich oznakowanie oraz zabezpieczenie odwiertów wyłączonych z eksploatacji na okres dłuższego przestoju.
17. Sposób odprowadzania wód złożowych, używania wód technologicznych i związane z tym instalacje techniczne.
18. Zasady prowadzenia próbnej lub stałej eksploatacji, warunki wydobywania kopaliny z poszczególnych odwiertów i horyzontów produktywnych. Przewidywane zabiegi specjalne w odwiertach i wtórne metody eksploatacji złoża.

19. Opis schematu technologicznego eksploatacji, w tym podstawowe parametry techniczne wydobywania kopaliny. Opis systemu kontrolno-pomiarowego procesu technologicznego oraz zakres, rodzaj i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych i eksploatacyjnych. Przygotowanie kopaliny do transportu. Charakterystyka urządzeń (instalacji) do przygotowania kopaliny do transportu.
20. Sposoby odprowadzania kopaliny ze złoża (rurociągi, zbiorniki, przepompownie i inne instalacje oraz urządzenia).
21. Opis przewidywanych robót specjalnych w odwiertach związanych z intensyfikacją przyływu bądź udrożnienia instalacji.
22. Opis występujących zagrożeń naturalnych oraz zagrożenia ze strony wód opadowych.
23. Zaliczenie odwiertu do odpowiedniej klasy zagrożenia erupcyjnego i kategorii zagrożenia siarkowodorowego.
24. Opis stref pożarowych i stref zagrożenia wybuchem oraz miejsc i pomieszczeń zagrożonych powstaniem atmosfery niezdanej do oddychania - zagrożenie pożarowe.
25. Opis sposobu zabezpieczenia wyrobiska w razie ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.
26. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:
 - 1) ochrony powierzchni,
 - 2) ochrony wód powierzchniowych,
 - 3) ochrony wód podziemnych,
 - 4) ochrony powietrza,
 - 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
 - 6) ochrony przed odpadami.
27. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów po działalności górniczej.
28. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
29. Organizacja opieki lekarskiej w tym udzielanie pierwszej pomocy.
30. Szkolenie załogi.
- A. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny stałe otworami wiertniczymi, poza postanowieniami ujętymi w punktach 1-22 a także 24-30 należy dodatkowo wprowadzić postanowienia ujęte w punktach 31-40.
31. Sposób zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni, w granicach której ma być wykonywana działalność górnicza z podaniem ograniczeń wpływających na

dopuszczalność wydobycia kopaliny. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym kopalin towarzyszących w okresie ważności koncesji oraz zasad kwalifikacji zasobów złoża kopaliny do strat w zasobach. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża. Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny głównej i towarzyszącej - zestawienie według wzoru nr 2.

32. Zasady prowadzenia pomiarów i obserwacji wpływów eksploatacji na powierzchnię i warunki hydrogeologiczne w rejonie pola (pól) eksploatacyjnego oraz na terenie górniczym.

33. Planowane rejony eksploatacyjne, fronty eksploatacyjne, ich długości, kierunki, a przy wydobywaniu soli otworami wiertniczymi - wymiary komór eksploatacyjnych i filarów międzykomorowych.

34. Zakres wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności planu ruchu.

W szczególności należy określić:

- 1) ograniczenia wpływające na dopuszczalność wydobycia kopaliny,
- 2) zasoby przemysłowe w części objętej eksploatacją,
- 3) projektowane straty wraz z uzasadnieniem, obliczeniem ich wielkości i odniesieniem do rejonu występowania wynikającego z zakresu projektowanej eksploatacji,
- 4) wielkość projektowanego wskaźnika wykorzystania zasobów wraz z uzasadnieniem oraz obliczenia wskaźników wykorzystania zasobów przemysłowych uwzględniający okres ważności planu ruchu oraz okres od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu,
- 5) przedsięwzięcia mające na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących w okresie ważności planu ruchu,
- 6) dane wraz z uzasadnieniem dla tych części złoża kopaliny (objętych zakresem eksploatacji), w których wydobycie nie jest technicznie możliwe lub gospodarczo uzasadnione
- 7) zestawienie przewidywanych strat w zasobach według wzoru nr 3
- 8) zasoby kopalin towarzyszących określone w dokumentacji geologicznej. W przypadku ich pozyskiwania, należy podać zakres i częstotliwość pomiarów parametrów złożowych oraz warunki eksploatacji.

35. Ogólne założenia geologiczno-techniczne odwiertów eksploatacyjnych, odprężających, obserwacyjnych i innych.

36. Podstawowe parametry wydobywania kopaliny na poszczególnych frontach (polach lub odwiertach) eksploatacyjnych, w tym wymagane kryteria i parametry mediów technologicznych.

37. Zasady przygotowania odwiertów przed ich włączeniem do eksploatacji oraz kryteria wyłączania odwiertów z eksploatacji i sposób ich zabezpieczenia.

38. Zasady odprężania złoża.
39. Rozmieszczenie otworów i barier odprężających z określeniem przewidywanej ilości odbieranych płynów na poszczególnych kierunkach i rejonach złoża.
40. Stosowane systemy i zabezpieczenia przed uszkodzaniem filarów ochronnych, międzykomorowych, naruszaniem półek ochronnych oraz wypływami płynów na powierzchnię.
- B. W planie ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w pkt 1-26 oraz 28-30, należy dodatkowo wprowadzić postanowienia ujęte w punktach 41-46.
41. Charakterystyka jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze lub geologiczne, a w szczególności:
- 1) rodzaj i typ,
 - 2) zasadnicze wyposażenie,
 - 3) główne parametry techniczne.
42. Dane dotyczące innych stosowanych urządzeń.
43. Opis wyposażenia nautycznego - oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.
44. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty wydobywcze lub geologiczne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa załogi w przypadku konieczności opuszczania morskiej jednostki oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.
45. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.
46. Dane lokalizacyjne odwiertu, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty wydobywcze.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu. Przy wydobywaniu kopaliny na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską, odpowiadającą etatyzacji statków morskich.
2. Odpis koncesji.

3. Wykaz części zakładu górniczego prowadzących samodzielnie ruch z nazwami eksploatowanych przez nie złóż kopalin (dotyczy tylko zakładów górniczych, złożonych z więcej niż jednej części prowadzącej samodzielnie ruch - kopalń).
 4. Aktualne mapy powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:25000, z naniesieniem:
 - 1) granic obszaru i terenu górniczego oraz terenu zakładu górniczego,
 - 2) granic udokumentowania złoża,
 - 3) zakresu planowanych do wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji (według projektu zagospodarowania złoża),
 - 4) lokalizacji odwiertów,
 - 5) stref zasilania i stref ochronnych dla wód leczniczych,
 - 6) stref zagrożenia wybuchem i pożarowego
 5. Aktualne mapy geologiczno-złożowe, strukturalno-tektoniczne i hydrogeologiczne głównych horyzontów w skali nie mniejszej niż 1:25000.
 6. Schemat rurociągów technologicznych z podaniem zasadniczych parametrów, w tym pompownie i zbiorniki magazynowe.
 7. Wykaz odwiertów z podaniem ich przeznaczenia i głębokości oraz interwałów udostępnienia horyzontów produktywnych.
 8. Schemat ideowy zasilania w energię elektryczną.
- A. Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny stałe otworami wiertniczymi należy pominąć załącznik nr 4 i dodatkowo załączyć:
9. Aktualną mapę wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000, z oznaczeniem kwalifikacji zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych, strat w zasobach oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji, sporządzoną na podstawie projektu zagospodarowania złoża.
 10. Charakterystyczne przekroje geologiczne złoża w rejonie planowanej eksploatacji, w skali map wyrobisk górniczych, z naniesieniem parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych.
 11. Aktualną mapę pola eksploatacyjnego w skali nie mniejszej niż 1:5000, z naniesieniem w okresie obowiązywania planu ruchu:
 - 1) rejonów i kierunków prowadzonej eksploatacji,
 - 2) filarów ochronnych,
 - 3) parcel złoża zakwalifikowanych do przewidywanych strat pozaeksploatacyjnych oraz strat w zasobach nieprzemysłowych wymienionych w punkcie 34,
 - 4) zasięgu wpływów eksploatacji,

- 5) stref zagrożenia pożarowego i wybuchem,
 - 6) dróg dojazdowych do odwiertów (rejonów) czynnych,
 - 7) głównych ciągów technologicznych, z podaniem zdolności przesyłowych, a przy zbiornikach - zdolności magazynowych.
12. Schematy konstrukcji i uzbrojenia odwiertów - napowierzchniowe i wstępne.
13. Schemat zasilania zakładu górniczego w parę wodną, sprężone powietrze względnie inne nośniki energii (ciecze technologiczne).
- B Do planu ruchu zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe otworami wiertniczymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej należy pominąć zał. 5 i dodatkowo załączyć:
14. Mapę batymetryczną dna morskiego w skali nie mniejszej niż 1:25000, z naniesieniem:
- 1) granic obszaru i terenu górniczego,
 - 2) granic udokumentowania złoża,
 - 3) lokalizacji odwiertów,
 - 4) rurociągów i instalacji podwodnych.
15. Plan zwalczania rozlewów olejowych i likwidacji zagrożeń dla środowiska, skoordynowany z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń Środowiska Morskiego, uzgodniony z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej oraz Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa.

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Wzór nr 2

Zakłady górnicze
wydobowiącego kopaliny
stałe otworami wiertniczymi

Zakład górniczy

**ZESTAWIENIE ZASOBÓW KOPALINY GŁÓWNEJ I KOPALIN TOWARZYSZĄCYCH WEDŁUG
AKTUALNEGO OPERATU EWIDENCYJNEGO**
w tys. Mg lub m³

Stan na dzień

Złoże	Pole eksploatacyjne	Nazwa kopaliny	Zasoby w tys. Mg lub m ³			
			geologiczne	bilansowe	pozabilansowe	przemysłowe
1	2	3	4	5	6	7

Zakłady górnicze
wydobytujące kopaliny stałe
otworami wiertniczymi

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PRZEWIDYWANYCH STRAT W ZASOBACH KOPALINY
w tys. Mg lub m³

Złoże	Pole eksploatacyjne	Zasoby przemysłowe w części złoża objętej eksploatacją*	Straty w zasobach przemysłowych						Straty w zasobach nieprzemysłowych	Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych		
			eksploatacyjne		pozaeksploatacyjne		razem			w planie ruchu $\frac{3-8}{3}$	narastająco	według zamierzonego stopnia wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji
			ilość	%	ilość	%	ilość	%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 11 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 12 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobycie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdanego planu ruchu,
- 3) w kolumnie 13 wielkość wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych na podstawie zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny w okresie ważności koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej.

*) Przewidywane wydobycie wraz ze stratami w zasobach przemysłowych.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU GÓRNICZEGO
PROWADZĄCEGO PODZIEMNE BEZZBIORNIKOWE MAGAZYNOWANIE
SUBSTANCJI LUB PODZIEMNE SKŁADOWANIE ODPADÓW

I. W GÓROTWORZE ZA POMOCĄ OTWORÓW WIERTNICZYCH.

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego i przedsiębiorcy oraz środki łączności zakładu górniczego, obiektu terenowego i jednostki terenowej.
2. Przedmiot działalności zakładu górniczego.
3. Rodzaje i sposoby łączności.
4. Inne rodzaje wykonywanych robót podlegające nadzorowi organu nadzoru górniczego.
5. Rodzaj oraz podstawowe własności fizykochemiczne magazynowanej substancji lub składowanego odpadu.
6. Dane podziemnego magazynu lub składowiska: pojemność całkowita, pojemność robocza, pojemność buforowa, dopuszczalne ciśnienie maksymalne i minimalne, charakterystyka pracy magazynu (poszczególnych komór), określenie dla każdego z odwiertów podstawowych parametrów zatłaczania i odbioru.
7. Podstawowe dane geologiczne i hydrogeologiczne magazynu lub składowiska. Warunki izolacji magazynu lub składowiska. Niezbędne prace adaptacyjne i uzupełniające, uszczelnianie górotworu.
8. Opis obszaru i terenu górniczego. Prognoza wpływu działalności na środowisko.
9. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
10. Charakterystyka obiektów budowlanych zakładu górniczego. Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 1.
11. Podstawowe dane techniczne urządzeń stosowanych przy magazynowaniu substancji lub składowaniu odpadów, (w szczególności urządzenia wiertnicze, wydobywcze, związane z rekonstrukcją otworów wiertniczych lub odwiertów).
12. Podstawowe dane techniczne urządzeń do wykonywania robót specjalnych (w szczególności agregaty cementacyjne, kompresory, pompy, urządzenia

oczyszczające płuczkę wiertniczą, urządzenia przeróbcze, sprzęt do intensyfikacji przyływu).

13. Podstawowe dane techniczne urządzeń energetycznych (w szczególności agregaty prądotwórcze, transformatory, kotły parowe).
14. Zasilanie zakładu górniczego w energię elektryczną, parę wodną, wodę, sprężone powietrze i inne nośniki energii związane z ruchem zakładu górniczego, z podaniem podstawowych parametrów technicznych.
15. Zakres projektowanych wierceń, pogłębień i rekonstrukcji odwiertów, względnie ich likwidacji.
16. Sposoby i harmonogram likwidacji odwiertów, ich oznakowanie oraz zabezpieczenie odwiertów wyłączonych z magazynowania i składowania na okres dłuższego przestoju.
17. Sposób odprowadzania wód związanych z magazynowaną substancją i związane z tym instalacje techniczne.
18. Opis schematu technologicznego magazynowania lub składowania, w tym podstawowe parametry magazynowanej substancji lub składowanego odpadu. Opis systemu kontrolno-pomiarowego procesu technologicznego oraz zakres, rodzaj i częstotliwość pomiarów parametrów magazynowania i składowania, w tym szczelności magazynu lub składowiska.
19. Stosowane systemy i zabezpieczenia przed uszkodzeniem filarów ochronnych, międzykomorowych, naruszaniem półek ochronnych oraz wypływami płynów na powierzchnię.
20. Przewidywane działania zapobiegawcze w przypadku niekontrolowanego przedostawania się substancji z magazynu lub odpadów ze składowiska.
21. Sposoby wprowadzania magazynowanej substancji lub składowanego odpadu oraz odbioru substancji z magazynu (rurociągi, zbiorniki, przepompownie i inne instalacje oraz urządzenia).
22. Opis przewidywanych robót specjalnych w odwiertach związanych z intensyfikacją przyływu bądź udrożnienia instalacji.
23. Opis stref pożarowych i stref zagrożenia wybuchem oraz miejsc i pomieszczeń zagrożonych powstaniem atmosfery niezdanej do oddychania – zagrożenie pożarowe.
24. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:
 - 1) ochrony powierzchni, w tym zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów zakładu górniczego.
 - 2) ochrony wód powierzchniowych,
 - 3) ochrony wód podziemnych,
 - 4) ochrony powietrza,

- 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
- 6) ochrony przed odpadami.
- 25. Zasady prowadzenia pomiarów i obserwacji wpływów magazynowania i składowania na powierzchnię i warunki hydrogeologiczne w rejonie pól (przestrzeni) magazynowych lub składowych oraz na terenie górniczym.
- 26. Zamierzenia mające na celu rozbudowę zdolności magazynowania substancji i składowania odpadów (dodatkowe wiercenia, zabiegi dla poprawy chłonności warstwy magazynowej).
- 27. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
- 28. Organizacja opieki lekarskiej w tym udzielanie pierwszej pomocy.
- 29. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

- 1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
- 2. Odpis decyzji koncesyjnej.
- 3. Aktualna mapa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:25000, z naniesieniem:
 - 1) granic obszaru i terenu górniczego oraz terenu zakładu górniczego,
 - 2) granic magazynu substancji lub składowiska odpadów,
 - 3) lokalizacji odwiertów,
 - 4) stref zasilania i stref ochronnych dla wód leczniczych,
- 4. Aktualne mapy geologiczno-złożowe, strukturalno-tektoniczne i hydrogeologiczne głównych pól magazynowych lub składowisk w skali nie mniejszej niż 1:25000.
- 5. Schemat rurociągów technologicznych z podaniem zasadniczych parametrów, w tym pompownie i zbiorniki technologiczne.
- 6. Wykaz odwiertów z podaniem ich przeznaczenia i głębokości oraz interwałów udostępnienia horyzontów magazynowych i składowych.
- 7. Aktualna mapa pola magazynowego lub składowego w skali nie mniejszej niż 1:5000, z naniesieniem:
 - 1) rejonów i kierunków prowadzonej działalności,
 - 2) filarów ochronnych,
 - 3) zasięgu wpływów działalności,
 - 4) stref zagrożenia pożarowego i wybuchem,
 - 5) dróg dojazdowych do odwiertów (rejonów) czynnych,

- 6) głównych ciągów technologicznych, z podaniem zdolności przesyłowych, a przy zbiornikach manipulacyjnych — zdolności magazynowych.
8. Schematy konstrukcji i uzbrojenia odwiertów — napowierzchniowe i wglębne.
9. Schemat zasilania zakładu górniczego w parę wodną, sprężone powietrze względnie inne nośniki energii (ciecze technologiczne).
10. Schemat ideowy zasilania w energię elektryczną.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady za pomocą otworów wiertniczych

Zakład górniczy

**ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO**

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i urządzeń technologicznych.

II. W PODZIEMNYCH WYROBISKACH GÓRNICZYCH.

1. Podstawowe dane dotyczące przedsiębiorcy i zakładu górniczego:
 - 1.1. Nazwa, adres i dane teleadresowe przedsiębiorcy i zakładu górniczego.
 - 1.2. Wskaźniki charakteryzujące zakład górniczy - według wzoru nr 1.
2. Podstawowe obiekty, maszyny i urządzenia zakładu górniczego:
 - 2.1 Ogólny opis, charakterystyka i dane techniczne.
 - 2.2 Zestawienie danych technicznych i parametrów ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybikach oraz stacji wentylatorów głównych - według wzorów nr 2 i 3.
3. Charakterystyka terenu zakładu górniczego z określeniem obiektów budowlanych zakładu górniczego.
4. Projektowane roboty w zakresie budowy, przebudowy, remontu, montażu i rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego - według wzoru nr 4.
5. Składy materiałów wybuchowych - typ składów, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych które mogą być przechowywane i sposób przewietrzania.
6. Charakterystyka geologiczna, hydrogeologiczna i geologiczno-inżynierska górotworu w obszarze górniczym wyznaczonym dla magazynowania substancji lub składowania odpadów.
7. Metody bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów.
8. Termin rozpoczęcia magazynowania lub składowania, przewidywany termin zamknięcia magazynu lub składowiska podziemnego.
9. Opis zagospodarowania powierzchni terenu w granicach objętych koncesją na bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów w zasięgu oddziaływania magazynu lub składowiska podziemnego.
10. Zawartość w magazynowanych substancjach lub składowanych odpadach związków chemicznych szkodliwych dla zdrowia ludzi, oraz własności tych związków.
11. Przewidywany wpływ magazynu lub składowiska podziemnego na środowisko.
12. Przedsięwzięcia dla ochrony środowiska.
13. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
14. Opis robót górniczych związanych ze składowaniem odpadów, wraz z opisem formacji geologicznej, w której jest zlokalizowane składowisko.

15. Sposób przygotowania wyrobiska do bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów, w tym niezbędne prace adaptacyjne, uszczelnianie, ekranizacja górotworu, likwidacja zbędnych wyrobisk.
16. Charakterystyka podziemnych wyrobisk, przeznaczonych do bezzbiornikowego magazynowania substancji lub składowania odpadów, ze wskazaniem: lokalizacji, rodzaju, wymiarów, rodzaju obudowy, sposobu przewietrzania oraz pojemności.
17. Ilość substancji lub odpadów przewidziana do magazynowania lub składowania w okresie obowiązywania planu ruchu w rozbiciu na poszczególne wyrobiska.
18. Prace zabezpieczające substancje lub odpady przed ich przemieszczaniem.
19. Zamierzenia dotyczące zwiększenia zdolności magazynowania substancji lub składowania odpadów, w tym planowane do wykonania roboty górnicze - według wzoru nr 5. Opis sposobu zagospodarowania uzyskanej w wyniku robót górniczych kopaliny i skały płonnej.
20. Wpływ robót górniczych na stabilność wyrobisk, w których przewiduje się bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub składowanie odpadów.
21. Przewidywane roboty wiertnicze dla celów technologicznych, oraz związanych z wykonywaniem robót geologicznych dla badania warunków geologicznych i hydrogeologicznych, wraz z uzasadnieniem.
22. Przewietrzanie:
 - 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzonym od szybu wdechowego a odprowadzonym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,
 - 2) rejony przewietrzane prądem powietrza sprowadzonym na upad, wyrobiska przewietrzane na upad, zastosowane środki bezpieczeństwa,
 - 3) rejony przewietrzane poniżej poziomu udostępnienia,
 - 4) otwory równoznaczne podsieci wentylacyjnych oraz otwory równoznaczne dla optymalnej pracy wentylatorów głównego przewietrzania,
 - 5) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,
 - 6) połączenie wentylacyjne z sąsiednimi zakładami górnictwami.
23. Zagrożenie metanowe:
 - 1) charakterystyka zagrożenia metanowego,
 - 2) metanonośność w pokładach lub ich częściach, a w odniesieniu do zakładów górniczych wydobywających sól - gazonośność złoża lub jego części,

- 3) metanowość bezwzględna zakładu górniczego,
 - 4) monitorowanie oraz profilaktyka i zwalczanie zagrożenia metanowego.
24. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał:
- 1) charakterystyka zagrożenia wyrzutami gazów i skał,
 - 2) rozpoznawanie zagrożenia i profilaktyka,
 - 3) sposób wykonywania robót strzałowych.
25. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego:
- 1) charakterystyka zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
 - 2) profilaktyka.
26. Zagrożenie pożarowe:
- 1) pożarami endogenicznymi: ocena zagrożenia pożarowego, rozpoznawanie i profilaktyka, zestawienie pól pożarowych,
 - 2) pożarami egzogenicznymi, metody zapobiegania.
27. Zagrożenie tapaniami:
- 1) charakterystyka zagrożenia tapaniami,
 - 2) monitorowanie oraz profilaktyka i zwalczanie zagrożenia tapaniami.
28. Zagrożenie wodne i warunki hydrogeologiczne:
- 1) charakterystyka zagrożenia wodnego,
 - 2) wody opadowe, zbiorniki wodne powierzchniowe i podziemne zagrażające bezpieczeństwu ruchu zakładu górniczego,
 - 3) zestawienie zbiorników wodnych - według wzoru nr 6,
 - 4) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego związanego z magazynowaniem substancji lub składowaniem odpadów,
 - 5) przewidywane kształtowanie się zagrożenia wodnego ze strony wód powodziowych dla zakładu górniczego, sposoby zabezpieczenia obiektów i wyrobisk górniczych przed skutkami powodzi,
 - 6) metody rozpoznawania i zwalczania zagrożenia.
29. Zagrożenie radiacyjne naturalnymi substancjami promieniotwórczymi. Opis występującego zagrożenia radiacyjnego naturalnymi substancjami promieniotwórczymi.
30. Zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia: charakterystyka zagrożenia, profilaktyka.

31. Zagrożenie klimatyczne: charakterystyka zagrożenia, profilaktyka.
32. Technika robót strzałowych: metody wykonywania robót strzałowych, organizacja służby strzałowej.
33. Charakterystyka magazynowanej substancji lub składowanych odpadów obejmująca:
 - 1) rodzaj, stan skupienia, pozycję klasyfikacyjną substancji lub odpadu,
 - 2) miejsce pochodzenia,
 - 3) własności fizyczne (odsączalność, odporność termiczną),
 - 4) wyniki badań: składu chemicznego, radioaktywności, toksyczności i wytrzymałości.
34. Charakterystykę jakości i ilości użytych nośników i komponentów.
35. Opis procesu magazynowania lub składowania.
36. Opis środków transportu substancji lub odpadów do wyrobisk.
37. Sposób przygotowania substancji przed magazynowaniem lub odpadów przed składowaniem.
38. Odprowadzenie wód z rejonu magazynowania substancji lub składowania odpadów.
39. Sposób zamknięcia magazynu substancji lub składowiska odpadów.
40. Opis zagrożeń, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo powszechne, z podaniem sposobu przeciwdziałania tym zagrożeniom.
41. Przewidywane działania zapobiegawcze w przypadku niekontrolowanego przedostawania się substancji z magazynu w trakcie magazynowania lub po zamknięciu magazynu, a także odpadów ze składowiska w trakcie składowania lub po zamknięciu składowiska.
42. Przewidziane kontrole warunków magazynowania lub składowania (zakres i częstotliwość badań).
43. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
44. Organizacja opieki lekarskiej w tym udzielanie pierwszej pomocy.
45. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

2. Odpis koncesji na magazynowanie substancji lub składowanie odpadów.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:5000, w uzasadnionych przypadkach w skali 1:10000, z naniesieniem granic obszaru i terenu górniczego, obiektów budowlanych zakładu górniczego, obrysu wyrobisk górniczych przewidzianych do magazynowania substancji lub składowania odpadów, dróg transportu substancji lub odpadów, szybów i miejsc udostępnienia magazynu lub składowiska z powierzchni, ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.
4. Mapa podstawowych przekrojów geologicznych przez rejon magazynu substancji lub składowiska odpadów.
5. Aktualne mapy wyrobisk górniczych w skali nie mniejszej niż 1:5000 z naniesieniem:
 - 1) granic części złoża w danym obszarze górniczym, eksploatowanego przez inny zakład górniczy,
 - 2) wyrobisk przeznaczonych do magazynowania substancji oraz składowania odpadów,
 - 3) parcel w których obrębie projektuje się roboty górnicze wymienione w punkcie 20, z oznaczeniem przebiegu wyrobisk,
 - 4) pól pożarowych, tam pożarowych, tam bezpieczeństwa,
 - 5) zbiorników wodnych, uskoków wodonośnych, filarów bezpieczeństwa dla zbiorników, otworów wiertniczych z oznaczeniem otworów niezlikwidowanych oraz tam wodnych,
 - 6) krawędzie pozostawionych części pokładów wyżej i niżej leżących, które mogą mieć wpływ na warunki podziemnego magazynowania substancji lub składowania odpadów,
 - 7) główne, grupowe i rejonowe prądy powietrza oraz urządzenia wentylacyjne,
 - 8) stopnie zagrożenia wodnego,
 - 9) kategorie zagrożenia metanowego,
 - 10) stopnie zagrożenia tąpnięciami,
 - 11) lokalizację źródeł promieniowania jonizującego,
 - 12) filary ochronne i bezpieczeństwa.
6. Schematy urządzeń do odmetanowania z podaniem rurociągów odmetanowania oraz stacji odmetanowania, z podaniem zasadniczych parametrów.
7. Schemat rurociągów podsadzkowych oraz instalacji składowania odpadów w wyrobiskach górniczych, z podaniem zasadniczych parametrów.

8. Schematy ideowe głównego i rezerwowego zasilania zakładu górniczego i jego podstawowych obiektów w energię elektryczną, parę, sprężone powietrze i wodę z podaniem zasadniczych parametrów.
9. Schemat głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.
10. Schematy ideowe układów transportu, przewozu i jazdy ludzi w wyrobiskach poziomych oraz pochyłych o nachyleniu do 45 °.
11. Schematy ideowe układów rurociągów przeciwpożarowych oraz głównych rurociągów w szybach, z zaznaczeniem głównych i rezerwowych zbiorników wodnych, z podaniem zasadniczych parametrów.
12. Książka obudowy obejmująca stosowane w okresie obowiązywania planu ruchu rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych oraz wymagania techniczne dla elementów obudowy podporowej i kotwowej.

Wzór nr 1

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady w podziemnych wyrobiskach górniczych

Zakład górniczy

Lp.	Zasadnicze wskaźniki	Jednostka	Wielkość, ilość	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Obszar górniczy	km ²		
2.	Teren górniczy	km ²		
3.	Pojemność magazynu lub składowiska	m ³		
4.	Planowana ilość magazynowanej substancji	m ³		
5.	Planowana ilość składowanego odpadu	m ³		
6.	Czas trwania ruchu zakładu górniczego	lata		
7.	Szyby wentylacyjne	szt.		
8.	Szyby z jazdą ludzi	szt.		
9.	Sztolnie wentylacyjne (upadowe)	szt.		
10.	Poziomy	nazwa, głębokość		
11.	Wielkość dopływu wody	m ³ /min		
12.	Pompownie:			
	- główne	liczba, poziom		
	- pomocnicze	liczba, poziom		
13.	Stacja badań geofizycznych:			
	- sejsmologiczna	liczba kanałów		
	- sejsmoakustyczna	liczba geofonów		
14.	Stacjonarna stacja odmetanowania	lokalizacja		
15.	Centrala dyspozytorska	liczba łącz		
16.	Centrala metanometryczna	liczba czujników		

Wzór nr 2

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady w podziemnych wyrobiskach górniczych

Zakład górniczy

Lp.	Szyb i jego uzbrojenie						Urządzenia wyciągowe															Uwagi	
	Nazwa	Przeznaczenie (funkcja wentylacyjna)	Średnica tarczy	Rodzaj obudowy	Liczba urządzeń wyciągowych	Głębokość	Nazwa (przedział)	Funkcja	Głębokość ciągnięcia	Poziomy podstawiania naczyń	Rodzaj prowadzenia naczyń	Rodzaj naczyń	Sposób ewakuacji zalogi	Maszyna wyciągowa			Liny		Parametry ruchu				
														Typ i rok budowy	Rodzaj napędu i nośnika liny	Moc	Nośna: ilość, średnica, typ	Wyrównawcza: ilość, wymiary, typ	Prędkość	Obciążenie			
																					Wieża: rodzaj, rok budowy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

Wzór nr 3

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady w podziemnych wyrobiskach górniczych

Zakład górniczy

Lp.	Szyb wentylacyjny																		
	Nazwa	Typ wentylatora	Wydajność nominalna powietrza	Podciśnienie statyczne powietrza	Obroty wentylatora	Prędkość powietrza w szybie	Urządzenia rewersyjne	Aparatura kontrolno-pomiarowa		Typ silnika	Moc silnika	Napięcie	Obroty silnika	Rodzaj pracy	Urządzenia wyciągowe	Inne wyposażenie: kable, rurociągi	Przedział drabinowy	Uwagi	
								Ciągły pomiar podciśnienia statycznego powietrza przed i za zasuwą (klapą)	Prędkość powietrza przepływającego w kanale wentylacyjnym										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady w podziemnych wyrobiskach górniczych

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i technologicznych urządzeń przerobczych.

Wzór nr 5

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady w podziemnych wyrobiskach górniczych

Zakład górniczy

PLANOWANE DO WYKONANIA WYROBISKA GÓRNICZE (ROBOTY GÓRNICZE)

Lp.	Nr załącznika (mapy)	Nazwa wyrobiska	Przeznaczenie wyrobiska	Do wykonania – mb		Rodzaj obudowy	Uwagi
				w całości	w okresie objętym planem ruchu		
1	2	3	4	5	6	7	8

Wzór nr 6

Zakłady górnicze magazynujące substancje lub składujące odpady w podziemnych wyrobiskach górniczych

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE ZBIORNIKÓW WODNYCH

Lp.	Numer załącznika (mapy)	Oznaczenie zbiornika	Przyływ wody (m ³ /min)		Pojemność zbiornika (m ³)		Roboty, dla których zbiornik stanowi zagrożenie	Środki zabezpieczające lub sposób likwidacji
			minimalny	maksymalny	minimalna	maksymalna		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO ROBOTY GEOLOGICZNE

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu, wiertni oraz przedsiębiorcy.
2. Przedmiot działalności zakładu wykonującego roboty geologiczne - cel i zakres wykonywanych prac. Inne rodzaje wykonywanych robót podlegające nadzorowi organu nadzoru górniczego.
3. Podstawowe dane techniczne maszyn i urządzeń niezbędnych do wykonania prac (w szczególności rodzaj urządzeń wiertniczych).
4. Podstawowe dane techniczne stosowanych urządzeń energetycznych. Zasilanie w energię elektryczną (podstawowe i rezerwowe).
5. Opis robót montażowych i demontażowych wiertni (jednostki morskiej).
6. Charakterystyka występujących zagrożeń naturalnych oraz zagrożeń ze strony wód opadowych.
7. Charakterystyka zagrożenia pożarowego i zagrożenia wybuchem.
8. Opis zabezpieczenia miejsca ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.
9. Rodzaje i sposoby łączności.
10. Zakres prac pomiarowych, badawczych (w szczególności geofizycznych, hydrogeologicznych, technicznych) oraz innych prac przewidywanych do wykonania w otworach w czasie wiercenia i po zakończeniu wiercenia.
11. Przewidywane zabiegi specjalne w otworach (w szczególności dla oczyszczenia strefy przyodwiertowej, intensyfikacji przypiływu, uszczelnień).
12. Zakres i sposób stosowania materiałów promieniotwórczych oraz środków strzałowych.
13. Sposób dostarczania wody dla celów przemysłowych oraz sposób magazynowania i odprowadzania odpadów płuczkowych lub ścieków.
14. Sposób przeprowadzania badań po zakończeniu wiercenia oraz przewidywany okres prowadzenia testów produkcyjnych w odwiertach.
15. Sposób i termin likwidacji odwiertu albo sposób zabezpieczenia odwiertu do czasu przekazania go do eksploatacji. Zasady i tryb postępowania przy przekazaniu odwiertu do eksploatacji.
16. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów po robotach geologicznych.

17. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
18. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:
 - 1) ochrony powierzchni,
 - 2) ochrony wód powierzchniowych,
 - 3) ochrony wód podziemnych,
 - 4) ochrony powietrza,
 - 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
 - 6) ochrony przed odpadami.
19. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
20. Organizacja opieki lekarskiej w tym udzielanie pierwszej pomocy.
21. Szkolenie załogi.
- A. W planie ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w punktach 1-15 oraz odpowiednio 17-21, należy dodatkowo uwzględnić punkty 22-26:
 22. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty geologiczne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa w przypadku konieczności opuszczania morskiej jednostki oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.
 23. Dane lokalizacyjne odwiertu, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia jednostki morskiej (platformy), z której prowadzone będą roboty geologiczne.
 24. Charakterystykę jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty geologiczne (rodzaj i typ, zasadnicze wyposażenie, główne parametry techniczne).
 25. Opis wyposażenia nautycznego - oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.
 26. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.

2. Odpis koncesji, a w przypadku wykonywania robót geologicznych niewymagających koncesji - decyzja właściwego organu administracji geologicznej zatwierdzająca projekt prac geologicznych.

Jeżeli roboty geologiczne obejmują wyłącznie wiercenia w celu wykorzystania ciepła Ziemi, do planu ruchu należy dołączyć oświadczenie przedsiębiorcy o przyjęciu bez sprzeciwu projektu robót geologicznych przez starostę.

3. Projekt (projekty) geologiczno-techniczny otworu - według wzoru nr 1.
4. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni w skali zapewniającej czytelność przedstawianej treści, z naniesioną lokalizacją otworu (otworów) oraz jego (ich) oznaczeniem.
5. Schemat ideowy zasilania wiertni w energię elektryczną.
- A. W planie ruchu zakładu wykonującego roboty geologiczne na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej pominać należy zagadnienia ujęte w punkcie 3 i 4 i dodatkowo wprowadzić:
6. Mapę batymetryczną dna morskiego w skali nie mniejszej niż 1:25000 z naniesieniem:
 - 1) granic obszaru i terenu górniczego,
 - 2) granic udokumentowania złoża,
 - 3) lokalizacji odwiertów,
 - 4) rurociągów i instalacji podwodnych.
7. Plan zwalczania rozlewów olejowych i likwidacji zagrożeń dla środowiska, skoordynowany z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń Środowiska Morskiego, uzgodniony z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej oraz Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa.
8. Projekt geologiczno-techniczny otworu - według wzoru nr 2.

Zakład wykonujące roboty geologiczne

PROJEKT GEOLOGICZNO-TECHNICZNY OTWORU.....
 Objętego koncesją lub projektem prac geologicznych.....
 Wydaną (zatwierdzonym) przez.....
 decyzją nr..... z dnia.....

Przedsiębiorca.....
 Wykonawca wiercenia.....

Zaliczenie otworu wiertniczego do:
 – klasy zagrożenia erupcyjnego.....
 – kategorii zagrożenia siarkowodorowego.....
 Cel wiercenia.....
 Projektowana głębokość.....

Plan usytuowania wiertnicy oraz miejsca
 składowania odpadów wiertniczych.
 Skala 1:500 lub 1: 1 000
 Teren zakładu

Wiertnica – typ.....
 Wieża – typ..... wysokość.....
 Udźwig..... kG
 Uzbrojenie wylotu otworu wiertniczego
 w urządzenia przeciwerupcyjne:

Wykaz urządzeń i zabudowań wiertni:

1.
2.
3.
-

Część geologiczna								Część techniczna							Inne uwagi i zalecenia	
Skala głębokości	Stratygrafia	Profil litologiczny		Przewidywane zaleganie poziomów ropy i gazu, wody oraz innych kopalin	Dane dotyczące poziomów nasyconych			Utrudnienia wiertnicze, ucieczki płuczki, zaciskanie otworu, sypania, dopuszczalne krzywizny	Przewidywane pomiary, badania, próby	Przewidywana konstrukcja otworu (zarurowanie, zafiltrowanie, uszczelnienie rur)	Rodzaj projektowanej płuczki	Rodzaj świda rdzeniówki	Parametry wiercenia			
		graficznie	opis		porowatość	gradienty ciśnień	gradienty szczelinowania						Nacisk / ton	Obroty świda/min.		Wydatek płuczki dm ³ /s.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Zakład wykonujący roboty geologiczne na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej

PROJEKT GEOLOGICZNO-TECHNICZNY OTWORU
 Objętego koncesją lub projektem prac geologicznych.....
 Wydaną (zatwierdzonym) przez.....
 decyzją nr.....z dnia.....
 Przedsiębiorca.....
 Wykonawca wiercenia.....

Zaliczenie otworu wiertniczego do:
 – klasy zagrożenia erupcyjnego.....
 – kategorii zagrożenia siarkowodorowego.....
 Cel wiercenia.....
 Projektowana głębokość.....

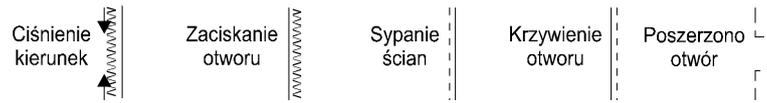
Podstawowe dane techniczne morskiej
 jednostki wiertniczej:

Wiertnica – typ.....
 Wieża – typ.....wysokość.....
 Udźwig.....kG
 Uzbrojenie wylotu otworu wiertniczego
 w urządzenia przeciwerupcyjne:

Część geologiczna								Część techniczna								Inne uwagi i zalecenia
Skala głębokości	Stratygrafia	profil litologiczny		Przewidywane zaleganie poziomów ropy i gazu, wody oraz innych kopalin	Dane dotyczące poziomów nasyconych			Utrudnienia wiertnicze, ucieczki płuczki, zaciśkanie otworu, sypania, dopuszczalne krzywizny	Przewidywane pomiary, badania, próby	Przewidywana konstrukcja otworu (zarurowanie, zafiltrowanie, uszczelnienie rur)	Rodzaj projektowanej płuczki	Rodzaj świda rdzeniówki	Parametry wiercenia			
		graficznie	opis		porowatość	gradienty ciśnień	gradienty szczelinowania						Nacisk / ton	Obroty świda/min.	Wydatek płuczki dm ³ /s.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Uwaga:

- Oznaczenie graficzne: skał, wód, solanek, ropy, gazu, węgla i innych kopalin – według obowiązujących norm.
- Znaki umowne:

3. Zmiany w konstrukcji i technologii wiercenia otworu mogą być wprowadzane w celu dostosowania do nawierconych warunków geologicznych, w porozumieniu ze służbą geologiczną przedsiębiorcy, decyzją kierownika ruchu zakładu górniczego.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO
ROBOTY GEOLOGICZNE, POLEGAJĄCE NA BADANIACH GEOFIZYCZNYCH
WYMAGAJĄCYCH UŻYCIA MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH

1. Nazwa, adres oraz dane teleadresowe i środki łączności zakładu.
2. Przewidywany zakres robót. Założenia projektu prac geologicznych.
3. Przewożenie, przenoszenie i magazynowanie środków strzałowych oraz częstotliwość i zasady kontroli.
4. Rodzaj stosowanych środków strzałowych i sprzętu strzałowego. Składy materiałów wybuchowych - typ składów, ich lokalizacja, ilość środków strzałowych które mogą być przechowywane, sposób przewietrzania.
5. Prace przygotowawcze poprzedzające właściwe roboty strzałowe. Zasady zawiadamiania oraz zabezpieczenia rejonów robót strzałowych.
6. Zasady i sposób wykonywania robót strzałowych. Rejony wyłączone z prowadzenia robót strzałowych dla ochrony obiektów i instalacji technicznych. Zasady uzgodnień.
7. Wyznaczanie stref zagrożenia oraz zabezpieczenie ludzi, mienia oraz ciągłości ruchu zakładu przed skutkami robót strzałowych.
8. Rodzaj stosowanych wiertnic oraz pozostałe wyposażenie techniczne związane z wierceniem.
9. Wiercenie otworów strzałowych, ich konstrukcja, przewidywane głębokości.
10. Sposób odprowadzenia odpadów płuczkowych i ścieków oraz składowania odpadów.
11. Opis sposobu zabezpieczenia wyrobiska w razie ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.
12. Likwidacja otworów strzałowych.
13. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenów po zakończeniu badań.
14. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź

prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.

15. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:
 - 1) ochrony powierzchni,
 - 2) ochrony wód powierzchniowych,
 - 3) ochrony wód podziemnych,
 - 4) ochrony powietrza,
 - 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
 - 6) ochrony przed odpadami.
16. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
17. Organizacja opieki lekarskiej w tym udzielanie pierwszej pomocy.
18. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu.

1. Schemat organizacyjny zakładu z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
2. Odpis koncesji lub decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych.
3. Aktualna mapa sytuacyjno-wysokościowa powierzchni, w skali zapewniającej czytelność przedstawianej treści, z oznaczeniem profili, naniesieniem granic istniejących obszarów górniczych oraz lokalizacji obiektów wymagających szczególnej ochrony.
4. Dokumentacja strzałowa lub metryka strzałowa.
5. Opis szczególnych przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU LIKWIDOWANEGO (LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI) ZAKŁADU GÓRNICZEGO: WYDOBYWAJĄCEGO KOPALINY OTWORAMI WIERTNICZYMI, PROWADZĄCEGO PODZIEMNE BEZZBIORNIKOWE MAGAZYNOWANIE SUBSTANCJI LUB PODZIEMNE SKŁADOWANIE ODPADÓW.

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu górniczego oraz przedsiębiorcy.
2. Przedmiot działalności zakładu górniczego.
3. Rodzaje i sposoby łączności zakładu górniczego, obiektu terenowego, jednostki terenowej.
4. Podstawowe dane geologiczne i hydrogeologiczne likwidowanego złoża po zakończeniu eksploatacji, magazynu lub składowiska. Zestawienie aktualnych zasobów kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących - według wzoru nr 3. Rozliczenie zasobów w nawiązaniu do dokumentacji geologicznej i operatu ewidencyjnego zasobów i zamierzonego sposobu zagospodarowania wynikającego z koncesji lub minimalnego stopnia wykorzystania zasobów określonego w decyzji koncesyjnej wraz z uzasadnieniem. Wielkość strat złożowych dla całego złoża według stanu na koniec okresu eksploatacji - zestawienie według wzoru nr 4.
5. Opis obszaru i terenu górniczego. Charakterystyka obiektów budowlanych likwidowanego zakładu górniczego.
6. Projektowane roboty w zakresie rozbiórki, wyburzania obiektów budowlanych likwidowanego zakładu górniczego - według wzoru nr 1, harmonogram robót. Opis obiektów niepodlegających likwidacji oraz sposób ich zabezpieczenia.
7. Podstawowe dane techniczne urządzeń stosowanych przy likwidacji zakładu, w szczególności urządzenia wiertnicze, związane z likwidacją odwiertów.
8. Podstawowe dane techniczne urządzeń do wykonywania robót specjalnych, w szczególności agregaty cementacyjne, kompresory, pompy, inne urządzenia.
9. Podstawowe dane techniczne urządzeń energetycznych, w szczególności agregaty prądotwórcze, transformatory, kotły parowe.
10. Zasilanie zakładu górniczego, obiektu terenowego, jednostki terenowej w energię elektryczną, parę wodną, wodę, sprężone powietrze i inne nośniki energii związane z likwidacją zakładu górniczego, z podaniem podstawowych parametrów technicznych.
11. Zakres projektowanych likwidacji odwiertów.

12. Harmonogram robót likwidacyjnych.
13. Opis stref pożarowych i stref zagrożenia wybuchem.
14. Gospodarka wodno-ściekowa i ogólne zamierzenia w tym zakresie w związku z likwidacją zakładu górniczego.
15. Opis planowanych sposobów zabezpieczenia niewykorzystanej części złoża kopaliny oraz sposobów zabezpieczenia sąsiednich złóż kopalin. Przewidywane skutki likwidacji zakładu górniczego dla środowiska, z uwzględnieniem wód podziemnych i powierzchniowych oraz stateczności powierzchni. Przedsięwzięcia chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych.
16. Sposoby likwidacji zapadlisk w obrębie wpływów eksploatacji górniczej.
17. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
18. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:
 - 1) ochrony powierzchni,
 - 2) ochrony wód powierzchniowych,
 - 3) ochrony wód podziemnych,
 - 4) ochrony powietrza,
 - 5) ochrony przed hałasem i wibracjami,
 - 6) ochrony przed odpadami.
19. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
20. Organizacja opieki lekarskiej w tym udzielanie pierwszej pomocy.
21. Szkolenie załogi.

W planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, poza postanowieniami ujętymi w pkt 1-13 i odpowiednio 17-21, należy dodatkowo wprowadzić postanowienia ujęte w punktach 22-27.

22. Charakterystyka jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty likwidacyjne, w szczególności:
 - 1) rodzaj i typ,
 - 2) zasadnicze wyposażenie,
 - 3) główne parametry techniczne.

23. Dane dotyczące innych stosowanych urządzeń.
24. Opis wyposażenia nautycznego - oznakowania świetlnego, systemów sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.
25. Zasady współdziałania z obsadą morską jednostki, z której wykonywane będą roboty likwidacyjne, w tym współdziałanie w zakresie ratownictwa górniczego i morskiego. Organizacja ratownictwa załogi w przypadku konieczności opuszczania morskiej jednostki oraz system alarmowy i rodzaj wyposażenia ratunkowego.
26. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.
27. Dane lokalizacyjne odwiertu, głębokość morza w tym miejscu oraz warunki posadowienia lub kotwiczenia jednostki morskiej, z której prowadzone będą roboty likwidacyjne.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu górniczego z określeniem stanowisk kierownictwa oraz dozoru ruchu. Przy likwidacji odwiertów na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej schemat organizacyjny powinien uwzględniać również obsadę morską, odpowiadającą etatyzacji statków morskich.
2. Odpis koncesji.
3. Aktualna mapa powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:25000, z naniesieniem:
 - 1) granic obszaru i terenu górniczego oraz terenu zakładu górniczego,
 - 2) granic udokumentowania złoża, oznaczenia kwalifikacji zasobów oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny po zakończeniu eksploatacji,
 - 3) lokalizacji odwiertów,
 - 4) stref zasilania i stref ochronnych dla wód leczniczych,
 - 5) stref zagrożenia wybuchem i pożarowego.
4. Aktualna mapa hydrogeologiczna terenu górniczego, z uwzględnieniem obniżeń terenu, filarów ochronnych oraz pustek poeksploatacyjnych.
5. Wykaz obiektów przewidzianych do pozostawienia, nieobjętych programem likwidacji zakładu górniczego.
6. Mapa z naniesieniem obiektów, o których mowa w załączniku 5, oraz naniesieniem zmian powstałych podczas prac związanych z likwidacją zakładu górniczego.
7. Wykaz odwiertów z podaniem ich przeznaczenia i głębokości oraz interwałów udostępnienia horyzontów produktywnych w celu ich zabezpieczenia w ramach likwidacji.

8. Schematy ideowe zasilania zakładu górniczego w energię elektryczną, parę wodną, sprężone powietrze, oraz w inne nośniki energii, z podaniem zasadniczych parametrów.
9. Inwentaryzacja gruntów przekształconych działalnością górniczą, w oparciu o aktualną mapę ewidencji gruntów, oraz przewidywany zakres i terminy wykonania prac rekultywacyjnych - według wzoru nr 2.

A. Do planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny stałe otworami wiertniczymi należy dodatkowo załączyć:

10. Aktualną mapę pola eksploatacyjnego w skali nie mniejszej niż 1:5000, z naniesieniem:

- 1) rejonów i kierunków prowadzonej eksploatacji,
- 2) filarów ochronnych,
- 3) zasięgu wpływów eksploatacji,
- 4) stref zagrożenia pożarowego i wybuchem,
- 5) dróg dojazdowych do odwiertów (rejonów) czynnych,
- 6) głównych ciągów technologicznych, z podaniem zdolności przesyłowych, a przy zbiornikach - zdolności magazynowych.
- 7) kwalifikacji zasobów, strat w zasobach oraz wykorzystania zasobów złoża kopaliny po zakończeniu eksploatacji.

11. Schematy konstrukcji i uzbrojenia odwiertów - napowierzchniowe i wgłębne.

B. Do planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny ciekłe lub gazowe otworami wiertniczymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej należy pominąć załączniki 3, 4, 5, 6 i 9 oraz dodatkowo dołączyć:

12. Mapę batymetryczną dna morskiego w skali nie mniejszej niż 1:25000, z naniesieniem:

- 1) granic obszaru i terenu górniczego,
- 2) granic udokumentowania złoża,
- 3) lokalizacji odwiertów,
- 4) rurociągów i instalacji podwodnych.

13. Plan zwalczania rozlewów olejowych i likwidacji zagrożeń dla środowiska, skoordynowany z Krajowym Planem Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń Środowiska Morskiego, uzgodniony z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej oraz Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa.

Zakład górniczy

ZESTAWIENIE PROJEKTOWANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH
W OBIEKTACH BUDOWLANYCH ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Lp.	Nazwa obiektu budowlanego	Lokalizacja	Informacje dotyczące dokumentacji technicznej (data i znak zatwierdzenia)	Data i l. dz. zgłoszenia robót (według art. 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane) do właściwego organu	Data i l. dz. pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa	Planowe wykonanie likwidacji			Uwagi
						stan wyjściowy	w okresie objętym planem ruchu	termin realizacji (miesiąc, rok)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zestawienia powyższe należy opracować z podziałem na dwie części:

- A — roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie planu ruchu, na które zakład górniczy posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów,
- B — roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa wydane w trybie obowiązujących przepisów.

Zestawienie nie dotyczy maszyn i urządzeń technologicznych.

Likwidowane zakłady górnicze
wydobytujące kopaliny otworami
wiertniczymi

Zakład górniczy w likwidacji

INWENTARYZACJA GRUNTÓW PRZEKSZTAŁCONYCH DZIAŁALNOŚCIĄ GÓRNICZĄ
ORAZ PRZEWIDYWANY KIERUNEK, SPOSÓB I TERMINY WYKONANIA PRAC
REKULTYWACYJNYCH

Numer ewidencyjny działki	Powierzchnia gruntów przekształconych działalnością górniczą [ha]		Rekultywacja			Uwagi
	ogółem	wymagających rekultywacji	Sposób, kierunek	Termin		
				rozpoczęcia	zakończenia	
1	2	3	4	5	6	7

Wzór nr 3

Likwidowane zakłady górnicze
wydobytające kopaliny
otworami wiertniczym

Likwidowany zakład górniczy

**ZESTAWIENIE ZASOBÓW KOPALINY GŁÓWNEJ I KOPALIN TOWARZYSZĄCYCH WEDŁUG
AKTUALNEGO OPERATU EWIDENCYJNEGO
w tys. Mg lub m³**

Stan na dzień

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe	Nazwa kopaliny	Zasoby w tys. Mg lub m ³			
			geologiczne	bilansowe	pozabilansowe	przemysłowe
1	2	3	4	5	6	7

Wzór nr 4

Likwidowane zakłady górnicze
wydobywające kopaliny
otworami wiertniczym

Likwidowany zakład górniczy

**ZESTAWIENIE ZAISTNIAŁYCH I PRZEWIDYWANYCH STRAT W ZASOBACH KOPALINY GŁÓWNEJ
I KOPALINY TOWARZYSZĄCEJ**
w tys. Mg lub m³

Złoże	Wyrobisko odkrywkowe (rejon, oddział, pokład)	Okres eksploatacji	Zasoby bilansowe*	Zasoby przemysłowe*	Straty w zasobach przemysłowych						Straty w zasobach nieprzemysłowych	Razem straty w zasobach bilansowych	Wskaźnik wykorzystania zasobów przemysłowych		
					eksploatacyjne		pozaeksplo atacyjne		razem				w planie ruchu	według zamierzonego wykorzystania zasobów złoża w okresie ważności koncesji	ostateczny
					ilość	%	ilość	%	ilość	%					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Uwaga:

Przez pojęcie wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych rozumie się:

- 1) w kolumnie 14 – wielkość wskaźnika w okresie ważności planu ruchu,
- 2) w kolumnie 15 – wielkość wskaźnika narastająco w okresie od rozpoczęcia eksploatacji do upływu terminu ważności planu ruchu. Przy jego obliczaniu należy uwzględnić dotychczas wyeksploatowane zasoby i przewidywane wydobycie w okresie ważności planu ruchu oraz wielkości strat w zasobach związaną z eksploatacją dokonaną jak i straty wynikających z zatwierdanego planu ruchu.
- 3) w kolumnie 16 wielkość wskaźnika obliczonego na podstawie zakresu eksploatacji i strat związanych z zakończoną działalnością górniczą.

* Przewidywane wydobycie lub zasoby wyeksploatowane wraz ze stratami w zasobach.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE PLANU RUCHU ZAKŁADU WYKONUJĄCEGO
ROBOTY, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2.1 USTAWY Z DNIA 2008 r. –
PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE, INNE NIŻ LIKWIDACJA OBIEKTÓW,
URZĄDZEŃ I LIKWIDACJI O KTÓRYCH MOWA W ART. 2.1 PKT 1 i 2 TEJ
USTAWY.

1. Nazwa, adres i dane teleadresowe zakładu i przedsiębiorcy oraz miejsca wykonywania działalności.
2. Środki łączności zakładu, obiektu terenowego, jednostki terenowej.
3. Podstawowe dane geologiczne, hydrogeologiczne oraz geologiczno-inżynierskie niezbędne do bezpiecznego wykonania robót objętych planem ruchu.
4. Charakterystyka wykorzystywanych wyrobisk górniczych.
5. Zakres wykonywanych robót lub sposób wykorzystywania wyrobisk w celach turystycznych, leczniczych, rekreacyjnych oraz utrzymania systemów odwadniania.
6. Sposób odwadniania zakładu.
7. Organizacja robót strzałowych wraz z organizacją służby strzałowej.
8. Dane techniczne i parametry ruchu urządzeń wyciągowych w szybach i szybikach oraz stacje wentylatorów głównych - według wzorów nr 1 i 2.
9. Dane techniczne urządzeń stosowanych do wykonania robót, likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji.
10. Podstawowe dane techniczne obiektów budowlanych i urządzeń energetycznych zakładu.
11. Zasilanie zakładu, jego obiektów terenowych, jednostki terenowej w energię elektryczną, wodę, sprężone powietrze i inne nośniki energii związane z ruchem zakładu, z podaniem podstawowych parametrów technicznych.
12. Organizacja służby dyspozytorskiej i sposób ewidencji osób przebywających w wyrobiskach
13. Opis występujących zagrożeń naturalnych związanych z prowadzoną działalnością oraz zagrożenie ze strony wód opadowych.
14. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, stref zagrożenia wybuchem oraz miejsc i pomieszczeń zagrożonych powstaniem atmosfery niezdanej do oddychania.
15. Przewietrzanie:
 - 1) sposoby regulacji grupowych i rejonowych prądów powietrza, połączenia pomiędzy prądami powietrza doprowadzanym od szybu wdechowego a odprowadzanym do szybu wydechowego oraz podsieciami wentylacyjnymi i ich zabezpieczenia,

- 2) harmonogram niezbędnych robót związanych ze zmianami w sieci wentylacyjnej,
 - 3) pomiary temperatury i dopuszczalnych stężeń gazów w powietrzu.
13. Czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: zapylenie, hałas, wibracja, temperatura, substancje toksyczne; miejsca i źródła ich występowania, profilaktyka.
 14. Opis sposobu zabezpieczenia miejsca wykonywanych robót w razie ujawnienia przedmiotu o charakterze zabytku.
 15. Zasady dokonywania pomiarów i obserwacji oraz wpływów prowadzonych robót na powierzchnię i środowisko, warunki hydrogeologiczne w rejonie robót.
 16. Opis transportu ludzi, sprzętu i materiałów.
 17. Przewidywane środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska w przypadku, gdy w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych, albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą.
 18. Przedsięwzięcia dla zapewnienia ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zadań w zakresie:
 - a) ochrony powierzchni,
 - b) ochrony wód powierzchniowych,
 - c) ochrony wód podziemnych,
 - d) monitoringu składu atmosfery wyrobisk,
 - e) ochrony przed hałasem i wibracjami,
 - f) ochrony przed odpadami.
 19. Gospodarka wodno-ściekowa i ogólne zamierzenia w tym zakresie. Zestawienie według wzoru nr 3.
 20. Zamierzenia w zakresie rekultywacji terenu po ukończonej działalności.
 21. Organizacja opieki lekarskiej, w tym udzielenie pierwszej pomocy.
 22. Szkolenie załogi.

Wykaz załączników do planu ruchu

1. Schemat organizacyjny zakładu z określeniem stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu.
2. Odpis dokumentu stanowiącego podstawę wykonywania robót lub prowadzonej działalności.
3. Mapy pochodzące z zasobu dokumentacji kartograficznej podmiotu, odzwierciedlające dane ujęte w planie ruchu z naniesieniem:
 - a) sytuacji i zagospodarowania powierzchni,
 - b) obiektów budowlanych zakładu górniczego,

- c) miejsc i obszarów planowanych robót,
- d) stref zasilania i stref ochronnych dla wód leczniczych,
- e) stref występowania zagrożeń,
- f) filary ochronne.

Gdy wymaga tego specyfika prowadzonej działalności, należy dołączyć odpowiednie mapy wyrobisk górniczych, sporządzone zgodnie z wymogami dotyczącymi map górniczych.

4. Schemat ideowy zasilania w energię elektryczną.
5. Schematy ideowe układów głównego odwadniania z podaniem zasadniczych parametrów.
6. Uproszczony przestrzenny schemat przewietrzania ze wskazaniem planowanych zmian w okresie ważności planu ruchu.
7. Dokumentacja strzałowa lub metryka strzałowa.
8. Książka obudowy obejmująca stosowane w okresie obowiązywania planu ruchu rysunki obudowy dla wyrobisk korytarzowych oraz wymagania techniczne dla elementów obudowy podporowej i kotwowej.

Zakład

Lp.	Szyb i jego uzbrojenie						Urządzenia wyciągowe											Uwagi				
	Nazwa	Przeznaczenie (funkcja wentylacyjna)	Średnica tarczy	Rodzaj obudowy	Liczba urządzeń wyciągowych	Głębokość	Nazwa (przedział)	Funkcja	Głębokość ciągnięcia	Poziomy podstawianie naczyń	Rodzaj prowadzenia naczyń	Rodzaj naczyń	Sposób ewakuacji załogi	Maszyna wyciągowa			Liny		Parametry ruchu			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

Zakład

Lp.	Szyb wentylacyjny																		
	Nazwa	Typ wentylatora	Wydajność nominalna powietrza	Podciśnienie statyczne powietrza	Obroty wentylatora	Prędkość powietrza w szybie	Urządzenia rewersyjne	Aparatura kontrolno-pomiarowa		Typ silnika	Moc silnika	Napięcie	Obroty silnika	Rodzaj pracy	Urządzenia wyciągowe	Inne wyposażenie: kable, rurociągi	Przedział drabinowy	Uwagi	
								Ciągły pomiar podciśnienia statycznego powietrza przed i za zasuwą (klapą)	Prędkość powietrza przepływającego w kanale wentylacyjnym										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	

Zakład

GOSPODARKA WODĄ KOPALNIANĄ Z DOPIYWU NATURALNEGO
W ZAKŁADZIE

Lp.	Wskaźnik (m ³ /d)
1	Dopływ wody, w tym:
2	— woda słodka
3	— woda zasolona
4	Zrzut wody niewykorzystanej
5	Woda zagospodarowana na:
6	— cele przemysłowe pod powierzchnią
7	— cele przemysłowe na powierzchni
8	— cele socjalne związane z ruchem zakładu
9	— cele własne pozaruchowe
10	— sprzedaż
11	Zrzut ścieków po wykorzystaniu wody
12	Zrzut wody wykorzystanej i niewykorzystanej, w tym:
13	— do wód powierzchniowych
14	— do ziemi/górotworu
15	— do kanalizacji

Uwagi:

- 1) dane liczbowe w zaokrągleniu do liczb całkowitych,
- 2) występujące zależności:
 $1=2+3$
 $1=4+5$
 $5=6+7+8+9+10$
 $12=4+11$
 $5 \geq 11$
- 3) dane średnioroczne.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej²⁾

Na podstawie art. 114 ust. 7 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełnienia dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) sposób i tryb postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania, w tym wzory dokumentów związanych z jej przekazywaniem.

Rozdział 1

Rodzaje dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej

§ 2. 1. W skład dokumentacji mierniczo-geologicznej wchodzi:

- 1) dokumenty pomiarowe;
- 2) dokumenty obliczeniowe;
- 3) dokumenty kartograficzne przedstawiające sytuację górniczą, geologiczną oraz sytuację powierzchni w granicach terenu górniczego, zwane dalej „dokumentami kartograficznymi”.

2. Nie jest wymagane posiadanie dokumentów pomiarowych i obliczeniowych będących podstawą sporządzania i uzupełniania map pozyskiwanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

§ 3. Dokumentami pomiarowymi i obliczeniowymi są:

- 1) w przypadku stosowania metod klasycznych — dzienniki pomiarowe, szkice oraz formularze obliczeniowe;
- 2) w przypadku stosowania technik informatycznych — zapisane w rejestratorach szkice numeryczne z przenośnych komputerów połączonych z instrumentami elektronicznymi oraz dokumenty elektroniczne z wynikami pomiarów i obliczeń.

§ 4. 1. W skład dokumentów kartograficznych wchodzi:

- 1) w podziemnych zakładach górniczych:
 - a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe i przeglądowe: mapy wyrobisk górniczych, przekroje geologiczne, profile otworów wiertniczych i wyrobisk górniczych,
 - c) mapy specjalne: mapy terenów przemysłowych i obiektów budowlanych zakładu górniczego, mapy ewidencji gruntów w granicach obszaru górniczego, mapy zasobów złoża, mapy strat złoża oraz mapy niezbędne do bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego,
 - d) przeglądowe mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego;
- 2) w odkrywkowych zakładach górniczych:
 - a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe i przeglądowe: mapy wyrobisk górniczych, przekroje geologiczne, profile otworów wiertniczych oraz profile wyrobisk górniczych, zwałowisk i składowisk,
 - c) mapy specjalne: mapy terenów przemysłowych i obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz mapy ewidencji gruntów w granicach obszaru górniczego,
 - d) przeglądowe mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego;
- 3) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:
 - a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy podstawowe i przeglądowe: mapy otworów wiertniczych, przekroje geologiczne profile otworów wiertniczych, mapy ujęć eksploatacyjnych oraz profile ujęć eksploatacyjnych,
 - c) mapy specjalne: mapy terenów przemysłowych i obiektów budowlanych zakładu górniczego, mapy ewidencji gruntów w granicach obszaru górniczego oraz mapy wydobywania kopaliny,
 - d) przeglądowe mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego;
- 4) w zakładach górniczych prowadzących działalność w zakresie podziemnego bezziornikowego magazynowania substancji oraz zakładach prowadzących jedną z działalności określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze:
 - a) karta tytułowa map górniczych,
 - b) mapy przeglądowe i specjalne przedstawiające treści uwzględniające specyfikę wykonywanej działalności i rodzaj wyrobisk górniczych (podziemne, odkrywkowe, komorowe), a także warunki geologiczno-górnicze, budowlane oraz środowiskowe.

2. W zakładach górniczych wydobywających kopalinę na podstawie koncesji udzielonej przez ministra właściwego do spraw środowiska w skład dokumentów kartograficznych wchodzi również:

- 1) mapa topograficzna w granicach terenu górniczego;
- 2) mapa wyrobisk górniczych w granicach obszaru górniczego.

3. Treść poszczególnych rodzajów dokumentów kartograficznych może być za zgodą kierownika ruchu zakładu górniczego przedstawiana na wspólnych podkładach mapowych, z zachowaniem wymaganych dla tych dokumentów dokładności i czytelności, jeżeli nie wpłynie to na pogorszenie stanu bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego.

§ 5. W karcie tytułowej map górniczych określa się:

- 1) granice obszaru górnictwa i terenu górnictwa na podkładzie mapy sytuacyjno-wysokościowej powierzchni;
- 2) wykaz i pokrycie terenu górnictwa sekcjami map podstawowych i przeglądowych, o których mowa w § 3;
- 3) terminy aktualizacji poszczególnych rodzajów dokumentów kartograficznych;
- 4) główne linie przekrojów geologicznych;
- 5) dane o ważniejszych wydarzeniach w historii zakładu górnictwa;
- 6) wykaz stosowanych na mapach nienormowanych oznaczeń umownych.

Rozdział 2

Szczegółowe wymagania dotyczące sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej

§ 6. 1. Dokumentacja mierniczo-geologiczna jest sporządzana przed rozpoczęciem robót związanych z budową zakładu górnictwa albo zakładu, a następnie aktualizowana i uzupełniana w trakcie jego budowy, w procesie wydobywania kopalin ze złóż, lub podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo prowadzenia działalności określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnictwa oraz w toku likwidacji zakładu górnictwa albo zakładu.

2. Dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej sporządza się z zachowaniem parametrów technicznych i warunków stosowania państwowego systemu odniesień przestrzennych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125).

3. Dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej mogą być sporządzane w lokalnych układach współrzędnych, jeżeli przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż oraz podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, zwany dalej „przedsiębiorcą”, oraz podmiot prowadzący jedną z działalności określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnictwa, zwany dalej „podmiotem”, ma możliwość transformacji lokalnego układu geodezyjnego do geodezyjnego układu odniesienia, będącego elementem państwowego układu odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

§ 7. 1. Dokumenty wchodzące w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej mogą być sporządzane w formie dokumentu elektronicznego pod warunkiem odpowiedniego zabezpieczenia danych przed nieupoważnionym dostępem lub zniszczeniem, w sposób pozwalający na uzyskanie czytelnych informacji.

2. Mapy podstawowe wyrobisk górniczych mogą być sporządzane w formie dokumentu elektronicznego pod warunkiem jednoczesnego spełnienia wymagań określonych w:

- 1) przepisach rozporządzenia;
- 2) standardach technicznych dotyczących geodezji, kartografii oraz krajowego systemu informacji o terenie, wprowadzonych przepisami wydanymi na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- 3) Polskich Normach dotyczących map górniczych.

§ 8. 1. Dokumenty kartograficzne sporządza się w następujących skalach:

- 1) mapy podstawowe — od 1 : 500 do 1 : 2 000;
- 2) mapy przeglądowe — od 1 : 500 do 1 : 25 000;
- 3) przekroje geologiczne — od 1 : 50 do 1 : 25 000;
- 4) profile otworów wiertniczych oraz profile wyrobisk górniczych — od 1 : 50 do 1 : 2 000;
- 5) mapy specjalne — od 1 : 500 do 1 : 25 000.

2. Skalę map, o których mowa w § 3 pkt 2, ustala kierownik ruchu zakładu górniczego, uwzględniając przedziały określone w ust. 1.

3. Skala, w której odwzorowuje się sytuację powierzchni, wyrobisk górniczych oraz sytuację geologiczną, zapewnia wymaganą dla realizacji zadań i obowiązków przedsiębiorcy lub podmiotu dokładność i czytelność map górniczych.

§ 9. 1. Przedsiębiorca lub podmiot aktualizuje i uzupełnia dokumenty kartograficzne z następującą częstotliwością:

- 1) we wszystkich zakładach górniczych prowadzących wydobywanie kopalin ze złóż:
 - a) przekroje geologiczne — co najmniej raz w roku,
 - b) profile otworów wiertniczych — w terminie do sześciu miesięcy od chwili zakończenia wiercenia,
 - c) profile wyrobisk górniczych, zwałowisk i składowisk — co najmniej raz w roku,
 - d) przeglądowe mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego — co najmniej raz na trzy lata;
- 2) w zakładach górniczych wydobywających kopalinę na podstawie koncesji udzielonej przez ministra właściwego do spraw środowiska: mapa topograficzna w granicach terenu górniczego oraz mapa wyrobisk górniczych w granicach obszaru górniczego — co najmniej raz na dwa lata;
- 3) w podziemnych zakładach górniczych:
 - a) mapy podstawowe i przeglądowe w zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny lub rudy metali nieżelaznych — co najmniej raz na kwartał, a w pozostałych zakładach górniczych — co najmniej raz na pół roku,
 - b) mapy specjalne — co najmniej raz na trzy lata;
- 4) w odkrywkowych zakładach górniczych:
 - a) mapy podstawowe i przeglądowe w zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub rudy siarki — co najmniej raz na pół roku, a w pozostałych zakładach górniczych — co najmniej raz w roku, według stanu na dzień 31 grudnia,
 - b) mapy specjalne — co najmniej raz na trzy lata;
- 5) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:
 - a) mapy podstawowe i przeglądowe — co najmniej raz w roku,
 - b) mapy specjalne:
 - mapy wydobywania kopaliny — co najmniej raz na pół roku,
 - mapy terenów przemysłowych i obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz mapy ewidencji gruntów w granicach obszaru górniczego — co najmniej raz na trzy lata;
- 6) w zakładach górniczych prowadzących działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz w zakładach prowadzących jedną z działalności określonych w

art. 2 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze — co najmniej raz w roku.

2. Dokumenty kartograficzne aktualizuje się lub uzupełnia w okresie 1 miesiąca po upływie terminu określonego w ust. 1.

3. Karta tytułowa map górniczych jest aktualizowana i uzupełniana na bieżąco.

§ 10. 1. Mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego są pozytywnie z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

2. Mapy, o których mowa w ust. 1, mogą być uzupełniane o treści specjalne, niebędące treścią mapy zasadniczej, niezbędne do bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska, przez mierniczego górniczego lub osobę posiadającą kwalifikacje zawodowe w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych.

§ 11. Wymagania dotyczące przedstawiania na mapach górniczych treści w zakresie aktualnej sytuacji geologicznej oraz górniczej zakładu górniczego, a także stanu powierzchni w granicach terenu górniczego, określają standardy techniczne dotyczące geodezji, kartografii oraz krajowego systemu informacji o terenie, wprowadzone przepisami wydanymi na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne, oraz Polskie Normy dotyczące map górniczych.

Rozdział 3

Szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej

§ 12. Wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 4

Sposób i tryb postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania

§ 13. Wykonanie obowiązku określonego w art. 129 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze następuje poprzez przekazanie przez przedsiębiorcę dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego do archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym, zwanego dalej „Archiwum”.

§ 14. 1. Archiwum przejmuje dokumentację mierniczo-geologiczną na podstawie protokołu przekazania sporządzonego na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Wzór formularza protokołu przekazania udostępnia się na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego (www.wug.gov.pl).

3. Protokół przekazania jest przedkładany do Archiwum przez przedsiębiorcę i podpisywany przez przedstawicieli:

- 1) przedsiębiorcy;
- 2) Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego;

3) właściwego miejscowo organu nadzoru górniczego.

§ 15. 1. Do protokołu przekazania dołącza się spisy zdawczo-odbiorcze, sporządzone na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia, oraz informację zawierającą podstawowe dane dotyczące przekształceń organizacyjnych zakładu górniczego.

2. Wzór formularza spisu, o którym mowa w ust. 1, udostępnia się na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Spisy zdawczo-odbiorcze sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których pierwszy otrzymuje Archiwum, a drugi — przedsiębiorca przekazujący dokumentację mierniczo-geologiczną.

§ 16. 1. Czynności związane z badaniem stanu, prawidłowości uporządkowania oraz kompletności dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego, przeznaczonej do przekazania do Archiwum, wykonywane są przez mierniczego górniczego lub geologa górniczego, pod nadzorem właściwego miejscowo organu nadzoru górniczego.

2. Uporządkowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej przekazywanej do Archiwum polega na:

- 1) pogrupowaniu dokumentów według rodzaju i formatu;
- 2) opisaniu dokumentów;
- 3) sporządzeniu ewidencji dokumentów przekazywanych do Archiwum;
- 4) ułożeniu dokumentów w oddzielne paczki zaopatrzone w etykiety z nazwą zakładu górniczego oraz sygnaturą paczki;
- 5) technicznym zabezpieczeniu paczek dokumentów przed zniszczeniem i uszkodzeniem.

3. Opisane dokumentów polega na umieszczeniu na każdej paczce: nazwy zakładu górniczego, tytułu paczki, sygnatury paczki według numeru spisu zdawczo-odbiorczego i numeru pozycji paczki w tym spisie oraz liczby dokumentów w paczce.

4. Sporządzenie ewidencji dokumentów polega na umieszczeniu ich w spisie zdawczo-odbiorczym w formie wydruku, w kolejności zgodnej z nadanym im układem. W przypadku sporządzenia spisu zdawczo-odbiorczego na informatycznym nośniku danych, jego zapis przekazuje się do Archiwum w formie wydruku oraz pliku danych w formacie wskazanym przez Archiwum.

5. Techniczne zabezpieczenie dokumentów polega na umieszczeniu ich w odpowiednich opakowaniach, wykonanych z materiałów chroniących przed uszkodzeniem.

§ 17. Termin przejęcia dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego ustala się z Archiwum.

§ 18. Dokumenty przejęte do archiwizacji oznacza się sygnaturą Archiwum.

§ 19. Dokumentacja mierniczo-geologiczna zlikwidowanych zakładów górniczych zgromadzona w Archiwum podlega archiwizacji wieczystej.

§ 20. Archiwum powiadamia o przejęciu dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego:

- 1) dyrektora właściwego miejscowo archiwum państwowego;
- 2) dyrektora właściwego okręgowego urzędu górniczego;

- 3) wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwych ze względu na granice byłego terenu górniczego.

§ 21. Po zgromadzeniu dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego Archiwum:

- 1) przechowuje dokumenty w sposób zabezpieczający je przed uszkodzeniem mechanicznym w następujących warunkach klimatycznych:
 - a) w temperaturze powietrza w miejscu składowania w przedziale od 16 do 18 °C,
 - b) przy wilgotności powietrza w miejscu składowania w przedziale od 50 do 65 %;
- 2) chroni dokumenty przed szkodliwym oddziaływaniem światła;
- 3) przechowuje dokumenty elektroniczne na informatycznych nośnikach danych;
- 4) prowadzi ewidencję przechowywanej dokumentacji;
- 5) zabezpiecza pomieszczenia przed dostępem osób nieuprawnionych;
- 6) zapewnia ochronę programów komputerowych i danych systemu informatycznego.

§ 22. Archiwum przechowuje dokumenty w sposób umożliwiający:

- 1) wyszukanie i udostępnienie każdego dokumentu według ustalonych kryteriów;
- 2) sporządzanie informacji o środowisku.

§ 23. Archiwum prowadzi na bieżąco ewidencję dokumentów, obejmującą:

- 1) spisy zdawczo-odbiorcze;
- 2) bazę danych zawierającą spis zgromadzonych dokumentów;
- 3) bazę danych zawierającą spis udzielonych informacji o środowisku.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.³⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 19 czerwca 2002 r. w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (Dz. U. Nr 92, poz. 819).

Załącznik nr 1

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKONYWANIA PRAC GEODEZYJNYCH
I GEOLOGICZNYCH W CELU SPORZĄDZENIA, AKTUALIZACJI I UZUPEŁNIANIA
DOKUMENTACJI MIERNICZO-GEOLOGICZNEJ**

I. PRACE GEODEZYJNE

1. WYMAGANIA OGÓLNE

1.1. Pomiary geodezyjne dla potrzeb zakładów górniczych wykonuje się przy użyciu sprawdzonych i zrektyfikowanych narzędzi pomiarowych; do pomiaru odległości używa się narzędzi posiadających aktualne świadectwo komparacji.

1.2. Wyniki pomiarów geodezyjnych zapisuje się w dziennikach pomiarowych, na szkicach polowych lub na informatycznych nośnikach danych.

1.3. Dokumenty pomiarowe zawierają informację o zastosowanych narzędziach pomiarowych, datę pomiaru oraz imiona i nazwiska osób sporządzających.

1.4. Wykorzystanie elektronicznej techniki do pomiarów, obliczeń i przetwarzania wyników pomiarów geodezyjnych wymaga zastosowania sprawdzonych programów oraz skontrolowania wprowadzanych danych.

**2. WYKONYWANIE PRAC GEODEZYJNYCH NA POWIERZCHNI ZAKŁADÓW
GÓRNICZYCH**

2.1. Postanowienia niniejszej części załącznika stosuje się do:

- 1) zakładania osnowy geodezyjnej dla potrzeb zakładu górniczego;
- 2) sporządzania i uzupełniania map sytuacyjno-wysokościowych powierzchni podziemnych i odkrywkowych zakładów górniczych oraz zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi;
- 3) geodezyjnej obsługi realizacji obiektów budowlanych zakładu górniczego;
- 4) wykonywania pomiarów inwentaryzacyjnych i kontrolnych urządzeń oraz obiektów, pomiarów deformacji na terenach górniczych oraz innych pomiarów na powierzchni, związanych z ruchem zakładu górniczego.

2.2. Pomiary geodezyjne na powierzchni wykonuje się w oparciu o osnowę geodezyjną określoną w państwowym systemie odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne, lub w innym odpowiednim systemie odniesień.

2.3. Pomiary geodezyjne na powierzchni mające na celu założenie lub uzupełnienie osnowy geodezyjnej oraz pomiary szczegółów terenowych stanowiących treść górniczych map sytuacyjno-wysokościowych powierzchni prowadzi się zgodnie ze standardami technicznymi dotyczącymi geodezji, kartografii oraz krajowego systemu informacji o terenie, wprowadzonymi przepisami wydanymi na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.4. Pomiary specjalne związane z ruchem zakładu górniczego wykonuje się zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne, Polskich Normach, normach technicznych, instrukcjach technicznych oraz w indywidualnych projektach prac geodezyjnych. Pomiary, których sposób wykonywania nie został określony w przepisach prawa, prowadzi się zgodnie z zasadami wiedzy technicznej oraz metodami zapewniającymi dokładność wymaganą dla bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego.

2.5. Do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej budowy i rozbudowy obiektów budowlanych zakładu górniczego stosuje się przepisy dotyczące rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie, wydane na podstawie art. 43 ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.⁴⁾).

2.6. Przy zakładaniu osnów geodezyjnych stosuje się techniki i metody pomiarowe zapewniające uzyskanie wymaganych dokładności.

2.7. Przy zakładaniu lub aktualizacji osnowy geodezyjnej dla potrzeb zakładu górniczego stosuje się nowoczesne przyrządy i techniki pomiarowe, pod warunkiem zapewnienia wymaganych dokładności określenia współrzędnych punktów tej osnowy.

2.8. Poziomą osnowę geodezyjną na powierzchni stanowią punkty podstawowej, szczegółowej i pomiarowej osnowy geodezyjnej, założonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.9. Nową poziomą osnowę geodezyjną zakłada się, jeżeli ilość i rozmieszczenie istniejących punktów osnowy lub jej dokładność są niewystarczające do wykonania określonej pracy geodezyjnej.

2.10. Wysokościową osnowę geodezyjną na powierzchni stanowią punkty podstawowej, szczegółowej i pomiarowej osnowy geodezyjnej, założonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.11. Pomiary wysokościowe wykonuje się w nawiązaniu do istniejących punktów wysokościowych wyższej lub tej samej klasy, które w wyniku odpowiednich pomiarów kontrolnych uznane zostały za przydatne do nawiązania.

2.12. Przydatność punktów wysokościowych do nawiązania ustala się przez kontrolny pomiar różnicy wysokości, której wartość w odniesieniu do wielkości określonej podczas pomiaru pierwotnego nie może przekraczać:

1) dla osnowy podstawowej (niwelacja precyzyjna):

a) I klasy — $2\sqrt{L}$ [mm],

b) II klasy — $4\sqrt{L}$ [mm],

2) dla osnowy szczegółowej (niwelacja techniczna lub precyzyjna):

a) III klasy — $8\sqrt{L}$ [mm],

b) IV klasy — $20\sqrt{L}$ [mm]

— gdzie L oznacza długość odcinka niwelacji między punktami wyrażoną w kilometrach.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373 i Nr 247, poz. 1844 oraz z 2008 r. Nr 123, poz. 803.

2.13. Wymagań, o których mowa w pkt 2.12, nie stosuje się do pomiarów nawiązania dla pomiarów deformacji terenu, obiektów i urządzeń. Do wykonywania tych pomiarów stosuje się wymagania dokładnościowe ustalone w projekcie pomiarów deformacji, w zależności od oczekiwanych wartości wielkości wskaźników deformacji.

2.14. Pomiary szczegółów terenowych oraz podziemnego uzbrojenia terenu wykonuje się w oparciu o poziomą i wysokościową osnowę geodezyjną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2.15. Pomiary środka otworów wiertniczych, szybów i szybików wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny. Położenie poziome środka wszystkich otworów wiertniczych, szybów i szybików posiada dokładność nie mniejszą niż 0,15 m, a położenie wysokościowe — dokładność nie mniejszą niż 0,05 m.

3. WYKONYWANIE PRAC GEODEZYJNYCH W PODZIEMNEJ CZĘŚCI PODZIEMNYCH ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH

3.1. Osnowy geodezyjne w podziemnej części podziemnego zakładu górniczego, zwane dalej w pkt 3.1.1—3.5.3 „osnowami geodezyjnymi”, stanowią podstawę do sporządzania i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego. Wykorzystuje się je szczególnie do:

- 1) prawidłowego odwzorowania wyrobisk górniczych na mapach górniczych;
- 2) prawidłowego i bezpiecznego realizowania projektów robót górniczych;
- 3) rozwiązywania problemów przebitkowych;
- 4) prawidłowej i bezpiecznej eksploatacji urządzeń wyciągowych i transportowych.

3.1.1. Osnowę geodezyjną stanowią zbiory punktów geodezyjnych, których współrzędne określone są w jednolitym dla całego zakładu górniczego układzie współrzędnych.

3.1.2. Osnowa geodezyjna obejmuje:

- 1) osnowę poziomą;
- 2) osnowę wysokościową.

3.1.3. Poziomą i wysokościową osnowę geodezyjną dla sporządzenia dokumentacji mierniczo-geologicznej w podziemnym zakładzie górniczym stanowią:

- 1) osnowa podstawowa;
- 2) osnowa szczegółowa;
- 3) osnowa pomiarowa.

3.1.4. Strukturę osnowy geodezyjnej, lokalizację punktów i sposób ich stabilizacji oraz szczegółowy sposób wykonywania pomiarów ustala mierniczy górniczy, biorąc pod uwagę model i strukturę zakładu górniczego, zakres planowanych robót górniczych oraz wymagania dokładnościowe określone w rozporządzeniu.

3.1.5. Podstawową osnowę geodezyjną zakłada się w celu orientacji wyrobisk górniczych oraz nawiązania do punktów osnowy szczegółowej i pomiarowej. Podstawową osnowę geodezyjną nawiązuje się do punktów podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej na powierzchni. W przypadkach uzasadnionych warunkami górniczymi dopuszcza się nawiązanie podstawowej osnowy geodezyjnej danego poziomu do punktów podstawowej osnowy geodezyjnej innego poziomu.

3.1.6. Szczegółową osnowę geodezyjną zakłada się w korytarzowych wyrobiskach udostępniających o długim okresie utrzymywania. Osnowę tę nawiązuje się do punktów podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.7. Pomiarową osnowę geodezyjną zakłada się w wyrobiskach przygotowawczych i eksploatacyjnych o krótkim okresie utrzymywania. Osnowę tę nawiązuje się do punktów szczegółowej lub podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.8. Dokładność podziemnej osnowy geodezyjnej charakteryzują, w zależności od potrzeb, wielkości błędów średnich: położenia punktu, wysokości punktu, azymutu boku, określonych względem punktów osnowy geodezyjnej przyjmowanych za bezbłędne.

3.1.9. Stabilizację punktów geodezyjnych:

- 1) podstawowej osnowy geodezyjnej — wykonuje się w sposób trwały w górotworze lub w obudowie wyrobisk górniczych, w miejscach przewidywanych nawiązań do punktów szczegółowej osnowy geodezyjnej;
- 2) szczegółowej osnowy geodezyjnej — wykonuje się w sposób trwały, jeżeli jest to technicznie możliwe;
- 3) pomiarowej osnowy geodezyjnej — można wykonywać w sposób nietrwały, stosując metodę punktów chwilowych (straconych).

3.1.10. Numerację punktów osnowy geodezyjnej zakładu górniczego ujednolica się. Punkty tej osnowy oznacza się w sposób umożliwiający ich jednoznaczną identyfikację.

3.1.11. W przypadku zniszczenia bądź stwierdzenia nieprzydatności punktów geodezyjnych do nawiązania określonej części osnowy geodezyjnej, wykonuje się powtórny pomiar. Dopuszcza się nawiązanie nowej osnowy geodezyjnej metodą wliczenia pomiędzy stałymi punktami osnowy kopalnianej.

3.1.12. Poziomą podstawową osnowę geodezyjną stanowią niezależne grupy punktów zlokalizowane w pobliżu wyrobisk górniczych udostępniających dany poziom oraz zbiory punktów tworzących ciągi poligonowe pomiędzy tymi wyrobiskami.

3.1.13. Pomiar poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej prowadzi się w oparciu o sporządzony przez mierniczego górniczego projekt zawierający wstępną analizę dokładności oraz uzasadnienie wyboru metody pomiaru.

3.1.14. Poziomą podstawową osnowę geodezyjną charakteryzuje średni błąd położenia punktu $M_p \leq 0,15$ m oraz średni błąd azymutu boku $M_A \leq 45''$.

3.1.15. Nawiązanie pomiarów poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej (orientacja pozioma) wykonuje się do punktów osnowy geodezyjnej na powierzchni metodą orientacji wliczeniowej lub giroskopowej.

3.1.16. Podczas nawiązania pomiarów do osnowy podstawowej na innym poziomie należy wykorzystać te punkty, dla których różnica wielkości kąta oraz długości pomiędzy pomiarem pierwotnym i kontrolnym spełnia warunki: $D_\beta \leq 50''$ oraz $D_l \leq 2,5 * \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku nawiązania wyrażoną w metrach.

3.1.17. Orientację poziomą wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny.

3.1.18. Pomiar podstawowej osnowy geodezyjnej można uznać za poprawny, jeżeli różnica dwukrotnego wyznaczenia azymutu boku nie przekracza $120''$.

3.1.19. Pomiary kątów, długości i giroazymutów na powierzchni oraz na orientowanym poziomie wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny, stosując przy pomiarze kątów podwójne centrowanie instrumentu.

3.1.20. Długości boków podstawowej osnowy geodezyjnej wynoszą więcej niż 100 m, jeśli pozwalają na to warunki górnicze.

3.1.21. Różnice wartości uzyskanych z dwukrotnego pomiaru kątów, azymutów i długości spełniają warunki: $d_{\beta} \leq 50''$, $d_A \leq 120''$, $d_l \leq 1,5 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku wyrażoną w metrach.

3.1.22. Długości ciągów poligonowych podstawowej osnowy geodezyjnej nie mogą przekraczać:

- 1) 8 km — dla ciągu wliczeniowego z pomierzonym w środku giroazymutem;
- 2) 3 km — dla ciągu wiszącego z pomierzonym giroazymutem na ostatnim boku.

3.1.23. Obliczenie współrzędnych poziomej podstawowej osnowy geodezyjnej wykonuje się wraz z wyrównaniem spostrzeżeń metodą ścisłą oraz oceną dokładności po wyrównaniu.

3.1.24. Wyniki z pomiarów podstawowej osnowy geodezyjnej zestawia się w operacie zawierającym:

- 1) projekt osnowy geodezyjnej;
- 2) sprawozdanie z pomiarów;
- 3) opis lokalizacji trwale zastabilizowanych punktów;
- 4) dokumentację pomiarową i obliczeniową;
- 5) wykaz współrzędnych punktów i azymutów boków osnowy geodezyjnej, wraz ze średnimi błędami ich wyznaczenia;
- 6) mapę podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.25. W przypadku powstania dodatkowych możliwości nawiązania podstawowej osnowy geodezyjnej przeprowadza się pomiar uzupełniający i ponownie wyrównuje tę osnowę.

3.1.26. W przypadku ponownego wyrównania osnowy podstawowej, nawiązaną do niej osnowę szczegółową przelicza się, jeżeli różnice współrzędnych punktów i azymutu boków nawiązania przekraczają wartości podwójnego błędu średniego ich wyznaczenia.

3.1.27. Szczegółową poziomą osnowę geodezyjną charakteryzuje błąd średni położenia punktów $M_p \leq 0,30$ m oraz błąd średni azymutu boków $M_A \leq 100''$.

3.1.28. Nawiązanie szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się do punktów podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej po skontrolowaniu ich stałości.

3.1.29. Za przydatne do nawiązania szczegółowej osnowy geodezyjnej uznaje się te punkty podstawowej lub szczegółowej osnowy geodezyjnej, dla których różnica między aktualnym i pierwotnym pomiarem lub danymi wyliczonymi ze współrzędnych spełnia warunki:

- 1) dla pomiarów kątowych $D_{\beta} \leq 75''$ [mm],

2) dla pomiarów długości $D_1 \leq 2,5 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku wyrażoną w metrach.

3.1.30. Pomiary elementów poziomej szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny, stosując przy pomiarze kątów podwójne centrowanie instrumentu.

3.1.31. Szczegółową poziomą osnowę geodezyjną wykonuje się metodą poligonizacji. Założenie nowej osnowy szczegółowej w celu realizacji zadań przebitkowych poprzedza się sporządzeniem projektu osnowy geodezyjnej oraz wstępną analizą dokładności.

3.1.32. Punkty szczegółowej osnowy geodezyjnej rozmieszcza się tak, aby wzajemne odległości między nimi były większe niż 40 m.

3.1.33. Różnice wartości uzyskanych z dwukrotnego pomiaru kąta, azymutu i długości spełniają warunek: $d_\beta \leq 75''$, $d_A \leq 120''$, $d_l \leq 2,0 \cdot \sqrt{l}$ [mm], gdzie l oznacza długość boku wyrażoną w metrach.

3.1.34. Długości ciągów jednostronnie nawiązanych (wiszących), w których kąty i odległości są mierzone z wymaganą dokładnością, nie mogą być dłuższe niż 2,5 km.

3.1.35. Obliczenie współrzędnych punktów szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się z wyrównaniem spostrzeżeń i oceną dokładności po wyrównaniu, uwzględniając błędność elementów nawiązania punktów podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.36. Wyrównanie pojedynczych ciągów poligonowych przy dwustronnym nawiązaniu do punktów szczegółowej lub podstawowej osnowy geodezyjnej można przeprowadzić metodą przybliżoną. Pomiar poligonowy uznaje się za poprawny, jeżeli:

- 1) odchyłka kątowa nie przekracza wartości $80'' \cdot \sqrt{n}$, gdzie n oznacza liczbę pomierzonych kątów;
- 2) odchyłka liniowa nie przekracza wartości $10 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza sumę długości boków poligonowych wyrażoną w metrach.

3.1.37. Jeżeli szczegółowa osnowa geodezyjna została rozbudowana o dodatkowe ciągi, wpływające w sposób istotny na jej dokładność, powtórnie wyrównuje się tę osnowę w całości w nawiązaniu do punktów podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.38. W przypadku ponownego wyrównania szczegółowej osnowy geodezyjnej, o przeliczeniu nawiązanych do niej ciągów osnowy pomiarowej decyduje mierniczy górniczy.

3.1.39. Pomiarową poziomą osnowę geodezyjną charakteryzuje błąd średni położenia punktów $M_p \leq 0,50$ m oraz błąd średni azymutu boków $M_A \leq 500''$.

3.1.40. Pomiarową poziomą osnowę geodezyjną tworzą pojedyncze ciągi poligonowe nawiązane do punktów szczegółowej lub podstawowej osnowy geodezyjnej.

3.1.41. Za przydatne do nawiązania pomiarowej osnowy geodezyjnej uznaje się punkty, dla których różnica pomiędzy aktualnym i pierwotnym pomiarem lub danymi obliczonymi ze współrzędnych spełnia warunki:

- 1) dla pomiarów kątowych — $D_\beta \leq 400''$;
- 2) dla pomiarów długości — $D_l \leq 0,04$ m.

3.1.42. Pomiary kątów wierzchołkowych lub kątów kierunkowych w pomiarowej osnowie geodezyjnej mogą być wykonywane jeden raz. Kąt na stanowisku mierzy się instrumentem o dokładności odczytu nie mniejszej niż 100^{cc}.

3.1.43. Pomiar odległości boków w pomiarowej osnowie geodezyjnej wykonuje się dwukrotnie. Różnica dwukrotnego pomiaru długości boku spełnia warunek $d_1 \leq 0,02$ m.

3.1.44. Długość ciągu poligonowego w osnowie pomiarowej nie może przekraczać:

- 1) 500 m — dla ciągu wiszącego mierzonego jednokrotnie;
- 2) 1000 m — dla ciągu wiszącego mierzonego dwukrotnie;
- 3) 1500 m — dla ciągu dwustronnie nawiązanego.

3.1.45. W przypadku zakładania ciągów dłuższych niż określone w pkt 3.1.44 opracowuje się projekt pomiaru zapewniający uzyskanie wymaganej dokładności położenia punktów w ciągu.

3.1.46. Wyrównanie ciągów pomiarowej osnowy geodezyjnej może być wykonywane metodą przybliżoną. Pomiar uznaje się za poprawny, jeżeli odchyłka liniowa ciągu nie przekracza wartości $20 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza długość ciągu wyrażoną w metrach.

3.1.47. Podstawową wysokościową osnowę geodezyjną stanowią punkty wysokościowe w podziemnych wyrobiskach zakładu górniczego, których rzędną wysokościową wyznaczono w układzie odniesienia obowiązującym na powierzchni.

3.1.48. Do nawiązania pomiarów orientacji wysokościowej wykorzystuje się znaki wysokościowe podstawowej osnowy geodezyjnej na powierzchni terenu lub znaki wysokościowe podstawowej podziemnej osnowy geodezyjnej, których rzędne wysokości zostały określone w wyniku wcześniej przeprowadzonych pomiarów. Stałość tych znaków sprawdza się pomiarem kontrolnym.

3.1.49. Orientację wysokościową wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny.

3.1.50. Na każdym orientowanym poziomie zakłada się po dwa znaki wysokościowe, zastabilizowane w górotworze lub w obudowie wyrobisk górniczych w pobliżu szybu, oraz co najmniej jeden znak kontrolny w odległości około 50 m od tych znaków.

3.1.51. Orientację wysokościową przez wyrobiska górnicze pochyłe wykonuje się metodą niwelacji geometrycznej lub niwelacji trygonometrycznej. Do pomiaru metodą bezpośrednią przez wyrobiska górnicze pionowe używa się przyrządów skomparowanych.

3.1.52. Do pomierzonej różnicy wysokości wprowadza się niezbędne poprawki wynikające z zastosowanej metody, stałe instrumentalne oraz poprawki eliminujące wpływ czynników zewnętrznych.

3.1.53. Wyniki orientacji wysokościowej zestawia się w operacie zawierającym:

- 1) sprawozdanie techniczne;
- 2) opis lokalizacji znaków wysokościowych;
- 3) dokumentację pomiarowo-obliczeniową;
- 4) wykaz wysokości znaków wraz z oceną ich błędności;
- 5) mapę usytuowania znaków wysokościowych.

3.1.54. Orientację wysokościową wykonuje się z dokładnością zapewniającą wyznaczenie wysokości punktu na orientowanym poziomie względem punktu nawiązania z błędem średnim: $M_H \leq 5 + 0,02 \cdot H$ [mm], gdzie H oznacza głębokość orientowanego poziomu wyrażoną w metrach.

3.1.55. Różnica wysokości określonych z dwóch niezależnych pomiarów przeniesienia wysokości spełnia warunek określony wzorem: $d_H \leq 15 + 0,06 \cdot H$ [mm], gdzie H oznacza głębokość orientowanego poziomu wyrażoną w metrach.

3.1.56. Szczegółowa i pomiarowa wysokościowa osnowa geodezyjna stanowią podstawę dla określenia położenia wyrobisk górniczych i elementów geologicznych w płaszczyźnie pionowej oraz do realizacji projektów prowadzenia robót górniczych.

3.1.57. Szczegółową wysokościową osnowę geodezyjną zakłada się w podstawowych wyrobiskach chodnikowych zakładu górniczego.

3.1.58. Pomiarową wysokościową osnowę geodezyjną zakłada się w drugorzędnych wyrobiskach chodnikowych oraz w wyrobiskach eksploatacyjnych.

3.1.59. Wysokości punktów szczegółowej i pomiarowej osnowy geodezyjnej wyznacza się metodą niwelacji geometrycznej lub niwelacji trygonometrycznej.

3.1.60. Znaki wysokościowej szczegółowej osnowy geodezyjnej stabilizuje się w sposób trwały; stanowią je specjalne znaki wysokościowe (repery) oraz punkty poziomej podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej.

3.1.61. Wysokościową pomiarową osnowę geodezyjną stanowią punkty poziomej pomiarowej osnowy geodezyjnej oraz inne znaki wysokościowe.

3.1.62. Wysokościową osnowę geodezyjną charakteryzują średnie błędy wyznaczenia wysokości punktów (reperów) wynoszące: $M_H \leq 0,10$ m — dla szczegółowej osnowy geodezyjnej oraz $M_H \leq 0,20$ m — dla pomiarowej osnowy geodezyjnej.

3.1.63. Dla potrzeb sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej sporządza się i uzupełnia wykaz wysokości znaków niwelacyjnych, zawierający:

- 1) numer znaku;
- 2) datę pomiaru;
- 3) wysokość znaku;
- 4) opis miejsca i sposobu utrwalenia znaku;
- 5) informacje o wpływach eksploatacji górniczej;
- 6) mapę usytuowania znaków.

3.1.64. Pomiary wysokościowej osnowy geodezyjnej metodą niwelacji geometrycznej stosuje się w wyrobiskach górniczych poziomych i o małym nachyleniu.

3.1.65. Ciągi niwelacyjne dowiązuje się do co najmniej dwóch znaków wysokościowych, po uprzednim sprawdzeniu ich stałości. Odchyłka różnic wysokości pomierzonych i obliczonych nie powinna przekraczać: $D_{\Delta h} \leq 15 \cdot \sqrt{L}$ [mm] dla osnowy podstawowej, oraz $D_{\Delta h} \leq 30 \cdot \sqrt{L}$ [mm] dla osnowy szczegółowej, gdzie L oznacza odległość pomiędzy punktami nawiązania wyrażoną w kilometrach.

3.1.66. Niwelację geometryczną wykonuje się dwukrotnie, tam i z powrotem. Różnica w określeniu sumy przyrostów wysokości dla tych pomiarów pomiędzy znakami osnowy szczegółowej nie może przekraczać wartości: $d_{\Delta h} \leq 30 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza odległość między znakami wyrażoną w kilometrach.

3.1.67. Metodę niwelacji trygonometrycznej można stosować w osnowach szczegółowych zakładanych w wyrobiskach górniczych pochyłych oraz przy realizacji wysokościowej osnowy pomiarowej.

3.1.68. Niwelację trygonometryczną nawiązuje się co najmniej do dwóch znaków wysokościowych po uprzednim sprawdzeniu ich stałości. Odchyłka przyrostów wysokości między tymi znakami z pomiaru i obliczeń nie może przekraczać: $D_{\Delta h} \leq 100 \cdot \sqrt{L}$ [mm] w szczegółowych osnowach geodezyjnych oraz $D_{\Delta h} \leq 200 \cdot \sqrt{L}$ [mm] w pomiarowych osnowach geodezyjnych, gdzie L oznacza odległość punktów nawiązania wyrażoną w kilometrach.

3.1.69. Niwelację trygonometryczną szczegółowej osnowy geodezyjnej wykonuje się dwukrotnie w sposób niezależny. Odchyłka między sumą przyrostów wysokości z obu pomiarów nie może przekraczać wartości $d_{\Delta h} \leq 100 \cdot \sqrt{L}$ [mm], gdzie L oznacza długość ciągu niwelacyjnego wyrażoną w kilometrach.

3.2. Pomiary realizacyjne w podziemnym zakładzie górniczym wykonuje się w celu prowadzenia wyrobisk górniczych, budowy obiektów i urządzeń w wyrobiskach górniczych, obsługi wierceń, obsługi drażenia, zbrojenia szybów i szybków oraz montażu wież szybowych i urządzeń wyciągowych.

3.2.1. Pomiary realizacyjne na potrzeby prowadzenia wyrobisk górniczych wykonuje w sposób umożliwiający prowadzenie tych wyrobisk zgodnie z planem ruchu zakładu górniczego. Podstawę dla pomiarów realizacyjnych stanowi pozioma i wysokościowa osnowa geodezyjna. Czynności miernicze obejmują pomiary dla celów przebitkowych oraz zadawanie i kontrolowanie kierunków wyrobisk górniczych.

3.2.2. Określa się następujące wymagania dla pomiarów mierniczych wykonywanych dla celów przebitkowych:

- 1) prace miernicze dla realizacji przebitki zapewniają takie prowadzenie robót górniczych, aby nastąpiło w ich wyniku poprawne połączenie wyrobisk górniczych;
- 2) mierniczy górniczy uzgadnia tolerancję zbiecia wyrobisk górniczych z kierownikiem ruchu zakładu górniczego;
- 3) mierniczy górniczy przeprowadza, przed przystąpieniem do pomiarów, wstępną analizę dokładności w oparciu o projekt górniczy i warunki techniczne, w celu ustalenia metod pomiarowych zapewniających wymaganą dokładność zbiecia;
- 4) dla robót przebitkowych wyrobisk górniczych podstawowych opracowuje się mierniczy projekt zbiecia;
- 5) prace przebitkowe prowadzi w oparciu o osnowę geodezyjną łączącą najkrótszą drogą wyrobiska górniczego; obliczenia tej osnowy mogą być w razie potrzeby wykonane w układzie lokalnym.

3.2.3. Po wykonaniu przebitki powiązuje się pomiarami osnowę geodezyjną, wyrównuje osnowę sytuacyjną i wysokościową osnowę geodezyjną oraz ustala rzeczywistą dokładność zbiecia.

3.2.4. Zadawanie kierunków dla wyrobisk górniczych wykonuje się w celu ich realizacji zgodnie z projektem górniczym.

3.2.5. Utrwalenie znaków (urządzeń) wyznaczających kierunek wyrobiska górniczego wykonuje się w sposób zapewniający możliwość bieżącej kontroli stałości tego kierunku.

3.2.6. W przypadku drażenia wyrobisk górniczych z wykorzystaniem maszyn górniczych wykonuje się projekt sterowania i kontroli kierunku ruchu tych maszyn.

3.2.7. Dla potrzeb sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej związanej z budową obiektów i montażem urządzeń w wyrobiskach górniczych można zakładać lokalne osnowy realizacyjne dostosowane do geometrii obiektów oraz do specyfiki robót budowlano-montażowych.

3.2.8. Mierniczy górniczy dostosowuje dokładność pomiarów realizacyjnych indywidualnie do tolerancji określonych w projekcie technicznym obiektu, w normie technicznej lub uzgadnia ją z wykonawcą obiektu.

3.2.9. Pomiar realizacyjny przy obsłudze wierceń mają na celu wyznaczenie w wyrobisku górniczym środka otworu wiertniczego oraz nadanie kierunku pionowego i poziomego osi otworu, zgodnie z projektem wiercenia.

3.2.10. Jeżeli projektowane wiercenie ma na celu połączenie istniejących wyrobisk górniczych, obsługa takiego wiercenia wymaga uprzedniego rozwiązania zadania przebitkowego.

3.2.11. Tolerancje dokładnościowe dla wyznaczenia środka otworu wiertniczego oraz jego kierunku zależą od przeznaczenia otworu, od jego długości i stosowanej technologii wiercenia; uzgadnia się je z podmiotem zlecającym wiercenia.

3.2.12. Geodezyjna obsługa drażenia szybów (szybików) ma na celu zapewnienie poprawnej realizacji projektu technicznego budowy tych obiektów.

3.2.13. Główne osie szybu zastabilizowuje się na powierzchni terenu w sposób trwały, wieloznakowo i odtwarza w przypadku uszkodzenia.

3.2.14. Główne osie szybu przenosi się w głąb szybu w miarę potrzeb, wykonując trwałą stabilizację znaków osiowych na klamrach utwierdzonych w obudowie szybu.

3.2.15. Tolerancje dokładnościowe przy geodezyjnej obsłudze budowy szybu lub szybiku ustala się na podstawie wymagań realizacyjnego projektu technicznego.

3.2.16. Geodezyjne pomiary realizacyjne przy montażu urządzeń wyciągowych obejmują montaż i ustawianie wież szybowych, ustawianie maszyny wyciągowej oraz montaż przewodników naczyni wyciągowych; podstawą tych pomiarów jest projekt techniczny zbrojenia szybu, montażu wieży i maszyny wyciągowej, a tolerancje dokładnościowe określają normy oraz przepisy dotyczące eksploatacji urządzeń wyciągowych, wydane na podstawie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze.

3.2.17. Geodezyjne pomiary inwentaryzacyjne prowadzi się w celu:

- 1) odwzorowania wyrobisk górniczych na mapach górniczych;
- 2) kontroli usytuowania obiektów oraz urządzeń górniczych (maszyn i urządzeń wyciągowych, wież szybowych, kół linowych);
- 3) obserwacji ruchów górotworu i ich skutków;
- 4) kontroli postępu robót górniczych oraz ich zgodności z planem ruchu zakładu górniczego;
- 5) prowadzenia zadań przebitkowych.

3.3. Pomiary inwentaryzacyjne wykonuje się w oparciu o założoną w wyrobiskach górniczych osnowę geodezyjną.

3.3.1. Dokładność pomiarów inwentaryzacyjnych dostosowuje się do celu pomiaru, skali map i dokumentów kartograficznych tworzonych w wyniku pomiaru oraz do zmienności przestrzennej elementów będących przedmiotem pomiaru.

3.3.2. Przedmiotem pomiarów inwentaryzacyjnych są wyrobiska korytarzowe, wyrobiska komorowe, wyrobiska wybierkowe, szyby, szybiki i otwory wiertnicze.

3.3.3. Pomiary inwentaryzacyjne wyrobisk górniczych prowadzi się sukcesywnie w miarę wykonywania wyrobisk górniczych w cyklach czasowych, dostosowanych do obowiązujących terminów uzupełniania map podstawowych wyrobisk górniczych.

3.3.4. Pomiary inwentaryzacyjne można wykonywać dowolną metodą zdjęcia szczegółów, tak aby określić położenie punktów sytuacyjnych względem punktów osnowy geodezyjnej z dokładnością nie mniejszą niż $M \cdot 10^{-4}$ [m], gdzie M oznacza mianownik skali mapy podstawowej.

3.4. Obserwacje ruchów górotworu i ich skutków obejmują:

- 1) pomiary konwergencji wyrobisk górniczych;
- 2) pomiary przemieszczeń w wyrobiskach górniczych;
- 3) pomiary deformacji powierzchni ziemi w sieciach i liniach obserwacyjnych oraz w punktach rozproszonych;
- 4) pomiary deformacji budynków i budowli;
- 5) pomiary wychyleń obiektów budowlanych.

3.4.1. Pomiary deformacji wykonuje się w oparciu o projekt sporządzony przez mierniczego górniczego, w dostosowaniu do celu pomiarów oraz do wielkości spodziewanych deformacji, oraz zatwierdzony przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

3.5. Wyniki pomiarów miernicznych zapisuje się w sposób trwały bezpośrednio na miejscu pomiaru, w dziennikach pomiarowych. W przypadku stosowania instrumentów z zapisem automatycznym sporządza się szkic pomiaru.

3.5.1. Zmiany treści zapisu w dzienniku pomiarowym dokonuje się wyłącznie przez przekreślenie pierwotnej treści zapisu, w sposób umożliwiający jej odczytanie i wpisanie nad skreśloną treścią nowego zapisu.

3.5.2. W dzienniku pomiarowym dla każdego pomiaru zamieszcza się szkic sytuacyjny oraz podaje datę pomiaru, miejsce pomiaru, używane przyrządy pomiarowe, nazwisko osoby wykonującej pomiar oraz różnicę wartości elementów nawiązania z pomiaru pierwotnego i kontrolnego.

3.5.3. Szkic sytuacyjny, o którym mowa w pkt 3.5.2, sporządza się w skali przybliżonej, w sposób umożliwiający identyfikację miar, stosując obowiązujące w geodezji zasady sporządzania szkiców polowych oraz znaki umowne.

4. WYKONYWANIE PRAC GEODEZYJNYCH W ODKRYWKOWYCH ZAKŁADACH GÓRNICZYCH I W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH WYDOBYWAJĄCYCH KOPALINY OTWORAMI WIERTNICZYMI

4.1. Do wykonywania prac geodezyjnych na powierzchni terenu górniczego odkrywkowych zakładów górniczych i zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, z

wylączeniem wyrobisk eksploatacyjnych, stosuje się odpowiednio wymagania dotyczące pomiaru określone w pkt 2.

4.2. Dla potrzeb aktualizacji mapy sytuacyjno-wysokościowej powierzchni stosuje się wymagania określone w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

4.3. Pomiary geodezyjne prowadzi się w celu:

- 1) odwzorowania wyrobisk górniczych na mapach górniczych;
- 2) kontroli postępu robot górniczych oraz ich zgodności z planem ruchu zakładu górniczego lub warunkami ustalonymi w koncesji;
- 3) kontroli usytuowania obiektów oraz urządzeń zakładu górniczego;
- 4) wyznaczania granic filarów ochronnych i pasów ochronnych oraz kontrolowania prowadzenia eksploatacji stosownie do ustalonych granic;
- 5) obserwacji ruchów górotworu i ich skutków;
- 6) sporządzania dokumentacji mierniczej dla prowadzenia rekultywacji.

4.4. W zakresie prowadzenia pomiarów w wyrobiskach podziemnych odkrywkowych zakładów górniczych stosuje się odpowiednio wymagania określone w pkt 3.

4.5. Podstawę dla realizacji prac pomiarowych, prowadzonych na terenie odkrywkowych zakładów górniczych i zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, stanowi pomiarowa osnowa geodezyjna nawiązana do szczegółowej lub podstawowej osnowy geodezyjnej.

4.6. W zależności od wymagań technologii pomiaru, w dostosowaniu do ukształtowania, wielkości i rozmieszczenia wyrobisk górniczych zakłada się poziome, wysokościowe oraz przestrzenne osnowy geodezyjne.

4.7. W przypadku realizacji nowych lub rozbudowy istniejących zakładów górniczych zakłada się osnowy przestrzenne z zastosowaniem nowoczesnych przyrządów i technologii pomiarowych.

4.8. Założenie oraz pomiar podstawowej i szczegółowej osnowy geodezyjnej poprzedza się projektem, obejmującym wstępną analizę dokładności wraz z określeniem średniego błędu położenia punktów tej osnowy.

4.9. Nawiązanie pomiarowej osnowy geodezyjnej poprzedza się kontrolą stałości punktów nawiązania, przez pomiar elementów kontrolnych, z uwzględnieniem ich dokładności.

4.10. Za podstawowe kryterium wyboru technologii pomiaru osnowy przyjmuje się średni błąd położenia punktu dla poziomych i przestrzennych osnów geodezyjnych oraz średni błąd określenia wysokości punktu dla wysokościowych osnów geodezyjnych.

4.11. W wyrobiskach eksploatacyjnych i na obszarze zwałowisk dokładność pomiarowej osnowy geodezyjnej charakteryzuje się średnim błędem położenia punktu o wartości mniejszej niż 0,20 m w odniesieniu do punktów nawiązania.

4.12. Na terenie wyrobisk eksploatacyjnych i zwałowisk, w zależności od warunków lokalnych, zakłada się osnowę pomiarową, stosując ciągi poligonowe, aerotriangulację, techniki satelitarne, wcięcia liniowo-kątowe, linie pomiarowe oraz inne techniki geodezyjne.

4.13. Osnowa geodezyjna dla pomiarów realizacyjnych zapewnia dokładność dostosowaną do wymogów budowy i użytkowania realizowanego obiektu.

4.14. Dla potrzeb wykonywania pomiarów deformacji powierzchni osnowa geodezyjna zapewnia dokładność określoną w przepisach ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne albo dokładność określoną w projekcie technicznym pomiarów, z uwzględnieniem rodzaju i wielkości przewidywanych deformacji.

4.15. Pomiary sytuacyjno-wysokościowe wyrobisk eksploatacyjnych i zwałowisk mogą być wykonywane metodami:

- 1) tachimetryczną;
- 2) fotogrametryczną;
- 3) satelitarnej techniki pomiarowej GPS;
- 4) biegunową;
- 5) wcięć kątowych, liniowych i kąto-liniowych;
- 6) domiarów prostokątnych.

4.16. W zakładach górniczych wydobywających w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi wykonuje się pomiary położenia otworów wiertniczych badawczych, eksploatacyjnych i innych oraz pomiary kształtu pustek (komór) powstających w złożu w wyniku eksploatacji.

4.17. Współrzędne przestrzenne wlotów otworów wiertniczych wyznacza się z dokładnością 0,15 m względem punktów pomiarowej osnowy geodezyjnej.

4.18. Położenie komór eksploatacyjnych złóż soli wydobywanej metodą otworów wiertniczych określa się z uwzględnieniem wyników pomiaru krzywizny głębokich otworów ługowniczych.

4.19. Kształt komór w złożach kopaliny stałych wydobywanych metodą otworów wiertniczych mierzy się sondą ultradźwiękową (echosondą). Obliczoną na podstawie pomiaru objętość komory porównuje się z objętością wydobytej kopaliny lub z objętością użytego materiału podsadzkowego. Dopuszczalna różnica pomiaru objętości dwiema niezależnymi metodami nie może przekraczać 5 % jej wartości. W przypadku braku dostępu do wykonania pomiaru części komory, różnica ta może wynosić do 10 % objętości.

4.20. Pomiar kształtu komory wykonuje się od rozpoczęcia budowy komory, z uwzględnieniem stadium wrębu komory, z częstotliwością uzgodnioną z kierownikiem ruchu zakładu górniczego.

4.21. Obliczanie objętości wybranych przestrzeni, składowisk kopaliny i zwałowisk odpadów przeprowadza się w sposób dostosowany do wymaganej dokładności, przyjętej metody pomiaru oraz kształtu i stopnia zróżnicowania mierzonej przestrzeni.

4.22. Błąd względny pomiaru objętości zwałów i składowisk nie może przekraczać dla objętości:

- 1) do 20 tys. m³ — 6 % objętości;
- 2) ponad 20 do 50 tys. m³ — 5 % objętości;
- 3) ponad 50 do 200 tys. m³ — 4 % objętości;
- 4) ponad 200 do 500 tys. m³ — 3 % objętości;
- 5) ponad 500 tys. m³ — 2 % objętości.

4.23. Wartości błędów, o których mowa w pkt 4.22, stosuje się odpowiednio przy ocenie dokładności pomiarów zwałów i składowisk zlokalizowanych na powierzchni podziemnych zakładów górniczych.

II. PRACE GEOLOGICZNE

1. WYMAGANIA OGÓLNE

1.1. Pomiarów inwentaryzacyjnych elementów i zjawisk geologicznych dla potrzeb zakładów górniczych wykonuje się przy użyciu sprawdzonych i zrektyfikowanych narzędzi pomiarowych; narzędzia używane do pomiaru odległości powinny posiadać aktualne świadectwo komparacji.

1.2. Wyniki pomiarów inwentaryzacyjnych elementów i zjawisk geologicznych zapisuje się w dziennikach pomiarowych, na szkicach polowych lub na informatycznych nośnikach danych.

1.3. Dokumenty pomiarowe zawierają informację o zastosowanych narzędziach pomiarowych, datę pomiaru oraz imiona i nazwiska osób sporządzających.

1.4. Wykorzystanie elektronicznej techniki do pomiarów, obliczeń i przetwarzania wyników pomiarów inwentaryzacyjnych elementów geologicznych wymaga zastosowania sprawdzonych programów oraz skontrolowania wprowadzanych danych.

2. WYKONYWANIE POMIARÓW INWENTARYZACYJNYCH ELEMENTÓW I ZJAWISK GEOLOGICZNYCH W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH

2.1. Wykonywanie pomiarów inwentaryzacyjnych elementów i zjawisk geologicznych w wyrobisku górniczym stanowi podstawę do sporządzania i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładu górniczego. Wykorzystuje się je szczególnie do dokumentowania złoża kopaliny oraz warunków jego zalegania.

2.2. Pomiarów elementów i zjawisk geologicznych prowadzi się w celu:

- 1) geologicznego rozpoznania i dokumentowania złoża;
- 2) rejestracji elementów i zjawisk geologicznych w złożu i w górotworze;
- 3) odwzorowania w dokumentacji mierniczo-geologicznej budowy, formy i sposobu zalegania złoża;
- 4) charakterystyki cech ilościowych, jakościowych i zjawisk zachodzących w górotworze;
- 5) geometryzacji tektoniki górotworu;
- 6) rejestrowania i prognozowania zagrożeń ze strony górotworu;
- 7) projektowania optymalnego sposobu zagospodarowania złoża;
- 8) wykonywania obmiaru wyrobiska górniczych.

2.2.1. Pomiarów, o których mowa w pkt 2.2, wykonuje się w wyrobiskach górniczych w nadkładzie i w złożu oraz w otworach wiertniczych.

2.2.2. Pomiarów elementów i zjawisk geologicznych wykonuje się w nawiązaniu do punktów osnowy geodezyjnej.

2.2.3. Pomiarów inwentaryzacyjnych wyrobisk górniczych prowadzi się sukcesywnie w miarę wykonywania tych wyrobisk w cyklach czasowych, dostosowanych do obowiązujących terminów uzupełniania map podstawowych wyrobisk górniczych.

2.2.4. Zakres szczegółowy, częstotliwość, sposób i dokładność pomiarów elementów geologicznych dostosowuje się do ich zmienności oraz skali sporządzanych dokumentów kartograficznych; wymagania w tym zakresie ustalają osoby uprawnione do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej, każda w zakresie swoich kwalifikacji.

2.3. Wyniki pomiarów inwentaryzacyjnych elementów i zjawisk geologicznych zapisuje się w sposób trwały bezpośrednio na miejscu pomiaru, w dziennikach pomiarowych. W przypadku stosowania instrumentów z zapisem automatycznym sporządza się szkic pomiaru.

2.3.1. Zmiany treści zapisu w dzienniku pomiarowym dokonuje się wyłącznie przez przekreślenie pierwotnej treści zapisu, w sposób umożliwiający jej odczytanie i wpisanie nad skreśloną treścią nowego zapisu.

2.3.2. W dzienniku pomiarowym dla każdego pomiaru zamieszcza się szkic sytuacyjny oraz podaje datę pomiaru, miejsce pomiaru, używane przyrządy pomiarowe, nazwisko osoby wykonującej pomiar oraz różnicę wartości elementów nawiązania z pomiaru pierwotnego i kontrolnego.

2.4. Szkic sytuacyjny, o którym mowa w pkt 2.3.2, sporządza się w skali przybliżonej, w sposób umożliwiający identyfikację miar, stosując obowiązujące w geodezji zasady sporządzania szkiców polowych oraz znaki umowne.

2.5. Obliczanie objętości wybranych przestrzeni złoża kopaliny przeprowadza się w sposób dostosowany do wymaganej dokładności z uwzględnieniem wyników geologicznego rozpoznania, dokumentowania złoża, warunków jego zalegania, przyjętej metody pomiaru oraz kształtu i stopnia zróżnicowania mierzonej przestrzeni.

.....
 pieczęć zakładu górniczego, którego doku-
 mentację mierniczo-geologiczną przekazuje
 przedsiębiorca lub jego następcę prawny

.....,
 (miejsowość)

.....
 (data)

PROTOKÓŁ PRZEKAZANIA

dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanego zakładu górniczego

.....
 do Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym

Realizując obowiązek określony w art. 129 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...), przekazujemy dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanego zakładu górniczego wraz ze spisami zdawczo-odbiorczymi w ilości sztuk.

Dokumenty tekstowe zostały uporządkowane i spakowane w pudła kartonowe do archiwizacji dokumentów formatu A-4. Dokumenty kartograficzne przekazuje się wraz z mapnikami/luzem, bez mapników*).

Dokumenty elektroniczne przekazuje się na informatycznych nośnikach danych w ilości sztuk*).

W przekazaniu dokumentów uczestniczyli:

 (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedstawiciele przedsiębiorcy lub jego następcy prawnego (imię, nazwisko) (stanowisko)
 (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedstawiciel okręgowego urzędu górniczego (imię, nazwisko) (stanowisko)
 (imię, nazwisko) (stanowisko)
przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego (imię, nazwisko) (stanowisko)
 (imię, nazwisko) (stanowisko)

strona odbierająca:

strona przekazująca:

1)

1)

2)

2)

3)

3)

*) niepotrzebne skreślić

.....
 pieczęć zakładu górniczego, którego dokumentację mierniczo-geologiczną przekazuje przedsiębiorca lub jego następca prawny

.....,
 (miejscowość)

.....
 (data)

Spis zdawczo-odbiorczy nr
 dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej
 zlikwidowanego zakładu górniczego,
 przekazywanych do Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej
 w Wyższym Urzędzie Górniczym

rodzaj dokumentów: 1)

..... 2)

numer paczki (teczki)	l.p. dokumentu ³⁾	opis dokumentu	skala map/ nośnik	uwagi
1	2	3	4	5

.....
 (podpis odbierającego)

.....
 (podpis przekazującego)

Objaśnienia:

¹⁾ wpisać odpowiednio: dokumenty kartograficzne albo dokumenty tekstowe;

²⁾ wpisać odpowiednio:

1) w przypadku dokumentów kartograficznych:

- a) karta tytułowa map górniczych,
- b) podstawowe — wyrobiska górnicze,
- c) podstawowe — geologia,
- d) przeglądowe — powierzchnia,
- e) przeglądowe — wyrobiska górnicze,
- f) przeglądowe — geologia,
- g) specjalne — powierzchnia,
- h) specjalne — wyrobiska górnicze,
- i) specjalne — geologia,
- j) inne;

2) w przypadku dokumentów tekstowych:

- a) dokumentacja prawna (zbiór aktów administracyjnych związanych z działalnością zakładu górniczego),
- b) miernictwo górnicze — powierzchnia,
- c) miernictwo górnicze — dół,
- d) miernictwo górnicze — inne,
- e) geologia górnicza — powierzchnia,
- f) geologia górnicza — dół,
- g) geologia górnicza — inne,
- h) inne;

³⁾ liczba niepowtarzająca się w obrębie spisu.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 114 ust. 7 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzajów dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 2) szczegółowych wymagań dotyczących sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 3) szczegółowych wymagań dotyczących wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) sposobu i trybu postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska ma kierować się potrzebą sporządzenia dokumentacji mierniczo-geologicznej w sposób zapewniający przedstawienie aktualnej sytuacji geologicznej oraz górniczej zakładu górniczego, a także stanu powierzchni w granicach terenu górniczego.

Projektowane rozporządzenie w większości recypuje regulacje z dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 czerwca 2002 r. w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (Dz. U. Nr 92, poz. 819), zwłaszcza te, które sprawdziły się w praktyce. Ponadto uwzględnia zmiany w stanie prawnym wynikające przede wszystkim z ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, w tym treści zmienionej delegacji do wydania projektowanego rozporządzenia. W szczególności wyłączono z katalogu zobowiązanych do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej przedsiębiorców wydobywających kopaliny pospolite na podstawie koncesji wydanej przez starostę, w związku z brzmieniem art. 114 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym proponowane zmiany i uzupełnienia polegają przede wszystkim na uproszczeniu wymagań w zakresie obowiązku sporządzania przez przedsiębiorców dokumentacji mierniczo-geologicznej zakładów górniczych.

Określono zakres dokumentacji, jaką jest obowiązany posiadać podmiot prowadzący jedną z działalności określonych w art. 2 ust. 1 ustawy, wskazując jednocześnie termin jej aktualizacji.

Uproszczeniu uległy procedury związane z ustalaniem skali dokumentów kartograficznych, jak również sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej w formie dokumentów elektronicznych. W tym przypadku decyzję podejmuje samodzielnie kierownik ruchu zakładu górniczego.

Wskazano osoby, które mogą uzupełniać mapy sytuacyjno-wysokościowe powierzchni w granicach terenu górniczego o treści specjalne, niebędące treścią mapy zasadniczej, niezbędne do bezpiecznego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska.

Ustalono tryb i sposób przekazywania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych do archiwum dokumentacji mierniczo-geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym, będący elementem zagadnień dotyczących zasad i trybu postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego. W tym zakresie przyjęto dotychczasowe rozwiązania zamieszczone w zarządzeniu nr 2 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 17 marca 2006 r. w sprawie sposobu gromadzenia, archiwizowania oraz udostępniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych przez Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej (Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 45 oraz z 2008 r. Nr 10, poz. 64).

W załączniku nr 1 do rozporządzenia złączono wymagania dotyczące sposobu wykonywania pomiarów geodezyjnych dla potrzeb zakładów górniczych, niezbędnych do sporządzania i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej, zapewniając koordynację dokładnościową tych pomiarów. Mając na uwadze potrzebę podniesienia efektywności prac mierniczych, zwiększono zakres praktycznego wykorzystania wiedzy technicznej przez osoby uprawnione, tj. mierniczych górniczych i geologów górniczych. Ponadto uzupełniono projekt o wymagania dotyczące wykonywania prac geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują w szczególności na:

- 1) przedsiębiorców w rozumieniu art. 5 pkt 5 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...);
- 2) podmioty prowadzące działalność na podstawie art. 2 powołanej ustawy;
- 3) organy nadzoru górniczego, sprawujące nadzór i kontrolę nad sporządzaniem dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) organy administracji geologicznej.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego w Tarnobrzegu;
- 3) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 4) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 8) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- 9) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 10) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 11) Politechniki Śląskiej;

- 12) Politechniki Wrocławskiej;
- 13) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górnotworu;
- 14) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;
- 15) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 16) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 17) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 18) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

Ponadto, stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa oraz nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Uproszczenie wymagań w zakresie dokumentacji mierniczo-geologicznej nie spowoduje wymiernych zmian liczebności pracowników zatrudnionych przy sporządzaniu tej dokumentacji.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Przewiduje się pozytywny wpływ regulacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw prowadzących wydobywanie kopalin ze złóż. Ustawowe zniesienie oraz obowiązku sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej w odniesieniu do przedsiębiorców prowadzących wydobywanie kopaliny na podstawie koncesji udzielonej przez starostę, a w konsekwencji brak uregulowań dotyczących tych podmiotów w rozporządzeniu, wpłynie znacząco na obniżenie kosztów i odbiurokratyzowanie działalności górniczej.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

7. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu uregulowanie niektórych szczegółowych wymagań dotyczących dokumentacji mierniczo-geologicznej.

Problematyka trybu tworzenia i treści dokumentów związanych z prowadzeniem działalności górniczej, z wyjątkiem zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów oraz dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, nie jest co do zasady przedmiotem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Jednakże w dyrektywie 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.) w załączniku w części C („szczególne minimalne wymagania stosowane w odniesieniu do podziemnego przemysłu wydobywczego”) w pkt 2, dotyczącym „planów wyrobisk podziemnych”, wskazano, że „Należy opracować mapy wyrobisk podziemnych w skali, która będzie czytelna. Dodatkowo, oprócz dróg i pól eksploatacyjnych, muszą one zawierać informacje, które mogą mieć wpływ na eksploatację i bezpieczeństwo. Muszą być łatwo dostępne i przechowywane tak długo, jak to jest konieczne ze względu na bezpieczeństwo. (pkt 2.1) Plany wyrobisk podziemnych muszą być regularnie aktualizowane i przechowywane w dostępnym miejscu. (pkt 2.2)”. Tym samym, zarówno art. 114 (w związku z art. 115 pkt 5, nakładającym na przedsiębiorcę obowiązek posiadania i odpowiedniego przechowywania dokumentacji prowadzenia ruchu zakładu górniczego) ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, jak i projektowane rozporządzenie, regulując m.in. problematykę sporządzania, w odpowiedniej skali, dokumentów kartograficznych, w tym map wyrobisk górniczych, ma na celu wdrożenie przepisów prawa Unii Europejskiej. Problematyka ewidencjonowania i przechowywania map, ze względu na wąski zakres upoważnienia ustawowego zamieszczonego w art. 114 ust. 7 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, będzie natomiast regulowana w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1 tej ustawy (szczegółowe wymagania dotyczące prowadzenia ruchu zakładów górniczych).

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2008 r.

w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych²⁾

Na podstawie art. 116 ust. 4 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Rozporządzenie określa:

- 1) kryteria oceny zagrożeń naturalnych: tąpnięciami, metanowymi, wyrzutami gazów i skał, wybuchami pyłu węglowego, klimatycznymi, wodnymi, osuwiskowymi, erupcyjnymi, siarkowodorowymi, substancjami promieniotwórczymi, zależnie od rodzaju kopaliny, natężenia zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń oraz rodzaju zakładu górniczego;
- 2) dokumentację, w oparciu o którą dokonuje się zaliczeń do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń, inną niż wyniki badań przeprowadzonych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego oraz opinia tego rzeczoznawcy;
- 3) przypadki, w których zaliczeń, o których mowa w pkt 2, dokonuje się także w oparciu o dokumentację inną niż wymieniona w pkt 2.

Rozdział 2

Zagrożenie tąpnięciami

§ 2. 1. Zagrożenie tąpnięciami powstaje, jeżeli w górotworze skłonnym do tępnięć istnieje możliwość wystąpienia: wstrząsu górotworu lub odprężenia w wyrobisku górniczym, zwanym dalej „wyrobiskiem”, lub tąpnięcia w rezultacie niekorzystnych warunków górniczo-geologicznych w wyrobisku lub w jego otoczeniu.

2. Górotworem skłonnym do tępnięć jest górotwór, w którym istnieje możliwość kumulowania energii i jej nagłego wyzwolenia w momencie zmiany lub zniszczenia jego struktury.

3. Wstrząsem górotworu jest wyładowanie energii nagromadzonej w górotworze, objawiające się drganiem górotworu, powietrzną falą uderzeniową i zjawiskami akustycznymi, niepowodujące pogorszenia funkcjonalności wyrobisk i bezpieczeństwa ich użytkowania.

4. Odprężeniem w wyrobisku jest zjawisko dynamiczne spowodowane wstrząsem górotworu, w wyniku którego wyrobisko lub jego odcinek uległo uszkodzeniu w nieznacznym stopniu, niepowodującym lub powodującym w nieznacznym stopniu utratę jego funkcjonalności lub pogorszenie bezpieczeństwa jego użytkowania.

5. Tąpnięciem jest zjawisko dynamiczne spowodowane wstrząsem górotworu, w wyniku którego wyrobisko lub jego odcinek uległo gwałtownemu zniszczeniu lub uszkodzeniu, w następstwie czego nastąpiła całkowita albo znaczna utrata jego funkcjonalności lub bezpieczeństwa jego użytkowania.

§ 3. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny zaliczeniu do jednego z dwóch stopni zagrożenia tąpnięciami podlegają pokłady lub ich części.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia tąpnięciami zalicza się pokłady lub ich części zalegające w górotworze skłonnym do tępnięć, w których:

1) dokonano odprężenia:

a) przez wybranie pokładu odprężającego lub jego warstwy z zawałem stropu w odległości nie większej niż 50 m pod pokładem odprężanym lub 20 m nad tym pokładem, lub

b) przez wybranie pokładu odprężającego lub jego warstwy z podsadzką hydrauliczną w odległości nie większej niż 30 m pod pokładem odprężanym lub 15 m nad tym pokładem, lub

c) w przypadku grubego pokładu — przez czyste wybranie warstwy tego pokładu

— a po odprężeniu nie wystąpiło tąpnięcie, albo

d) nie zachowując parametrów określonych w pkt 1 lit. a—c, ale wyniki badań geofizycznych i opinia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, zwanego dalej „rzeczoznawcą”, uzasadniają takie zaliczenie w związku z występującymi warunkami geologiczno-górnictwymi oraz własnościami geomechanicznymi pokładu i skał otaczających, albo

2) nie dokonano odprężenia, ale wyniki badań i opinia rzeczoznawcy uzasadniają takie zaliczenie w związku z występującymi warunkami geologiczno-górnictwymi oraz własnościami geomechanicznymi pokładu i skał otaczających.

3. Odprężeniem pokładu lub jego części jest dokonanie takich zabiegów technicznych w tej partii pokładu lub w jego sąsiedztwie, w szczególności eksploatacji sąsiednich pokładów, których skutkiem jest pozabawienie tej partii pokładu zdolności do kumulowania energii lub obniżenie tej zdolności.

4. Skuteczność odprężenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a—c, jest potwierdzana badaniami geofizycznymi z częstotliwością określoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego na podstawie opinii kopalnianego zespołu do spraw tępnięć.

5. Do drugiego stopnia zagrożenia tąpnięciami zalicza się pokłady lub ich części zalegające w górotworze skłonnym do tępnięć, w których:

1) nie dokonano odprężenia w sposób określony w ust. 2, lub

2) wystąpiło tąpnięcie.

§ 4. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy miedzi zaliczeniu do jednego z dwóch stopni zagrożenia tąpnięciami podlegają złoża lub ich części.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia tąpnięciami zalicza się złoża lub część złoża zbudowaną ze skał skłonnych do tępnięć, przy uwzględnieniu klas stropu i spągu określonych w opinii rzeczoznawcy, jeżeli przy jego nieprzerwanej eksploatacji w niezmiennych warunkach geologiczno-górnictwowych nie wystąpiło tąpnięcie lub wystąpił wstrząs górotworu o energii nie większej niż 10^7 J, zlokalizowany w rejonie frontu rozcinki lub w odległości do 400 m przed tym frontem.

3. Do drugiego stopnia zagrożenia tąpnięciami zalicza się złoża lub jego część złoża zbudowaną ze skał skłonnych do tępnięć, przy uwzględnieniu klas stropu i spągu określonych w opinii rzeczoznawcy, jeżeli w ciągu ostatnich 2 lat jego nieprzerwanej eksploatacji w niezmiennych warunkach geologiczno-górnictwowych wystąpiło tąpnięcie lub wystąpił wstrząs górotworu o energii większej niż 10^7 J, zlokalizowany w rejonie frontu rozcinki lub w odległości do 400 m przed tym frontem.

4. Skałami skłonnymi do tępowań, o których mowa w ust. 2 i 3, są skały, w których jest możliwe kumulowanie się energii i jej nagłe wyzwolenie w momencie zmiany lub zniszczenia ich struktury.

§ 5. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia pokładu (złoża) lub jego części do odpowiedniego stopnia zagrożenia tapaniami, zawiera:

- 1) opis budowy geologicznej pokładu (złoża);
- 2) profile geologiczne pokładu (złoża), wraz ze skałami otaczającymi, przedstawiające sytuację geologiczną do odległości nie mniejszej niż 160 m w kierunku stropu i 60 m w kierunku spągu;
- 3) opis czynników wpływających na powstanie zagrożenia tapaniami;
- 4) wyniki przeprowadzonych badań oraz opinie rzeczoznawcy, jeżeli dokonuje się zaliczenia, o którym mowa w § 2 ust. 2 albo § 3 ust. 2 lub 3;
- 5) w przypadku podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny — mapy pokładów, w skali nie mniejszej niż 1 : 2 000, z naniesionymi krawędziami i resztkami pokładów sąsiednich do odległości stwierdzonego wpływu, jednak nie mniejszej niż 160 m w kierunku stropu pokładu i 60 m w kierunku spągu pokładu;
- 6) w przypadku podziemnych zakładów górniczych wydobywających rudy miedzi — mapy wyrobisk, w skali nie mniejszej niż 1 : 5 000, z uwidocznionymi zaszczościami eksploatacyjnymi do odległości nie mniejszej niż 400 m od naniesionej propozycji granicy stopnia zagrożenia.

Rozdział 3

Zagrożenie metanowe

§ 6. Zagrożenie metanowe powstaje, jeżeli istnieje możliwość wystąpienia w atmosferze kopalnianej stężenia metanu, które może spowodować powstanie mieszaniny beztlenowej, zapalenie metanu lub jego wybuch, stwarzając niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego.

§ 7. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny zaliczeniu do jednej z czterech kategorii zagrożenia metanowego podlegają udostępnione pokłady lub ich części.

2. Udostępnione pokłady lub ich części zalicza się do:

- 1) pierwszej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli objętościowa ilość metanu pochodzenia naturalnego zawarta w jednostce wagowej w głębi calizny węglowej, zwana dalej „metanonośnością”, wynosi od 0,1 do 2,5 m³/Mg, w przeliczeniu na czystą substancję węglową;
- 2) drugiej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli metanonośność jest większa niż 2,5 m³/Mg, lecz nie jest większa niż 4,5 m³/Mg, w przeliczeniu na czystą substancję węglową;
- 3) trzeciej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli metanonośność jest większa niż 4,5 m³/Mg, lecz nie jest większa niż 8 m³/Mg, w przeliczeniu na czystą substancję węglową;
- 4) czwartej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli metanonośność jest większa niż 8 m³/Mg, w przeliczeniu na czystą substancję węglową, lub wystąpił nagły wypływ metanu albo wyrzut metanu i skał.

3. Podczas zaliczania pokładu lub jego części do odpowiednich kategorii zagrożenia metanowego uwzględnia się wyniki badań zagrożenia metanowego w sąsiednich zakładach górniczych.

§ 8. 1. W przypadku stwierdzenia występowania metanu w części pokładu, pokład ten, w granicach obszaru górniczego lub tej części pokładu, w której są planowane albo prowadzone roboty górnicze, zalicza się do tej samej kategorii zagrożenia metanowego według kryteriów określonych w § 6 ust 2.

2. W przypadku występowania w pokładzie zmian naturalnych warunków geologicznych, powodujących zróżnicowanie zagrożenia metanowego w poszczególnych częściach pokładu, takich jak uskoki, nasunięcia o rzucie większym niż miąższość pokładu oraz uskoki otwarte ze szczeliną wypełnioną materiałem innym niż węgiel, części te mogą być zaliczone do różnych kategorii zagrożenia metanowego.

3. Części pokładu o zróżnicowanej metanonośności można zaliczyć do różnych kategorii zagrożenia metanowego; w takim przypadku granice pomiędzy częściami pokładu zaliczonymi do odpowiednich kategorii zagrożenia metanowego uwzględniają przebieg izolinii metanonośności, będących liniami oddzielającymi obszary o zróżnicowanej metanonośności w pokładach, o wielkościach określonych w § 6 ust. 2.

§ 9. Przepisy § 6 i § 7 stosuje się odpowiednio do wyrobisk podziemnych odkrywkowych zakładów górniczych wydobywających węgiel brunatny.

§ 10. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających sól zaliczeniu do jednej z dwóch kategorii zagrożenia metanowego podlegają udostępnione złoża lub ich części.

2. Udostępnione złoża lub ich części zalicza się do:

- 1) pierwszej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli stwierdzono w powietrzu występowanie metanu albo metanu wraz z innymi gazami wybuchowymi o łącznej zawartości powyżej 0,1 %;
- 2) drugiej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli wystąpił:
 - a) nagły wypływ metanu albo metanu wraz z innymi gazami wybuchowymi lub
 - b) wyrzut metanu i skał— w wyniku których zawartość gazów wybuchowych w powietrzu była większa niż 1 %.

3. Przepisy § 6 ust. 3 oraz § 7 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 11. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali nieżelaznych zaliczeniu do jednej z dwóch kategorii zagrożenia metanowego podlegają udostępnione złoża lub ich części.

2. Udostępnione złoża lub ich części zalicza się do:

- 1) pierwszej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli stwierdzono w powietrzu występowanie metanu o zawartości powyżej 0,1 %;
- 2) drugiej kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli występuje możliwość wzmożonego wydzielania lub nagłego wypływu metanu z górotworu lub z wody dopływającej do wyrobisk.

3. Przepisy § 6 ust. 3 oraz § 7 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 12. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia pokładu (złoża) lub jego części do odpowiedniej kategorii zagrożenia metanowego, zawiera:

- 1) charakterystykę zagrożenia metanowego udokumentowaną opisem:
 - a) oznaczeń metanonośności w pokładach węgla lub ich częściach,
 - b) zawartości metanu lub innych gazów wybuchowych w podziemnych zakładach górniczych wydobywających sól lub rudy metali nieżelaznych;
- 2) opis innych zagrożeń naturalnych, występujących w pokładzie (złożu) lub jego części, które mogą mieć wpływ na wzrost zagrożenia metanowego;
- 3) mapy wyrobisk, w skali nie mniejszej niż 1 : 5 000, z naniesionymi propozycjami granic poszczególnych kategorii zagrożenia metanowego;
- 4) wyniki przeprowadzonych badań oraz opinię rzeczoznawcy, jeżeli dokonuje się zaliczenia, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 1, 2 lub 3 albo § 9 ust. 2 pkt 1 albo § 10 ust. 2 pkt 1.

Zagrożenie wyrzutami gazów i skał

§ 13. 1. Zagrożenie wyrzutami gazów i skał powstaje, jeżeli istnieje możliwość wystąpienia zjawisk gazo-dynamicznych w postaci:

- 1) wyrzutu gazów i skał, będącego dynamicznym przemieszczeniem rozkruszonych skał lub węgla z calizny do wyrobisk przez energię gazów wydzielonych z górotworu w wyniku działania czynników geologiczno-górnictwowych, które mogą spowodować:
 - a) efekty akustyczne,
 - b) podmuch powietrza,
 - c) uszkodzenie obudowy i urządzeń,
 - d) powstanie kawerny powyrzutowej, będącej pustką w stropie, spągu lub ociosie wyrobiska,
 - e) zaburzenie w przewietrzaniu wyrobisk,
 - f) powstanie wybuchowego nagromadzenia metanu lub atmosfery niezdanej do oddychania, lub
- 2) nagłego wypływu gazów z górotworu do wyrobiska, będącego przebiegającym w krótkim czasie intensywnym wydzielaniem się gazów z górotworu, które może spowodować w wyrobisku wybuchowe nagromadzenie metanu lub atmosfery niezdanej do oddychania, niezwiązane ze skutkami zawału, tąpnięcia i odgazowania urobionych skał albo węgla lub z zaburzeniami w przewietrzaniu wyrobiska.

2. Objawami wskazującymi na wzrost zagrożenia wyrzutami gazów i skał są:

- 1) zwiększona objętość zwiercin, wyrażona w dm^3 uzyskanych z 1 m bieżącego otworu badawczego wierconego wiertarkami obrotowymi o średnicy wiertła 42 mm, zwana dalej „wychodem zwiercin”, wydmuchy zwiercin i gazów, zakleszczanie lub wypychanie wiertła w czasie wiercenia otworów;
- 2) odpryskiwanie węgla z ociosów i czoła przodka oraz trzaski w głębi calizny;
- 3) nagły wzrost metanowości względnej i bezwzględnej;
- 4) zwiększone wydzielanie się gazów po robotach strzałowych;
- 5) zwiększone ilości urobku i jego rozrzucenie na większą odległość od przodka przy tej samej technologii wykonywania robót strzałowych;
- 6) zmniejszone zwięzłości i zmiany struktury węgla w czasie prowadzenia wyrobiska;
- 7) wydzielanie (wykraplanie) wody na powierzchni calizny węglowej;
- 8) zmiana barwy węgla na powierzchni calizny.

§ 14. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny zaliczeniu do jednej z trzech kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał podlegają pokłady lub ich części.

2. Do pierwszej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał zalicza się pokłady lub ich części, w których metanonośność wynosi od $4,5 \text{ m}^3/\text{Mg}$ do $8 \text{ m}^3/\text{Mg}$, w przeliczeniu na czystą substancję węglową, przy czym wskaźnik zwięzłości węgla jest mniejszy niż 0,3 lub szybkość wydzielania się gazu z próbki węgla pobranej ze zwiercin uzyskanych w czasie wiercenia otworu badawczego wiertarkami obrotowymi o średnicy wiertła 42 mm, zwana dalej „intensywnością desorpcji metanu”, jest większa niż 1,2 kPa.

3. Do drugiej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał zalicza się pokłady lub ich części, w których metanonośność jest większa niż $8 \text{ m}^3/\text{Mg}$, w przeliczeniu na czystą substancję węglową, przy czym wskaźnik zwięzłości węgla jest mniejszy niż 0,3 lub intensywność desorpcji metanu jest większa niż 1,2 kPa.

4. Do trzeciej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał zalicza się pokłady lub ich części, w których:

- 1) wystąpił wyrzut gazów i skał, lub

- 2) wystąpił nagły wypływ gazów, lub
- 3) zostały spełnione warunki zaliczenia do drugiej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał oraz wystąpiły objawy wymienione w § 12 ust. 2.

§ 15. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających sól zaliczeniu do jednej z trzech kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał podlegają złoża lub ich części.

2. Do pierwszej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) nie wystąpiły wyrzuty gazów i skał, lecz stwierdzono co najmniej jeden nagły wypływ gazów, lub
- 2) stwierdzono swobodny wypływ gazów, ale budowa geologiczna i stosunki gazowe złoża nie zostały wystarczająco rozeznane za pomocą robót górniczych.

3. Do drugiej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał zalicza się złoża lub ich części, jeżeli stwierdzono chociażby jeden wyrzut gazów i skał, w trakcie którego zostały wyrzucone do wyrobisk skały o masie do 10 Mg.

4. Do trzeciej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał zalicza się złoża lub ich części, jeżeli stwierdzono chociażby jeden wyrzut gazów i skał, w trakcie którego zostały wyrzucone do wyrobisk skały o masie powyżej 10 Mg.

§ 16. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia pokładu (złoża) lub jego części do odpowiedniej kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał, zawiera:

- 1) opis budowy geologicznej pokładu (złoża) lub jego części;
- 2) opis czynników charakteryzujących zagrożenie wyrzutami gazów i skał;
- 3) charakterystyczne przekroje geologiczne;
- 4) mapy pokładu (wyrobisk) lub jego części, w skali nie mniejszej niż 1 : 5 000, z naniesionymi propozycjami granic poszczególnych kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał;
- 5) wyniki przeprowadzonych badań oraz opinię rzeczoznawcy, jeżeli dokonuje się zaliczenia, o którym mowa w § 13 ust. 2 lub 3 albo § 14 ust. 2 lub 3.

Rozdział 5

Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego

§ 17. 1. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego, rozumianego jako ziarna węgla przechodzące przez sito o wymiarach oczek równych 1×1 mm, w pokładzie węgla powstaje, jeżeli w pokładzie tym stwierdzono zawartość części lotnych w węglu większą niż 10 % w bezwodnej i bezpopiołowej substancji węglowej.

2. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego w wyrobisku, innym niż szyb (szybik), powstaje, jeżeli nie są spełnione jednocześnie następujące wymagania:

- 1) w wyrobisku nie występuje pył węglowy pochodzący z pokładu węgla zagrożonego wybuchem pyłu węglowego, zwany dalej „niebezpiecznym pyłem węglowym”;
- 2) pył powstały podczas robót górniczych, wraz z dodatkiem substancji zabezpieczających przed wybuchem, zwany dalej „pyłem kopalnianym”, zawiera w wyrobisku co najmniej 80 % części niepalnych stałych pochodzenia naturalnego, ilość niebezpiecznego pyłu węglowego jest mniejsza niż 10 g/m³ wyrobiska, a masa pyłu węglowego bez części niepalnych stałych, osiadającego na danej powierzchni w ustalonym czasie, zwana dalej „intensywnością osiadania pyłu”, jest mniejsza niż 0,15 g/m² na dobę;
- 3) pył kopalniany w wyrobisku zawiera co najmniej 50 % wody przemijającej;

- 4) pył kopalniany w wyrobisku zawiera co najmniej 80 % części niepalnych stałych pochodzenia naturalnego, a zawartość wody przemijającej pochodzenia naturalnego w tym pyłe wynosi co najmniej 30 %;
- 5) wyrobiska mające połączenie z tym wyrobiskiem są wyrobiskami niezagrożonymi wybuchem pyłu węglowego lub zostały zaliczone do klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego.

3. Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego w szybie (szybiku) powstaje, jeżeli nie są spełnione jednocześnie następujące wymagania:

- 1) zawartość części niepalnych stałych w pyłe kopalnianym zalegającym w szybie (szybiku) wynosi co najmniej 80 %;
- 2) średnia ilość pyłu węglowego zalegającego w szybie (szybiku) jest mniejsza niż 1 g/m^3 szybu (szybika);
- 3) intensywność osiadania pyłu w wyrobiskach sąsiadujących w odległości do 5 m z szybem (szybikiem) jest mniejsza niż $0,15 \text{ g/m}^2$ na dobę;
- 4) wszystkie wyrobiska sąsiednie szybu (szybika), mające z nim bezpośrednie połączenie, są wyrobiskami niezagrożonymi wybuchem pyłu węglowego lub zostały zaliczone do klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego;
- 5) w budynku nadszybia, na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z późn. zm.³⁾), nie zostały wyznaczone strefy zagrożenia wybuchem pyłów.

§ 18. Zaliczeniu do jednej z dwóch klas zagrożenia wybuchem pyłu węglowego podlegają:

- 1) pokłady węgla lub ich części, wraz z wyrobiskami drażonymi w tych pokładach lub częściach, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny;
- 2) wyrobiska, inne niż szyb (szybik), lub ich części w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny oraz wyrobiska podziemne lub ich części w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny;
- 3) szyby (szybiki) lub ich części w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny.

§ 19. 1. Do klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się pokłady lub ich części, wraz z wyrobiskami drażonymi w tych pokładach lub częściach, w których występuje pył kopalniany zabezpieczony w sposób naturalny.

2. Pyłem kopalnianym zabezpieczonym w sposób naturalny jest pył kopalniany, który zawiera:

- 1) co najmniej 70 % części niepalnych stałych w polach niemetanowych;
- 2) co najmniej 80 % części niepalnych stałych w polach metanowych;
- 3) wodę przemijającą uniemożliwiającą przenoszenie wybuchu pyłu węglowego i całkowicie pozbawiającą pył kopalniany lotności.

3. Do klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się pokłady lub ich części, wraz z wyrobiskami drażonymi w tych pokładach lub ich częściach, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1.

§ 20. 1. Do klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się wyrobiska, inne niż szyby (szybiki), lub ich części, w których:

- 1) występuje pył kopalniany zabezpieczony w sposób naturalny, lub
- 2) nie występują odcinki z pyłem kopalnianym niezabezpieczonym w sposób naturalny, dłuższe niż 30 m, a odległość między tymi odcinkami nie jest mniejsza niż 100 m.

2. Pyłem kopalnianym niezabezpieczonym w sposób naturalny jest pył kopalniany, który nie spełnia wymagań określonych w § 18 ust. 2.

3. Do klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się wyrobiska, inne niż szyby (szybiki), lub ich części, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1.

§ 21. 1. Do klasy A zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się szyby (szybiki) lub ich części, w których:

- 1) zalegający pył kopalniany zawiera co najmniej 70 % części niepalnych stałych w polach niemetanowych lub 80 % części niepalnych stałych w polach metanowych, lub
- 2) zalegający pył kopalniany zawiera wodę przemijającą uniemożliwiającą przeniesienie wybuchu pyłu węglowego i całkowicie pozbawiającą pył kopalniany lotności, lub
- 3) średnia ilość zalegającego pyłu węglowego jest mniejsza niż 5 g/m³ szybu (szybika).

2. Do klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego zalicza się szyby (szybiki) lub ich części, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1.

§ 22. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia pokładu lub jego części oraz wyrobiska lub jego części do odpowiedniej klasy zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, zawiera:

- 1) charakterystykę pokładu lub jego części albo wyrobiska lub jego części, z uwzględnieniem występujących zagrożeń oraz następujących miejsc możliwego zapoczątkowania wybuchu pyłu węglowego:
 - a) miejsc wykonywania robót strzałowych w wyrobiskach zagrożonych wybuchem pyłu węglowego,
 - b) miejsc urabiania węgla,
 - c) miejsc stwierdzonych nagromadzeń metanu w ilości co najmniej 1,5 %,
 - d) miejsc nagromadzenia niebezpiecznego pyłu węglowego w ilości co najmniej 500 g/m³ wyrobiska w pyle kopalnianym niezabezpieczonym w sposób naturalny na długości większej niż 30 m, w wyrobisku, w którym są eksploatowane maszyny lub urządzenia elektryczne,
 - e) pól pożarowych,
 - f) zbiorników węgla,
 - g) składów materiałów wybuchowych,
 - h) stref szczególnego zagrożenia tapaniami,
 - i) wyrobisk o nachyleniu większym niż 10° z transportem linowym, kołowym lub kolejkami, w których zainstalowane są kable lub przewody elektryczne, z wyjątkiem szybów (szybików),
 - j) ścian podczas zbrojenia i likwidacji;
- 2) opis czynników mających wpływ na powstanie zagrożenia wybuchem pyłu węglowego;
- 3) mapę w skali nie mniejszej niż 1 : 5 000 — dla pokładów oraz wyrobisk, innych niż szyby (szybiki);
- 4) przekrój geologiczny — dla szybów (szybików);
- 5) wyniki przeprowadzonych badań oraz opinię rzeczoznawcy, jeżeli dokonuje się zaliczenia, o którym mowa w § 18 ust. 1 albo § 19 ust. 1 albo § 20 ust. 1.

Rozdział 6

Zagrożenie klimatyczne

§ 23. Zagrożenie klimatyczne powstaje, jeżeli na stanowisku pracy temperatura zastępcza klimatu jest większa niż 26 °C.

§ 24. 1. W podziemnych zakładach górniczych zaliczeniu do jednego z trzech stopni zagrożenia klimatycznego podlegają stanowiska pracy.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia klimatycznego zalicza się stanowiska pracy, na których temperatura zastępcza klimatu jest większa niż 26 °C i nie jest większa niż 30 °C.

3. Do drugiego stopnia zagrożenia klimatycznego zalicza się stanowiska pracy, na których temperatura zastępcza klimatu jest większa niż 30 °C i nie jest większa niż 32 °C.

4. Do trzeciego stopnia zagrożenia klimatycznego zalicza się stanowiska pracy, na których temperatura zastępcza klimatu jest większa niż 32 °C lub temperatura zmierzona termometrem wilgotnym lub wyznaczona w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze jest większa niż 34 °C lub temperatura zmierzona termometrem suchym lub czujnikiem pomiarowym jest większa niż 35 °C.

§ 25. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia stanowisk pracy do poszczególnych stopni zagrożenia klimatycznego, zawiera wyniki pomiarów parametrów mikroklimatu powietrza kopalniowego na stanowiskach pracy, wykonywanych w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze.

Rozdział 7

Zagrożenie wodne

§ 26. Zagrożenie wodne powstaje, jeżeli istnieje możliwość zwiększonego lub niekontrolowanego dopływu albo możliwość wdarcia: wody, solanki, ługów lub wody z luźnym materiałem, do wyrobisk, stwarzające niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego.

§ 27. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż sól zaliczeniu do jednego z trzech stopni zagrożenia wodnego podlegają złoża lub ich części.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) zbiorniki i ciekły wodne na powierzchni są izolowane warstwą skał nieprzepuszczalnych od części górotworu, w której istnieją lub są projektowane wyrobiska, lub
- 2) poziomy wodonośne są izolowane od istniejących oraz projektowanych wyrobisk warstwą skał o wystarczającej miąższości i ciągłości lub z poziomów wodonośnych odprowadzono zasoby statyczne wód, a dopływ z zasobów dynamicznych ma stałe natężenie umożliwiające bieżące odwadnianie wyrobisk, lub
- 3) podziemne zbiorniki wodne są izolowane od istniejących oraz projektowanych wyrobisk warstwą skał nieprzepuszczalnych o wystarczającej miąższości i ciągłości.

3. Do drugiego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) zbiorniki i ciekły wodne na powierzchni oraz podziemne zbiorniki wodne mogą w sposób pośredni, w szczególności przez infiltrację, przeciekanie lub ich odwadnianie, spowodować zwiększenie zawodnienia istniejących lub projektowanych wyrobisk, lub
- 2) w stropie lub spągu złoża albo części górotworu, w której istnieją lub są projektowane wyrobiska, znajduje się poziom wodonośny typu porowego, nieoddzielony wystarczającą pod względem miąższości i ciągłości warstwą skał izolującą od złoża albo wyrobisk, lub
- 3) występują uskoki wodonośne rozpoznane pod względem zawodnienia i lokalizacji, lub
- 4) występują otwory wiertnicze niezlikwidowane prawidłowo albo nie ma danych o sposobie ich likwidacji, jeżeli otwory te stwarzają możliwość przepływu wód z powierzchniowych lub podziemnych zbiorników wodnych oraz poziomów wodonośnych do wyrobisk.

4. Do trzeciego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) zbiorniki i ciekki wodne na powierzchni oraz podziemne zbiorniki wodne stwarzają możliwość bezpośredniego zwiększonego, niekontrolowanego dopływu albo możliwość wdarcia wody do wyrobisk, lub
- 2) w stropie lub spągu złoża albo części górotworu, w której istnieją lub są projektowane wyrobiska, znajduje się poziom wodonośny typu szczelinowego lub szczelinowo-kawernistego, nieoddzielony wystarczającą pod względem miąższości i ciągłości warstwą skał izolującą od złoża albo wyrobisk, lub
- 3) w części górotworu, w której istnieją lub są projektowane wyrobiska, albo w ich bezpośrednim sąsiedztwie występują zbiorniki wodne zawierające wodę pod ciśnieniem w stosunku do spągu tych wyrobisk, lub
- 4) występują uskoki wodonośne o niedostatecznie rozpoznanym zawodnieniu bądź lokalizacji, lub
- 5) istnieje możliwość wdarcia się wody lub wody z luźnym materiałem z innych źródeł niż określone w pkt 1—4.

§ 28. 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających sól zaliczeniu do jednego z trzech stopni zagrożenia wodnego podlegają złoża lub ich części.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli istnieje warstwa izolująca między złożem a występującymi w jego otoczeniu zbiornikami wodnymi lub poziomami wodonośnymi, uniemożliwiająca przepływ wód do wyrobisk.

3. Do drugiego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) istnieje warstwa izolująca między złożem a występującymi w jego otoczeniu zbiornikami wodnymi lub poziomami wodonośnymi, lub
- 2) w złożu występują naturalne zbiorniki cieczy, a dopływ z nich do wyrobisk jest malejący.

4. Do trzeciego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) nie istnieje warstwa izolująca między złożem a występującymi w jego otoczeniu zbiornikami wodnymi lub poziomami wodonośnymi, lub
- 2) seria utworów izolujących nie stanowi wystarczającego zabezpieczenia ze względu na naruszenie jej robotami górnictwami.

§ 29. 1. W odkrywkowych zakładach górniczych zaliczeniu do jednego z dwóch stopni zagrożenia wodnego podlegają złoża lub ich części.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) w przypadku wystąpienia gwałtownych opadów atmosferycznych wyrobiska odkrywkowe są narażone na częściowe zatopienie, lub
- 2) zbiorniki i ciekki wodne na powierzchni są tak usytuowane lub posiadają taką objętość albo wielkość przepływu, że nie istnieje możliwość zatopienia wyrobisk odkrywkowych, jednak występuje infiltracja wody z tych zbiorników lub cieków do wyrobisk odkrywkowych, lub
- 3) występują wypływy wody ze skarp lub spągu wyrobisk odkrywkowych, a ilość wypływającej wody lub wody z luźnym materiałem nie ma istotnego znaczenia dla bezpieczeństwa pracowników lub ruchu zakładu górnictwa.

3. Do drugiego stopnia zagrożenia wodnego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli:

- 1) w przypadku wystąpienia gwałtownych opadów atmosferycznych wyrobiska odkrywkowe są narażone na zatopienie, lub
- 2) istnieje możliwość bezpośredniego wdarcia się wody ze zbiorników i cieków wodnych na powierzchni do wyrobisk odkrywkowych, lub

3) występują wypływy wody ze skarp lub spągu wyrobisk odkrywkowych, a ilość wypływającej wody lub wody z luźnym materiałem może stworzyć zagrożenie dla bezpieczeństwa pracowników lub ruchu zakładu górniczego.

§ 30. Jeżeli w odkrywkowym zakładzie górniczym istnieją lub są projektowane wyrobiska podziemne, dla tej części złoża dokonuje się oceny zagrożenia wodnego według kryteriów określonych w § 26.

§ 31. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia złóż lub ich części do odpowiedniego stopnia zagrożenia wodnego, zawiera:

- 1) opis budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych;
- 2) opis źródeł zagrożenia wodnego;
- 3) obliczenie oraz określenie granic przestrzeni proponowanego zaliczenia do odpowiedniego stopnia zagrożenia wodnego wraz z uzasadnieniem, a w przypadku podziemnych zbiorników wodnych wyznaczenie szerokości strefy wokół podziemnych zbiorników wodnych stwarzających zagrożenie wodne;
- 4) mapy wyrobisk, w skali nie mniejszej niż 1 : 10 000, z wyszczególnionymi źródłami zagrożenia wodnego oraz propozycjami granic zaliczenia złoża lub jego części do odpowiedniego stopnia zagrożenia wodnego;
- 5) przekroje hydrogeologiczne;
- 6) mapy poziomów wodonośnych, stwarzających zagrożenie wodne.

Rozdział 8

Zagrożenie osuwiskowe

§ 32. Zagrożenie osuwiskowe powstaje, jeżeli, w wyniku naruszenia stanu równowagi w górotworze, istnieje możliwość przemieszczenia się mas skalnych budujących skarpe lub zbocze, stwarzającego niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego.

§ 33. 1. W odkrywkowych zakładach górniczych zaliczeniu do jednego z dwóch stopni zagrożenia osuwiskowego podlegają złoża lub ich części.

2. Do pierwszego stopnia zagrożenia osuwiskowego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli w górotworze, w którym istnieje złożo, nie występują kryteria określone dla drugiego stopnia zagrożenia osuwiskowego, mogące wpływać na możliwość utraty stateczności skarp i zboczy.

3. Do drugiego stopnia zagrożenia osuwiskowego zalicza się złoża lub ich części, jeżeli w skarpi lub zboczu występują:

- 1) warstwy nachylone w stronę wyrobiska, a spękania umożliwiające odpajanie się większych mas skalnych są ułożone równoległe do skarpy, lub
- 2) przewarstwienia skał o różnych parametrach wytrzymałościowych i właściwościach geomechanicznych, przewarstwienia skał wodonośnych lub powierzchnie podzielnosci ławicowej, lub
- 3) strefy wietrzeniowe lub strefy zmian hydrotermalnych, w szczególności żyły kruchych minerałów, zailenia, serytyzacja lub chlorytyzacja, lub
- 4) uskoki, brekcje tektoniczne lub spękania ciosowe, lub
- 5) strefy drgań spowodowanych ruchem pojazdów, wstrząsy wywołane robotami strzałowymi lub pracą maszyn, mogące wpływać na możliwość utraty stateczności skarp i zboczy.

§ 34. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia złóż lub ich części do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego, zawiera:

- 1) opis budowy geologicznej i warunków geologiczno-inżynierskich;
- 2) opis rejonów, w których istnieją warunki geologiczno-inżynierskie sprzyjające powstawaniu zagrożenia osuwiskowego wraz określeniem potencjalnych płaszczyzn poślizgu;
- 3) określenie granic przestrzeni proponowanego zaliczenia do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego wraz z uzasadnieniem;
- 4) mapy wyrobisk, w skali nie mniejszej niż 1 : 10 000, z wyszczególnionymi rejonami, w których może wystąpić zagrożenie osuwiskowe, oraz propozycjami granic zaliczenia złoża lub jego części do odpowiedniego stopnia zagrożenia osuwiskowego;
- 5) przekroje geologiczno-inżynierskie.

Rozdział 9

Zagrożenie erupcyjne

§ 35. Zagrożenie erupcyjne powstaje, jeżeli istnieje możliwość wystąpienia erupcji wiertniczej, rozumianej jako niekontrolowany przyływ płynu złożowego do otworu lub odwiertu, spowodowany naruszeniem równowagi między ciśnieniem złożowym a ciśnieniem wynikającym z hydrostatycznego oddziaływania słupa płuczki wiertniczej.

§ 36. 1. W zakładach górniczych wydobywających ropę naftową lub gaz ziemny oraz zakładach prowadzących roboty geologiczne mające na celu poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż tych kopalin zaliczeniu do jednej z dwóch klas zagrożenia erupcyjnego podlegają otwory lub odwierty.

2. Do klasy A zagrożenia erupcyjnego zalicza się otwory i odwierty o gradiencie ciśnienia złożowego powyżej 0,13 Mpa/10 m oraz otwory wiercone w rejonach nierozpoznanych geologicznie i nieznaną charakterystyce złożowej.

3. Do klasy B zagrożenia erupcyjnego zalicza się otwory i odwierty w rejonach o znanej budowie geologicznej i znanej charakterystyce złożowej, jeżeli gradient ciśnienia złożowego nie jest większa niż 0,13 MPa/10 m.

4. Podczas ustalania klasy zagrożenia erupcyjnego wykorzystuje się dane uzyskane z najbliższej wykonanych otworów.

§ 37. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia otworów i odwiertów do poszczególnych klas zagrożenia erupcyjnego, obejmuje w szczególności dane otrzymane w trakcie opróbowań; w dokumentacji tej określa się:

- 1) gradienty ciśnienia złożowego;
- 2) wydajność otworu (odwiertu);
- 3) wykładnik gazowy w ropie lub solance;
- 4) zawartość procentową siarkowodoru w gazie.

Zagrożenie siarkowodorowe

§ 38. 1. Zagrożenie siarkowodorowe powstaje, jeżeli istnieje możliwość wypływu płynu złożowego, zawierającego siarkowodór, podczas erupcji otwartej z otworów lub odwiertów, stwarzającego niebezpieczeństwo dla pracowników, ruchu zakładu górniczego i okolicznej ludności.

2. Erupcją otwartą jest niekontrolowany wypływ płynu złożowego na powierzchnię w wyniku uszkodzenia urządzeń zabezpieczających wylot otworu wiertniczego.

§ 39. 1. W zakładach górniczych wydobywających ropę naftową lub gaz ziemny oraz zakładach prowadzących roboty geologiczne mające na celu poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż tych kopalin zaliczeniu do jednej z czterech kategorii zagrożenia siarkowodorowego podlegają otwory lub odwierty w rejonach o znacznej wydajności i koncentracji siarkowodoru.

2. Do pierwszej kategorii zagrożenia siarkowodorowego zalicza się otwory i odwierty, z których możliwy wypływ siarkowodoru jest większa niż $120 \text{ m}^3/\text{min}$.

3. Do drugiej kategorii zagrożenia siarkowodorowego zalicza się otwory i odwierty, z których możliwy wypływ siarkowodoru jest większa niż $18 \text{ m}^3/\text{min}$, lecz nie jest większa niż $120 \text{ m}^3/\text{min}$.

4. Do trzeciej kategorii zagrożenia siarkowodorowego zalicza się otwory i odwierty, z których możliwy wypływ siarkowodoru jest większa niż $6 \text{ m}^3/\text{min}$, lecz nie jest większa niż $18 \text{ m}^3/\text{min}$.

5. Do czwartej kategorii zagrożenia siarkowodorowego zalicza się otwory i odwierty, wokół których istnieje możliwość wystąpienia zagrożenia siarkowodorem o stężeniu powyżej 7 ppm, a możliwy wypływ siarkowodoru z tych otworów i odwiertów nie jest większa niż $6 \text{ m}^3/\text{min}$.

§ 40. Podczas ustalania kategorii zagrożenia siarkowodorowego:

- 1) dla otworów oraz odwiertów, z których eksploatuje się płyn złożowy przez rurki wydobywcze, przyjmuje się największą możliwą wydajność wypływu siarkowodoru wydobywanego się z otworu lub odwiertu przez ostatnią kolumnę rur okładzinowych podczas erupcji otwartej, przy przeciwcisnieniu na wylocie otworu równym ciśnieniu atmosferycznemu;
- 2) w rejonach nierozpoznanych, przy wierceniu otworów, wypływ siarkowodoru określa się szacunkowo dla danej struktury geologicznej;
- 3) ustalenia szacunkowe, określone w pkt 2, koryguje się po opróbowaniu pierwszego odwierconego otworu na danej strukturze;
- 4) wykorzystuje się dane uzyskane z najbliższych wykonanych otworów.

§ 41. 1. W zakładach górniczych wydobywających siarkę zaliczeniu do jednej z dwóch kategorii zagrożenia siarkowodorowego podlegają miejsca występowania siarkowodoru w powietrzu.

2. Do pierwszej kategorii zagrożenia siarkowodorowego zalicza się miejsca, w których przy normalnych warunkach pracy stężenie siarkowodoru w powietrzu nie jest większa niż 7 ppm, ale istnieje możliwość okresowego wystąpienia zwiększonego stężenia w wyniku uszkodzenia instalacji lub urządzeń ochronnych.

3. Do drugiej kategorii zagrożenia siarkowodorowego zalicza się miejsca, w których istnieje możliwość występowania siarkowodoru w powietrzu o stężeniu większym niż 7 ppm.

§ 42. 1. W dokumentacji, na podstawie której dokonuje się zaliczenia otworów lub odwiertów do poszczególnych kategorii zagrożenia siarkowodorowego, określa się:

- 1) przewidywane własności kolektorskie skał;
- 2) przewidywane medium złożowe: woda złożowa, ropa naftowa lub gaz ziemny;

- 3) przewidywaną ilość siarkowodoru w gazie ziemnym lub w gazie rozpuszczonym w ropie naftowej lub w wodzie złożowej;
- 4) przewidywaną ilość gazu rozpuszczonego w ropie naftowej;
- 5) przewidywaną wydajność otworu (odwiertu).

2. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia miejsc występowania siarkowodoru w powietrzu do poszczególnych kategorii zagrożenia siarkowodorowego, zawiera wyniki badań stężenia siarkowodoru w powietrzu.

Rozdział 11

Zagrożenie substancjami promieniotwórczymi

§ 43. Zagrożenie substancjami promieniotwórczymi, zwane dalej „zagrożeniem radiacyjnym”, powstaje, jeżeli istnieje narażenie potencjalne w wyrobiskach wynikające z możliwości:

- 1) wchłonięcia do organizmu krótkożyciowych produktów rozpadu radonu lub izotopów radu;
- 2) narażenia zewnętrznego na promieniowanie gamma emitowane przez osady dołowe i skały górotworu.

§ 44. 1. W podziemnych zakładach górniczych zaliczeniu do jednej z dwóch klas zagrożenia radiacyjnego podlegają wyrobiska lub ich części.

2. Ustala się dwie klasy wyrobisk lub ich części zagrożonych substancjami promieniotwórczymi:

- 1) wyrobiska lub ich części klasy A, do których zalicza się wyrobiska lub ich części zlokalizowane na terenach kontrolowanych w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. — Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276 oraz z 2008 r. Nr 93, poz. 583);
- 2) wyrobiska lub ich części klasy B, do których zalicza się wyrobiska lub ich części zlokalizowane na terenach nadzorowanych w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. — Prawo atomowe.

§ 45. Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia wyrobisk lub ich części do odpowiedniej klasy zagrożenia radiacyjnego, zawiera:

- 1) opis wyrobiska, jego przeznaczenie w ciągu technologicznym zakładu i funkcję wentylacyjną, którą pełni w systemie wyrobisk;
- 2) charakterystykę stanowisk pracy zlokalizowanych w wyrobisku oraz liczbę godzin przepracowanych w okresie roku przez pracownika w wyrobisku;
- 3) charakterystykę czynników zagrożenia radiacyjnego w wyrobisku;
- 4) wyniki pomiarów dozymetrycznych wykonanych na stanowiskach pracy w wyrobisku;
- 5) wyniki pomiarów dawek indywidualnych otrzymanych przez pracowników na stanowiskach pracy w wyrobisku;
- 6) oszacowanie wniknięcia substancji promieniotwórczych do organizmu, z uwzględnieniem rodzaju nuklidów, ich aktywności i stężenia, i — tam gdzie jest to właściwe — ich stanu fizycznego i chemicznego;
- 7) wartość dawki skutecznej, na wchłonięcie której jest narażony pracownik przebywający w wyrobisku;
- 8) liczbę osób narażonych;
- 9) określenie granic proponowanego zaliczenia wyrobiska do odpowiedniej klasy zagrożenia radiacyjnego wraz z uzasadnieniem;
- 10) mapy wyrobisk, w skali nie mniejszej niż 1 : 10 000, z wyszczególnieniem wyrobisk, które mają zostać zaliczone do odpowiedniej klasy zagrożenia radiacyjnego.

Rozdział 12

Przepis końcowy

§ 46. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.⁴⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

- ¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).
- ²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących aktów prawnych Wspólnot Europejskich:
 - 1) dyrektywy Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118, z późn. zm.);
 - 2) dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.).
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 52, poz. 452, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 100, poz. 835 i 836, z 2006 r. Nr 191, poz. 1410 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590.
- ⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 841, z 2003 r. Nr 181, poz. 1777 oraz z 2004 r. Nr 219, poz. 2227).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 116 ust. 4 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia:

- 1) kryteriów oceny zagrożeń naturalnych wymienionych w art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 2008 r. — Prawo geologiczne i górnicze, zależnie od rodzaju kopaliny, natężenia zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń oraz rodzaju zakładu górniczego;
- 2) dokumentacji, w oparciu o którą dokonuje się zaliczeń, innej niż dokumentacja sporządzona przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego;
- 3) przypadków, w których zaliczeń dokonuje się w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego oraz opinię tego rzeczoznawcy.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw środowiska ma kierować się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa powszechnego oraz bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego.

Projektowany akt zastąpi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz. U. Nr 94, poz. 841, z 2003 r. Nr 181, poz. 1777 oraz z 2004 r. Nr 219, poz. 2227), wydane na podstawie art. 73a ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 30 czerwca 2009 r.

Regulacje zamieszczone w powołanej ustawie, w tym delegacja do wydania projektowanego rozporządzenia, różnią się od dotychczasowego stanu prawnego przede wszystkim w dwóch obszarach, co miało przemożny wpływ na treść projektowanego aktu. Różnice te polegają na:

- 1) przeniesieniu obowiązku dokonywania zaliczeń z dyrektora okręgowego urzędu górniczego na kierownika ruchu zakładu górniczego, którego kompetencje w obecnym stanie prawnym są określone w enumeratywnie określonych przypadkach; zrezygnowano zatem w tym zakresie z konieczności wszczynania postępowań administracyjnych, co będzie miało wpływ na odbiurokratyzowanie działalności gospodarczej;
- 2) modyfikacji katalogu zagrożeń naturalnych, które podlegają obowiązkowi klasyfikowania.

Poza zmianami wynikającymi z obowiązku dostosowania projektowanej regulacji do rozwiązań o charakterze ustawowym, zaproponowano również odmienną budowę całego aktu, rezygnując z rozbudowanego „słowniczka” na rzecz wprowadzania tzw. skrótów w tekście projektu.

W zakresie rozwiązań merytorycznych zasadnicze zmiany wprowadzono w rozdziale dotyczącym zagrożenia wyrzutami gazów i skał z uwagi na potrzebę:

- 1) usystematyzowania obowiązujących przepisów, ponieważ dotychczas obowiązujące opracowane zostały dla warunków występujących w kopalniach nieistniejącego Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego, w których gazem wyrzutowym był dwutlenek węgla;
- 2) „rozdzielenia” przepisów dla zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny i sól;
- 3) uwzględnienia wniosków z prac Komisji powołanej przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dla zbadania przyczyn i okoliczności wyrzutu metanu i skał oraz wypadku zbiorowego zaistniałego w dniu 22 listopada 2005 roku w Kopalni Węgla Kamiennego „Zofiówka”.

Z kolei w rozdziałach dotyczących zagrożeń: wybuchem pyłu węglowego, wodnego, erupcyjnego i siarkowodorowego zmieniono bądź rozszerzono warunki, na podstawie których kierownik ruchu zakładu górniczego będzie zaliczał te zagrożenia do odpowiednich klas, stopni lub kategorii. Propozycje te uwzględniają doświadczenia w stosowaniu przepisów dotychczasowego rozporządzenia. W zakresie zagrożenia tapaniami zapewniono precyzyjne rozróżnienie stanów faktycznych, stanowiących podstawę dokonania zaliczenia, co spowodowało zastąpienie dotychczasowej dwustopniowej klasyfikacji klasyfikacją dwustopniową.

Przyjęto jednocześnie, że istniejący zakres kompetencji rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego (zagrożenia: tapaniami, metanowego, wyrzutami gazów i skał lub wybuchem pyłu węglowego) jest wystarczający. Ze względu na konieczność określenia dokumentacji, w oparciu o którą dokonuje się zaliczeń, w przypadku każdego z normowanych zagrożeń naturalnych, w których zaliczeń dokonywał dotychczas właściwy organ nadzoru, dokumentacja ta zastąpiła dokumentację przedkładaną temu organowi wraz z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego. W przypadkach, w których utrzymano kompetencję kierownika ruchu zakładu górniczego, konieczne było natomiast określenie elementów tej dokumentacji.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia
— Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują w szczególności na:

- 1) przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż;
- 2) kierowników ruchu zakładów górniczych, zaliczających złoża (pokłady), ich części lub wyrobiska oraz inne przestrzenie w zakładach górniczych do poszczególnych stopni (kategorii, klas) klas zagrożenia;
- 3) organy nadzoru górniczego, sprawujące nadzór nad ruchem zakładów górniczych;
- 4) rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego, specjalizujących się w zakresie zagrożeń: tąpnięmi, metanowego, wyrzutami gazów i skał lub wybuchem pyłu węglowego.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego w Tarnobrzegu;
- 3) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 4) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 8) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- 9) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 10) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 11) Politechniki Śląskiej;
- 12) Politechniki Wrocławskiej;
- 13) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górotworu;
- 14) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;

- 15) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 16) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 17) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 18) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne i bezpieczeństwo osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych oraz stan środowiska.

Rozwiązania zawarte w projekcie podwyższą poziom bezpieczeństwa w omawianym zakresie.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie, w ślad za ustawą, w której rezygnuje się z wydawania decyzji administracyjnych przez organy nadzoru górniczego, przyczyni się do odbiurokratyzowania działalności gospodarczej.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

8. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Projektowana regulacja nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu przede wszystkim uregulowanie szczegółowych zagadnień dotyczących zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych. Rozwiązania te mają charakter służebny wobec krajowych przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie, które wdrażają w zakresie swojej regulacji:

- 1) dyrektywę 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118, z późn. zm.);
- 2) dyrektywę 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.).

Jednakże w art. 4 pierwszej z wymienionych dyrektyw, dotyczącym „ochrony przeciwpożarowej, ochrony przed wybuchami oraz atmosferą zagrażającą zdrowiu” przewidziano, że „pracodawca podejmuje stosowne dla przedsiębiorstwa działania i środki ostrożności, by zapobiec powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów i eksplozji, a także by je rozpoznawać i zwalczać oraz by zapobiec występowaniu gazów wybuchowych i/lub szkodliwych dla zdrowia”. Natomiast w drugiej z wymienionych dyrektyw przewidziano, w załączniku w części A („wspólne minimalne wymagania stosowane w odniesieniu do odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego i instalacji pomocniczych stosowanych na powierzchni”) w pkt 4.1.1 zdanie pierwsze, dotyczącym „ochrony przed zagrożeniem wybuchami, szkodliwą atmosferą i pożarem”, że „należy podjąć odpowiednie środki w celu oceny obecności w powietrzu szkodliwych i/lub potencjalnie wybuchowych substancji i określenia stężenia tych substancji”, a w załączniku w części C („szczególne minimalne wymagania stosowane w odniesieniu do podziemnego przemysłu wydobywczego”) w pkt 10.2, dotyczącym „wyrzutów gazu, tąpnięć i wdarcia wody”, że „należy podjąć środki mające na celu określenie stref zagrożenia, ochrony pracowników w wyrobiskach zbliżających się lub znajdujących się w tych strefach oraz kontrolę zagrożenia”. Tym samym, zarówno art. 116 (w związku z art. 115 pkt 1, nakładającym na przedsiębiorcę obowiązek rozpoznawania zagrożeń związanych z ruchem zakładu górniczego i podejmowania środków zmierzających do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń) ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, jak i projektowane rozporządzenie, regulując problematykę związaną z zaliczaniem przestrzeni w zakładach górniczych m.in. do: odpowiednich stopni zagrożenia tąpnięciami (rozdział 1), odpowiednich kategorii zagrożenia metanowego (rozdział 2), odpowiednich kategorii zagrożenia wyrzutami gazów i skał (rozdział 3), odpowiednich klas zagrożenia wybuchem pyłu węglowego (rozdział 4), odpowiednich stopni zagrożenia wodnego (rozdział 6, w części dotyczącej górnictwa podziemnego), odpowiednich klas zagrożenia erupcyjnego (rozdział 8) oraz odpowiednich kategorii zagrożenia siarkowodorowego (rozdział 9), ma na celu wdrożenie przepisów prawa Unii Europejskiej.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 2009 r.

w sprawie ratownictwa górniczego²⁾

Na podstawie art. 122 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) organizację, szczegółowe zadania i wymagania dla służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym;
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące specjalistycznych badań lekarskich, specjalistycznych badań psychologicznych oraz specjalistycznych szkoleń w zakresie ratownictwa górniczego, w tym przypadki, w których te badania oraz szkolenia są przeprowadzane przez podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym;
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego oraz planu ratownictwa górniczego;
- 4) sposoby współpracy przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11;
- 5) przypadki, w których wykonuje się prace profilaktyczne;
- 6) sposoby wykonywania prac profilaktycznych oraz prowadzenia akcji ratowniczych w zależności od rodzaju i natężenia zagrożeń występujących w zakładach górniczych.

Rozdział 2

**Dokumentacja i sposoby współpracy w zakresie ratownictwa górniczego
oraz plan ratownictwa górniczego**

§ 2. Określa się w załączniku nr 1 do rozporządzenia dokumenty wchodzące w skład dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego oraz wzory tych dokumentów.

§ 3. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze, zwanej dalej „ustawą”:

- 1) przedsiębiorca deleguje, zgodnie z harmonogramem określonym w tej umowie, ratowników górniczych do zastępów dyżurujących w jednostce ratownictwa lub zapewnia się, w sposób określony w tej umowie, gotowość zastępów ratowniczych w jednostce ratownictwa utrzymującej tylko zawodowe pogotowie specjalistyczne;

- 2) strony współpracują w zakresie zapewnienia możliwości korzystania ze sprzętu i wyposażenia;
- 3) jednostka ratownictwa koordynuje działania służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy w sposób określony w planie ratownictwa górniczego, zwanym dalej „planem ratownictwa”.

§ 4. Plan ratownictwa określa:

- 1) organizację służb ratownictwa górniczego i służb pogotowia w zakładzie górniczym, wskazuje się:
 - a) adresy i numery telefonów osób kierownictwa i dozoru ruchu przewidzianych do kierowania pracami ratowniczymi i pomocniczymi podczas prowadzenia akcji ratowniczej oraz kolejność ich powiadamiania,
 - b) obsadę kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, liczbę zastępów i sposoby powiadamiania ratowników górniczych,
 - c) lokalizację i wyposażenie pomieszczeń niezbędnych do prowadzenia akcji ratowniczej,
 - d) systemy łączności,
 - e) adresy i numery telefonów organów administracji publicznej i instytucji, które powiadamia się o powstałym zagrożeniu,
 - f) służby obowiązane do współpracy ze służbami ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym, ze wskazaniem ustalonego zakresu współpracy,
 - g) plan wzajemnej pomocy zakładów górniczych, o której mowa w art. 117 ust. 2 ustawy;
- 2) możliwość stałego udziału w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym — w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy, wskazuje się:
 - a) możliwość stałego udziału w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb jednostek ratownictwa,
 - b) sposób koordynacji, o której mowa w § 2 pkt 3, przez jednostkę ratownictwa;
- 3) niezbędne wyposażenie w sprzęt ratowniczy, wskazuje się miejsca składowania, sposób transportu i osoby odpowiedzialne za terminowe wyposażenie w ten sprzęt;
- 4) sposób prowadzenia akcji ratowniczej, wskazuje się:
 - a) organizację pomocy medycznej podczas akcji ratowniczej, z uwzględnieniem:
 - nazwisk, miejsc pracy i zamieszkania oraz numerów telefonów personelu medycznego,
 - sposobu organizowania pomocy medycznej i doboru właściwych środków w zależności od rodzajów zagrożeń,
 - b) sposób zwalczania zagrożenia pożarowego z uwzględnieniem:
 - wykazu miejsc szczególnie zagrożonych powstaniem pożaru,
 - sposobu wycofania ludzi ze strefy zagrożenia,
 - parametrów wentylacyjnych, map i schematów niezbędnych przy prowadzeniu akcji pożarowej,

- c) sposób prowadzenia akcji ratowniczej w przypadku wystąpienia zagrożenia życia i zdrowia pracowników zakładu górniczego, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego, w związku z ruchem zakładu górniczego, spowodowanego: pożarem, tąpnięciem, wybuchem gazów lub pyłu węglowego, wyrzutem gazów i skał, zawaleniem wyrobiska, wdarciem się wody do wyrobisk górniczych, otwieraniem wyrobisk izolowanych, penetracją nieczynnych wyrobisk, erupcją płynu złożowego, wydzielaniem się siarkowodoru, oraz awarią energomechaniczną,
- d) dokumentację prowadzenia akcji ratowniczej.

§ 5. Kierownik ruchu zakładu górniczego ustala sposób i zakres zapoznawania osób kierownictwa i dozoru ruchu z planem ratownictwa oraz wprowadzonymi w nim zmianami.

Rozdział 3

Organizacja, szczegółowe zadania i wymagania dla służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy

§ 6. Przynależność do ratownictwa górniczego jest dobrowolna.

§ 7. Do zakładowej stacji ratownictwa górniczego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, chyba że przepisy rozporządzenia stanowią inaczej.

§ 8. W skład drużyny ratowniczej zakładu górniczego wchodzi:

- 1) kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego;
- 2) zastępcy kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego;
- 3) ratownicy górniczy;
- 4) mechanicy sprzętu ratowniczego.

§ 9. 1. Kierownik ruchu zakładu górniczego ustala liczbę osób wchodzących w skład drużyny ratowniczej i jej skład, uwzględniając zagrożenia występujące w zakładzie górniczym.

2. W przypadkach uzasadnionych potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa pracy, w drużynie ratowniczej utrzymuje się specjalistyczne zastępy ratownicze do wykonywania, podczas akcji ratowniczej, prac profilaktycznych, które wymagają szczególnych umiejętności, zwłaszcza w zakresie obsługi specjalistycznych urządzeń.

§ 10. 1. W drużynie ratowniczej zakładu górniczego wydziela się zastępy ratownicze.

2. W skład zastępu ratowniczego wchodzi:

- 1) zastępowy;
- 2) czterech ratowników górniczych, z których jeden pełni dodatkowo funkcję zastępcy zastępowego.

3. Zastępowych, w ilości większej od ilości zastępów tworzących drużynę ratowniczą zakładu górniczego, wyznacza kierownik ruchu zakładu górniczego na wniosek kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego. Zastępowy kieruje pracą zastępu.

4. Funkcję zastępowego może pełnić ratownik górniczy posiadający co najmniej pięcioletni staż pracy w ratownictwie górniczym.

§ 11. 1. Drużyną ratowniczą zakładu górniczego kieruje kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

2. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego posiada co najmniej dwóch zastępców.

3. W zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze można, w odniesieniu do kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, odstąpić od obowiązku wyznaczania więcej niż jednego zastępcy kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

4. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego lub co najmniej jeden z jego zastępców powinien być ratownikiem górniczym.

5. Funkcję kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego lub jego zastępcy mogą pełnić osoby, które:

- 1) posiadają co najmniej pięcioletni staż ratownika górniczego;
- 2) ukończyły kurs dla kandydatów na kierowników kopalnianych stacji ratownictwa górniczego;
- 3) odbyły, raz na 5 lat, kurs okresowy dla kierowników kopalnianych stacji ratownictwa górniczego.

6. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny palne nie może równocześnie pełnić innych funkcji w kierownictwie lub dozorcze ruchu zakładu górniczego.

§ 12. 1. Kierownik ruchu zakładu górniczego wyznacza kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego i jego zastępców spośród osób kierownictwa lub wyższego dozoru ruchu tego zakładu.

2. W zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze można, w odniesieniu do kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, odstąpić od wymagań określonych w ust. 1.

§ 13. 1. Do zadań kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego należą w szczególności:

- 1) zapewnienie wymaganego wyposażenia i wyszkolenia drużyny ratowniczej oraz wyposażenia kopalnianej stacji ratownictwa górniczego;
- 2) dbanie o stałą gotowość drużyny ratowniczej zakładu górniczego, odpowiedni stan pomieszczeń i właściwe zatrudnienie dyżurujących zastępów ratowniczych oraz sprawne działanie sprzętu stanowiącego wyposażenie kopalnianej stacji ratownictwa górniczego;
- 3) prowadzenie, zgodnie z harmonogramem, ćwiczeń ratowniczych oraz terminowe kierowanie ratowników górniczych na badania lekarskie i wymagane szkolenia;
- 4) kontrolowanie pracy mechaników sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie przeszkolenia załóg w zakresie użytkowania sprzętu oczyszczającego uciezkowego i aparatów regeneracyjnych uciezkowych lub powietrznych butlowych;
- 5) przeprowadzanie kontroli, co najmniej raz w miesiącu, stanu aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych i pozostałego sprzętu ratowniczego oraz przedstawianie jej wyników co najmniej raz na kwartał kierownikowi ruchu zakładu górniczego;

- 6) prowadzenie ewidencji członków drużyny ratowniczej zakładu górniczego i dokumentowanie w niej badań lekarskich, ćwiczeń, dyżurów, szkoleń oraz udziału w akcjach ratowniczych;
- 7) prowadzenie ewidencji osób przeszkolonych w zakresie ratownictwa górniczego, niebędących ratownikami górniczymi.

2. Kierownik ruchu zakładu górniczego dokumentuje zapoznanie się z wynikami, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

3. W zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi kierownik ruchu zakładu górniczego ustala sposób przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

§ 14. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy, kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego:

- 1) wyznacza ratowników do pełnienia dyżurów w dyżurujących zastępach ratowniczych utrzymywanych przez jednostkę ratownictwa dla grup zakładów górniczych;
- 2) opracowuje, z odpowiednim wyprzedzeniem, harmonogram ćwiczeń dla zastępów ratowniczych w uzgodnieniu z jednostką ratownictwa;
- 3) opracowuje, dla zakładów poszukujących ropy naftowej i gaz ziemny oraz dla zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, harmonogram dyżuru ratowników będących w pracy i wyznaczonych do zapewnienia gotowości do akcji ratowniczej.

§ 15. 1. Ratownikiem górniczym może być osoba, która:

- 1) ma odpowiedni stan zdrowia oraz odpowiednie predyspozycje psychologiczne, potwierdzone specjalistycznymi badaniami przeprowadzonymi w specjalistycznym ośrodku badań lekarskich wskazanym przez właściwą jednostkę ratownictwa górniczego;
- 2) ukończyła kurs dla kandydatów na ratowników górniczych i zdała egzamin z wynikiem pozytywnym;
- 3) włada językiem polskim w mowie i piśmie, w stopniu niezbędnym do sprawowania czynności ratownika górniczego.

2. Warunkiem rozpoczęcia kursu dla kandydatów na ratowników górniczych jest:

- 1) ukończenie 21 roku życia;
- 2) przepracowanie co najmniej 12 miesięcy w zakładzie górniczym w danej specjalności.

3. Ratownik górniczy uczestniczy w pogotowiu ratowniczym, bierze udział w ćwiczeniach i akcjach ratowniczych.

4. Ratownik górniczy, co 5 lat, odbywa kurs okresowy dla ratowników górniczych oraz poddaje się, nie rzadziej niż co 12 miesięcy, okresowym specjalistycznym badaniom lekarskim.

5. W przypadku niewywiązywania się ratownika z obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4 z przyczyn przez niego zawinionych, kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego skreśla go z ewidencji członków drużyny ratowniczej zakładu górniczego.

6. Ponowny wpis do ewidencji członków drużyny ratowniczej zakładu górniczego może nastąpić po zrealizowaniu obowiązków, o których mowa w ust. 3 i 4.

§ 16. 1. Ratownik górniczy, w przypadku wezwania, niezwłocznie zgłasza się do kopalnianej stacji ratownictwa górniczego lub do wyznaczonego miejsca, w sposób określony w planie ratownictwa.

2. Znaczkę ratowników górniczych w markowni podziemnego zakładu górniczego posiadają cechy odróżniające te znaczkę od znaczków innych pracowników dołowych.

3. W przypadku stosowania ewidencji komputerowej zatrudnionych pracowników, identyfikatory ratowników górniczych posiadają cechy odróżniające te identyfikatory od identyfikatorów pozostałych pracowników.

§ 17. 1. Mechanikiem sprzętu ratowniczego może być ratownik górniczy lub były ratownik górniczy, który:

- 1) ukończył kurs dla kandydatów na mechaników sprzętu ratowniczego i zdał egzamin z wynikiem pozytywnym;
- 2) włada językiem polskim w mowie i piśmie, w stopniu niezbędnym do sprawowania czynności mechanika sprzętu ratowniczego.

2. Warunkiem rozpoczęcia kursu dla kandydatów na mechaników sprzętu ratowniczego jest:

- 1) posiadanie tytułu zawodowego lub dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy”;
- 2) posiadanie co najmniej 5-letniego stażu, a w zakładach poszukujących ropy naftowej i gazu ziemnego oraz zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi — co najmniej 3-letniego stażu, w ratownictwie górniczym.

3. Kierownik ruchu zakładu górniczego, na wniosek kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, wyznacza mechaników sprzętu ratowniczego.

4. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego wyznacza, spośród podległych mu mechaników sprzętu ratowniczego, pierwszego mechanika, który sprawuje nadzór nad pozostałymi mechanikami sprzętu ratowniczego.

5. Mechanik sprzętu ratowniczego, raz na 5 lat, odbywa kurs okresowy dla mechaników sprzętu ratowniczego.

§ 18. 1. W kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w podziemnych zakładach górniczych na wszystkich zmianach w dniach pracy oraz w dniach wolnych od pracy zatrudnia się mechaników sprzętu ratowniczego.

2. Oprócz mechaników sprzętu ratowniczego stale zatrudnionych w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w podziemnym zakładzie górniczym zatrudnia się co najmniej dwóch rezerwowych mechaników sprzętu ratowniczego.

3. Rezerwowi mechanicy sprzętu ratowniczego, raz na kwartał, pełnią przez 5 dni dyżur w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego na zmianie, na której jest zatrudniony pierwszy mechanik sprzętu ratowniczego.

4. W podziemnym zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny niepalne kierownik ruchu zakładu górniczego decyduje o zatrudnianiu mechanika sprzętu ratowniczego w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w dni wolne od pracy.

§ 19. Do zadań mechanika sprzętu ratowniczego należą w szczególności:

- 1) utrzymywanie, na swojej zmianie, w stałej gotowości aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych i pozostałego sprzętu ratowniczego;

- 2) kontrola, naprawa, konserwacja i dezynfekcja aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych oraz pozostałego sprzętu ratowniczego, stanowiącego wyposażenie kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, i prowadzenie odpowiednich ksiąg ewidencyjno-kontrolnych;
- 3) zaopatrywanie wszystkich urządzeń ratowniczych w numery i znaki własności stosowane w zakładzie górniczym;
- 4) przedkładanie kierownikowi kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, raz w miesiącu, do wglądu i potwierdzenia, prowadzonych ksiąg ewidencyjno-kontrolnych;
- 5) zapewnienie, aby w pomieszczeniach przeznaczonych do przechowywania aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych i pozostałego sprzętu ratowniczego znajdował się wyłącznie sprzęt sprawny i przygotowany do przeprowadzania akcji ratowniczej;
- 6) zgłaszanie dyspozytorowi ruchu zakładu górniczego miejsca pobytu dyżurujących na dole zastępów ratowniczych, z podaniem sposobu ich alarmowania;
- 7) prowadzenie na swojej zmianie ewidencji ratowników górniczych przebywających w zakładzie górniczym.

§ 20. 1. W kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w podziemnym zakładzie górniczym powinny znajdować się pomieszczenia przeznaczone do przechowywania, konserwacji i naprawy sprzętu ratowniczego, przeprowadzania szkolenia teoretycznego i praktycznego ratowników górniczych oraz grupowania ratowników górniczych zmobilizowanych do akcji ratowniczej.

2. Stację, o której mowa w ust. 1, sytuuje się w pobliżu szybu zjazdowego.

3. W stacji, o której mowa w ust. 1, znajduje się komora ćwiczeń ratowniczych do prowadzenia praktycznych ćwiczeń ratowniczych oraz szkolenia pracowników zakładu górniczego w posługiwaniu się sprzętem ochrony układu oddechowego.

4. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny niepalne obowiązkowe ćwiczenia ratownicze mogą odbywać się w komorze ćwiczeń właściwej jednostki ratownictwa.

§ 21. 1. W podziemnym zakładzie górniczym, w którym są prowadzone roboty górnicze i zjazd pracowników odbywa się w kilku rejonach znacznie oddalonych od siebie, oprócz kopalnianej stacji ratownictwa górniczego utrzymuje się także punkt lub punkty ratownictwa górniczego.

2. W punkcie ratownictwa górniczego znajduje się zespół pomieszczeń przeznaczonych do przechowywania i konserwacji sprzętu ratowniczego, spełniających wymagania określone dla tego rodzaju pomieszczeń w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

3. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy, kierownik ruchu podziemnego zakładu górniczego, w uzgodnieniu z właściwą jednostką ratownictwa, decyduje o utworzeniu punktu ratownictwa górniczego, jego lokalizacji i wyposażeniu w aparaty regeneracyjne lub powietrzne butlowe, sprzęt ochrony układu oddechowego przystosowany do ewakuacji poszkodowanych oraz materiały i sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczej.

4. Punkt ratownictwa górniczego wyposaża się co najmniej w 10 aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych.

§ 22. Wymagania w zakresie projektowania budowy lub przebudowy kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w podziemnym zakładzie górniczym określa Polska Norma.

§ 23. 1. Kopalnianą stację ratownictwa górniczego i służby ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym powinny być wyposażone w:

- 1) sprzęt ochrony układu oddechowego;
- 2) przyrządy pomiarowe i kontrolne;
- 3) sprzęt ratowniczy i pomocniczy;
- 4) sprzęt medyczny;
- 5) sprzęt ochrony indywidualnej i odzież ochronną.

2. Stan sprzętu oraz urządzeń, o których mowa w ust. 1, a także innych urządzeń niezbędnych do prowadzenia akcji ratowniczej zapewnia w szczególności:

- 1) skuteczne prowadzenie prac ratowniczych;
- 2) bezpieczeństwo ludzi podczas likwidacji zagrożenia, zwłaszcza podczas wykonywania prac niebezpiecznych wymagających użycia sprzętu specjalistycznego.

3. Szczegółowe wymagania w zakresie wyposażenia kopalnianej stacji ratownictwa górniczego i służby ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym określa się w planie ratownictwa, uwzględniając rodzaj zagrożeń występujących w zakładzie górniczym, a w podziemnym zakładzie górniczym także liczbę pracowników zatrudnionych w ciągu doby pod ziemią.

§ 24. 1. Sprzęt ratowniczy przechowuje się i konserwuje w sposób określony w instrukcji producenta sprzętu ratowniczego i zapewniający możliwość natychmiastowego jego użycia.

2. Aparaty regeneracyjne lub powietrzne butlowe oraz sprzęt ochrony układu oddechowego przystosowany do ewakuacji poszkodowanych przechowuje się w kopalnianych stacjach (punktach) ratownictwa górniczego.

3. Aparaty, o których mowa w ust. 2, mogą być wydawane wyłącznie przez mechaników sprzętu ratowniczego, na polecenie kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, jego zastępców albo kierownika akcji ratowniczej.

4. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego powiadamia kierownika ruchu zakładu górniczego o każdym przypadku użycia aparatów, o których mowa w ust. 2, a także o wypadku zaistniałym podczas ich użycia.

5. W razie zaistnienia wypadku, o którym mowa w ust. 4, kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego zapewnia, w przypadku użycia aparatu regeneracyjnego, zabezpieczenie 3 sztuk nieużywanych i zaplombowanych pochłaniaczy CO₂ tej samej partii, serii i daty produkcji, jakich użyto w aparacie, w którym zdarzył się wypadek.

§ 25. 1. Konserwację sprzętu ratowniczego przeprowadza się po każdorazowym jego użyciu, a także z częstotliwością określoną w instrukcji, o której mowa w § 23 ust. 1.

2. Konserwację, kontrolę i naprawy sprzętu ratowniczego wykonują mechanicy sprzętu ratowniczego.

§ 26. 1. Sprzęt i przyrządy, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt 1 i 2, oznakowuje się symbolem zakładu górniczego i kolejnym numerem zgodnym z numerem zamieszczonym w ewidencji sprzętu ratowniczego, a także innymi oznaczeniami, jeżeli obowiązek taki jest określony w wymaganiach, o których mowa w art. 111 ustawy.

2. Sprzęt ratowniczy podlega ewidencjonowaniu. W ramach ewidencji prowadzi się dokumentację, w której odnotowuje się informacje o użyciu sprzętu, przeprowadzonej kontroli jego sprawności i wykonywanych naprawach.

3. Przyrządy pomiarowe i kontrolne składu atmosfery kopalnianej, o których mowa w § 22 ust. 1 pkt 2 przeznaczone dla zastępów ratowniczych kontroluje się:

- 1) każdorazowo po ich użyciu,
 - 2) jeżeli były one nieużywane dłużej niż tydzień
- zgodnie z instrukcją producenta.

4. W czasie kontroli, o której mowa w ust. 3, sprawdza się w szczególności: obudowę, wlot filtra, stan źródła zasilania, prawidłowość wskazań przez podanie gazu (gazów) wzorcowego.

5. Wyniki kontroli, o której mowa w ust. 3, dokumentuje się.

6. Kierownik ruchu zakładu górniczego ustala wymagania dla stanowisko do wykonywania kontroli, o której mowa w ust. 3.

§ 27. Pomieszczenia, w których jest przechowywany sprzęt ratowniczy, zabezpiecza się przed dostępem osób niepowołanych.

§ 28. Liczba ratowników w drużynie ratowniczej podziemnego zakładu górniczego jest uzależniona od liczby pracowników zatrudnionych w ciągu doby pod ziemią i wynosi co najmniej:

- 1) 15 ratowników górniczych — przy liczbie pracowników nieprzekraczającej 500;
- 2) 50 ratowników górniczych — przy liczbie pracowników od 501 do 2000;
- 3) 80 ratowników górniczych — przy liczbie pracowników przekraczającej 2000.

§ 29. 1. W wyrobiskach podziemnych zakładów górniczych wydobywających kopaliny palne utrzymuje się zastępy ratownicze dyżurujące stale na wszystkich zmianach w dniach pracy oraz w dniach wolnych od pracy, z tym że w dniach pracy na każdej zmianie utrzymuje się w wyrobiskach co najmniej dwa zastępy.

2. W podziemnym zakładzie górniczym innym niż wymieniony w ust. 1 utrzymywanie dyżurujących zastępów ratowniczych jest wymagane, jeżeli wynika to z planu ratownictwa.

§ 30. 1. W uzasadnionych przypadkach, w dni wolne od pracy, dla dwóch lub więcej podziemnych zakładów górniczych mogą być utrzymywane dyżury co najmniej dwóch zastępów ratowniczych oraz dodatkowo mechanika sprzętu ratowniczego i osoby dozoru ruchu będącej ratownikiem górniczym, na warunkach ustalonych w planie ratownictwa. O ustaleniu tym powiadamia się właściwy organ nadzoru górniczego.

2. Zastępy dyżurujące dla dwóch lub więcej podziemnych zakładów górniczych są obowiązane przebywać w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego lub w jej pobliżu. Zastępom dyżurującym zapewnia się opiekę lekarską.

3. Do dyspozycji zastępów dyżurujących zabezpieczających dwa lub więcej podziemnych zakładów górniczych utrzymuje się, przez okres dyżuru, środek transportu wraz z kierowcą, przystosowany do przewozu ludzi i sprzętu ratowniczego.

4. Jeżeli w jednym z podziemnych zakładów górniczych są utrzymywane zastępy, o których mowa w ust. 1, w pozostałych podziemnych zakładach górniczych zatrudnia się na każdej zmianie co najmniej jednego ratownika górniczego (przewodnika) posiadającego znajomość zakładu górniczego, a w szczególności układu wyrobisk górniczych.

§ 31. 1. Zastępy dyżurujące w podziemnych zakładach górniczych zatrudnia się w różnych rejonach wentylacyjnych, w wyrobiskach górniczych, z których mają zapewniony szybki transport do innych rejonów zakładu górniczego.

2. Rodzaj, miejsce pracy i zadania wykonywane przez zastępy dyżurujące zatrudnione w warunkach, o których mowa w ust. 1, określa kierownik działu wentylacji zakładu górniczego, który ustalenia te, przed podjęciem pracy przez zastęp dyżurujący, odnotowuje w „Dzienniku kopalnianej stacji ratownictwa górniczego”.

3. Zmiana zastępów dyżurujących odbywa się, w razie potrzeby, w miejscu pracy lub na wyznaczonej drodze dojścia do kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

§ 32. 1. Dyżurującemu zastępowi ratownicznemu w podziemnym zakładzie górniczym zapewnia się bezpośrednią łączność z centralą telefoniczną zakładu górniczego.

2. Zastępowy zastępu dyżurującego, o którym mowa w ust. 1, powiadamia o miejscu pracy zastępu, zakresie wykonywanych prac i numerze telefonu:

- 1) kopalnianą stacją ratownictwa górniczego;
- 2) dyspozytora ruchu zakładu górniczego.

3. Powiadomienia, o których mowa w ust. 2, są odpowiednio udokumentowane przez dyspozytora ruchu zakładu górniczego oraz udokumentowane w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

4. Zastępowy zastępu, o którym mowa w ust. 2, powiadamia centralę telefoniczną zakładu górniczego o miejscu pracy zastępu i numerze telefonu w tym miejscu.

5. Mechanik sprzętu ratowniczego, dyżurujący w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, sprawdza łączność z zastępem dyżurującym przynajmniej 2 razy podczas zmiany.

6. Zastępowy zastępu dyżurującego, o którym mowa w ust. 1, udającego się do miejsca pracy na dole lub powracającego z tego miejsca po ukończeniu pracy, w drodze do szybu zgłasza się telefonicznie do kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

7. Podział zastępu dyżurującego na mniejsze jednostki podczas wykonywania prac jest niedopuszczalny.

§ 33. 1. Dyżurujący zastęp ratowniczy w podziemnym zakładzie górniczym składa się z ratowników górniczych o różnych specjalnościach.

2. Ratowników zastępu dyżurującego zapoznaje się z układem wyrobisk podziemnego zakładu górniczego.

3. Imienny skład zastępu dyżurującego ustala kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

4. Mechanik sprzętu ratowniczego wpisuje do „Dziennika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego” nazwiska ratowników i numery aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych.

§ 34. 1. Dyżurujący zastęp ratowniczy w podziemnym zakładzie górniczym wyposaża się w odpowiedni sprzęt określony w planie ratownictwa, w szczególności:

- 1) tlenomierz o pomiarze ciągłym i sygnalizacji zadanego progu zawartości tlenu;
- 2) przyrządy do ciągłego pomiaru zawartości gazów, a w szczególności CO, CO₂, CH₄;

3) przyrządy do pomiaru wilgotności i temperatury.

2. Wyposażenie, o którym mowa w ust. 1, przechowuje się jak najbliżej miejsca pracy dyżurującego zastępu ratowniczego.

3. Jeżeli dyżurujący zastęp ratowniczy jest zatrudniony przez dłuższy czas w tym samym rejonie podziemnego zakładu górniczego, wyposażenie tego zastępu można pozostawić w wyrobisku podziemnym. Aparaty regeneracyjne i aparaty powietrzne butlowe wywozi się na powierzchnię co najmniej raz na 24 godziny, celem przeprowadzenia ich kontroli przez mechanika sprzętu ratowniczego, a pozostały sprzęt ratowniczy powinien być wywieziony na powierzchnię, w okresach określonych w instrukcjach kontroli i konserwacji tego sprzętu.

4. Wyposażenie, o którym mowa w ust. 3, przekazuje się w podziemnych wyrobiskach górniczych między zastępowymi zastępów kończących i podejmujących pracę.

§ 35. Plan ratownictwa w podziemnym zakładzie górniczym określa:

- 1) liczbę zastępów dyżurujących, dostosowaną do ilości załogi zatrudnionej w zakładzie górniczym, które są utrzymywane na poszczególnych zmianach w dniach pracy oraz w dniach wolnych od pracy, przy spełnieniu wymogów określonych odpowiednio w § 28 i § 29;
- 2) organizację dyżurów zastępów ratowniczych, w przypadku utrzymywania ich dla dwóch lub więcej zakładów górniczych.

§ 36. W zakładach górniczych wydobywających ropę naftową i gaz ziemny utrzymuje się co najmniej:

- 1) w granicach lądu stałego:
 - a) 4 zastępy ratownicze — w przypadku występowania zagrożenia siarkowodorowego,
 - b) 2 zastępy ratownicze — w przypadku niewystępowania zagrożenia siarkowodorowego;
- 2) w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej — 2 zastępy ratownicze w każdym z obiektów wydobywczych zakładu górniczego.

§ 37. W zakładach górniczych wydobywających siarkę otworami wiertniczymi metodą wytapiania utrzymuje się co najmniej:

- 1) 2 zastępy — w przypadku zatrudnienia do 100 pracowników;
- 2) 4 zastępy — w przypadku zatrudnienia od 101 do 500 pracowników;
- 3) 8 zastępów — w przypadku zatrudnienia powyżej 500 pracowników.

§ 38. W zakładach poszukujących ropy naftowej i gaz ziemny, gdy roboty wykonywane są w granicach:

- 1) lądu stałego, utrzymuje się co najmniej:
 - a) 4 zastępy ratownicze — w przypadku występowania zagrożenia siarkowodorowego,
 - b) 2 zastępy ratownicze — w przypadku niewystępowania zagrożenia siarkowodorowego;
- 2) obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, utrzymuje się 2 zastępy ratownicze dla każdego z obiektów wydobywczych zakładu górniczego.

§ 39. 1. Kierownikiem kopalnianej (zakładowej) stacji ratownictwa górniczego w zakładach poszukujących ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi może być osoba kierownictwa lub:

- 1) wyższego dozoru ruchu zakładu górniczego posiadająca doświadczenie w zakresie opanowywania zagrożeń w danej specjalności albo
- 2) dozoru ruchu zakładu górniczego, będąca ratownikiem albo byłym ratownikiem górniczym, posiadająca staż w ratownictwie nie krótszy niż 3 lata.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane ukończyć z wynikiem pozytywnym szkolenie, o którym mowa w § 58 ust. 1 pkt 1, i co 5 lat odbywać ponowne szkolenie.

§ 40. 1. Miejsca pracy ratowników wykonujących pracę na danej zmianie oraz innych ratowników, pozostających w gotowości do udziału w akcji ratowniczej, podlegają zgłoszeniu do dyspozytora zakładu górniczego lub w miejscu określonym w planie ratownictwa.

2. W szczególnych przypadkach kierownik ruchu zakładu górniczego może nakazać pełnienie stałego dyżuru zastępu ratowniczego w określonym miejscu i czasie.

Rozdział 4

Organizacja, szczegółowe zadania i wymagania dla podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym

§ 41. 1. Jednostka ratownictwa powinna spełniać wymagania niezbędne do wykonywania czynności w zakresie ratownictwa górniczego, w szczególności dysponować zastępami ratowniczymi i pogotowiami specjalistycznymi oraz dysponować sprzętem niezbędnym do realizowania jej zadań.

2. Do zadań jednostki ratownictwa należy w szczególności:

- 1) niesienie pomocy, o której mowa w art. 120 ust. 2 ustawy;
- 2) organizowanie i prowadzenie kursów szkoleniowych z zakresu ratownictwa górniczego;
- 3) przeprowadzanie ćwiczeń z zakresu ratownictwa górniczego;
- 4) organizowanie badań lekarskich ratowników górniczych w specjalistycznym ośrodku badań lekarskich;
- 5) badanie i opiniowanie sprzętu ratowniczego;
- 6) wykonywanie specjalistycznych analiz chemicznych prób powietrza.

3. W przypadku powierzenia przez przedsiębiorcę jednostce ratownictwa czynności w zakresie ratownictwa górniczego, w umowie, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy, mogą być zawarte dodatkowe postanowienia określające zadania dla jednostki ratownictwa. Zadania mogą obejmować w szczególności udzielanie pomocy technicznej przy organizowaniu i wyposażeniu ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym.

§ 42. 1. Jednostka ratownictwa może wykonywać swoje zadania przy pomocy:

- 1) dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych;
- 2) zawodowych pogotowi specjalistycznych;
- 3) dyżurujących zastępów ratowniczych dla grup zakładów górniczych.

2. Zawodowymi ratownikami górniczymi, tworzącymi drużynę ratowniczą jednostki ratownictwa, są:

- 1) ratownicy górniczy, wchodzący w skład zawodowych zastępów ratowniczych;

2) ratownicy górniczy oraz pracownicy jednostki ratownictwa, wchodzący w skład zawodowych pogotowi specjalistycznych.

3. W skład drużyny ratowniczej jednostki ratownictwa wchodzi także, w charakterze specjalistów, osoby posiadające kwalifikacje w zakresie zwalczania zagrożeń górniczych i prowadzenia akcji ratowniczych. Specjalistów tych wyznacza, za ich zgodą, kierownik jednostki ratownictwa.

4. Jednostka ratownictwa utrzymuje inne odpowiednie służby do wykonywania jej zadań.

5. Jednostka ratownictwa może, w zależności od potrzeb, tworzyć oddziały terenowe lub okręgowe stacje ratownictwa górniczego.

§ 43. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy, w zależności od jej treści, przedsiębiorca powinien:

- 1) delegować ratowników górniczych z zakładu górniczego w skład dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych, zawodowych pogotowi specjalistycznych oraz dyżurujących zastępów ratowniczych dla grup zakładów górniczych;
- 2) wyznaczyć, w zakładach poszukujących ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, ratowników górniczych będących w pracy do alarmowej gotowości do akcji ratowniczej do składu dyżurujących zawodowych pogotowi specjalistycznych;
- 3) powierzyć jednostce ratownictwa wykonywanie czynności w zakresie udzielania pomocy technicznej przy organizowaniu i wyposażeniu ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym.

§ 44. W jednostce ratownictwa sporządza się regulamin, zatwierdzony przez kierownika jednostki ratownictwa, określający:

- 1) zadania wykonywane przez zastępy oraz pogotowia, o których mowa w § 41 ust. 1;
- 2) sposób szkolenia i odbywania ćwiczeń ratowniczych przez osoby wchodzące w skład zastępów i pogotowi, o których mowa w § 41 ust. 1;
- 3) organizację służby medycznej ratownictwa górniczego oraz specjalizację lekarzy wchodzących w skład tej służby.

§ 45. 1. Dyżurujące zawodowe zastępy ratownicze, zawodowe pogotowia specjalistyczne oraz zastępy ratownicze dla grup zakładów górniczych utrzymuje się w stałej gotowości, umożliwiającej natychmiastowy wyjazd na wezwanie z zakładu górniczego, w którym wystąpiło zagrożenie.

2. W przypadku wyjazdu zastępów do akcji ratowniczych lub prac profilaktycznych, o którym mowa w ust. 1, jednostka ratownictwa utrzymuje stałą gotowość, w celu niezwłocznego przystąpienia do akcji ratowniczej.

3. Zastępy, o których mowa w ust. 1, przebywają w odpowiednio przygotowanych pomieszczeniach umożliwiających pełnienie całodobowego dyżuru, w szczególności zapewniających niezawodną łączność i utrzymywanie stałej gotowości do niezwłocznego przystąpienia do akcji ratowniczej.

4. Sposób pełnienia dyżurów i utrzymywania stałej gotowości dla jednostek ratownictwa zakładów poszukujących ropy naftowej i gazu ziemnego oraz zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi ustala kierownik tej jednostki.

§ 46. W jednostce ratownictwa organizuje się całodobową służbę dyspozytorską, dyżurującą w dniach pracy i dniach wolnych od pracy.

§ 47. Jednostka ratownictwa dysponuje środkami transportu do przewozu zastępów ratowniczych oraz pogotowi specjalistycznych, wraz z niezbędnym wyposażeniem do prowadzenia akcji ratowniczej w zakładzie górniczym.

§ 48. 1. Jednostka ratownictwa powinna posiadać:

- 1) sprzęt ochrony układu oddechowego;
- 2) przyrządy pomiarowe i kontrolne;
- 3) sprzęt ratowniczy, specjalistyczny i pomocniczy;
- 4) sprzęt medyczny;
- 5) sprzęt ochrony indywidualnej i odzież ochronną;
- 6) wóz bojowy dyżurujących zastępów ratowniczych (pogotowi specjalistycznych).

2. Kierownik jednostki ratownictwa, w zależności od rodzaju zagrożeń występujących w zakładach górniczych, określa:

- 1) szczegółowe wyposażenie jednostki ratownictwa w tym wozu bojowego w urządzenia, sprzęt i materiały;
- 2) niezbędny zestaw środków i sprzętu medycznego do dyspozycji lekarza biorącego udział w akcji ratowniczej;

§ 49. 1. Jednostka ratownictwa dla podziemnych zakładów górniczych utrzymuje na każdej zmianie roboczej, w dniach pracy, jak i dniach wolnych od pracy, co najmniej dwa dyżurujące zastępy ratownicze.

2. W jednostce ratownictwa dla podziemnych zakładów górniczych w skład dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych na każdej zmianie roboczej wchodzi:

- 1) kierownik zawodowych zastępów ratowniczych;
- 2) 2 zastępowych;
- 3) 9 zawodowych ratowników górniczych;
- 4) mechanik sprzętu ratowniczego.

3. W skład dyżurujących zastępów ratowniczych dla grup podziemnych zakładów górniczych wchodzi:

- 1) kierownik zastępów ratowniczych;
- 2) 2 zastępowych;
- 3) 9 ratowników górniczych;
- 4) mechanik sprzętu ratowniczego;
- 5) specjalista jednostki ratownictwa.

4. Kierownikiem dyżurujących zastępów ratowniczych dla grup podziemnych zakładów górniczych powinien być kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego. W uzasadnionych przypadkach funkcję kierownika zastępów może pełnić osoba dozoru wyższego będąca ratownikiem górniczym.

5. Dyżurujące zastępy ratownicze dla grup podziemnych zakładów górniczych pełnią dyżur nieprzerwanie przez całą dobę.

6. Ratownicy górniczy oraz mechanicy sprzętu ratowniczego jednostki ratownictwa są obowiązani spełniać wymagania przewidziane dla ratowników górniczych oraz mechaników sprzętu ratowniczego określone odpowiednio w § 14 i § 16.

§ 50. 1. Do wykonania prac ratowniczych, w podziemnych zakładach górniczych, wymagających zastosowania specjalnych technik ratowniczych, w jednostce ratownictwa utrzymuje się następujące pogotowia specjalistyczne:

- 1) pomiarowe — do pomiaru parametrów fizykochemicznych powietrza i gazów pożarowych oraz oceny stopnia wybuchowości mieszanin gazowych;
- 2) do inertyzacji powietrza kopalnianego;
- 3) przeciwpożarowe — do wykonywania prac ratowniczych, przy zwalczaniu pożarów podziemnych, wymagających zastosowania sprzętu i urządzeń do podawania pian gaśniczych oraz izolacji wyrobisk, górotworu i zrobów;
- 4) górniczo-techniczne — do prowadzenia prac ratowniczych związanych z ratowaniem ludzi uwięzionych pod zawałem lub odciętych od czynnych wyrobisk wskutek tąpnięcia lub zawału;
- 5) wodne — do usuwania skutków wdarcia się lub niekontrolowanego dopływu do wyrobisk wody albo wody z luźnym materiałem;
- 6) przewoźnych wyciągów ratowniczych — do ewakuacji pracowników lub prowadzenia innych prac ratowniczych w szybach lub otworach wiertniczych wielkośrednicowych oraz prowadzenia prac awaryjno-rewizyjnych i kontrolnych, zarówno w szybach, jak i w otworach wielkośrednicowych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do jednostek ratownictwa górniczego utrzymujących pogotowia dla podziemnych zakładów górniczych wydobywających kopaliny niepalne.

3. W zależności od potrzeb, w jednostce ratownictwa można utworzyć pogotowia specjalistyczne inne niż określone w ust. 1.

4. Pogotowia specjalistyczne organizuje się w zastępy lub grupy specjalistyczne, utrzymywane w gotowości w dniach pracy i w dniach wolnych od pracy.

5. Kierownik jednostki ratownictwa ustala sposób szkolenia i odbywania ćwiczeń ratowniczych przez zastępy ratownicze wchodzące w skład pogotowia specjalistycznych, o których mowa ust. 1 i 3.

§ 51. Lekarze zabezpieczający pomoc medyczną w jednostce ratownictwa dla podziemnych zakładów górniczych powinni:

- 1) uczestniczyć w akcjach ratowniczych;
- 2) udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym;
- 3) uzgadniać z kierownictwem akcji ratowniczej zakres dopuszczalnych fizycznych i termicznych obciążeń ratowników wykonujących prace ratownicze;
- 4) sprawować opiekę, o której mowa w § 69, i przeprowadzać szkolenia medyczne ratowników górniczych.

§ 52. 1. W skład pogotowia ratowniczego w jednostce ratownictwa dla zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi wchodzi:

- 1) kierownik zastępów ratowniczych;
- 2) 5 ratowników górniczych;

3) 1 mechanik sprzętu ratowniczego.

2. Kierownikiem zastępów ratowniczych jest osoba posiadająca kwalifikacje kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego. W uzasadnionych przypadkach funkcję kierownika zastępów ratowniczych może pełnić osoba dozoru, będąca ratownikiem górniczym.

3. Ratownicy górniczy oraz mechanicy sprzętu ratowniczego jednostki ratownictwa są obowiązani spełniać wymagania przewidziane dla ratowników górniczych oraz mechaników sprzętu ratowniczego, będących członkami kopalnianej drużyny ratowniczej w zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny otworami wiertniczymi.

4. W jednostce ratownictwa utrzymującej tylko zawodowe pogotowie specjalistyczne, zadania pogotowia ratowniczego mogą wykonywać, będący w pracy, ratownicy górniczy tworzący drużynę ratowniczą.

§ 53. Jednostka ratownictwa dla zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi może tworzyć pogotowia specjalistyczne, w zależności od rodzaju występujących zagrożeń.

§ 54. W jednostce ratownictwa dla zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi pomoc medyczna ratownictwa górniczego, o której mowa w § 67, może być zorganizowana w porozumieniu ze służbą medyczną zakładu górniczego lub z inną jednostką opieki zdrowotnej.

§ 55. Przepisy § 51—53 stosuje się odpowiednio do jednostek ratownictwa dla zakładów górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji lub podziemne składowanie odpadów metodą otworową oraz zakładów wykonujących roboty geologiczne.

§ 56. Jednostka ratownictwa przeprowadza praktyczne i teoretyczne szkolenia ratowników górniczych, pełniących dyżur w pogotowiu ratowniczym, w sposób określony w regulaminie, o którym mowa w § 43.

Rozdział 5

Specjalistyczne szkolenia, specjalistyczne badania lekarskie oraz specjalistyczne badania psychologiczne w zakresie ratownictwa górniczego

§ 57. 1. Kursy dla kandydatów na ratowników górniczych i mechaników sprzętu ratowniczego są organizowane i prowadzone przez właściwą jednostkę ratownictwa.

2. Kursy składają się z części teoretycznej i praktycznej oraz kończą się egzaminem sprawdzającym.

3. W programach kursów uwzględnia się w szczególności tematykę z zakresu:

- 1) organizacji służb ratownictwa górniczego;
- 2) przepisów z zakresu ratownictwa górniczego;
- 3) organizacji akcji ratowniczych;
- 4) zagrożeń naturalnych i technicznych;
- 5) sprzętu ochrony układu oddechowego;

- 6) sprzętu ratowniczego;
- 7) udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym;
- 8) psychologii zachowań ratowników górniczych i osób kierujących akcjami ratowniczymi.

4. W części praktycznej kursów przeprowadza się ćwiczenia w zakresie posługiwania się aparatami regeneracyjnymi lub powietrznymi butlowymi i ucieczkowym sprzętem ochrony układu oddechowego, w szczególności praktycznego przeprowadzania kontroli aparatu regeneracyjnego lub powietrznego butlowego przez ratowników górniczych i zastępowego, montażu i demontażu zasadniczych zespołów aparatu oraz wymiany butli i pochłaniacza w aparacie, a także ćwiczenia w zakresie posługiwania się podstawowym i specjalistycznym sprzętem ratowniczym.

5. W zależności od rodzaju kursu część zajęć praktycznych jest prowadzona w warunkach zbliżonych do warunków występujących podczas prowadzenia akcji ratowniczej, przy pozorowanym zagrożeniu, w szczególności w komorze ćwiczeń.

6. W części praktycznej kursu dla mechaników sprzętu ratowniczego przeprowadza się ćwiczenia w zakresie demontażu, montażu oraz prawidłowości działania i sprawdzania parametrów sprzętu ochrony układu oddechowego różnych typów, prawidłowej obsługi oraz demontażu, montażu, konserwacji i napraw sprzętu ratowniczego, stosowanego w akcjach ratowniczych.

§ 58. 1. Egzaminy dla kandydatów na ratowników górniczych i mechaników sprzętu ratowniczego przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez kierownika jednostki ratownictwa.

2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi przewodniczący, sekretarz oraz członkowie. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin w zespołach egzaminacyjnych, których skład ustala przewodniczący komisji spośród jej członków, z tym że przynajmniej jeden członek jest osobą kierownictwa lub specjalistą jednostki ratownictwa.

3. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej powiadamia właściwy organ nadzoru górniczego o terminie i miejscu egzaminu. Przedstawiciel właściwego organu nadzoru górniczego może uczestniczyć w egzaminie.

4. O wyniku egzaminu zespół egzaminacyjny decyduje większością głosów, ustalając go jako „pozytywny” lub „negatywny”.

5. Kierownik właściwej jednostki ratownictwa wystawia kandydatowi, który złożył egzamin z wynikiem pozytywnym, zaświadczenie o ukończeniu kursu.

§ 59. Kursy dla kandydatów na kierowników kopalnianych stacji ratownictwa górniczego, ratowników górniczych i mechaników sprzętu ratowniczego organizuje właściwa jednostka ratownictwa a programy tych kursów zatwierdza kierownik jednostki.

§ 60. Kierownik ruchu zakładu górniczego jest odpowiedzialny za stan wyszkolenia w zakresie ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym.

§ 61. 1. Specjalistyczne szkolenia z zakresu ratownictwa górniczego, prowadzone przez właściwą jednostkę ratownictwa, obejmują:

- 1) kurs podstawowy i okresowy dla kierowników kopalnianych stacji ratownictwa górniczego, ratowników górniczych i mechaników sprzętu ratowniczego;
- 2) kurs dla kierowników akcji na dole (obiekcie) oraz kierowników baz ratowniczych;
- 3) seminarium dla kierowników ruchu zakładów górniczych oraz dyspozytorów ruchu w podziemnych zakładach górniczych;

- 4) kursy okresowe dla osób kierownictwa i dozoru ruchu podziemnego zakładu górniczego, nie-wchodzących w skład drużyny ratowniczej;
- 5) kursy z zakresu opanowania erupcji płynu złożowego dla osób dozoru górniczego w zakładzie poszukującym ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny otworami wiertniczymi.

2. Programy kursów wymienionych, o których mowa w ust.1 ustala i zatwierdza kierownik właściwej jednostki. ratownictwa

3. Szkolenia, o których mowa w ust. 1, są prowadzone przez osoby posiadające odpowiednią wiedzę i doświadczenie zawodowe w zakresie ratownictwa górniczego oraz zapobiegania zagrożeniom występującym w zakładach górniczych i opanowywania tych zagrożeń.

4. Szkolenie jest prowadzone z uwzględnieniem danej specjalności, wynikającej z rodzaju robót wykonywanych w poszczególnych zakładach górniczych.

5. Osoby odbywające szkolenia są w tym dniu zwolnione z obowiązku wykonywania pracy.

§ 62. Szkolenia dla:

1) członków drużyny ratowniczej obejmują:

- a) zapoznanie z podstawowymi zjawiskami towarzyszącymi zagrożeniom występującym w zakładzie górniczym,
- b) nabycie umiejętności posługiwania się sprzętem ochrony układu oddechowego oraz pozostałym sprzętem ratowniczym, stanowiącym wyposażenie kopalnianej stacji ratownictwa górniczego,
- c) zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym;

2) ratowników wchodzących w skład drużyny ratowniczej w podziemnych zakładach górniczych, które, oprócz zagadnień określonych w pkt 1, obejmują:

- a) wykonywanie wszelkiego rodzaju obudowy górniczej, szczególnie w warunkach wyrobisk zarabowanych,
- b) likwidację wyrobisk techniką zawałową oraz przez podsadzanie różnego typu materiałami izolacyjnymi,
- c) budowę wszystkich typów tam izolacyjnych przeciwwybuchowych,
- d) montaż i demontaż instalacji rurociągów wodnych i wykorzystywanych do transportu substancji izolacyjnych,
- e) posługiwanie się przyrządami do pomiarów parametrów fizykochemicznych powietrza kopalnianego,
- f) posługiwanie się sprzętem do zwalczania zagrożeń zawałowych;

3) ratowników wchodzących w skład drużyny ratowniczej w zakładach poszukujących ropy naftową i gaz ziemny oraz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, które, oprócz zagadnień określonych w pkt 1, obejmują:

- a) montaż i demontaż urządzeń przeciwerupcyjnych, wchodzących w skład uzbrojenia wylotu otworu wiertniczego oraz głowic otworów eksploatacyjnych,
- b) wykonywanie podstawowych czynności związanych z obsługą wiertnic oraz czynności wykonywanych podczas opanowywania erupcji płynu złożowego,
- c) wymianę elementów uzbrojenia wylotu otworu wiertniczego pod ciśnieniem,

- d) wykonywanie prac ratunkowych w ubraniach ochronnych w warunkach zagrożeń technicznych i toksycznych,
 - e) posługiwanie się sprzętem specjalistycznym stosowanym przy opanowywaniu erupcji, w tym przyrządami kontrolno-pomiarowymi;
- 4) ratowników wchodzących w skład drużyny ratowniczej w zakładach górniczych wydobywających siarkę metodą otworową, które, oprócz zagadnień określonych w pkt 1, obejmują:
- a) montaż i demontaż głowicy stanowiącej uzbrojenie otworu eksploatacyjnego,
 - b) montaż i demontaż instalacji rurociągów,
 - c) wykonywanie prac ratowniczych w ubraniach gazoszczelnych i kwasoodpornych przy zagrożeniach występujących w zakładach górniczych wydobywających siarkę metodą otworową,
 - d) posługiwanie się podstawowymi przyrządami do pomiarów parametrów fizykochemicznych powietrza kopalnianego,
 - e) posługiwanie się sprzętem ratownictwa technicznego oraz zapoznanie z podstawowymi zjawiskami towarzyszącymi erupcji, a także innymi zagrożeniami występującymi w kopalni otworowej.

§ 63. 1. Członkowie drużyn ratowniczych zakładu górniczego uczestniczą w szczególności w:

- 1) kursie okresowym dla ratowników górniczych;
- 2) kursie okresowym dla mechaników sprzętu ratowniczego;
- 3) ćwiczeniach ratowniczych i seminariach dla zastępowych;
- 4) wykonywaniu określonych prac związanych z prowadzeniem prac profilaktycznych lub akcji ratowniczych.

2. Do kursów, o których mowa w ust 1 pkt 1 i 2, stosuje się wymagania określone w § 56 ust. 2—6.

§ 64. 1. Kierownik ruchu zakładu górniczego, jego zastępcy oraz dyspozytorzy ruchu zakładu górniczego uczestniczą, co 2 lata, w seminariach o tematyce dotyczącej zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych oraz prowadzenia akcji ratowniczych, organizowanych przez jednostki ratownictwa.

2. Osoby kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego, które nie wchodzi w skład drużyny ratowniczej zakładu górniczego, uczestniczą, co 5 lat, w odpowiednich kursach specjalistycznych z zakresu ratownictwa górniczego.

3. Kierownik akcji ratowniczej na dole (w obiekcie) oraz kierownik bazy ratowniczej uczestniczą, co 5 lat, w odpowiednich kursach specjalistycznych, a w okresach pomiędzy tymi kursami uczestniczą, odpowiednio do rodzaju zakładu górniczego, we właściwych jednostkach ratownictwa, w rozłożonych równomiernie w czasie ćwiczeniach praktycznych obejmujących tematykę:

- 1) prowadzenia akcji ratowniczej w podziemnych wyrobiskach zakładu górniczego — trzech ćwiczeniach;
- 2) likwidacji zagrożeń w zakładach górniczych wydobywających siarkę metodą otworową — dwóch ćwiczeniach;
- 3) likwidacji zagrożeń występujących w zakładach górniczych wydobywających inne niż siarka kopaliny otworami wiertniczymi — jednym ćwiczeniu.

4. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego oraz jego zastępcy uczestniczą, raz na 5 lat, w kursie okresowym dla kierowników tych stacji.

5. Kursy wymienione w ust. 3 i 4 składają się z części teoretycznej oraz praktycznej i kończą się egzaminem sprawdzającym.

6. W programach kursów wymienionych w ust. 3 i 4 uwzględnia się w szczególności zagadnienia dotyczące:

- 1) organizacji służb ratownictwa górniczego;
- 2) przepisów z zakresu ratownictwa górniczego;
- 3) obowiązków i uprawnień osoby pełniącej określoną funkcję po ukończeniu kursu;
- 4) organizacji i zarządzania akcją ratowniczą;
- 5) zagrożeń naturalnych i technicznych;
- 6) sprzętu ochrony układu oddechowego, sprzętu do określania parametrów fizykochemicznych powietrza kopalnianego oraz innego sprzętu specjalistycznego, w zależności od rodzaju kursu, a także oświetlenia osobistego ratowników i łączności;
- 7) udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym;
- 8) psychologii zachowań ratowników i osób kierujących akcjami.

7. W części praktycznej kursów wymienionych w ust. 3 i 4 przeprowadza się ćwiczenia w zakresie posługiwania się, w warunkach zbliżonych do warunków prowadzenia akcji, w szczególności w komorze ćwiczeń, sprzętem stosowanym w akcjach ratowniczych.

8. Uczestnicy kursów wymienionych w ust. 3 i 4 samodzielnie wykonują określone czynności lub operacje.

9. W przypadku nieodbycia odpowiedniego kursu lub wymaganych ćwiczeń przez osobę uprawnioną do kierowania bazą lub akcją ratowniczą na dole, kierownik ruchu zakładu górniczego pozbawia tę osobę pełnienia danej funkcji.

10. W zakładach poszukujących złoża ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi szkolenie osób kierownictwa i dozoru ruchu o specjalności wiertniczej uwzględnia dodatkowo tematykę z zakresu opanowywania erupcji płynu złożowego. Szkolenie z zakresu opanowywania erupcji płynu złożowego powtarza się co 2 lata.

§ 65. 1. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego organizuje seminaria dla zastępowych. Seminaria te odbywają się co najmniej raz w roku w wymiarze nie mniejszym niż 6 godzin.

2. Zakres merytoryczny seminariów uwzględnia tematykę z zakresu:

- 1) zasad postępowania i obowiązków zastępowego podczas akcji ratowniczej;
- 2) nowoczesnego sprzętu;
- 3) przyrządów pomiarowych, urządzeń i sprzętu, wprowadzonych do stosowania w ratownictwie górniczym;
- 4) charakterystycznych elementów akcji ratowniczych przeprowadzanych w ostatnim czasie.

3. Zastępowi kopalnianych drużyn ratowniczych odbywają, co 2 lata, zorganizowane i przeprowadzone przez właściwą jednostkę ratownictwa, szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

§ 66. Specjalistyczne zastępy stosujące w czasie akcji ratowniczych i wykonywania prac profilaktycznych w podziemnych zakładach górniczych specjalne techniki, w szczególności alpinistyczne i nurkowe, podlegają dodatkowym szkoleniom. Tematykę zajęć praktycznych i ćwiczeń ustala kierownik właściwej jednostki ratownictwa górniczego, dostosowując ją do rodzaju specjalizacji prac prowadzonych w akcji ratowniczej oraz uwzględniając wymagania określone w przepisach dotyczących tych technik.

§ 67. 1. W jednostce ratownictwa przeprowadza się okresowe ćwiczenia sprawdzające wiadomości nabyte na kursach dla ratowników górniczych.

2. Ćwiczenia, o których mowa w ust. 1, powinny być przeprowadzane odrębnie dla zastępów specjalistycznych.

3. Ratownik górniczy będący członkiem drużyny ratowniczej zakładu górniczego:

1) w podziemnych zakładach górniczych, oraz w zakładach górniczych wydobywających siarkę metodą otworową bierze udział w sześciu ćwiczeniach w ciągu roku w około dwumiesięcznych odstępach czasu, z czego w dwóch ćwiczeniach sprawdzających we właściwej jednostce ratownictwa; pozostałe cztery ćwiczenia odbywają się w zakładzie górniczym, z tego dwa ćwiczenia na dole (obiekcie), a dwa w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego;

2) w zakładach poszukujących ropę naftową i gaz ziemny oraz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi powinien odbywać cztery ćwiczenia w jednostce ratownictwa w ciągu jednego roku.

4. Na każde ćwiczenie przeznaczona jest pełna dniówka roboczą.

5. W uzasadnionych przypadkach ćwiczenia przewidziane w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego mogą być przeprowadzane w jednostce ratownictwa.

6. Ratownik biorący udział w ćwiczeniach jest obowiązany posiadać aktualne świadectwo lekarskie, stwierdzające jego zdolność do pełnienia obowiązków ratownika górniczego oraz aktualne świadectwo ukończenia kursu ratowniczego.

7. Ćwiczenia w zakładzie górniczym prowadzi kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, a w przypadku jego nieobecności zastępca kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego. W razie potrzeby do prowadzenia zajęć teoretycznych powinny być zaangażowane osoby kierownictwa ruchu zakładu górniczego oraz specjaliści spoza zakładu górniczego. Ćwiczenia prowadzi się na pierwszej zmianie.

8. W dniu ćwiczeń ratownik jest zwolniony od wykonywania pracy oraz nie może być zatrudniony na zmianie poprzedzającej ćwiczenia i następującej po ćwiczeniach. Za realizację tego wymagania odpowiedzialny jest kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

9. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego ustala każdorazowo liczbę ratowników biorących udział w ćwiczeniach. W podziemnym zakładzie górniczym liczba ratowników biorących udział w ćwiczeniach wynosi od 10 do 20.

10. Ćwiczenia w zakładzie górniczym prowadzi się na podstawie szczegółowych programów opracowanych przez kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego a ćwiczenia sprawdzające na podstawie programu zatwierdzonego przez kierownika właściwej jednostki ratownictwa.

11. Program ćwiczeń obejmuje część teoretyczną oraz zajęcia praktyczne w komorze ćwiczeń i na dole zakładu górniczego, w zakładach górniczych wydobywających ropę naftową i gaz ziemny na wiertni szkoleniowej, a w zakładach górniczych wydobywających siarkę metodą otworową na otworze ćwiczebnym lub w zakładzie górniczym.

12. Tematykę prowadzonych zajęć teoretycznych i praktycznych podczas ćwiczeń ratowniczych dostosowuje się do rodzaju zakładów górniczych i występujących w nich zagrożeń.

§ 68. 1. Przedsiębiorca zapewnia ratownikom górniczym i kandydatom na ratowników górniczych przeprowadzanie specjalistycznych badań lekarskich w celu stwierdzenia ich przydatności do służby w ratownictwie górniczym.

2. Dla każdego ratownika górniczego prowadzi się dokumentację lekarską zawierającą dane o jego stanie zdrowia, wynikające z badań, o których mowa w ust. 1.

§ 69. Ratownikom górniczym zapewnia się opiekę lekarską obejmującą:

- 1) badania lekarskie przed każdorazowym rozpoczęciem dyżurów w jednostce ratownictwa;
- 2) pomoc ambulatoryjną podczas pełnienia dyżurów w jednostce ratownictwa;
- 3) pomoc lekarską podczas akcji ratowniczych;
- 4) sprawdzanie stanu zdrowia bezpośrednio przed i po zakończeniu udziału w akcji ratowniczej.

§ 70. 1. Ratownik górniczy, po każdym trwającym dłużej niż 30 dni okresie niezdolności do pracy z powodu choroby, podlega lekarskiemu badaniu kontrolnemu w specjalistycznym ośrodku badań lekarskich we właściwej jednostce ratownictwa górniczego.

2. W przypadku nieodbycia badań, o których mowa w ust. 1, lub negatywnej opinii lekarskiej ratownik jest skreślany z ewidencji członków drużyny ratowniczej.

3. W przypadku niezgłoszenia się ratownika na badania kontrolne, o których mowa w ust. 1, traci ważność wydane wcześniej orzeczenie o zdolności do służby w ratownictwie górniczym.

4. Za przestrzeganie ustaleń określonych w ust. 1 i 2 jest odpowiedzialny kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego.

Rozdział 6

Prace profilaktyczne i akcje ratownicze

§ 71. Prace profilaktyczne wykonuje się w przypadku:

- 1) likwidacji stanu zagrożenia pożarowego, gdy $10 < V_{CO} < 20$ l/min przy $CO < 0,0026$ %, w szczególności w przypadku:
 - a) budowy tam przeciwybuchowych,
 - b) uszczelniania tam i zrobów;
- 2) jeżeli istnieje bezpośrednia możliwość wystąpienia atmosfery niezdanej do oddychania i trudnych warunków mikroklimatu;

- 3) dowiercania do poziomów zbiornikowych zaliczonych do pierwszej, drugiej lub trzeciej kategorii zagrożenia siarkowodorowego, niezależnie od klasy zagrożenia erupcyjnego;
- 4) usuwania płynu z odwiertu przy przewidywanym występowaniu niebezpiecznych stężeń siarkowodoru;
- 5) oczyszczania odwiertu i testami produkcyjnymi oraz opróbowaniem poziomu za pomocą rurowego próbnika złoża, w warunkach występowania zagrożenia siarkowodorowego;
- 6) prac rekonstrukcyjnych w otworach zaliczonych do klasy A zagrożenia erupcyjnego lub do pierwszej, drugiej lub trzeciej kategorii zagrożenia siarkowodorowego;
- 7) prac wymagających użycia specjalistycznego wyposażenia jednostki ratownictwa;
- 8) wymiany zagłowiczenia odwiertu lub jego elementów, przy istnieniu potencjalnego zagrożenia erupcyjnego i siarkowodorowego;
- 9) wymiany armatury na rurociągach przesyłających media technologiczne, w kopalniach otworowych siarki;
- 10) prowadzenia prac zabezpieczających ciąg technologiczny z użyciem technik alpinistycznych i nurkowych.

2. Sposób prowadzenia i zabezpieczenia ratowniczego prac profilaktycznych w zakładach poszukujących ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi wymaga porozumienia z właściwą jednostką ratownictwa.

3. Dokumentacja prac profilaktycznych zawiera:

- 1) określenie miejsc i zakresu prac profilaktycznych;
- 2) ustalenia dotyczące organizacji i nadzoru nad pracami profilaktycznymi;
- 3) ustalenia dotyczące środków technicznych niezbędnych do prowadzenia prac profilaktycznych;
- 4) niezbędne instrukcje.

4. Przebieg prac profilaktycznych dokumentuje się w książce tych prac oraz na kartach udziału zastępu ratowniczego w pracach profilaktycznych.

§ 72. Otwieranie czasowo otamowanych wyrobisk oraz przebić do nieczynnych wyrobisk i zrobów prowadzi się na zasadach akcji ratowniczej.

§ 73. 1. Do czasu objęcia prowadzenia akcji przez kierownika ruchu zakładu górniczego akcję prowadzi dyspozytor ruchu zakładu górniczego.

2. W odkrywkowych zakładach górniczych, zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metoda otworową oraz zakładach wykonujących roboty geologiczne do czasu objęcia prowadzenia akcji ratowniczej przez kierownika ruchu zakładu górniczego akcję prowadzi najwyższa funkcyjnie osoba kierownictwa albo dozoru ruchu przebywająca w zakładzie górniczym.

§ 74. Kto spostrzeże stan zagrożenia, o którym mowa w art. 121 ust. 3 ustawy, powinien:

- 1) niezwłocznie ostrzec osoby zagrożone, podjąć działania mające na celu usunięcie niebezpieczeństwa oraz zawiadomić o niebezpieczeństwie dyspozytora ruchu zakładu górniczego lub najbliższą osobę kierownictwa albo dozoru ruchu;

- 2) wspólnie z innymi osobami zorganizować, przy najbliższym aparacie telefonicznym lub innym środku łączności, punkt łączności z dyspozytorem ruchu zakładu górniczego, w celu stałego utrzymywania z nim kontaktu i pośredniczenia w porozumieniu się osób kierujących akcją ratowniczą z pracownikami przebywającymi w miejscu zagrożenia lub w jego sąsiedztwie;
- 3) podporządkować się ściśle poleceniom dyspozytora ruchu i osób kierownictwa lub dozoru ruchu.

§ 75. Dyspozytor ruchu w podziemnym zakładzie górniczym po otrzymaniu wiadomości o zagrożeniu i wpisaniu jej w książce raportowej prowadzi akcję ratowniczą, do czasu przejęcia jej prowadzenia przez kierownika ruchu zakładu górniczego i wykonuje następujące czynności:

- 1) uruchamia telefon alarmowy;
- 2) powiadamia o niebezpieczeństwie osobę kierownictwa lub dozoru ruchu, przebywającą najbliżej miejsca zagrożenia, z jednoczesnym skierowaniem jej do tego miejsca, w celu zorganizowania akcji zabezpieczenia ludzi i likwidacji zagrożenia;
- 3) wyznacza strefę zagrożenia (skażenia), obejmującą wyrobiska lub rejony zakładu górniczego, w których przejawiają się lub mogą przejawiać się skutki niebezpiecznego zdarzenia, zagrażające bezpieczeństwu ludzi lub ruchu zakładu górniczego, wstrzymuje ruch na zagrożonych stanowiskach pracy oraz ustala sposób zabezpieczenia tej strefy;
- 4) określa liczbę zagrożonych ludzi oraz wszelkimi dostępnymi środkami powiadamia ich o niebezpieczeństwie;
- 5) podejmuje działania zmierzające do wycofania ludzi znajdujących się w wyrobiskach zagrożonych i wskazuje im miejsca, do których powinni się wycofać ze strefy zagrożonej;
- 6) kieruje do udziału w akcji ratowniczej dyżurujące zastępy ratownicze;
- 7) powiadamia o zagrożeniu kierownika ruchu zakładu górniczego lub jego zastępcę, osobę kierownictwa lub dozoru ruchu odpowiedzialną za pracę w zakładzie górniczym na danej zmianie roboczej, kopalnianą stację ratownictwa górniczego oraz inne osoby i instytucje, zgodnie z ustaleniami planu ratownictwa;
- 8) dokonuje oceny stanu zagrożenia oraz podejmuje niezbędne działania przewidziane w Planie ratownictwa na okoliczność wystąpienia zdarzenia, w szczególności mające na celu likwidację zagrożenia i maksymalne ograniczenie strat;
- 9) powołuje kierownika akcji na dole (w obiekcie) i kierownika bazy ratowniczej;
- 10) powołuje sztab doradczy kierownika akcji ratowniczej, zwany dalej „sztabem akcji”, spośród służb zakładu górniczego, oraz wyznacza kierownika sztabu akcji;
- 11) ustala lokalizację bazy ratowniczej i sposób jej zabezpieczenia przed skutkami zagrożenia;
- 12) wyznacza, w razie potrzeby, miejsca pomocniczych baz ratowniczych oraz określić ich zakres działania i sposób organizacji;
- 13) ustala miejsca, z których prowadzona będzie kontrola stanu zagrożenia, w szczególności kontrola parametrów fizykochemicznych powietrza i gazów pożarowych, a także warunków mikroklimatu (temperatury i wilgotności względnej);
- 14) współpracuje z osobami wchodzącymi w skład sztabu akcji, tak aby sztab ten był w pełni zorientowany co do zakresu prac, jakie w ramach akcji wykonują poszczególne służby zakładu górniczego oraz inne podmioty;
- 15) zapewnia prowadzenie odpowiedniej dokumentacji obrazującej przebieg zagrożenia oraz działań zmierzających do jego likwidacji;

16) przekazuje dokładne informacje o stanie zagrożenia oraz podjętych działaniach kierownikowi ruchu zakładu górniczego, po przejęciu przez niego kierownictwa akcji ratowniczej.

§ 76. Rozmowy prowadzone przez telefon alarmowy rejestruje się z podaniem czasu ich przeprowadzania.

§ 77. 1. Szczegółowe sposoby prowadzenia akcji ratowniczej, w tym przeciwpożarowej oraz w trudnych warunkach mikroklimatu, w podziemnym zakładzie górniczym oraz akcji ratowniczej w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Kierownik ruchu odkrywkowego zakładu górniczego, w którym stwierdzono lub przewiduje się występowanie zagrożeń, opracowuje szczegółowy sposób prowadzenia akcji ratowniczej dla bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego oraz na wypadek powstania zagrożenia życia i zdrowia załogi, w szczególności na skutek pożaru, powstania osuwisk, wdarcia się wody do wyrobiska oraz wpływu gazu.

3. W przypadku wystąpienia pożaru w odkrywkowym zakładzie górniczym:

- 1) akcję ratowniczą na terenie zakładu górniczego organizuje komendant zakładowej straży pożarnej (kierownik innej jednostki ratowniczej) lub inna osoba wyznaczona przez kierownika ruchu zakładu górniczego;
- 2) w zakładowej straży pożarnej (innej jednostce ratowniczej) podczas akcji ratowniczej stosuje się regulaminy i zasady obsługi sprzętu obowiązujące w Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) podczas prowadzenia akcji ratowniczej ze względu na bezpieczeństwo załogi lub mienia zakładu górniczego kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne;
- 4) kierujący działaniem ratowniczym:
 - a) wydaje rozkazy i polecenia,
 - b) dzieli teren akcji na odcinki bojowe i wyznacza ich dowódców,
 - c) powołuje sztab akcji lub zespół doradców składający się ze specjalistów różnych dziedzin,
 - d) żąda pomocy od osób dozoru i załogi zakładu górniczego;
- 5) każda osoba, która zauważyła pożar, powinna natychmiast:
 - a) zaalarmować:
 - pracowników zatrudnionych w rejonie pożaru,
 - straż pożarną,
 - dyspozytora,
 - b) przystąpić do akcji ratowniczej polegającej na:
 - ratowaniu życia zagrożonych osób,
 - gaszeniu pożaru za pomocą urządzeń i sprzętu gaśniczego,
 - wykonywaniu poleceń kierującego akcją ratowniczą;
- 6) dyspozytorzy zakładu górniczego powinni współorganizować akcję ratowniczą, w szczególności:
 - a) prowadzić jednostki straży pożarnej za pomocą radiotelefonu odpowiednią drogą do miejsca pożaru,

- b) zapewnić osoby pilotujące w przypadku braku możliwości kontaktowania się z jednostkami straży pożarnych drogą radiową,
- c) przygotować odpowiedni pojazd do holowania samochodów pożarniczych w przypadku utrudnionego dojazdu.

4. Szczegółowe sposoby prowadzenia akcji ratowniczej z udziałem zastępów specjalistycznych, ustala kierownik akcji ratowniczej w uzgodnieniu z kierownikiem właściwej jednostki ratownictwa górniczego, uwzględniając wymagania określone w przepisach dotyczących tych zastępów.

5. Przy prowadzeniu akcji ratowniczych lub prac profilaktycznych w celu likwidacji stanu zagrożenia pożarowego, wybuchu gazu lub pyłu węglowego można wykorzystać gazy inertne. Szczegółowe zasady stosowania gazów inertnych podczas prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 78. 1. W przypadkach wystąpienia zagrożenia zdrowia i życia ludzi, możliwości wystąpienia atmosfery niezdanej do oddychania lub trudnych warunków mikroklimatu, akcję ratowniczą prowadzi się z udziałem zastępów właściwej jednostki ratownictwa. W innych przypadkach o potrzebie wezwania do akcji służb ratowniczych tej jednostki oraz zastępów ratowniczych innych przedsiębiorców decyduje kierownik akcji ratowniczej.

2. Przedstawiciel jednostki ratownictwa, będący zawodowym ratownikiem górniczym i biorący udział w akcji ratowniczej w wyrobiskach podziemnych (w obiekcie), powinien współpracować z kierownikiem akcji na dole (w obiekcie), w szczególności w zakresie:

- 1) wyposażenia bazy w sprzęt ratowniczy oraz wyposażenia w sprzęt niezbędny do realizacji zadania przewidzianego do wykonania na danej zmianie roboczej;
- 2) pracy kierownika bazy, lekarza oraz mechanika sprzętu ratowniczego zatrudnionego w bazie;
- 3) przygotowania zastępów ratowniczych przed ich wyjściem z bazy do wykonania prac ratowniczych;
- 4) kontroli przestrzegania czasu pracy zastępów ratowniczych w strefie zagrożenia;
- 5) kontroli pracy pozostałych specjalistów z jednostki ratownictwa, zatrudnionych przy pracach pomiarowych i innych.

3. Pracujący w sztabie akcji przedstawiciel jednostki ratownictwa w szczególności powinien:

- 1) ściśle współpracować z kierownikiem akcji ratowniczej i członkami sztabu akcji, w zakresie sposobu jej organizacji;
- 2) doradzać w zakresie zabezpieczenia medycznego akcji ratowniczej;
- 3) koordynować pracę pracowników jednostki ratownictwa biorących udział w akcji ratowniczej.

§ 79. Kierownik ruchu zakładu górniczego po przejęciu prowadzenia akcji, powinien:

- 1) dokonać oceny wydanych poleceń przez dyspozytora ruchu i wykonanych czynności w czasie prowadzonej akcji;
- 2) dokonać oceny stanu zagrożenia załogi, ruchu zakładu górniczego oraz zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego, w związku z zaistniałym zdarzeniem;
- 3) kontynuować prowadzenie akcji zgodnie z wymaganiami określonymi w § 74;
- 4) opracować plan likwidacji zagrożenia, który powinien być aktualizowany na bieżąco;
- 5) określić liczbę zastępów ratowniczych oraz liczbę innych pracowników zakładu górniczego potrzebnych do likwidacji zagrożenia oraz ustalić sposób koordynacji wykonywania tych prac;

- 6) ustalić rodzaje, ilości urządzeń i sprzętu, koniecznych do realizacji planu likwidacji zagrożenia;
- 7) ustalić sposób i częstotliwość kontroli stanu zagrożenia podczas trwania akcji ratowniczej oraz sposób kontroli miejsca zagrożenia po zakończeniu akcji;
- 8) ustalić, w zależności od potrzeb, zakres udziału w akcji służb ratownictwa górniczego zakładu górniczego oraz innych podmiotów przewidzianych planem ratownictwa.

§ 80. Kierownik akcji ratowniczej powinien mieć do dyspozycji odrębne pomieszczenie w pobliżu sztabu akcji, w którym znajdują się środki łączności umożliwiające bezpośrednie połączenie ze sztabem akcji, bazą ratowniczą oraz osobami i służbami określonymi w planie ratownictwa.

§ 81. W pomieszczeniach sztabu akcji ratowniczej powinny być zainstalowane urządzenia umożliwiające nasłuch i rejestrację rozmów prowadzonych przez kierownika akcji ratowniczej z kierownikiem akcji na dole, kierownikiem bazy lub innymi osobami przebywającymi w bazie ratowniczej lub w strefie zagrożenia oraz nasłuch i rejestrację rozmów prowadzonych przez kierownika akcji na dole z zastępami ratowniczymi.

§ 82. W pomieszczeniu kierownika akcji ratowniczej przebywać mogą jedynie:

- 1) sekretarz techniczny kierownika akcji;
- 2) osoba odpowiedzialna za stan wentylacji w podziemnym zakładzie górniczym;
- 3) przedstawiciel jednostki ratownictwa;
- 4) inne osoby wezwane przez kierownika akcji ratowniczej.

§ 83. 1. Sekretarz techniczny kierownika akcji ratowniczej powinien prowadzić „Książkę prowadzenia akcji ratowniczej”, obrazującą przebieg prac oraz działań zmierzających do likwidacji zagrożenia.

2. Książka prowadzenia akcji ratowniczej powinna zawierać w szczególności:

- 1) nazwę zakładu górniczego (obiektu), datę i godzinę rozpoczęcia akcji ratowniczej;
- 2) nazwisko i imię oraz stanowisko służbowe kierownika akcji ratowniczej;
- 3) polecenia kierownika akcji, osoby odpowiedzialne za wykonanie poleceń, termin wykonania, adnotacje o wykonaniu poleceń;
- 4) plan likwidacji zagrożenia;
- 5) zapisy przebiegu akcji ratowniczej.

§ 84. 1. W sztabie akcji ratowniczej powinni przebywać przedstawiciele jednostki ratownictwa. W zależności od potrzeb kierownik akcji ratowniczej może zaprosić do prac w sztabie akcji:

- 1) przedstawicieli jednostek naukowych;
- 2) innych specjalistów.

2. Kierownik akcji ratowniczej powinien konsultować ze sztabem akcji decyzje dotyczące w szczególności:

- 1) zasięgu strefy zagrożenia (skażenia) i sposobu jej zabezpieczenia;
- 2) lokalizacji bazy ratowniczej i sposobu jej zabezpieczenia;
- 3) liczby ratowników jednocześnie zatrudnionych w strefie zagrożenia (skażenia) i sposobu ich zabezpieczenia.

§ 85. Sztab akcji, działając w porozumieniu z kierownikiem akcji ratowniczej, powinien w szczególności dopilnować:

- 1) prawidłowego rozliczenia liczby pracowników zakładu górniczego, znajdujących się w strefie zagrożenia i sposobu wycofania tych pracowników;
- 2) bieżącego śledzenia przebiegu akcji ratowniczej oraz analizowania skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji planu akcji ratowniczej;
- 3) powiadomienia rodzin pracowników zagrożonych lub poszkodowanych o powstałych wypadkach;
- 4) zorganizowania specjalistycznej opieki lekarskiej dla poszkodowanych i zorganizowania transportu poszkodowanych do szpitali;
- 5) opracowania projektów decyzji dotyczących likwidacji zagrożenia, dostosowanych do aktualnej sytuacji, i przekazywania na piśmie uwag kierownikowi akcji ratowniczej;
- 6) skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji planu akcji i przekazywania wniosków kierownikowi akcji;
- 7) prawidłowej realizacji poleceń wydanych przez kierownika akcji służbom pomocniczym w zakładzie górniczym oraz innym służbom spoza zakładu;
- 8) zapewnienia właściwej liczby ratowników i pracowników pomocniczych do realizacji planu akcji ratowniczej na każdej zmianie roboczej;
- 9) zapewnienia niezbędnego sprzętu i materiałów do wyposażenia ratowników zatrudnionych w akcji oraz do prac wykonywanych przez pomocnicze służby w zakładzie górniczym;
- 10) sporządzania niezbędnych dokumentów dla kierownictwa akcji ratowniczej oraz dla osób kontrolujących przebieg akcji.

§ 86. 1. Funkcję kierownika akcji ratowniczej na dole (w obiekcie) powinna pełnić wyznaczona osoba kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego, która odbyła odpowiednie szkolenie z zakresu ratownictwa górniczego.

2. W zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny otworami wiertniczymi kierownik akcji ratowniczej, w zależności od potrzeby, powołuje kierownika akcji w obiekcie.

3. Kierownik akcji ratowniczej na dole (w obiekcie) jest jedyną osobą uprawnioną do wydawania poleceń zastępom ratowniczym i innym pracownikom zatrudnionym w akcji ratowniczej. Kierownik akcji na dole (w obiekcie) podlega kierownikowi akcji ratowniczej.

4. Kierownik akcji ratowniczej na dole (w obiekcie) powinien niezwłocznie:

- 1) realizować plan akcji ustalony przez kierownika akcji ratowniczej;
- 2) wykonywać tylko polecenia kierownika akcji ratowniczej; w przypadku wystąpienia nagłego niebezpieczeństwa może podejmować samodzielne decyzje, o których powinien powiadomić kierownika akcji ratowniczej;
- 3) współpracować z kierownikiem bazy ratowniczej oraz osobami dozoru zatrudnionymi w akcji i przy pracach związanych z likwidacją zagrożenia;
- 4) dopilnować sprawnego wyprowadzania ludzi ze strefy zagrożenia;
- 5) dopilnować prawidłowego zabezpieczenia dojeżdżać do strefy zagrożenia;
- 6) organizować łączność między bazą ratowniczą a pomieszczeniem kierownika akcji ratowniczej oraz zastępami ratowniczymi udającymi się do strefy zagrożenia;

- 7) określać zadania dla zastępów ratowniczych udających się do strefy zagrożenia;
- 8) przyjmować meldunki od zastępów ratowniczych przebywających w strefie zagrożenia oraz powracających z niej po wykonaniu zadania;
- 9) przekazywać kierownikowi akcji ratowniczej meldunki o sytuacji i realizacji planu akcji;
- 10) dopilnować, aby w rejonie bezpośredniego zagrożenia znajdowała się jednocześnie tylko taka liczba osób, jaka jest niezbędna do sprawnego prowadzenia prac ratowniczych;
- 11) organizować, we współpracy z lekarzem znajdującym się w bazie ratowniczej, przeglądy lekarskie ratowników przed ich wyjściem z bazy ratowniczej do strefy zagrożenia oraz niezbędną pomocy medyczną;
- 12) dokonywać zmiany ze swoim zmiennikiem wyłącznie w bazie ratowniczej.

5. W podziemnym zakładzie górniczym kierownik akcji na dole, oprócz zadań wymienionych w ust. 4, powinien:

- 1) dokonywać wyboru miejsca (miejsc), w którym urządzona będzie baza ratownicza (bazy ratownicze);
- 2) dopilnować bieżącego rozpoznania stanu zagrożenia i sytuacji wentylacyjnej w strefie zagrożenia i w jej sąsiedztwie;
- 3) zorganizować pomiary kontrolne w strefie zagrożenia i innych miejscach wyznaczonych przez kierownika akcji ratowniczej;
- 4) dopilnować prowadzenia książki meldunków i poleceń, w której odnotowuje się otrzymane polecenia i meldunki przekazywane kierownikowi akcji ratowniczej oraz informacje otrzymane od ratowników i pracowników zatrudnionych w akcji.

§ 87. 1. W celu zgrupowania w jednym miejscu ratowników górniczych i innych osób oraz środków materialno-technicznych niezbędnych do wykonywania prac ratowniczych, prawidłowego wykorzystania tych środków, a także zapewnienia ciągłości kierowania pracami ratowniczymi i ich nadzorowania oraz zapewnienia możliwie największego bezpieczeństwa zespołom ratowniczym wykonującym prace ratownicze, powinna być każdorazowo założona i odpowiednio wyposażona baza ratownicza.

2. W przypadku gdy prace ratownicze są prowadzone w kilku miejscach równocześnie, kierownik akcji ratowniczej powinien rozważyć potrzebę założenia kilku baz, przy czym ta, w której przebywa kierownik akcji na dole (w obiekcie), jest bazą główną, a pozostałe są bazami pomocniczymi.

§ 88. 1. W podziemnym zakładzie górniczym baza ratownicza powinna być zlokalizowana w miejscu położonym jak najbliżej wykonywanych prac. Miejsce to powinno:

- 1) być położone poza strefą zagrożenia, a jeżeli jest w polach metanowych lub rejonie, w którym może wystąpić zagrożenie wybuchem, miejsce to powinno być oddzielone od miejsca zagrożenia co najmniej dwoma załamaniami wyrobisk;
- 2) znajdować się w ustabilizowanym, opływowym prądzie powietrza;
- 3) zapewniać odpowiednie warunki dla przebywających w niej osób oraz odpowiednie warunki do prawidłowego składowania środków i urządzeń potrzebnych do prowadzenia prac ratowniczych.

2. W podziemnym zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny palne baza ratownicza powinna być zlokalizowana w miejscu oddzielnym od strefy zagrożenia pożarowego lub miejsca możliwego zapoczątkowania wybuchu zaporą przeciwwybuchową.

3. W przypadku braku zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 2, zabezpieczenie powinno się wykonać w pierwszej fazie akcji przeciwpożarowej. Do czasu wykonania tego zabezpieczenia bazę ratowniczą zakłada się w odpowiednio zwiększonej odległości od strefy zagrożenia.

§ 89. 1. W bazie ratowniczej powinny być przygotowane i urządzone miejsca do:

- 1) pracy kierownika akcji na dole (w obiekcie), kierownika bazy ratowniczej i innych osób kierujących pracami ratowniczymi lub nadzorujących ich wykonanie;
- 2) pracy mechanika sprzętu ratowniczego;
- 3) pracy lekarza;
- 4) wypoczynku ratowników po wykonaniu prac ratowniczych lub oczekujących na wykonanie tych prac oraz dla zastępu (zastępów) ubezpieczającego;
- 5) składowania urządzeń, sprzętu i materiałów przygotowanych do użycia w akcji ratowniczej;
- 6) składowania urządzeń, sprzętu i materiałów niesprawnych lub zużytych podczas wykonywania prac ratowniczych.

2. Miejsca składowania sprzętu ratowniczego przeznaczonego do użycia w akcji ratowniczej oraz sprzętu użytego i wymagającego wymiany, kontroli i naprawy powinny być wyraźnie oznaczone.

3. W podziemnym zakładzie górniczym, w przypadku zdalnego pobierania prób powietrza i wykonywania analizy tych prób za pomocą chromatografu lub innych urządzeń, wydziela się część bazy ratowniczej niezbędnej do zainstalowania odpowiedniego sprzętu oraz do pracy osób obsługujących ten sprzęt lub wyznacza się inne miejsce do jego zainstalowania, odpowiadające wymaganiom określonym w § 87.

§ 90. Baza ratownicza powinna mieć stałą łączność telefoniczną lub radiową z pomieszczeniem kierownika akcji i zastępami wykonującymi prace ratownicze.

§ 91. 1. Bazę ratowniczą wyposaża się stosownie do rozmiarów i rodzajów prowadzonej akcji ratowniczej.

2. W podziemnym zakładzie górniczym bazę ratowniczą wyposaża się w sprzęt:

- 1) zasadniczy oraz urządzenia i środki do wykonywania prac ratowniczych;
- 2) uzupełniający (specjalistyczny sprzęt ratowniczy), zależny od rodzaju prowadzonej akcji ratowniczej, ustalany przez kierownika akcji ratowniczej;
- 3) pomocniczy, ułatwiający działalność bazy lub konieczny do prawidłowego jej funkcjonowania, ustalany przez kierownika akcji na dole w porozumieniu z kierownikiem bazy ratowniczej.

3. W zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny otworami wiertniczymi wyposażenie bazy ratowniczej w sprzęt ratowniczy oraz urządzenia i środki do wykonywania prac ratowniczych, w zależności od rodzaju zagrożenia, określa kierownik akcji w porozumieniu z kierownikiem bazy.

4. Wyposażenie bazy ratowniczej w podziemnym zakładzie górniczym określa plan ratownictwa.

§ 92. Sprzęt i urządzenia, które nie spełniają wymagań określonych w art. 111 ustawy można używać do wykonywania prac ratowniczych tylko na podstawie decyzji kierownika akcji ratowniczej.

§ 93. 1. Do pełnienia funkcji kierownika bazy ratowniczej mogą być wyznaczone tylko te osoby kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego, które odbyły odpowiednie szkolenie w zakresie ratownictwa górniczego.

2. Kierownik bazy ratowniczej powinien:

- 1) przygotować odpowiednie stanowiska dla sprzętu ratowniczego i pomocniczego znajdującego się w bazie;
- 2) odpowiednio rozlokować sprzęt w bazie;
- 3) zorganizować miejsca wyczekiwania i wypoczynku dla ratowników uczestniczących w akcji ratowniczej;
- 4) dopilnować wyposażenia bazy w wymagany sprzęt;
- 5) zorganizować w bazie miejsce pracy dla lekarza;
- 6) dopilnować właściwego wyposażenia ratowników udających się do wykonywania prac ratowniczych w strefie zagrożenia;
- 7) dopilnować właściwego rozmieszczenia sprzętu kontrolno-pomiarowego obsługiwanego z bazy;
- 8) bieżąco aktualizować mapę rejonu wykonywania prac ratowniczych znajdującą się w bazie;
- 9) dopilnować, aby przeprowadzona była kontrola sprzętu stanowiącego wyposażenie zastępu ratowniczego, przez mechanika sprzętu ratowniczego oraz przez ratowników i zastępowych;
- 10) dopilnować przeprowadzenia przez lekarza badań kontrolnych ratowników wchodzących do strefy zagrożenia i z niej wracających, w przypadku prowadzenia prac w szczególnie trudnych warunkach;
- 11) dopilnować udzielania pomocy medycznej osobom poszkodowanym w wypadku;
- 12) dopilnować dostawy do bazy napojów i żywności;
- 13) ewidencjonować osoby przybywające do bazy i znajdujące się w rejonie prowadzenia prac ratowniczych;
- 14) dokumentować przebieg akcji ratowniczej, związanej z daną bazą;
- 15) rejestrować czas wyjścia zastępów ratowniczych z bazy do strefy zagrożenia oraz czas powrotu zastępów do bazy ratowniczej;
- 16) w razie wypadku ratownika w aparacie regeneracyjnym (powietrznym butlowym) dopilnować odczytanie w aparacie, w którym zdarzył się wypadek, zapasu tlenu (powietrza) na manometrze, a następnie dopilnować zamknięcia zaworu butli i zabezpieczenie aparatu wraz z przykręconą do niego maską używaną podczas wypadku, do dalszych badań;
- 17) stale przebywać w bazie ratowniczej.

3. Kierownik bazy ratowniczej podlega kierownikowi akcji ratowniczej na dole (w obiekcie).

§ 94. 1. Osoby przybywające do bazy ratowniczej powinny zgłosić się do kierownika bazy ratowniczej.

2. Zastępowi zastępów ratowniczych i kierownicy innych zespołów ratowniczych przybywających do bazy ratowniczej oraz osoby dozoru zgłaszające się w bazie powinni przedstawić kierownikowi bazy ratowniczej imienny wykaz podległych im osób i kartę udziału zastępu ratowniczego w akcji ratowniczej.

3. Każda osoba przybyła do bazy może opuścić bazę po uzyskaniu zezwolenia kierownika bazy ratowniczej.

§ 95. 1. Podczas akcji ratowniczej w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego powinien być stale obecny kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego lub jego zastępca.

2. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa podczas akcji ratowniczej powinien zapewnić:

- 1) przygotowanie odpowiedniej ilości sprawnego sprzętu ratowniczego i pomocniczego, potrzebnego do prowadzenia akcji;
- 2) przygotowanie odpowiedniej liczby zastępów ratowniczych na poszczególnych zmianach roboczych oraz obecność w tych zastępach odpowiednich specjalistów;
- 3) prowadzenie ścisłej ewidencji ratowników własnych i obcych;
- 4) przygotowanie odpowiedniej ilości dodatkowej odzieży ochronnej i innych środków;
- 5) dostawę napojów i żywności;
- 6) niezbędne środki transportu do przewozu sprzętu i ratowników we współdziałaniu z innymi służbami zakładu górniczego;
- 7) dodatkową obsadę mechaników sprzętu ratowniczego, przewidzianych do pracy w kopalnianej stacji ratownictwa, jak i w bazie ratowniczej.

§ 96. Kierownik akcji ratowniczej zapewnia niezbędne zabezpieczenie medyczne podczas akcji ratowniczej oraz określa liczbę lekarzy przebywających na zmianie roboczej, konieczną do medycznego zabezpieczenia akcji ratowniczej.

§ 97. 1. W podziemnych zakładach górniczych podczas akcji ratowniczych w bazie ratowniczej powinien przebywać odpowiednio przeszkolony lekarz.

2. Lekarz powinien przeprowadzać badania lekarskie ratowników przed wyjściem z bazy ratowniczej do strefy zagrożenia i po powrocie oraz posiadać do dyspozycji środki i sprzęt medyczny, niezbędne do udzielania pomocy poszkodowanym i do określania tych parametrów fizjologicznych ratowników, które są istotne dla oceny stopnia obciążenia organizmów ratowników w związku z warunkami prowadzonej akcji ratowniczej, a także do udzielania pomocy lekarskiej związanej z zagrożeniami, jakie może stwarzać praca ratowników w takich warunkach.

§ 98. Miejszem pracy lekarza podczas akcji ratowniczej jest baza ratownicza, w której powinien być przygotowany sprzęt do udzielania pomocy poszkodowanym oraz, sprzęt do przeprowadzania badań kontrolnych ratowników udających się do wykonywania prac ratowniczych lub wracających ze strefy zagrożenia po wykonaniu tych prac.

§ 99. Podczas akcji ratowniczych prowadzonych w atmosferze zawierającej gazy szkodliwe lub niedostateczną zawartość tlenu, w szczególności: przy pożarach, wybuchach gazów i pyłu węglowego, wyrzutach gazów i skał, nagłych wypływach gazów do wyrobisk, w trudnych warunkach mikroklimatu i w trudnych warunkach cieplnych oraz podczas erupcji płynu złożowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, lekarza nie kieruje się do strefy zagrożenia.

§ 100. Uczestniczący w akcjach ratowniczych lekarz, w uzgodnieniu z kierownikiem akcji, może udzielić pomocy poszkodowanym przebywającym jeszcze w strefie zagrożenia, jeżeli stwierdzi, że może pracować w warunkach istniejącego zagrożenia.

§ 101. W podziemnym zakładzie górniczym w przypadku powstania zagrożenia i konieczności podjęcia akcji ratowniczej:

- 1) zastęp dyżurujący lub zastępy zabezpieczające kilka zakładów górniczych powinny niezwłocznie udać się do miejsca wskazanego przez dyspozytora ruchu zakładu górniczego lub osobę kierującą akcją ratowniczą;
- 2) zastępowy zastępu dyżurującego w drodze do miejsca akcji ratowniczej powinien utrzymywać łączność z dyspozytorem ruchu zakładu górniczego;
- 3) po przybyciu na wskazane miejsce zastęp dyżurujący powinien zgłosić się do kierownika akcji ratowniczej, a następnie przystąpić do wykonywania prac ratowniczych zgodnie z jego poleceniem;
- 4) w razie utrzymywania tylko jednego zastępu dyżurującego, wymagane przepisami ubezpieczenie tego zastępu do wykonania prac ratowniczych stanowią zastępy znajdujące się w drodze do bazy ratowniczej.

§ 102. 1. Liczba osób uczestniczących w akcji ratowniczej powinna być ograniczona tylko do pracowników zatrudnionych przy wykonywaniu i nadzorowaniu prac ratowniczych i pomocniczych.

2. Kierownik akcji ratowniczej określa zakres prac ratowniczych przewidzianych do wykonywania przez ratowników górniczych oraz zakres prac wykonywanych przez osoby niebędące ratownikami górniczymi.

3. W przypadku prac ratowniczych wykonywanych w związku z powstałym zagrożeniem, w wyniku którego w strefie zagrożenia powstała lub może powstać atmosfera niezdalna do oddychania, w strefie tej powinno się zatrudniać wyłącznie ratowników górniczych.

§ 103. 1. Podczas akcji ratowniczych dzielenie zastępu ratowniczego jest niedozwolone.

2. Podczas akcji ratowniczej pracą zastępu ratowniczego kieruje zastępowy.

3. W przypadku gdy podczas prac ratowniczych zastępowy nie może dalej pełnić funkcji, obowiązki zastępowego powinien przejąć jego zastępca.

§ 104. 1. Podczas akcji ratowniczej zastępowy zastępu ratowniczego jest odpowiedzialny za:

- 1) wyznaczenie swojego zastępcy;
- 2) dopilnowanie przeprowadzania kontroli aparatów regeneracyjnych (powietrznych butlowych) przez ratowników podległego mu zastępu, przed wyjściem z bazy;
- 3) ustalenie miejsca nałożenia masek twarzowych, jeżeli okoliczności nie wymagają ich nałożenia przy wyjściu z bazy;
- 4) wykonanie czynności kontrolnych przewidzianych dla zastępowego po nałożeniu masek twarzowych przez ratowników podległego mu zastępu;
- 5) pobranie z bazy, przez zastęp, wyposażenia niezbędnego do wykonania zleconych prac ratowniczych;
- 6) dokonanie okresowej (co 15 minut) kontroli zapasu tlenu (powietrza) w aparatach regeneracyjnych (powietrznych butlowych);
- 7) przeprowadzenie ponownej kontroli szczelnego założenia masek twarzowych, zapasu tlenu (powietrza) i stanu aparatów regeneracyjnych (powietrznych butlowych), a zwłaszcza węży, po przejściu trudnego odcinka drogi;
- 8) dopilnowanie, aby w warunkach słabej widoczności ratownicy zastępu byli połączeni linką ratowniczą;

- 9) organizację pracy w zastępie oraz właściwe wykonanie zadań przekazanych do wykonania przez kierownika akcji ratowniczej na dole;
- 10) utrzymywanie łączności z bazą oraz dokonywanie pomiarów składu atmosfery — jej wilgotności i temperatury w miejscu pracy zastępu.

2. Z zastrzeżeniem § 116 ust. 2 pkt 2, podczas dojścia do miejsca wykonywania prac ratowniczych i powrotu do bazy zastęp idzie w następującej kolejności: zastępca zastępowego, ratownicy, zastępowy.

3. W drodze do miejsca wykonywania prac ratowniczych zastępowy powinien prowadzić obserwację oraz czynności kontrolno-pomiarowe, określone przez kierownika akcji ratowniczej na dole, a także informować go o dokonanych spostrzeżeniach i pomiarach.

4. Zastępowy powinien stale czuwać nad pracą swego zastępu podczas wykonywania prac ratowniczych. Zastępowy może wykonywać prace w ramach zadań zleconych zastępowi ratowniczemu, jeżeli nie spowodują ograniczenia możliwości czuwania nad bezpieczeństwem ratowników w zastępie.

5. Po przybyciu do bazy zastępowy zgłasza kierownikowi akcji ratowniczej na dole powrót zastępu, sposób wykonania zadania i swoje spostrzeżenia.

§ 105. 1. W podziemnym zakładzie górniczym, w celu przeprowadzenia prac ratowniczych z udziałem ratowników, kierownik akcji ratowniczej powinien dysponować co najmniej dwoma zastępami ratowniczymi, z których jeden jest zatrudniony w strefie zagrożenia, a drugi ubezpiecza go, przebywając w bazie ratowniczej.

2. W trudnych warunkach mikroklimatu każdy zastęp ratowniczy wykonujący prace powinien być ubezpieczony w bazie ratowniczej przez dwa zastępy zdolne do akcji. W przypadku, gdy baza ratownicza jest znacznie oddalona od miejsca pracy zastępu, jeden zastęp ubezpieczający może pełnić swe obowiązki w bezpośrednim sąsiedztwie tego miejsca, wyznaczonym przez kierownika akcji na dole, utrzymując stałą łączność telefoniczną z bazą.

3. W przypadku konieczności ratowania ludzi przepisów ust. 1 i 2 można nie stosować pod warunkiem, że zastęp (zastępy) ratowniczy pełniący rolę ubezpieczającego znajduje się w drodze do bazy ratowniczej.

4. W zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny otworami wiertniczymi sposób ubezpieczenia ratowników wykonujących prace ratownicze ustala kierownik akcji ratowniczej.

§ 106. 1. Zastęp ratowniczy kierowany do prac w strefie zagrożenia powinien być poinformowany o rodzaju zagrożenia i warunkach panujących w strefie zagrożenia, drodze (drogach) dojścia do strefy zagrożenia i do miejsca pracy w tej strefie oraz o zadaniach, jakie ma wykonać.

2. Zastęp ratowniczy kierowany do prac w strefie zagrożenia powinien być wyposażony w sprzęt ratowniczy, stosownie do rodzaju zagrożenia.

3. Kierowanie do prac w strefie zagrożenia odbywa się na podstawie polecenia wydanego zastępowemu.

4. Wyjście zastępu z bazy ratowniczej do strefy zagrożenia może nastąpić tylko po zgłoszeniu kierownikowi bazy.

§ 107. 1. Podczas przeprowadzania rozpoznania zagrożenia, w składzie zastępu (zastępów) wysłanego z bazy ratowniczej do strefy zagrożenia powinien być ratownik znający rejon, w którym jest przeprowadzana akcja ratownicza.

2. Zastępy ratownicze, którym zlecono zadanie ewakuacji osób zagrożonych, udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanym oraz przetransportowania ich do bazy, powinny być wyposażone w sprzęt do udzielania pierwszej pomocy i transportu poszkodowanych (nosze) oraz w przypadku występowania atmosfery niezdanej do oddychania — w sprzęt ochrony układu oddechowego przystosowany do ewakuacji poszkodowanego.

3. Zastęp ratowniczy w drodze do miejsca wykonywania prac ratowniczych w strefie zagrożenia, podczas ich wykonywania oraz w drodze powrotnej, powinien przez cały czas utrzymywać łączność telefoniczną lub radiową z bazą ratowniczą.

4. W przypadku gdy łączność, o której mowa w ust. 3, zostanie przerwana, zastęp ratowniczy powinien wycofać się do bazy. Podczas wycofywania powinien dążyć do nawiązania łączności za pomocą sygnałów.

5. W podziemnych zakładach górniczych stosuje się następujące sygnały akustyczne lub świetlne poprzedzone nadaniem kilku po sobie następujących sygnałów:

1) sygnały bazy:

- a) 2 sygnały — „czy wszystko w porządku”,
- b) 3 sygnały — „pomoc idzie”,
- c) 4 sygnały — „wracać”;

2) sygnały zastępu do bazy:

- a) 2 sygnały — „wszystko w porządku”,
- b) 3 sygnały — „żądamy pomocy”,
- c) 4 sygnały — „wracamy”;

3) sygnały zastępu do odciętej załogi:

- a) 1 sygnał — „rozkrećć rurociąg”,
- b) 3 sygnały — „podać liczbę ludzi”,
- c) 2 + 2 sygnały — „puszczamy powietrze”;

4) sygnały odciętej załogi do zastępu:

- a) 1 sygnał — „rurociąg rozkręcony”,
- b) 2 sygnały — „rurociągu nie można rozkręcić”,
- c) 2+2 sygnały — „brak nam powietrza”,
- d) 3 sygnały — „podaję liczbę ludzi + tyle sygnałów, ilu jest ludzi”;

5) sygnały nadawane lampą górniczą przy prowadzeniu transportu podczas akcji ratowniczych:

- a) „stój” — zataczanie światłem okręgu,
- b) „jedź do mnie” — poruszanie światłem w linii poziomej,
- c) „jedź ode mnie” — poruszanie światłem w linii pionowej;

6) sygnały określające kierunek wycofania załogi w przypadku pożaru:

- a) szereg krótkich sygnałów + 4 długie — „pod prąd powietrza”,
- b) szereg krótkich sygnałów + 6 długich — „z prądem powietrza”.

§ 108. 1. Podczas wykonywania prac ratowniczych każdy ratownik powinien uważnie obserwować miejsca wykonywania tych prac. W przypadku stwierdzenia zagrożenia powinien ostrzec pozostałych ratowników i powiadomić zastępowego.

2. Niedopuszczalne jest samowolne oddalanie się ratowników z miejsca pracy zastępu ratowniczego lub wykonywanie jakichkolwiek prac bez ich uprzedniego uzgodnienia z zastępowym.

§ 109. 1. Powtórne skierowanie zastępu do prac ratowniczych w strefie zagrożenia może nastąpić po odpowiednim wypoczynku, który nie powinien być krótszy od czasu pracy zastępu.

2. Zdolność ratowników do dalszego wykonywania prac ratowniczych oraz niezbędny czas na regenerację sił określa lekarz.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w zakładach poszukujących ropy naftowej i gazu ziemnego oraz zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi.

4. Jeżeli kierownik akcji ratowniczej nie przewiduje dalszego zatrudnienia zastępu ratowniczego, opuszczenie bazy może nastąpić tylko po uzyskaniu zgody kierownika bazy.

§ 110. 1. Jeżeli w akcji ratowniczej ratownik zasłabnie lub ulegnie wypadkowi, pozostali członkowie zastępu natychmiast powiadamiają kierownika akcji na dole, wycofują się ze strefy zagrożonej, wyprowadzając lub wynosząc poszkodowanego, o ile nie stwarza to dla nich zagrożenia.

2. O zasłabnięciu lub wypadku podczas akcji ratowniczej niezwłocznie powiadamia się właściwy organ nadzoru górniczego.

§ 111. 1. Jeżeli w akcji ratowniczej uczestniczą również zastępy obce, do czasu dokładnego rozpoznania rejonu wykonywania prac ratowniczych przydziela się tym zastępom przewodników.

2. Przewodnicy, o których mowa w ust. 1, mogą stanowić każdorazowo szóstą osobę w zastępie i powinni towarzyszyć zastępowi ratowniczemu.

3. Jeżeli prace ratownicze są prowadzone w warunkach atmosfery niezdatnej do oddychania, przewodnik powinien być ratownikiem górniczym.

§ 112. Kierownik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego powinien zapewnić przybyłym zastępom ratowniczym pomoc podczas transportu sprzętu i urządzeń ratowniczych na terenie zakładu górniczego oraz w drodze do bazy ratowniczej.

§ 113. Za akcję ratowniczą w atmosferze niezdatnej do oddychania uważa się wszelkie prace prowadzone przez ratowników w atmosferze, w której w wyniku nagromadzenia się wody, pożaru, wybuchu gazów lub pyłów, wyrzutu gazów i skał, wypływu gazów z górotworu lub zrobów, braku przepływu powietrza, erupcji płynu złożowego, awarii instalacji technologicznej, występuje przekroczenie dopuszczalnych stężeń gazów lub par szkodliwych albo niedostateczna zawartość tlenu.

§ 114. 1. Prace ratownicze w atmosferze niezdatnej do oddychania powinni wykonywać wyłącznie ratownicy górniczy używający aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych.

2. Zastęp ratowniczy powinien być wyposażony w aparaty regeneracyjne lub powietrzne butlowe tego samego typu oraz o jednakowym czasie ochronnego działania.

3. W zakładzie górnym wydobywającym kopaliny otworami wiertniczymi kierownik akcji ratowniczej może ustalić sprzęt ochrony układu oddechowego stosowany podczas wykonywania prac ratowniczych, inny niż wymieniony w ust. 1, spełniający wymagania dotyczące oceny zgodności.

§ 115. 1. Ratownicy przed wyjściem z bazy do strefy zagrożenia powinni skontrolować sprawność aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych, zgodnie z instrukcją użycia tych aparatów.

2. Po wykonaniu czynności, o której mowa w ust. 1, zastępowy osobiście kontroluje prawidłowość założenia i działania aparatu regeneracyjnego lub powietrznego butlowego każdego ratownika, zgodnie z instrukcją jego użycia. Kontrolę prawidłowego założenia i działania aparatu zastępowego wykonuje jego zastępca.

3. Zakładanie aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych przez ratowników i związane z tym czynności kontrolne wykonuje się tylko na polecenie zastępowego i pod jego nadzorem.

§ 116. 1. W podziemnym zakładzie górnym zastęp wyruszający z bazy do miejsca wykonywania prac ratowniczych w atmosferze niezdanej do oddychania powinien być wyposażony w:

- 1) aparaty regeneracyjne lub powietrzne butlowe;
- 2) butlę zapasową z tlenem o ciśnieniu określonym w instrukcji użycia aparatu oraz urządzenie do podawania tlenu pod maskę lub urządzenie umożliwiające podłączenie do obiegu drugiego aparatu;
- 3) przyrządy do pomiarów gazów, ustalone przez kierownika akcji ratowniczej, w szczególności tlenomierz o pomiarze ciągłym i sygnalizacji zadanego progu zawartości tlenu, przyrządy do ciągłego pomiaru zawartości CO, CO₂, CH₄ oraz przyrządy do pomiaru wilgotności i temperatury;
- 4) urządzenie do łączności z bazą ratowniczą, klucz do posiadanego typu aparatu regeneracyjnego oraz inny dodatkowy sprzęt, ustalony przez kierownika akcji ratowniczej.

2. W zakładach górnych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi zastęp wyruszający z bazy do miejsca wykonywania prac ratowniczych w aparatach powietrznych butlowych lub aparatach regeneracyjnych powinien być wyposażony także w odzież ochronną, sprzęt kontrolno-pomiarowy, narzędzia i inne środki potrzebne do wykonania zadania, ustalone przez kierownika akcji ratowniczej.

§ 117. 1. Jeżeli baza ratownicza znajduje się blisko strefy zagrożenia, zastępowy poleca założenie aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych, otwarcie tlenu (powietrza) i nałożenie masek twarzowych już w bazie ratowniczej. Kolejność wykonania czynności otwarcia tlenu (powietrza) i nałożenia masek twarzowych zależy od typu aparatu regeneracyjnego (powietrznego butlowego)

2. Jeżeli nie zachodzi przypadek, o którym mowa w ust. 1, postępuje się w następujący sposób:

- 1) ratownicy wychodzą z bazy do miejsca ustalonego przez kierownika akcji z założonymi aparatami regeneracyjnymi lub powietrznymi butlowymi i przyłączonymi do nich maskami twarzowymi, przy zamkniętym dopływie tlenu (powietrza); w uzasadnionych przypadkach kierownik akcji może nakazać otwarcie dopływu tlenu (powietrza) w bazie;

- 2) w drodze z bazy do miejsca wykonywania prac ratowniczych zastępowy idzie na czele zastępu i przeprowadza pomiary składu atmosfery podręcznymi przyrządami do pomiaru gazów, w okresach ustalonych przez kierownika akcji; w przypadku stwierdzenia dymów lub niebezpiecznych stężeń gazów szkodliwych, zastępowy zatrzymuje zastęp, nakazuje otworenie dopływu tlenu (powietrza) i nałożenie masek twarzowych oraz kontroluje prawidłowość nałożenia i szczelności masek twarzowych, a także kontroluje zapas tlenu (powietrza) i otworenie dopływu tlenu (powietrza) w aparacie regeneracyjnym lub powietrznym butlowym każdego ratownika; nałożenie maski twarzowej i otworenie dopływu tlenu (powietrza) aparatu zastępowego kontroluje jego zastępca;
- 3) po stwierdzeniu prawidłowego nałożenia masek twarzowych i stanu aparatów zastęp wyrusza do strefy zagrożenia według kolejności określonej w § 103 ust. 2.

§ 118. 1. Przed wejściem do strefy zagrożenia zastęp porusza się w szyku zwartym (w razie zadymienia ratownicy powinni być połączeni linką ratowniczą), w kolejności określonej w § 103 ust. 2. W tym samym porządku odbywa się powrót zastępu do bazy.

2. W przypadku gdy zastępowy i ratownicy jego zastępu nie znają rejonu zakładu górniczego, w którym są wykonywane prace ratownicze, na czele zastępu powinien iść ratownik-przewodnik, o którym mowa w § 110.

3. Zastępowy powinien przestrzegać zasady, że każdy ratownik powinien posiadać zapas tlenu (powietrza) w ilości dwukrotnie większej od tej, jaką zużył na drogę z bazy do miejsca docelowego, powiększony o 1 MPa, w ilości zabezpieczającej powrót do bazy.

§ 119. 1. W przypadku jakiegokolwiek niedyspozycji ratownika lub niewłaściwego działania aparatu regeneracyjnego lub aparatu powietrznego butlowego, zastępowy powinien natychmiast zgłosić o niedyspozycji ratownika kierownikowi akcji na dole i wycofać cały zastęp do bazy.

2. Ratownik wykonujący pracę w atmosferze niezdanej do oddychania nie może zdejmować ani zrywać maski twarzowej.

3. W przypadku zerwania maski twarzowej przez ratownika zastępowy powinien ponownie nałożyć ratownikowi maskę twarzową, dodać tlenu zaworem dodatkowym (powietrza w aparacie powietrznym), powiadomić kierownika akcji na dole i natychmiast wycofać zastęp do atmosfery zdanej do oddychania.

4. Każde użycie zaworu dodatkowego w aparacie regeneracyjnym bądź dodatkowe dodanie powietrza w aparacie powietrznym butlowym ratownik powinien zgłosić zastępowemu, który powinien skontrolować zapas tlenu (powietrza) w aparacie ratownika.

§ 120. 1. Ratownik zdejmuje maskę twarzową dopiero na polecenie zastępowego, gdy zastępowy upewni się, że zastęp jest już w atmosferze nieszkodliwej dla zdrowia.

2. Czas pracy ratownika w aparacie regeneracyjnym powinien być ograniczony do 2 godzin. Ratownik może pracować w aparacie dłużej niż 2 godziny w przypadku ratowania ludzi lub wykonywania ważnych czynności na polecenie kierownika akcji ratowniczej.

3. Czas pracy ratownika używającego aparatu powietrznego butlowego powinien być dostosowany do czasu ochronnego działania aparatu, z uwzględnieniem zasady, o której mowa w § 117 ust. 3.

4. Czas przepracowany z użyciem aparatu w akcjach ratowniczych dokumentuje się, dokonując odpowiedniego wpisu w karcie ewidencyjnej każdego z ratowników.

§ 121. W przypadku wielokrotnego używania aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butlowych w wyrobiskach, mechanik sprzętu ratowniczego zakładu górniczego powinien znajdować się w bazie ratowniczej.

§ 122. Wykonywanie czynności kontrolnych w strefie zagrożenia, w której występuje atmosfera niezdalna do oddychania, jest dozwolone wyłącznie przez osoby będące ratownikami górniczymi, udające się do tej strefy wraz z zastępem ratowniczym, zgodnie z wymaganiami określonymi w § 113.

§ 123. W przypadku gdy wypadkowi uległ ratownik używający aparatu regeneracyjnego lub powietrznego butlowego:

- 1) zastępowy, po wyjściu zastępu ze strefy zagrożenia i po zdjęciu maski twarzowej uszkodzowanego, powinien odczytać wskazanie manometru, zamknąć dopływ tlenu (powietrza) w aparacie uszkodzowanego oraz oddać uszkodzowanego pod opiekę lekarską;
- 2) kierownik bazy ratowniczej powinien zabezpieczyć i przekazać do kopalnianej stacji ratownictwa górniczego aparat regeneracyjny lub powietrzny butlowy uszkodzowanego, wraz z przyłączoną do niego maską twarzową używaną podczas wypadku;
- 3) aparat, wraz z maską twarzową, a w przypadku aparatu regeneracyjnego również z pochłaniaczem CO₂, do czasu przekazania specjalistycznej jednostce, powinien być zabezpieczony przez kierownika kopalnianej stacji ratownictwa górniczego w zamkniętym pomieszczeniu.

Rozdział 7

Organizacja specjalistycznych służb ratownictwa do wykonywania prac w podziemnych zakładach górniczych

§ 124. 1. Do prowadzenia akcji ratowniczych i wykonywania prac profilaktycznych w podziemnych zakładach górniczych wymagających zastosowania specjalnych technik, w szczególności alpinistycznych lub nurkowych, przedsiębiorca, w zależności od rodzaju zagrożeń występujących w zakładach górniczych, w porozumieniu z właściwą jednostką ratownictwa górniczego powołuje specjalistyczną służbę ratowniczą, którą stanowią:

- 1) co najmniej dwa zastępy ratownicze tej samej specjalności;
- 2) mechanicy specjalistycznego sprzętu ratowniczego;
- 3) kierownicy specjalistycznych zastępów;
- 4) lekarze przygotowani do współdziałania ze specjalistycznymi zastępami.

2. Specjalistyczna służba ratownicza, o której mowa w ust. 1, może być powołana w ramach służby ratownictwa przedsiębiorcy lub w jednostce ratownictwa.

§ 125. 1. Członkiem specjalistycznego zastępu może być tylko ratownik górniczy, po odbyciu specjalistycznych badań lekarskich i ukończeniu kursu dla ratowników zastępów specjalistycznych.

2. Zastępowym specjalistycznego zastępu może być osoba, o co najmniej 3-letnim stażu pracy w specjalistycznym zastępie i ukończeniu kursu dla zastępowych zastępów specjalistycznych.

§ 126. Mechanikiem specjalistycznego sprzętu ratowniczego może być osoba, która:

- 1) jest mechanikiem sprzętu ratowniczego drużyny ratowniczej;
- 2) jest czynnym lub byłym członkiem specjalistycznego zastępu;
- 3) ukończyła z wynikiem pozytywnym specjalistyczny kurs sprzętu ratowniczego.

§ 127. 1. Kierownikiem specjalistycznych zastępów może być osoba, która:

- 1) jest osobą dozoru lub zawodowym ratownikiem górniczym;
- 2) ukończyła kurs kierowników akcji na dole lub kierowników baz ratowniczych;
- 3) ukończyła kurs dla kierowników zastępów specjalistycznych;
- 4) uczestniczy w ćwiczeniach.

2. Kierownik specjalistycznych zastępów powinien:

- 1) uzgadniać z kierownikiem akcji ratowniczej decyzje dotyczące wykonania prac wymagających zastosowania specjalnych technik;
- 2) określać możliwości wykonywania zadań specjalistycznych zastępów w akcjach ratowniczych i pracach profilaktycznych;
- 3) nadzorować prace wykonywane przez specjalistyczne zastępy i czuwać nad przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa pracy specjalistycznych zastępów;
- 4) uczestniczyć w specjalistycznych ćwiczeniach ratowniczych i zgrupowaniach szkoleniowych.

§ 128. 1. Obowiązki lekarza przygotowanego do współdziałania z specjalistycznymi zastępami może pełnić lekarz, który został odpowiednio przeszkolony.

2. Lekarz przygotowany do współdziałania z specjalistycznymi zastępami powinien:

- 1) uczestniczyć w akcjach ratowniczych i pracach profilaktycznych, przeprowadzanych z udziałem specjalistycznych zastępów;
- 2) dokonywać oceny stanu zdrowia ratowników górniczych przed i po powrocie do bazy oraz sprawować opiekę lekarską nad ratownikami górniczymi, którzy ulegli wypadkowi podczas wykonywania specjalistycznych prac.

§ 129. W jednostce ratownictwa i zakładzie górniczym utrzymującym specjalistyczne zastępy powinna być prowadzona dokumentacja. Rodzaj i wzory dokumentacji ustala odpowiednio kierownik jednostki ratownictwa lub kierownik ruchu zakładu górniczego w porozumieniu z kierownikiem jednostki ratownictwa.

§ 130. 1. Osoby, o których mowa w § 123 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, powinny brać udział w ciągu roku w ćwiczeniach specjalistycznych.

2. Kierownik właściwej jednostki ratownictwa górniczego ustala:

- 1) programy kursów, o których mowa w § 124, § 125 pkt 3 i § 126 ust. 1 pkt 2 i 3;
- 2) programy ćwiczeń specjalistycznych, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 8

Przepis końcowy

§ 131. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.³⁾

MINISTER GOSPODARKI

w porozumieniu:

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MINISTER ŚRODOWISKA

MINISTER ZDROWIA

- ¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).
- ²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących aktów prawnych Wspólnot Europejskich:
- 1) dyrektywy Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118, z późn. zm.);
 - 2) dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.).
- ³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 12 czerwca 2002 r. w sprawie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 94, poz. 838, z 2004 r. Nr 102, poz. 1073 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1476), które na podstawie art. 215 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

RODZAJE DOKUMENTACJI W ZAKRESIE RATOWNICTWA GÓRNICZEGO

1. Dziennik kopalnianej stacji ratownictwa górniczego (wzór nr 1).
2. Ewidencja członków drużyny ratowniczej (wzór nr 2).
3. Dziennik zastępów specjalistycznych ratowników górniczych nurków (wzór nr 3).
4. Ewidencja osób dozoru ruchu nienależących do drużyny ratowniczej (wzór nr 4).
5. Księga kontroli aparatów regeneracyjnych (wzór nr 5).
6. Księga kontroli aparatów powietrznych butlowych (wzór nr 6).
7. Księga kontroli aparatów regeneracyjnych ucieczkowych i sprzętu ochrony układu oddechowego przystosowanego do ewakuacji poszkodowanego (wzór nr 7).
8. Księga kontroli aparatów nurkowych (wzór nr 8).
9. Księga kontroli masek twarzowych do aparatów regeneracyjnych (wzór nr 9).
10. Księga kontroli masek twarzowych do aparatów powietrznych butlowych (wzór nr 10).
11. Księga kontroli sprzętu oczyszczającego ucieczkowego (wzór nr 11).
12. Księga kontroli aparatów regeneracyjnych ucieczkowych z tlenem chemicznie związanym (wzór nr 12).
13. Księga ewidencji i kontroli aparatów regeneracyjnych ucieczkowych (wzór nr 13).
14. Księga kontroli sprzętu ratowniczego (wzór nr 14).
15. Księga pracy przetłaczarki tlenu (wzór nr 15).
16. Ewidencja butli na gazy sprężone (wzór nr 16).
17. Księga ewidencji atestów tlenu (wzór nr 17).
18. Książka sprężen w komorze dekompresyjnej (wzór nr 18).
19. Książka czynności nurkowych (wzór nr 19).
20. Książka pracy sprężarki (wzór nr 20).
21. Książka prowadzenia akcji ratowniczej (wzór nr 21).
22. Książka prowadzenia prac profilaktycznych (wzór nr 22).
23. Karta udziału zastępu w akcji ratowniczej (wzór nr 23).
24. Karta udziału zastępu w pracach profilaktycznych (wzór nr 24).
25. Karta ratownika górniczego (wzór nr 25).
26. Książeczka ratownika górniczego (wzór nr 26).
27. Zobowiązanie kandydata na ratownika (wzór nr 27).
28. Karta wezwania ratownika górniczego (wzór nr 28).
29. Księga kontroli benzynowych lamp wskaźnikowych (wzór nr 29).
30. Księga kontroli lamp akumulatorowych (wzór nr 30).

Obowiązek posiadania dokumentów określonych w pkt 1, 3, 4, 8, 11, 19, 21, 22, 28 i 29 nie dotyczy jednostki ratownictwa.

SPOSOBY PROWADZENIA AKCJI RATOWNICZYCH W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH

1. Akcje ratownicze w przypadku pożarów podziemnych.**Akcje ratownicze w polach niemietanowych**

- 1.1. Za akcję ratowniczą przeciwpożarową, zwaną dalej „akcją przeciwpożarową”, uznaje się wszelkie prace prowadzone w celu:
 - 1) ratowania ludzi zagrożonych w wyniku pożaru podziemnego;
 - 2) ograniczenia rozwoju pożaru;
 - 3) zlikwidowania pożaru;
 - 4) otamowania wyrobisk, w których rejonie powstał pożar;
 - 5) zacieśnienia lub likwidacji pola pożarowego;
 - 6) usuwania skutków pożaru powstałego w wyniku wybuchu: metanu, pyłu węglowego lub gazów pożarowych.
- 1.2. Kierownik akcji ratowniczej po zlokalizowaniu miejsca pożaru powinien w szczególności określić strefę zagrożenia pożarowego, liczbę zagrożonych ludzi oraz podjąć działania zmierzające do ich wycofania ze strefy, uwzględniając zaistniałą sytuację wentylacyjną i zagrożenie pożarowe.
- 1.3. Prace ratownicze, prowadzone w celu ratowania załogi oraz likwidacji pożaru, powinny być wykonywane na podstawie planu akcji przeciwpożarowej, wpisanego do książki prowadzenia akcji ratowniczej. Książka ta powinna znajdować się u kierownika akcji.
 - 1.3.1. Plan akcji przeciwpożarowej zawiera:
 - 1) ustalenie granic strefy zagrożenia pożarowego i sposobu wycofania z niej ludzi;
 - 2) zakres robót, jaki należy wykonać w celu likwidacji zagrożenia pożarowego;
 - 3) ustalenia dotyczące środków technicznych niezbędnych do prowadzenia akcji przeciwpożarowej oraz sposób jej organizacji;
 - 4) liczbę osób zaangażowanych w kierowaniu akcją przeciwpożarową i liczbę zastępów ratowniczych do wykonania zaplanowanych robót;
 - 5) sposób kontroli zaplanowanych zadań;
 - 6) przypuszczalny czas realizacji zadań.
 - 1.3.2. Plan akcji przeciwpożarowej powinien być na bieżąco korygowany i uwzględniać zmiany mogące powstać podczas jej trwania.
- 1.4. Kierownik akcji ratowniczej powinien niezwłocznie zorganizować pomiar parametrów fizykochemicznych powietrza i gazów pożarowych (skład chemiczny, temperatura, wilgotność, prędkość, ilość) w celu bieżącego rozpoznania stanu pożaru oraz występujących w strefie zagrożenia przemian gazowych, a także oceny zagrożenia wybuchowego.
- 1.5. Do pomiarów składu chemicznego powietrza i gazów pożarowych powinny być przede wszystkim stosowane urządzenia do zdalnego pobierania prób, współpracujące z chromatografem gazowym lub innymi analizatorami gazów.

- 1.6. Kontrolę składu chemicznego powietrza i gazów pożarowych prowadzi się także przy użyciu:
 - 1) prób pipetowych;
 - 2) rurek wskaźnikowych;
 - 3) przenośnych analizatorów gazów;
 - 4) nowoczesnej aparatury kontrolno-pomiarowej.
- 1.7. Kontrolę temperatury powietrza i gazów pożarowych oraz górotworu prowadzi się przy użyciu:
 - 1) odpowiednich urządzeń zainstalowanych w miejscach określonych przez kierownika akcji, zapewniających pomiary zdalne;
 - 2) przyrządów przenośnych (termometrów, pirometrów, kamer termowizyjnych) w miejscach prowadzenia prac przez zastępy ratownicze.
- 1.8. Kierownik akcji wyznacza miejsca wykonania pomiarów, o których mowa w pkt 1.4, oraz ich zakres umożliwiający pełną ocenę zmian przebiegu pożaru. Wyniki pomiarów dokumentuje się.
- 1.9. W zakładach górniczych wydobywających kopaliny palne pomiary, o których mowa w pkt 1.5, powinny być wykonywane przez pogotowie pomiarowe utrzymywane przez właściwą jednostkę ratownictwa górniczego.
- 1.10. Dojścia do strefy zagrożenia pożarowego powinny być zabezpieczone w sposób trwały lub przez obserwatorów we wszystkich wyrobiskach, stanowiących połączenie tej strefy z rejonami niezagrażonymi zakładu górniczego, dostępnymi dla ludzi.
- 1.11. Podczas akcji przeciwpożarowej sieć wentylacyjna zakładu górniczego powinna być zabezpieczona przed przypadkowym otwarciem lub zamknięciem tam i śluz wentylacyjnych, mających wpływ na zmiany potencjałów aerodynamicznych w sąsiedztwie strefy zagrożonej, oraz przed przypadkowymi zmianami parametrów wentylatorów głównych.
- 1.12. W razie występowania wysokiej temperatury dymów i gazów pożarowych ustala się miejsca zagrożone powstaniem wtórnych ognisk pożarowych oraz sposób przeciwdziałania temu zagrożeniu.
- 1.13. Podczas akcji przeciwpożarowej powinny być podejmowane działania zmierzające do aktywnego ugaszenia ognia, z zachowaniem warunków bezpieczeństwa ratowników. Kierownik akcji po aktywnym ugaszeniu pożaru powinien ustalić sposób i częstotliwość kontroli miejsca pożaru.
- 1.14. Jeżeli aktywna likwidacja pożaru nie jest możliwa, przystępuje się do izolacji rejonu pożaru od czynnych wyrobisk zakładu górniczego tamami izolacyjnymi przeciwwybuchowymi.
- 1.15. W razie konieczności stosowania do likwidacji pożaru metod pasywnych, po zamknięciu rejonu pożaru podejmuje się działania umożliwiające dokładne uszczelnienie wszystkich tam izolacyjnych i pożarowych w wyrobiskach wlotowych do tego rejonu i wylotowych z niego.
- 1.16. Podczas akcji przeciwpożarowej powinny być podejmowane działania zmierzające do wyrównywania potencjału aerodynamicznego wokół pola pożarowego.
- 1.17. Tamy pożarowe w rejonach zagrożonych tąpnięciami powinny być budowane w miejscach, gdzie prawdopodobieństwo ich uszkodzenia jest najmniejsze.

1.18. Wszystkie prace ratownicze w strefie zagrożenia pożarowego powinny być wykonywane przez zastępy ratownicze. W strefie zagrożenia przebywać może tylko taka liczba zastępów, jaka jest niezbędna do sprawnego wykonania zadania. Wszyscy ratownicy zatrudnieni w strefie zagrożenia pożarowego powinni być ubrani w odpowiednią odzież i posiadać środki ochrony indywidualnej.

Akcje ratownicze w polach metanowych

1.19. Podczas prowadzenia akcji ratowniczej przeciwpożarowej w polu metanowym stosuje się sposoby określone dla akcji ratowniczej w polu niemetanowym, a także wymagania, których celem jest niedopuszczenie do wybuchu metanu i gazów pożarowych. Podczas wyznaczania strefy zagrożenia pożarowego powinno się uwzględniać możliwość i zasięg skutków ewentualnego wybuchu, poszerzając odpowiednio tę strefę.

1.20. Podejmując decyzję o ograniczeniu ilości powietrza dopływającego do miejsca pożaru, uwzględnia się możliwość:

- 1) wzrostu koncentracji metanu w prądzie wlotowym;
- 2) zwiększenia ilości wydzielającego się metanu do prądów powietrza w strefie zagrożenia pożarowego;
- 3) dodatkowego wydzielania się metanu ze zrobów lub wyrobisk zbędnych;
- 4) zaburzenia funkcjonowania systemu odmetanowania.

1.21. W celu przeciwdziałania powstaniu zagrożenia wybuchowego w rejonie pożaru powinno się uwzględniać możliwość:

- 1) rozrzedzenia mieszanin gazowych przez zwiększenie ilości przepływającego powietrza;
- 2) ograniczenia przepływu powietrza przez ogniska pożaru;
- 3) ograniczenia zawartości tlenu w gazach pożarowych przez zastosowanie inertyzacji atmosfery wszelkimi dostępnymi środkami.

1.22. W przypadku utworzenia się wybuchowych nagromadzeń metanu lub gazów pożarowych w rejonie pożaru, powinny być niezwłocznie wycofane ze strefy zagrożenia pożarowego wszystkie osoby zatrudnione w akcji przeciwpożarowej oraz podjęte środki dla usunięcia tego zagrożenia.

1.23. Podczas prowadzenia akcji przeciwpożarowej nie przerywa się odmetanowania górotworu. Proces odmetanowania w strefie zagrożenia pożarowego powinien być kontrolowany poprzez wykonywanie pomiarów ilości i temperatury odsysanego gazu oraz zawartości w nim metanu i tlenu węgla w rurociągach:

- 1) metanowych, przechodzących przez zaognione wyrobiska;
- 2) odprowadzających metan z tych ujęć, w których zakłócenie procesu odmetanowania może spowodować wzrost zawartości metanu w wyrobiskach objętych pożarem, w wyrobiskach z prądami powietrza kierowanymi do ogniska pożaru lub w wyrobiskach odprowadzających gorące gazy pożarowe.

1.24. W przypadku stwierdzenia uszkodzenia rurociągu przechodzącego przez rejon pożaru i zmniejszenia w nim zawartości metanu, rurociąg powinien być zamknięty od strony stacji odmetanowania i w miarę możliwości od strony ujęć metanu.

- 1.25. Podczas akcji przeciwpożarowej powinno się wykorzystać wszystkie dostępne środki do aktywnego gaszenia ognia. Decyzja o aktywnym gaszeniu ognia w polach metanowych powinna być szczegółowo przeanalizowana, tak aby nie spowodować dodatkowego zagrożenia osób zatrudnionych w akcji. Równocześnie z gaszeniem pożaru środkami aktywnymi wyznacza się miejsce na budowę tam pożarowych i transportuje materiały do ich budowy.
- 1.26. Aktywne gaszenie ognia jest niedopuszczalne w warunkach:
- 1) powstania pożaru w bezpośrednim sąsiedztwie zrobów, w których mogą być nagromadzone znaczne ilości metanu;
 - 2) dużej metanowości bezwzględnej w rejonie pożaru, szczególnie w przypadkach ograniczonego przepływu powietrza.
- 1.27 W rejonie objętym skutkami wypływu metanu, wybuchów gazów i pyłu węglowego oraz wyrzutu metanu i dwutlenku węgla, po powstaniu zagrożenia powinien być wyłączony dopływ prądu elektrycznego w celu uniknięcia możliwości zainicjowania wybuchu lub spowodowania zapalenia materiałów palnych przez uszkodzone przewody i urządzenia elektryczne.

Sposoby budowy tam izolacyjnych przeciwwybuchowych

- 1.28. Przewodzące tamy izolacyjne powinny się wykonywać dla zabezpieczenia przed przeniesieniem się wybuchu, od strony zrobów, zbędnych wyrobisk, w których mogą wystąpić wybuchowe mieszaniny gazów palnych oraz pól pożarowych.
- 1.28.1. Przewodzące tamy izolacyjne mogą być wykonane w postaci:
- 1) korków podsadzkowych;
 - 2) korków wodnych;
 - 3) korków podsadzkowych na bazie tamy organowej z dwustronnymi rozporami;
 - 4) tamy z worków wypełnionych materiałami niepalnymi;
 - 5) tamy ze spoiw szybkowiązających;
 - 6) tamy przeciwwybuchowej o innej konstrukcji, odpowiednio udokumentowanej i pozytywnie zaopiniowanej przez jednostkę ratownictwa górniczego.
- 1.28.2. Kierownik akcji, podczas akcji ratowniczej, ustala sposób zabezpieczenia przeciwwybuchowego wyrobisk.
- 1.28.3. W ramach profilaktyki pożarowej decyzję w zakresie określonym w pkt 1.28.2 podejmuje kierownik ruchu zakładu górniczego.

Lokalizacja tam przeciwwybuchowych, warunki ich doboru oraz kontroli

- 1.28.4. Kierownik akcji, podczas akcji ratowniczej, po zasięgnięciu opinii specjalistów w sztabie akcji, wyznacza wyrobiska, w których powinny być budowane tamy przeciwwybuchowe.
- 1.28.5. Kierownik akcji na dole, podczas akcji ratowniczej, wyznacza miejsca budowy tam w wyrobiskach, o których mowa w pkt 1.28.4.
- 1.28.6. Podczas wyznaczania miejsc, o których mowa w pkt 1.28.5, uwzględnia się w szczególności:
- 1) warunki naturalne i techniczne w wyrobisku, a w szczególności stan górotworu i obudowy wyrobiska;
 - 2) możliwość zastosowania do gaszenia pożaru urządzeń do inertyzacji atmosfery;

- 3) konieczność lokalizacji tamy, aby znajdowała się jak najbliżej ogniska pożaru;
 - 4) konieczność takiej lokalizacji tamy, aby jej odległość od najbliższego skrzyżowania wyrobisk umożliwiała wykonanie komory dla wyrównania ciśnień, jakie będą występować w izolowanym polu pożarowym.
- 1.28.7. Podstawowe warunki doboru tam przeciwwybuchowych i przepustów tamowych.
- 1.28.7.1. Kierownik akcji ratowniczej, w uzgodnieniu z przedstawicielem jednostki ratownictwa, dobiera rodzaj tam przeciwwybuchowych i sposób ich wykonania, biorąc pod uwagę możliwości techniczne zakładu górniczego.
 - 1.28.7.2. W przypadku górotworu słabego i spękanego powinny być stosowane korki podsadzkowe o odpowiedniej długości lub, w zależności od warunków geologiczno-górnich, korki wodne.
 - 1.28.7.3. Kierownik akcji ustala liczbę przepustów tamowych instalowanych w tamie przeciwwybuchowej, w zależności od stanu zagrożenia wybuchowego w rejonie pożaru oraz od warunków górniczych.
 - 1.28.7.4. Montaż obudowy przeciwwybuchowej przepustu tamowego powinien być wykonany zgodnie z instrukcją producenta.
- 1.28.8. Kontrola tam przeciwwybuchowych.
- 1.28.8.1. Tamę przeciwwybuchową kontroluje się w trakcie jej wykonywania, zwracając szczególną uwagę na:
 - 1) stan oryglowania i rozparcia tamy;
 - 2) wypełnienie tamy materiałem podsadzkowym lub stopień zalania muldy wodą;
 - 3) możliwość uzyskania należytej szczelności zamknięć przepustów tamowych;
 - 4) stan wyposażenia tamy i stan podłączeń do przyrządów kontrolno-pomiarowych.
 - 1.28.8.2. Kontrole, o których mowa w pkt 1.28.8.1, przeprowadzają:
 - 1) zastępowy zastępu ratowniczego;
 - 2) osoby wyznaczone przez kierownika akcji ratowniczej;
 - 3) przedstawiciel jednostki ratownictwa.
 - 1.28.8.3. Kontrolę tam przeciwwybuchowych, w strefie zagrożenia pożarowego, przeprowadzają wyłącznie osoby będące ratownikami górniczymi.
 - 1.28.8.4. Kierownik akcji ratowniczej, przed podjęciem decyzji o zamknięciu przepustów tamowych zabudowanych w tamach przeciwwybuchowych, powinien mieć informacje o składzie chemicznym gazów, z charakterystycznych miejsc dla danej sytuacji oraz zza tam wlotowych i wylotowych z rejonu pożaru.
 - 1.28.8.5. Kierownik ruchu zakładu górniczego ustala częstotliwość i zakres kontroli tam przeciwwybuchowych po ich wykonaniu i zamknięciu.
- 1.29. Przepusty w tamach przeciwwybuchowych w wlotowych i wylotowych prądach powietrza z rejonu pożaru powinny być zamykane jednocześnie.
- 1.30. Przed przystąpieniem do zamykania tam (przepustów w tamach) powinno się wycofać ze strefy zagrożenia pożarowego wszystkie osoby zatrudnione w akcji pożarowej, z wyjątkiem zastępów ratowniczych niezbędnych do zamknięcia tam (przepustów w tamach).
- 1.31. Podczas zamykania przepustów w tamach przeciwwybuchowych w strefie zagrożenia nie mogą być wykonywane żadne inne prace. Zastępy ratownicze po wykonaniu zadania powinny być wycofane natychmiast do bazy ratowniczej.

- 1.32. Wejście do strefy zagrożenia pożarowego, po zamknięciu tam, jest dozwolone po obniżeniu zawartości tlenu w utworzonym polu pożarowym poniżej 8 % lub po upływie czasu wyznaczonego, w zależności od objętości pola pożarowego i wydzielania się metanu, przy czym czas wyznaczony nie może być krótszy od 12 godzin. Dwunastogodzinny czas wyczekiwania nie musi być dotrzymany, jeżeli wyniki pomiarów składu gazów w polu pożarowym wskazują, że nie istnieje możliwość wybuchu tych gazów.
- 1.33. Po zamknięciu tam przeciwwybuchowych powinno się prowadzić zdalną kontrolę parametrów gazów w otamowanej przestrzeni. Jeżeli wyniki analiz składu gazów w otamowanej przestrzeni, po jej zamknięciu, wskazują stężenie wybuchowe, w rejonie strefy zagrożonej mogą być prowadzone wyłącznie prace zmierzające do neutralizacji atmosfery, w trybie akcji przeciwpożarowej.
- 1.34. Otwieranie pola pożarowego (tam przeciwwybuchowych) jest dopuszczalne tylko pod warunkiem stosowania wymagań dotyczących prowadzenia akcji przeciwpożarowej.
- 1.35. Plan akcji przeciwpożarowej, opracowany w celu otwarcia (zacieśnienia) pola pożarowego, określa w szczególności:
 - 1) zasady kontroli parametrów gazów w polu pożarowym;
 - 2) zasady kontroli temperatury i wilgotności powietrza w polu pożarowym;
 - 3) środki ochrony przed zagrożeniem wybuchu metanu i gazów pożarowych oraz przed działaniem podwyższonej temperatury powietrza.
- 1.36. Po otwarciu tam przeciwwybuchowych (przepustów w tych tamach) i wznowieniu przewietrzania wyrobisk w polu pożarowym powinno się wycofać, poza strefę zagrożenia pożarowego, wszystkie osoby zatrudnione w akcji pożarowej oraz prowadzić zdalną kontrolę zawartości gazów w polu pożarowym i ilości powietrza przepływającego przez to pole. Wejście do otwartego pola pożarowego, w którym wznowiono przewietrzanie, oraz do strefy zagrożenia pożarowego, wyznaczonej dla tego pola, może nastąpić po upływie czasu określonego przez kierownika akcji ratowniczej.

Akcja przeciwpożarowa w przypadku pożaru w ślepych wyrobiskach z wentylacją lutniową

- 1.37. Po stwierdzeniu pożaru w ślepych wyrobiskach przewietrzanych za pomocą wentylacji lutniowej powinny być natychmiast podjęte działania w celu wyprowadzenia ludzi do bezpiecznego rejonu.
- 1.38. Podczas gaszenia wodą pożaru w ślepych wyrobiskach powinno się brać pod uwagę możliwość poparzenia osób wykonujących tę czynność.
- 1.39. Jeżeli niemożliwe jest aktywne ugaszenie ognia, podejmuje się działania zmierzające do jego izolacji przez tamowanie wyrobiska.
- 1.40. Lokalizacja zabudowy tamy (tam) pożarowej powinna być tak dobrana, a prace przy jej wykonaniu były zorganizowane w taki sposób, aby zatrudnieni ratownicy nie byli narażeni na bezpośrednie skutki ewentualnego wybuchu gazów pożarowych.
- 1.41. Stan zagrożenia wybuchowego gazów pożarowych powinien być w sposób systematyczny zdalnie kontrolowany.
- 1.42. W przypadku stwierdzenia w ślepych wyrobiskach zagrożenia wybuchem gazów pożarowych, prace związane z likwidacją zagrożenia powinny być prowadzone z miejsc, które nie zostaną dotknięte skutkami ewentualnego wybuchu.
- 1.43. Jeżeli nie jest możliwe usunięcie zagrożenia wybuchowego, dokonuje się nowego wyboru miejsc tamowania wyrobisk w celu izolacji pożaru.

- 1.44. Kierownik akcji ratowniczej, podczas trwania akcji przeciwpożarowej, podejmuje wyłącznie decyzję o zatrzymaniu przewietrzania ślepego wyrobiska w polu metanowym, ustalając jednocześnie sposób zabezpieczenia przed zagrożeniem wybuchem gazów pożarowych lub metanu.
- 1.45. Podczas prowadzenia prac zmierzających do likwidacji pożaru w ślepym wyrobisku stosuje się odpowiednio wymagania określone w niniejszym załączniku.

2. Akcje ratownicze prowadzone w trudnych warunkach mikroklimatu.

- 2.1. Prace wykonywane przez ratowników górniczych w aparatach regeneracyjnych podczas akcji ratowniczych:
 - 1) w warunkach temperatury powyżej 25 °C, mierzonej termometrem suchym i wilgotności względnej powyżej 50 %, w ubraniach z włókien chemicznych,
 - 2) w warunkach temperatury powyżej 30 °C mierzonej termometrem suchym i wilgotności względnej powyżej 60 %, w ubraniach z włókien naturalnych— należy traktować jako akcje ratownicze prowadzone w trudnych warunkach mikroklimatu.
- 2.2. Podczas akcji ratowniczej prowadzonej w trudnych warunkach mikroklimatu kierownik akcji ratowniczej jest zobowiązany podjąć działania poprawiające zarówno komfort oddychania w aparatach regeneracyjnych jak i warunki mikroklimatu w miejscu pracy ratowników. Zakres tych działań i środki techniczne do ich realizacji kierownik akcji ratowniczej powinien skonsultować z przedstawicielem właściwej jednostki ratownictwa, pracującym w sztabie akcji ratowniczej i polecić ich odnotowanie w książce prowadzenia akcji ratowniczej.
- 2.3. Prace wykonywane przez ratowników górniczych w akcjach ratowniczych w aparatach regeneracyjnych, bez stosowania środków poprawiających komfort oddychania i warunki mikroklimatu w miejscu pracy ratowników, można prowadzić wyłącznie w atmosferze, w której temperatura mierzona termometrem suchym nie przekracza 35 °C i wilgotność względna nie przekracza 60 %.
- 2.4. Od zasady stosowania środków poprawiających zarówno komfort oddychania jak i warunki mikroklimatu w miejscu pracy ratowników można odstąpić, jeżeli:
 - 1) zachodzi konieczność ratowania życia ludzkiego;
 - 2) miejsce prowadzonych prac ratowniczych znajduje się w odległości nie większej niż 20 m od świeżego prądu powietrza i w warunkach dobrej widoczności.
- 2.5. Zastęp zatrudniony w akcji ratowniczej w trudnych warunkach mikroklimatu, niezależnie od podstawowego wyposażenia do wykonywania zadania, powinien posiadać przyrządy do pomiaru temperatury i wilgotności względnej powietrza.
- 2.6. Do prac w trudnych warunkach mikroklimatu należy zatrudniać wyłącznie ratowników, którzy zostali przebadani w bazie ratowniczej przez lekarza i tylko wtedy, gdy nie stwierdził on przeciwwskazań do ich pracy w takich warunkach. W obecności lekarza ratownicy powinni potwierdzić, że są w pełni sił fizycznych a lekarz powinien o tym poinformować kierownika akcji na dole.
- 2.7. Dla kwalifikacji prac wykonywanych przez ratowników podczas akcji należy się opierać na tabeli nr 1 określającej orientacyjne wartości wydatków energetycznych u ratowników górniczych podczas wykonywania typowych czynności ratowniczych.
- 2.8. Przy wykonywaniu prac w trudnych warunkach mikroklimatu ratownicy powinni być ubrani w odzież ochronną z włókien naturalnych a maksymalne czasy pracy ratowników w tych warunkach określone są w tabelach nr 2 i 3.

- 2.9. W razie konieczności używania ubrań ochronnych z włókien chemicznych w akcji ratowniczej prowadzonej w trudnych warunkach mikroklimatu, należy przyjmować maksymalne czasy pracy ratowników określone w tabeli nr 4.
- 2.10. Czasy pracy podane w tabelach nr 2, 3 i 4 należy odpowiednio skracać, gdy oprócz trudnych warunków mikroklimatu występują inne utrudnienia w miejscu pracy lub na drodze dojazdu (powrotu) do (z) tego miejsca.
- 2.11. Podczas pracy zastępu, zastępowy zobowiązany jest do bieżącej kontroli wilgotności względnej i temperatury otoczenia na wysokości twarzy, z częstotliwością określoną przez kierownika akcji na dole. W razie, gdy temperatura otoczenia wzrośnie o ponad 3 °C, zastępowy powinien podjąć decyzję o wycofaniu zastępu do bazy, informując o tym kierownika akcji na dole.
- 2.12. Ratownicy zastępu podczas wykonywania pracy w trudnych warunkach mikroklimatu powinni dokonywać pomiaru tętna. Zastępowy zobowiązany jest polecać dokonywanie kontroli tętna u każdego z ratowników. Polecenie takie wydawać może również kierownik akcji na dole.
- 2.13. Jeżeli u któregoś z ratowników zastępu nastąpiło przekroczenie wartości tętna ponad 140 uderzeń na minutę, ratownik ten musi do następnej kontroli tętna wypoczywać bez obciążenia. Jeżeli do kolejnej kontroli tętno to nie obniży się, zastępowy powinien podjąć decyzję o wycofaniu zastępu do bazy.
- 2.14. W razie ratowania życia ludzkiego drugi zastęp ubezpieczający może znajdować się w drodze (na dole) do bazy.
- 2.15. Zastęp pracujący w trudnych warunkach mikroklimatu musi mieć zapewnioną, w każdej chwili, łączność z bazą ratowniczą, zarówno w czasie dojazdu do miejsca pracy, w samym miejscu wykonywania zadania, jak i w drodze powrotnej do bazy. Przerwanie łączności z zastępem powinno spowodować wycofanie tego zastępu do bazy przez zastępowego i natychmiastowe wysłanie z bazy zastępu ubezpieczającego z pomocą.
- 2.16. W trudnych warunkach mikroklimatu ratownik może być zatrudniony tylko jeden raz w ciągu 24 godzin. Od zasady tej można odstąpić jedynie w razie nagłej konieczności ratowania życia ludzkiego lub w innych uzasadnionych przypadkach, gdy lekarz w bazie nie stwierdzi przeciwwskazań do ponownego zatrudnienia ratowników.
- 2.17. Ratownicy zatrudnieni przy wykonywaniu pracy w trudnych warunkach mikroklimatu są obowiązani zgłosić zastępowemu każdy objaw zmiany samopoczucia, a w szczególności: zawroty głowy, bóle głowy, bóle kończyn, zaburzenia wzroku i słuchu oraz mdłości. Zastępowy po zgłoszeniu przez ratownika takich objawów jest obowiązany natychmiast wycofać zastęp, powiadamiając o tym kierownika akcji na dole.
- 2.18. W przypadku prowadzenia akcji ratowniczej w temperaturze powyżej 33 °C mierzonej termometrem suchym, bez użycia aparatów regeneracyjnych, czasy pracy podane w tabelach nr 2, 3 i 4 można wydłużyć do 25 %.
- 2.19. W planie akcji ratowniczej, należy przewidzieć konieczność zastosowania środków zapobiegawczych, na wypadek zmiany panujących warunków podczas trwającej akcji ratowniczej, na warunki kwalifikujące akcję do akcji w trudnych warunkach mikroklimatu.

Orientacyjne wartości wydatków energetycznych u ratowników górniczych podczas wykonywania typowych czynności ratowniczych (praca w aparacie regeneracyjnym)

Lp.	Rodzaj czynności	Wydatek energetyczny w (W/m ²) przy wilgotności względnej w %					
		50	60	70	80	90	100
1.	Budowa tamy murowej	180	195	210	226	241	256
2.	Penetracja wyrobiska kąt 5° z prędkością 4 km/h	203	218	233	249	264	279
3.	Penetracja niskiego i stromego wyrobiska	272	287	303	318	333	348
4.	Transport kostki	278	293	308	324	339	354
5.	Cięcie drewna	296	312	327	342	357	372
6.	Transport na noszach	317	333	348	363	378	393

- 1) praca lekka: 100 ÷ 165 W/m²;
 2) praca umiarkowana: 165 ÷ 230 W/m²;
 3) praca ciężka: 230 ÷ 290 W/m²;
 4) praca bardzo ciężka: > 290 W/m².

**Tabela bezpiecznego czasu pracy przy obciążeniu pracą umiarkowaną
w ubraniu z włókien naturalnych**

Rodzaj aparatu	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/4080	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/4080	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/4080
Temperatura [°C]	95%				85%				70%			
22												
23	Maksymalny czas przebywania w akcji dla aparatów tlenowych 120 min. a dla aparatu powietrznego 90 min.											
24												
25												
26												
27	120											
28	101		120		120							
29	84	120	106	90	117							
30	72	103	92	89	99		120					
31	63	88	80	79	85	120	112	90	120	120		
32	56	76	70	68	72	110	100	86	112	112	120	
33	50	66	62	57	64	98	87	75	98	105	105	90
34	45	57	55	53	57	88	71	66	85	92	90	89
35	40	50	48	44	51	76	62	59	75	82	78	79
36	36	44	43	40	46	66	55	52	66	72	70	71
37	32	38	37	35	41	58	49	47	58	64	62	62
38	29	34	33	32	37	51	44	42	51	58	53	57
39	26	30	31	29	34	45	40	38	46	52	50	53
40	24	27	28	27	31	39	36	34	41	47	43	49
41	22	24	25	23	28	35	32	31	36	42	40	43
42	20	21	23	21	25	31	29	28	33	38	38	40
43	18	19	21	19	23	28	27	25	29	35	33	38
44	17	17	19	17	21	26	24	23	26	32	30	35
45	15	15	17	15	20	23	23	21	24	28	26	31
46	14	14	16	14	18	21	21	19	22	26	24	28
47	13	13	15	13	17	19	18	17	20	23	21	25
48	12	12	13	12	15	17	17	16	18	21	19	24
49	11	11	12	11	14	16	16	15	16	20	17	22
50	10	10	11	10	13	15	15	14	15	18	16	20

Tabela bezpiecznego czasu pracy przy obciążeniu pracą ciężką w ubraniu z włókien naturalnych												
Rodzaj aparatu	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/4080	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/4080	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/4080
Temperatura [°C]	95%				85%				70%			
22												
23	Maksymalny czas przebywania w akcji dla aparatów tlenowych 120 min. a dla aparatu powietrznego 90 min.											
24												
25												
26	120											
27	107											
28	93	120	120	90	120							
29	82	111	105	87	105	120	120					
30	70	93	91	80	92	117	115		120			
31	59	79	79	75	81	103	104	90	106	120	120	
32	50	68	68	63	70	91	91	85	91	111	104	90
33	43	58	60	54	62	80	84	74	77	91	90	85
34	37	50	52	50	54	71	70	65	67	81	78	78
35	32	43	46	42	47	63	61	57	58	74	68	72
36	27	38	41	39	41	56	52	51	51	66	60	67
37	24	33	36	33	36	50	46	45	44	62	53	61
38	21	29	32	30	31	45	40	40	40	56	47	54
39	18	25	29	27	28	40	37	36	34	50	44	50
40	16	22	27	21	24	36	33	32	32	46	41	45
41	14	20	24	19	22	33	30	29	27	41	39	41
42	12	17	22	16	19	30	28	26	24	36	37	38
43	11	16	20	14	17	27	26	23	22	34	31	33
44	10	14	18	12	15	24	23	21	19	31	27	32
45	9	12	16	10	14	22	22	19	17	26	24	30
46	8	11	15	10	12	20	20	17	16	21	22	27
47	7	10	14	9	11	18	17	16	15	19	19	23
48	6	9	12	8	10	16	14	14	13	17	16	22
49	6	8	11	7	9	15	13	13	12	16	15	20
50	5	7	10	6	8	13	11	12	11	14	14	17

Tabela nr 4

Tabela bezpiecznego czasu pracy przy obciążeniu pracą ciężką w ubraniu z włókien chemicznych												
Rodzaj aparatu	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/ 4080	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/ 4080	W-70	W-70 + SAT+ kamizelka	BG-4 + kamizelka	APS 3 N/ 4080
Temperatura [°C]	95%				90%				85%			
22												
23	Maksymalny czas przebywania w akcji dla aparatów tlenowych 120 min. a dla aparatu powietrznego 90 min.											
24												
25												
26	115											
27	105	120	120	90								
28	89	118	114	87	120	120	120	90			120	
29	73	105	96	77	103	114	110	89	120	120	118	
30	61	86	80	71	87	99	97	87	117	119	106	
31	51	72	68	68	73	86	86	81	101	107	97	90
32	43	60	58	59	62	75	76	76	87	91	88	89
33	37	51	52	50	53	66	68	61	75	82	80	81
34	31	43	47	41	45	58	61	55	65	76	75	73
35	27	36	43	34	39	51	55	49	57	68	67	67
36	23	31	38	28	34	45	49	42	50	60	59	63
37	20	27	34	25	29	41	45	38	43	58	51	58
38	17	23	31	22	26	36	38	35	39	52	42	51
39	15	20	28	18	22	32	33	30	33	49	40	49
40	13	17	26	16	20	29	29	28	31	45	39	42
41	11	15	23	14	17	26	25	25	26	40	36	39
42	10	13	21	12	15	24	22	22	23	35	33	37
43	9	11	19	11	14	21	20	20	21	33	30	31
44	8	10	17	10	12	19	18	17	18	30	26	28
45	7	9	15	9	11	18	16	15	16	24	19	25
46	6	8	14	8	10	16	15	12	15	20	18	21
47	5	7	13	7	9	15	14	11	14	18	16	20
48	5	6	10	6	8	13	12	10	12	15	13	19
49	4	5	9	5	7	12	10	10	11	13	11	17
50	4	5	8	5	6	10	9	8	9	11	10	16

3. Prowadzenie akcji ratowniczej w przypadku współwystępowania zagrożeń.

- 3.1. Przez akcję ratowniczą prowadzoną w warunkach współwystępowania zagrożeń rozumie się prowadzenie akcji ratowniczej w przypadku wystąpienia równocześnie co najmniej dwóch zagrożeń górniczych, w szczególności: tąpnięć, zawałowego, pożarowego, metanowego, wyrzutami gazów i skał, przekroczenia dopuszczalnych stężeń gazów w przekrojach wyrobisk, wodnego, wybuchem pyłu węglowego, klimatycznego, erupcyjnego, siarkowodorowego.
- 3.2. Kierownik akcji ratowniczej powinien dokonać rozeznania, jakie zagrożenia równocześnie występują lub mogą wystąpić i jakie są ich wzajemne oddziaływania oraz dostosować do występujących zagrożeń prowadzenie akcji.
- 3.3. W zależności od rodzaju zagrożeń, podczas prowadzenia akcji ratowniczej powinno się zatrudniać zastępy jednostek ratownictwa górniczego, wyspecjalizowane w zwalczaniu danego zagrożenia.
- 3.4. W przypadku ratowania ludzi, jeżeli miejsce lokalizacji bazy ratowniczej ze względów organizacyjnych i technicznych jest oddalone od miejsca prowadzenia akcji, dopuszcza się założenie podbazy.
- 3.5. Kierownik akcji ratowniczej, w konsultacji ze sztabem akcji, podejmuje decyzję o założeniu podbazy oraz jej obsadzie i wyposażeniu.
- 3.6. Podbaza powinna być zlokalizowana w miejscu z ustabilizowanym prądem powietrza, zapewniającym możliwość wykonywania pomiarów stężenia gazów, zapewniać warunki dla szybkiego wycofania obsady podbazy i posiadać niezawodną łączność z bazą.

4. Akcja ratownicza w trudnych warunkach cieplnych.

- 4.1. Za akcję ratowniczą w trudnych warunkach cieplnych, z wyjątkiem pożarów, uznaje się prace przeprowadzane przez ratowników, w celu ratowania życia ludzkiego bądź likwidacji zagrożeń, gdy temperatura w miejscu akcji przekracza 40 °C i wszelkie prace wykonywane są przez ratowników w izolujących kombinezonach gazoszczelnych i kwasoodpornych.
- 4.2. Podczas wykonywania prac ratowniczych w trudnych warunkach cieplnych czas pracy zastępu w akcji powinien być odpowiednio skrócony. Czas ten określa kierownik akcji na podstawie wyników pomiaru temperatury w miejscu prowadzonej akcji.
- 4.3. Ratownicy powinni być zabezpieczeni w odpowiednie ubrania izolujące, w zależności od temperatury występującej w miejscu prowadzenia akcji ratowniczej.
 - 4.3.1. W temperaturze do 60 °C, w górnictwie otworowym siarki, ratownik powinien być zabezpieczony ubraniem kwasoodpornym i gazoszczelnym oraz powinien być wyposażony w aparat powietrzny butlowy na ubranie lub zasilany powietrzem z aparatu węzowego.
 - 4.3.2. W temperaturze powyżej 60 °C ratownik powinien być zabezpieczony ubraniem gazoszczelnym i kwasoodpornym oraz powinien być wyposażony w aparat powietrzny butlowy pod ubranie. O potrzebie zastosowania urządzenia klimatyzacyjnego decyduje kierownik akcji ratowniczej.
- 4.4. Ratownicy podczas akcji przeprowadzanej w trudnych warunkach cieplnych powinni zgłaszać zastępowemu każdy objaw przegrzania organizmu, w szczególności zawroty i bóle głowy, bóle kończyn, zaburzenia wzroku lub słuchu oraz mdłości. Po otrzymaniu takiego zgłoszenia od ratowników zastępowy natychmiast wycofuje cały zastęp do bazy.
- 4.5. Dla ratowników powracających do bazy, po wykonaniu prac w trudnych warunkach cieplnych, powinny być przygotowane w bazie: odzież na wymianę, koce i ciepłe napoje.

- 4.6. W celu zwiększenia bezpieczeństwa pracy zastępu w trudnych warunkach cieplnych powinno się wykorzystać wszelkie możliwe środki do obniżenia temperatury, a w razie bardzo silnego promieniowania cieplnego korzystać ze środków ochrony, takich jak ekrany, tarcze osłonowe, ubrania żaroodporne lub przeciwplamienne.
- 4.7. Ratownicy kierowani do prac w trudnych warunkach cieplnych, wyposażeni w ochronne kombinezony gazoszczelne, powinni być każdorazowo pouczeni przez kierownika bazy o sposobie pracy w kombinezonie.

Akcja ratownicza w przypadku zalania wodą, zatopienia oraz powstania zapadlisk

- 4.8. Za akcję ratowniczą uznaje się wszelkie prace wykonywane przez ratowników lub pracowników zakładu górniczego w celu ratowania ludzi, zabezpieczenia urządzeń i wyposażenia zakładu.
- 4.9. Kierownik akcji wyznacza strefy zagrożenia wodnego. W strefie tej przebywają tylko osoby biorące udział bezpośrednio w akcji ratowniczej.
- 4.10. W przypadku zatopienia obiektu w akcji ratowniczej biorą udział pracownicy zakładu oraz ratownicy. Ratownicy powinni być zatrudnieni w szczególności przy obsłudze urządzeń i sprzętu specjalnie przygotowanego do usuwania skutków zatopienia.
- 4.11. Kierownik akcji powinien przeprowadzić rozeznanie co do niebezpieczeństwa dalszego zatopienia zakładu. Po ustaleniu, że nie istnieje takie niebezpieczeństwo, dokonuje on podziału na grupy osób biorących udział w akcji i rozdziela zadania między poszczególne grupy.
- 4.12. Akcję ratowniczą w przypadku zatopienia prowadzi się wszelkimi dostępnymi środkami, a zwłaszcza z użyciem:
 - 1) sprzętu i urządzeń do zatrzymywania dopływu wody i jej usuwania;
 - 2) techniki nurkowania.
- 4.13. Przy stosowaniu techniki nurkowania podczas prowadzenia akcji ratowniczej wykorzystuje się specjalistyczne zastępy ratowników nurków.
- 4.14. Akcję ratowania ludzi rozpoczyna się od ustalenia miejsca, w którym znajdują się zagrożeni ludzie, i prowadzi do czasu ich uwolnienia.
- 4.15. Jeżeli w wyniku zatopienia powstały gazy szkodliwe lub występuje przedostawanie się substancji szkodliwych do atmosfery, prace w strefie zagrożenia powinny być prowadzone wyłącznie przez ratowników, z użyciem aparatów regeneracyjnych lub powietrznych butliowych.
- 4.16. Przy zasypywaniu zapadlisk powstałych na polu otworowym lub przy przemieszczaniu mas podsadzkowych w szczególności:
 - 1) wyznacza się osoby prowadzące obserwację krawędzi zapadliska;
 - 2) określa i zabezpiecza strefę wpływów i oddziaływania zapadliska;
 - 3) wyznacza drogi dojazdowe i miejsca, do których można dojeżdżać ciężkim sprzętem;
 - 4) podejmuje prace zabezpieczające zagrożony obiekt oraz prace likwidacyjne zapadliska, w zależności od występujących zagrożeń;
 - 5) ustala zasady bezpiecznej pracy ludzi oraz sposób ich ubezpieczenia.

Akcja ratownicza w przypadku wystąpienia erupcji płynu złożowego oraz pożaru przy poszukiwaniu i wydobywaniu ropy naftowej i gazu ziemnego

- 4.17. Podczas pracy ratowników powinny być przestrzegane następujące ogólne zasady:

- 1) prace w warunkach niskich temperatur, poniżej — 15 °C, powinno się ograniczyć do niezbędnego minimum;
- 2) kierownik akcji ratowniczej decyduje o użyciu ubrań gazoszczelnych podczas prac prowadzonych w atmosferze zawierającej H₂S;
- 3) jeżeli w miejscu pracy stężenie par i gazów palnych przekracza 20 % dolnej granicy wybuchowości, eliminuje się urządzenia i sprzęt mogący powodować iskrzenie i podejmuje decyzję dotyczącą ewentualnego wycofania zastępu;
- 4) prace pod strumieniem wypływającej z otworu ropy można prowadzić po wyposażeniu ratowników w ubrania ochronne nieelektryzujące i olejowo odporne;
- 5) ratowników powinno się wyposażyć w ochronniki słuchu oraz określić dla nich dopuszczalny czas przebywania w strefie o dużym natężeniu hałasu;
- 6) w warunkach zagrożenia wybuchem zastęp powinien pracować w odzieży i obuwiu niepowodujących iskrzenia;
- 7) w warunkach zagrożenia termicznego, pochodzącego od wypływającej z otworu cieczy o wysokiej temperaturze, ratowników wyposaża się w ubrania zabezpieczające przed działaniem temperatury oraz ubrania ochronne wodoszczelne;
- 8) podczas pracy w trudnych warunkach czas odpoczynku nie powinien być krótszy od czasu pracy;
- 9) przy znanym i kontrolowanym stężeniu gazów toksycznych dopuszcza się udział w akcji pracowników niebędących ratownikami górniczymi, zgodnie z zasadami określonymi przez kierownika akcji ratowniczej.

4.18. Podczas erupcji otwartej gazu ziemnego, prowadząc akcję ratowniczą, w szczególności:

- 1) wyznacza się strefę zagrożenia wybuchem;
- 2) określa się wielkość natężenia hałasu i wyznacza ewentualną strefę natężenia niebezpiecznego dla zdrowia;
- 3) zapewnia się odpowiednią ilość środków zabezpieczających ratowników oraz służby pomocnicze przed działaniem hałasu;
- 4) prowadzi się w obrębie stanowisk pracy ciągły pomiar stężeń wybuchowych i zawartości tlenu w powietrzu;
- 5) prowadzi się prace ratownicze z użyciem narzędzi nieiskrzących;
- 6) powinien być obniżony stan zagrożenia wybuchem;
- 7) przygotowuje się urządzenia zabezpieczające wylot otworu oraz sprzęt do naprowadzenia go na strumień gazu;
- 8) przystępuje się do opanowania wypływu.

4.19. Podczas erupcji otwartej ropy naftowej (wody złożowej), prowadząc akcję ratowniczą, w szczególności:

- 1) wyznacza się strefę zagrożenia;
- 2) zabezpiecza istniejące ciekłe wodne przed przedostaniem się do nich ropy (wody złożowej);
- 3) wykonuje obwałowania, wykorzystując istniejące zagłębienia terenu;
- 4) organizuje środki do transportu ropy z miejsca jej gromadzenia;
- 5) przygotowuje się sprzęt i narzędzia służące do zamknięcia wylotu otworu;

- 6) podczas prowadzenia prac ratunkowych w obrębie rozlewisk ropy naftowej, w obrębie miejsc pracy, powinna być położona piana gaśnicza;
- 7) prowadzi się ciągłą kontrolę wybuchowości.

4.20. Podczas erupcji otwartej płynu złożowego z zawartością siarkowodoru:

- 1) wykonuje się zadania określone w pkt 4.18 lub 4.19;
- 2) określa się strefę zagrożenia i skażenia toksycznego;
- 3) prace ratownicze prowadzi się z użyciem sprzętu ochrony układu oddechowego (nie stosuje się aparatów regeneracyjnych);
- 4) przeprowadza się stałą lub okresową ewakuację okolicznej ludności, w zależności od powstałych zagrożeń;
- 5) neutralizuje się siarkowodor w płynie złożowym, w miejscach jego nagromadzeń.

4.21. Podczas zagrożenia pożarowego przy erupcji otwartej płynu złożowego kierownik akcji powinien:

- 1) określić skład oraz objętość wypływającego płynu złożowego, rodzaj i kształt strugi oraz zagrożenia mogące spowodować pożar;
- 2) podjąć działania zapobiegające pożarowi przez eliminowanie zagrożeń i obniżenie zapalności płynu złożowego wypływającego z otworu;
- 3) przygotować obiekt do prowadzenia akcji gaśniczej;
- 4) ustalić współdziałanie odpowiednich jednostek na wypadek pożaru, zgodnie z planem ratownictwa oraz planem ochrony przeciwpożarowej.

4.22. Jeżeli powstanie pożar, kierownik akcji ratowniczej powinien:

- 1) dokonać oceny zagrożenia oraz podjąć działania możliwe do wykonania w pierwszej fazie pożaru, obejmujące:
 - a) ewakuację ludzi przebywających w zasięgu zagrożenia,
 - b) podjęcie akcji gaśniczej środkami gaśniczymi, dostępnymi w obiekcie,
 - c) wyznaczenie strefy zagrożenia;
- 2) przygotować obiekt do właściwej akcji gaśniczej poprzez:
 - a) oczyszczenie terenu pożaru z zabudowy pomocniczej, zniszczonych elementów konstrukcji,
 - b) wykonanie w przypadku erupcji ropy naftowej obwałowania obiektu i systemu jej doprowadzania,
 - c) zabezpieczenie odpowiedniej ilości wody i innych środków gaśniczych,
 - d) wezwanie odpowiednich jednostek wyspecjalizowanych w gaszeniu pożarów;
- 3) ustalić podstawowe etapy gaszenia pożaru, obejmujące:
 - a) wstępne ochładzanie terenu pożaru, gaszenie lokalnych ognisk pożaru oraz przygotowanie do gaszenia właściwego,
 - b) właściwe gaszenie płonącej strugi z doborem metody działania oraz zastosowanych środków gaśniczych,
 - c) końcowe ochładzanie.

4.23. Podczas prowadzenia akcji ratowniczej powinny być przestrzegane następujące warunki:

- 1) współdziałanie służb biorących udział w akcji powinno przebiegać według ustalonego planu;
- 2) sprzęt użyty do działań ratowniczo-gaśniczych powinien mieć zapewnioną możliwość przemieszczania;
- 3) przed każdą czynnością przeprowadza się krótki instruktaż dla jej uczestników; operacje bardziej skomplikowane lub szczególnie niebezpieczne powinny być wcześniej przećwiczone na innym terenie;
- 4) po ugaszeniu pożaru, do momentu obniżenia się natężenia promieniowania cieplnego do wartości $4\ 190\ \text{W/m}^2$, nie mogą być wykonywane żadne prace przy otworze ani w jego sąsiedztwie;
- 5) w zakresie ochrony przed promieniowaniem cieplnym:
 - a) ratowników oraz strażaków pracujących w bezpośrednim sąsiedztwie pożaru wyposaża się w ubrania żaroodporne; osoby te oraz sprzęt i urządzenia dodatkowo powinny być chronione przed działaniem żaru za pomocą tarcz odbijających z blachy aluminiowej, rozpylonego strumienia wody lub w inny sposób określony przez kierownika akcji,
 - b) uczestników akcji znajdujących się blisko miejsca pożaru w jakiegokolwiek odzieży ochronnej powinno się zraszać wodą w sposób ciągły i z dostateczną wydajnością,
 - c) na aluminiowe powłoki ubrań żaroodpornych niedopuszczalne jest nanoszenie żadnych znaków i napisów,
 - d) kierownik akcji ustala strefę, w której mogą pracować osoby bez specjalnych osłon i odzieży żaroodpornej,
 - e) czas jednorazowego pobytu w strefie działania wysokich temperatur nie może przekraczać 10 minut, po których powinien być zapewniony co najmniej 2-godzinny odpoczynek,
 - f) w strefie o natężeniu promieniowania cieplnego powyżej $13\ 500\ \text{W/m}^2$, nawet w ubraniach żaroodpornych zraszanych wodą, przebywać mogą jednorazowo tylko do 5 minut,
 - g) osoby przewidziane do pracy w strefie wysokich temperatur powinno się stopniowo przyzwyczajać do warunków cieplnych w niej panujących oraz osobom tym zapewnić dostawę odpowiednich napojów,
 - h) grupa ratownicza, wchodząca w strefę działania wysokich temperatur, nie może liczyć mniej niż 3 osoby; w każdym przypadku powinna być przewidziana grupa dodatkowa, przeznaczona do dokonania natychmiastowej, awaryjnej zamiany grupy pracującej na terenie pożaru lub do udzielenia jej pomocy,
 - i) w przypadku odczuwania bólów i zawrotów głowy, ciężenia w nogach, duszności, powinno się powiadomić o tym dowódcę grupy, a sama grupa powinna natychmiast wycofać się poza strefę zagrożenia;
- 6) pracownicy oraz ratownicy biorący udział w akcji powinni być wyposażeni w ochronniki słuchu oraz okulary chroniące przed porażeniem świetlnym;
- 7) w przypadku wystąpienia zagrożeń toksycznych powinno się:
 - a) dokonywać ciągłych pomiarów stężeń związków toksycznych wydobywających się z otworu w kierunkach ich rozprzestrzeniania się, ustalić zasięg stref zagrożenia i odpowiednio je oznakować,

b) ustalić zasady ewakuacji ludzi z terenu akcji i ludności z okolicznych terenów w razie przewidywanego objęcia tych terenów zasięgiem skażenia toksycznego; powinny być zapewnione siły i środki do realizacji ewakuacji ludności.

4.24. Wymagania techniczne oraz szczegółowe zasady gaszenia pożarów otworów naftowych określa kierownik ruchu zakładu górniczego.

4.24.1. W przypadku powstania erupcji kierownik obiektu powinien natychmiast powiadomić jednostkę straży pożarnej, zgodnie z planem ratownictwa górniczego.

4.24.2. Przed przystąpieniem do akcji określa się:

- 1) rodzaj i charakterystykę erupcji (skład płynu złożowego, wielkość wypływu, kształt i ukierunkowanie strugi, ciśnienie złożowe);
- 2) rodzaj i wielkość zagrożeń;
- 3) zakres i sposób ochrony erupcji przed pożarem.

SPOSÓB STOSOWANIA GAZÓW INERTNYCH W CZASIE PROWADZENIA AKCJI RATOWNICZYCH I WYKONYWANIA PRAC PROFILAKTYCZNYCH

1. Podczas prowadzenia akcji ratowniczych lub wykonywania prac profilaktycznych z wykorzystaniem gazów inertnych stosuje się sposoby prowadzenia akcji ratowniczych w zakładach górniczych.
2. Sposób prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych z wykorzystaniem gazów inertnych ma zastosowanie w podziemnych zakładach górniczych.
 - 2.1. Postanowienia ogólne.
 - 2.1.1. Sposób prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych z wykorzystaniem gazów inertnych, zwany dalej „Sposobem”, określa zasady stosowania gazów inertnych podczas prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych do likwidacji stanu zagrożenia pożarowego, wybuchu gazu lub pyłu węglowego w podziemnych zakładach górniczych.
 - 2.1.2. Ilekroć w Sposobie mowa o „gazach inertnych”, należy przez to rozumieć azot lub dwutlenek węgla.
 - 2.1.3. Stosowanie innych gazów do inertyzacji powietrza kopalnianego może odbywać się w sposób określony w instrukcji opracowanej przez kierownika ruchu zakładu górniczego (kierownika akcji) w porozumieniu z kierownikiem jednostki ratownictwa górniczego.
 - 2.1.3.1. Stosowanie gazów inertnych prowadzi się na podstawie dokumentacji technicznej określającej w szczególności:
 - 1) charakterystykę i ocenę:
 - a) stanu przewietrzania wyrobisk,
 - b) występujących zagrożeń tąpnięciami i metanowego oraz zagrożenia pożarowego;
 - 2) miejsca podawania gazu inertnego i przewidywanego kierunku jego przemieszczania się;
 - 3) miejsca możliwego wypływu gazu inertnego do czynnych wentylacyjnie wyrobisk oraz miejsc zagrożenia w związku ze stosowaną inertyzacją, w tym awarii rurociągów przesyłowych gazu inertnego;
 - 4) sposób regulacji przewietrzania zapewniający zminimalizowanie migracji powietrza przez przestrzeń, do której podawany będzie gaz inertny;
 - 5) technologię podawania gazu inertnego;
 - 6) sposób wykonywania pomiarów i kontrolowania stężeń gazów w powietrzu w miejscach, o których mowa w ppkt 3;
 - 7) rodzaj indywidualnego sprzętu ochrony układu oddechowego stanowiącego wyposażenie osób przebywających w miejscach, o których mowa w ppkt 3;
 - 8) sposób kontroli szczelności rurociągów w czasie podawania gazu inertnego;
 - 9) sposób postępowania w przypadku wystąpienia zaburzeń w przewietrzaniu (przerwy w pracy wentylatorów głównych, uszkodzenie urządzeń wentylacyjnych, tąpnięcie) w czasie wtłaczania gazów inertnych;
 - 10) zakres i częstotliwość kontroli podawania gazów inertnych z uwzględnieniem w szczególności bieżących kontroli przeprowadzonych co najmniej raz na dobę i obejmujących:

- a) pomiary zawartości tlenu w podawanym rurociągiem gazie inertnym — w przypadku stosowania azotu pozyskiwanego bezpośrednio z powietrza atmosferycznego,
 - b) kontrolę ogólnego stanu rurociągów przesyłowych i prawidłowości ich zawieszenia;
 - 11) sposób postępowania w przypadku powstania niebezpiecznego nadciśnienia powyżej 3 hPa w otamowanej przestrzeni.
- 2.1.4. Dokumentację techniczną:
- 1) w przypadku prowadzenia akcji ratowniczej – opracowuje sztab akcji ratowniczej, a następnie zatwierdza kierownik akcji ratowniczej po uzgodnieniu z kierownikiem właściwej jednostki ratownictwa górniczego;
 - 2) w przypadku prowadzenia prac profilaktycznych — opracowuje kierownik działu wentylacji, a następnie zatwierdza kierownik ruchu zakładu górniczego.
- 2.1.5. Integralną część dokumentacji technicznej stanowią szczegółowe fabryczne instrukcje obsługi, kontroli, konserwacji i naprawy urządzeń stosowanych do wytwarzania gazów inertnych.
- 2.2. Urządzenia stosowane do wytwarzania gazów inertnych mogą być zabudowane na powierzchni podziemnego zakładu górniczego lub w jego wyrobiskach.
- 2.3. Prace związane z podawaniem gazów inertnych do podziemnych wyrobisk zakładu górniczego są prowadzone pod nadzorem osoby dozoru ruchu wyznaczonej przez:
- 1) w przypadku prowadzenia akcji ratowniczej — kierownika akcji ratowniczej;
 - 2) w przypadku prowadzenia prac profilaktycznych — kierownika ruchu zakładu górniczego.
3. Stosowanie gazów inertnych w akcjach ratowniczych.
- 3.1. Decyzję o konieczności stosowania gazów inertnych w czasie akcji ratowniczej podejmuje kierownik akcji ratowniczej w uzgodnieniu z kierownikiem właściwej jednostki ratownictwa górniczego.
- 3.2. Prace związane ze stosowaniem w akcjach ratowniczych gazów inertnych w wyrobiskach podziemnych zakładu górniczego powinny być prowadzone z udziałem pogotowia specjalistycznego do inertyzacji powietrza kopalnianego właściwej jednostki ratownictwa górniczego.
- 3.3. W akcji ratowniczej gazy inertne do wyrobisk zakładu górniczego mogą podawać również inne podmioty wykonujące czynności w ruchu zakładu górniczego w ramach działalności pogotowia specjalistycznego do inertyzacji powietrza kopalnianego właściwej jednostki ratownictwa górniczego.
- 3.4. Zakres udziału innego podmiotu wykonującego czynności w ruchu zakładu górniczego w ramach działalności pogotowia specjalistycznego do inertyzacji powietrza kopalnianego właściwej jednostki ratownictwa górniczego. określa umowa zawarta pomiędzy tym podmiotem a właściwą jednostką ratownictwa górniczego.
- 3.5. Podczas akcji ratowniczej zakres i częstotliwość kontroli podawania gazów inertnych określa kierownik akcji ratowniczej.
4. Stosowanie gazów inertnych w pracach profilaktycznych.
- 4.1. Decyzję o konieczności stosowania gazów inertnych w pracach profilaktycznych podejmuje kierownik ruchu zakładu górniczego po zasięgnięciu opinii właściwego kopalnianego zespołu do spraw zagrożeń.

- 4.2. W czasie podawania gazu inertnego należy dokumentować:
- 1) ilość gazu podawanego do danego rejonu;
 - 2) wyniki analiz składu chemicznego powietrza pobranego z miejsc ustalonych przez kierownika działu wentylacji.
- 4.3. Rurociąg przesyłowy do podawania gazu inertnego do wyrobisk powinien być wyposażony na wlocie w układ pomiarowy, zapewniający ciągle wskazania, rejestrację i transmisję do stanowiska dyspozytora:
- 1) objętościowego wydatku gazu z rejestracją czasu podawania;
 - 2) ciśnienia gazu wtłaczanego w rurociąg przesyłowy;
 - 3) stężenia tlenu w przypadku stosowania azotu pozyskiwanego bezpośrednio z powietrza atmosferycznego.
- 4.4. Do podawania gazów inertnych mogą być wykorzystane istniejące sieci rurociągów zabudowanych na powierzchni podziemnego zakładu górniczego lub w jego wyrobiskach.
- 4.4.1. Rurociągi przesyłowe gazu inertnego powinny być odpowiednio oznakowane.
- 4.5. Przed rozpoczęciem podawania gazów inertnych rurociąg doprowadzający gaz inertny z powierzchni do wyrobisk podziemnych musi być skontrolowany na szczelność przy pomocy sprężonego powietrza wtłoczonego do rurociągu pod ciśnieniem 0,25—0,3 MPa. Instalację należy uznać za szczelną, jeżeli w ciągu godziny spadek ciśnienia nie przekroczy wartości 10% ciśnienia pierwotnego.
- 4.5.1. Sprawdzanie szczelności rurociągu przy pomocy sprężonego powietrza należy przeprowadzić również po każdej przerwie w podawaniu gazów inertnych. Czas trwania przerwy po której należy sprawdzić szczelność rurociągu przesyłowego ustala kierownik działu wentylacji.
- 4.6. Zawartość tlenu w podawanym rurociągiem gazie inertnym nie może przekraczać 3 %.
- 4.7. We wszystkich wyrobiskach wzdłuż trasy rurociągu, którym podawany jest gaz inertny, należy zapewnić minimalną ilość powietrza, w sposób określony w pkt 4.10. Ilość ta może być mniejsza w przypadku zastosowania:
- 1) urządzeń pomiarowo-ostrzegawczych w wyrobiskach;
 - 2) urządzeń do ciągłej kontroli bilansu podawanego rurociągiem gazu inertnego (jednoczesny pomiar ilości podawanego gazu na wlocie do rurociągu i pomiar ilości gazu w pobliżu wylotu z rurociągu z sygnalizacją na stanowisku dyspozytora wystąpienia różnicy wskazań powyżej 20 %).
- 4.8. Podawanie gazów inertnych należy natychmiast przerwać w przypadku zaistnienia zaburzeń w przewietrzaniu czynnych wentylacyjnie wyrobisk, w sąsiedztwie inertyzowanych przestrzeni oraz wyrobisk, w których zabudowane są rurociągi przesyłowe, spowodowanych w szczególności:
- 1) uszkodzeniem urządzeń wentylacyjnych;
 - 2) tąpnięciem;
 - 3) awarią wentylatorów lutniowych lub uszkodzeniem lutniociągów;
 - 4) przerwą w pracy wentylatora głównego (wentylatorów głównych).
- 4.9. Stanowisko obsługi urządzenia podającego gaz inertny musi być wyposażone w łączność alarmowo-zgłoszeniową.

4.10. W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy w wyrobiskach z zabudowaną instalacją do podawania gazów inertnych, minimalną ilość powietrza należy określać według wzorów:

1) dla technologii stosowania azotu jako gazu inertnego:

$\dot{V}_{\min O_2}$ — minimalna ilość powietrza umożliwiająca utrzymanie $O_2 > 19\%$ [m^3/\min]

$$\dot{V}_{\min O_2} = \dot{V}_a \frac{So_2dop - So_2rur}{So_2wyr - So_2dop}$$

\dot{V}_a — wydajność, z jaką podawany jest gaz inertny [m^3/\min]

So_2rur — stężenie O_2 w rurociągu [%]

So_2dop — stężenie O_2 dopuszczalne w powietrzu kopalnianym 19,0 [%]

So_2wyr — stężenie O_2 w wyrobiskach [%];

2) dla technologii stosowania dwutlenku węgla jako gazu inertnego

$\dot{V}_{\min CO_2}$ — minimalna ilość powietrza umożliwiająca utrzymanie $CO_2 < 1\%$ [m^3/\min]

$$\dot{V}_{\min CO_2} = \dot{V}_a \frac{Sco_2rur - Sco_2dop}{Sco_2dop - Sco_2wyr}$$

\dot{V}_a — wydajność, z jaką podawany jest gaz inertny [m^3/\min]

Sco_2rur — stężenie CO_2 w rurociągu [%]

Sco_2dop — stężenie CO_2 dopuszczalne w powietrzu kopalnianym 1,0 [%]

Sco_2wyr — stężenie CO_2 w wyrobiskach [%].

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 122 ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw gospodarki został upoważniony do określenia, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, środowiska oraz zdrowia:

- 1) organizacji, szczegółowych zadań i wymagań dla służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym;
- 2) szczegółowych wymagań dotyczących specjalistycznych badań lekarskich, specjalistycznych badań psychologicznych oraz specjalistycznych szkoleń w zakresie ratownictwa górniczego, w tym przypadków, w których te badania oraz szkolenia są przeprowadzane przez podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym;
- 3) szczegółowych wymagań dotyczących dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego oraz planu ratownictwa górniczego;
- 4) sposobów współpracy przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11 ustawy;
- 5) przypadków, w których wykonuje się prace profilaktyczne;
- 6) sposobów wykonywania prac profilaktycznych oraz prowadzenia akcji ratowniczych w zależności od rodzaju i natężenia zagrożeń występujących w zakładach górniczych.

Wydając to rozporządzenie, minister właściwy do spraw gospodarki ma kierować się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górniczego, a także zapewnienia sprawnego niesienia pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego.

Projektowany akt zastąpi rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 12 czerwca 2002 r. w sprawie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 94, poz. 838, z 2004 r. Nr 102, poz. 1073 oraz z 2007 r. Nr 204, poz. 1476), wydane na podstawie art. 78 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 30 czerwca 2009 r. Regulacje w nim zamieszczone zasadniczo nie odbiegają od dotychczasowych przepisów. Konieczne było jednak uwzględnienie zmiany „zasadniczej” ustawowej regulacji dotyczącej ratownictwa górniczego, w zakresie np. wskazywania jako podstawowej jednostki ratownictwa górniczego w Polsce Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. Pozostałe wprowadzone zmiany polegają w szczególności na:

- 1) przeniesieniu części zapisów rozporządzenia do ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
- 2) przeniesieniu treści dotychczasowego załącznika nr 2 (szczegółowe zasady szkolenia z zakresu ratownictwa) wprost do rozporządzenia;

- 3) rezygnacji z nieuprawnionych subdelegacji dla jednostek ratownictwa do opracowania: sposobu prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych z wykorzystaniem gazów inertnych, sposobu prowadzenia akcji ratowniczych w trudnych warunkach mikroklimatu, wzorów dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego, i wprowadzenia tych rozwiązań wprost do rozporządzenia: w załączniku nr 1 — wzorów dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego, w załączniku nr 2 — zasad prowadzenia akcji w trudnych warunkach mikroklimatu, a w załączniku nr 3 — sposobu prowadzenia akcji ratowniczych i prac profilaktycznych z wykorzystaniem gazów inertnych;
- 4) jednoznacznym określeniu jednej z zasad (druga została wyrażona w ustawie — akcję prowadzi może tylko kierownik ruchu zakładu górniczego) prowadzenia akcji ratowniczej, polegającym na tym, że do czasu przyścia kierownika ruchu zakładu górniczego do pomieszczenia kierownika akcji dyspozytor ruchu zakładu górniczego;
- 5) rezygnacji z regulacji będących bardziej podręcznikowymi zasadami sztuki górniczej niż przepisami prawa (dotyczącymi wykonywania pomiarów);
- 6) rezygnacji z przepisów dotyczących zasad prowadzenia akcji ratowniczych w przypadku wpływu gazów do wyrobisk, wybuchu gazów i pyłu węglowego oraz wyrzutu gazów i skał, tąpnięcia i zawału skał do wyrobisk, wdarcia się do wyrobisk wody lub wody z luźnym materiałem skalnym; wystarczające w tym zakresie będą ogólne zasady kompetencyjne ujęte w rozporządzeniu;
- 7) modyfikacji zasad organizacji specjalistycznych służb ratowniczych do wykonywania prac w podziemnych zakładach górniczych stosujących specjalne techniki (np.: alpinistycznych i nurkowych);
- 8) rezygnacji z przepisów określających zasady działania zastępów specjalistycznych nurków w czasie prowadzenia akcji ratowniczej (zasady prowadzenia prac i akcji podwodnych określają inne specjalistyczne w tym zakresie przepisy).

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują w szczególności na:

- 1) przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie ustawy z dnia 2009 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...);
- 2) podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górniczym, tj. jednostki ratownictwa górniczego: Centralną Stację Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu (wraz z funkcjonującymi w jej strukturze okręgowymi stacjami ratownictwa górniczego), Jednostkę Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczą Stację Górnicztwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostkę Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- 3) pracowników zatrudnionych w podmiotach wymienionych w pkt 1 i 2;
- 4) organy nadzoru górniczego, sprawujące nadzór nad ruchem zakładów górniczych, m.in. w zakresie ratownictwa górniczego, oraz nad jednostkami ratownictwa górniczego.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) Marszałków Województw;
- 3) Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce;
- 4) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnicztwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;
- 8) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 9) Polskiego Górnicztwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;

- 10) Przedsiębiorstwa Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu „Petrobaltic” S.A.;
- 11) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 12) Politechniki Śląskiej;
- 13) Politechniki Wrocławskiej;
- 14) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 15) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górotworu;
- 16) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;
- 17) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- 18) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 19) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 20) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 21) Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;
- 22) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Ponadto, stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Rozwiązania zamieszczone w projekcie wywierają wpływ na prawa i obowiązki pracodawców i pracowników wykonujących zadania z zakresu ratownictwa górniczego. Nie przewiduje się jednak zmiany zakresu oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

5. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne i bezpieczeństwo osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych oraz stan środowiska.

Rozwiązania zawarte w projekcie utrzymają poziom bezpieczeństwa w omawianym zakresie. Skutki wyłączenia szczególnego statusu prawnego Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. powinny być rozpatrywane na płaszczyźnie rozwiązań projektowanej ustawy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie zmienia zasadniczo zakresu oddziaływania w powyższym zakresie. Zrezygnowano jednak ze zbędnych, „podręcznikowych”, rozwiązań prawnych, co umożliwi dostosowanie praktyki postępowania do aktualnych doświadczeń w części dotychczas normowanych obszarów.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanego rozporządzenia w powyższym zakresie.

8. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Projektowana regulacja nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu przede wszystkim uregulowanie szczegółowych zagadnień dotyczących ratownictwa górniczego, w tym prowadzenia akcji ratowniczych. Część projektowanych rozwiązań dotyczy ponadto szkoleń w dziedzinie ratownictwa górniczego. Przepisy te statuuja istotny element profilaktyki bezpieczeństwa w górnictwie i są zgodne z:

- 1) dyrektywą 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 118, z późn. zm.) — art. 5 i 6 oraz załącznik do dyrektywy część A, m.in. pkt 4.2, 5, 6 i 7;
- 2) dyrektywą 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.) — załącznik do dyrektywy część C pkt 15.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie ratownictwa górniczego jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie wzorów druków informacji dotyczącej opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę ze złoża, opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji i podziemne składowanie odpadów

Na podstawie art. 135 ust. 7 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzory druków informacji dotyczących:

- 1) opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę ze złoża, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) opłaty za podziemne składowanie odpadów, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów informacji dotyczącej opłaty eksportowej za wydobytą kopalinę ze złoża (Dz. U. Nr 153, poz.1773) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2005 r. w sprawie wzorów dokumentów informacji dotyczących bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz składowania odpadów (Dz. U. Nr 116, poz. 980, Nr 134, poz. 1129)

**Załączniki do rozporządzenia
Ministra Środowiska
z dnia (poz.)**

Załącznik nr 1

Informacja dotycząca opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę ze złoża

Nazwa, adres, NIP i REGON przedsiębiorcy

Data

Lp.	Dane dotyczące opłaty eksploatacyjnej	
1	Okres rozliczeniowy (1 stycznia-30 czerwca lub 1 lipca-31 grudnia; rok)	
2	Nazwa złoża, nr i data udzielenia koncesji, organ koncesyjny	
3	Rodzaj kopaliny ¹⁾	
4	Ilość wydobytej kopaliny w jednostkach miary (j.m.) ²⁾	
5	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)	
6	Opłata eksploatacyjna (zł)	
7	Nazwa gminy, na terenie której prowadzone jest wydobycie kopaliny ³⁾ , województwo	
8	Ilość wydobytej kopaliny na terenie gminy	
9	Wysokość opłaty przypadająca gminie (zł)	
10	Wysokość opłaty przypadająca Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zł)	

Załączniki: kopie dowodów wpłat dokonanych na rachunki bankowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i gminy.

Uwagi.....
.....

Sporządził

Przedsiębiorca

.....
(imię, nazwisko,
nr telefonu pracownika)

.....

¹⁾ W przypadku wydobywania kopaliny towarzyszących lub współwystępujących należy dodatkowo wypełnić wzór druku informacji, oddzielnie dla każdego rodzaju kopaliny towarzyszącej lub współwystępującej. W lp. 3 po określeniu rodzaju kopaliny należy dopisać wyraz „towarzysząca” lub „współwystępująca”.

²⁾ Ilość wydobytej kopaliny należy podać w jednostce miary (j.m.) przyjętej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych dla danego rodzaju kopaliny.

³⁾ W przypadku wydobywania kopaliny prowadzonego na terenie więcej niż jednej gminy należy dane przewidziane do określenia opłaty eksploatacyjnej w wierszach 7 – 9 podać oddzielnie dla każdej gminy, zwiększając odpowiednio liczbę wierszy tabeli.

Informacja dotycząca opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji

Nazwa, adres, NIP i REGON przedsiębiorcy

Data

Lp.	Dane dotyczące opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji	
1	Okres rozliczeniowy (1 stycznia-30 czerwca lub 1 lipca-31 grudnia ; rok)	
2	Nazwa magazynu, nr i data udzielenia koncesji, organ koncesyjny	
3	Rodzaj magazynowanej substancji	
4	Ilość substancji wprowadzonej do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych ¹⁾	
5	Stawka opłaty za magazynowanie substancji ²⁾	
6	Wysokość opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji (zł)	
7	Nazwa gminy, na terenie której prowadzona jest działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji ³⁾ , województwo	
8	Ilość substancji wprowadzonej do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych na terenie gminy	
9	Wysokość opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji przypadająca gminie (zł)	
10	Wysokość opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji przypadająca Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zł)	

Załączniki: kopie dowodów wpłat dokonanych na rachunki bankowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i gminy.

Uwagi.....
.....

Sporządził

.....

(imię, nazwisko,
nr telefonu pracownika)

Przedsiębiorca

.....

¹⁾ Ilość wprowadzonej substancji należy podać w jednostce miary (j.m.) przyjętej w art. 133 ust. 2 ustawy z dnia..... 2008 r. - Prawo geologiczne i górnicze dla danego rodzaju magazynowanej substancji.

²⁾ Stawka opłaty dla danego rodzaju magazynowanej substancji, określona w art. 133 ust. 2 ustawy z dnia2008 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

³⁾ W przypadku działalności w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji , prowadzonej na terenie więcej niż jednej gminy należy dane przewidziane do określenia opłaty w wierszach 7 – 9 podać oddzielnie dla każdej gminy, zwiększając odpowiednio liczbę wierszy tabeli.

Informacja dotycząca opłaty za podziemne składowanie odpadów

Nazwa, adres, NIP i REGON przedsiębiorcy

Data

Lp.	Dane dotyczące opłaty za podziemne składowanie odpadów	
1	Okres rozliczeniowy (1 stycznia-30 czerwca lub 1 lipca-31 grudnia; rok)	
2	Nazwa składowiska, nr i data udzielenia koncesji, organ koncesyjny	
3	Rodzaj składowanych odpadów	
4	Ilość odpadów wprowadzonych do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych ¹⁾	
5	Stawka opłaty za podziemne składowanie odpadów ²⁾	
6	Wysokość opłaty za podziemne składowanie odpadów (zł)	
7	Nazwa gminy, na terenie której prowadzona jest działalność w zakresie podziemnego składowania odpadów ³⁾ , województwo	
8	Ilość odpadów wprowadzonych do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych na terenie gminy	
9	Wysokość opłaty za podziemne składowanie odpadów przypadająca gminie (zł)	
10	Wysokość opłaty za podziemne składowanie odpadów przypadająca Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (zł)	

Załączniki: kopie dowodów wpłat dokonanych na rachunki bankowe Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i gminy.

Uwagi.....
.....

Sporządził

.....
(imię, nazwisko,
nr telefonu pracownika)

Przedsiębiorca

.....

¹⁾ Ilość odpadów wprowadzonych do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych należy podać w jednostce miary przyjętej w art. 133 ust. 3 ustawy z dnia2008 r. - Prawo geologiczne i górnicze dla danego rodzaju składowanych odpadów.

²⁾ Stawka opłaty dla danego rodzaju składowanych odpadów, określona w art. 133 ust. 3 ustawy z dnia.....2008 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

³⁾ W przypadku działalności w zakresie podziemnego składowania odpadów, prowadzonej na terenie więcej niż jednej gminy należy dane przewidziane do określenia opłaty w wierszach 7 – 9 podać oddzielnie dla każdej gminy, zwiększając odpowiednio liczbę wierszy tabeli.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska *w sprawie wzorów druków informacji dotyczącej opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę ze złoża, opłaty za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji i podziemne składowanie odpadów* stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 135 ust. 7 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr).

Na podstawie tego przepisu w projektowanym rozporządzeniu Minister Środowiska określi wzory druków informacji, składanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na wydobywaniu kopaliny ze złóż, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniu substancji lub podziemnym składowaniu odpadów. Informacje będą sporządzane i przekazywane przez przedsiębiorców organowi koncesyjnemu i wierzycielom opłaty eksploatacyjnej raz na pół roku, co ujednolici przepisy ustawy – Prawo geologiczne i górnicze z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska. Wzory druków mające na celu zapewnienie przejrzystości i wiarygodności przedkładanych przez przedsiębiorców informacji, jednocześnie umożliwią organom koncesyjnym i wierzycielom dokładną identyfikację przedsiębiorcy, rodzaju wydobywanej kopaliny ze złoża, magazynowanej substancji lub składowanego odpadu, identyfikację złoża, magazynu lub składowiska, okresu rozliczeniowego, jak również weryfikację prawidłowości naliczenia opłaty oraz terminowości jej wnoszenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska.

Wejście w życie projektowanego aktu nastąpi z dniem 1 stycznia 2010 r.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Przedmiot rozporządzenia dotyczy przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na wydobywaniu kopaliny ze złoża, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniu substancji oraz podziemnym składowaniu odpadów, a także wierzycieli opłat eksploatacyjnych – gmin i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
11. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice,
12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice,
17. Porozumienie Związków Zawodowych KADRA
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice,

Nadto projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w celu jego zaopiniowania.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Brak wpływu.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw polega na tym, że zamiast kwartalnego okresu rozliczeniowego został wprowadzony okres półroczny. Przedsiębiorcy będą teraz zobowiązani do wypełniania druków informacji oraz ich przekazywania organowi koncesyjnemu i wierzycielom opłaty eksploatacyjnej raz na pół roku.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska

Brak wpływu.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacjami prawnymi Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu

Na podstawie art. 163 ust. 4 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wyższemu Urzędowi Górniczemu nadaje się statut, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M. P. Nr 62, poz. 710).

STATUT WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

§ 1. Wyższy Urząd Górniczy, zwany dalej „Urzędem”, zapewnia obsługę Prezesa Urzędu, zwanego dalej „Prezesem”, działając pod jego bezpośrednim kierownictwem.

§ 2. 1. W skład Urzędu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Gabinet Prezesa;
- 2) Departament Prawny;
- 3) Departament Górnictwa;
- 4) Departament Energomechaniczny;
- 5) Departament Ochrony Środowiska i Gospodarki Złożem;
- 6) Departament Warunków Pracy;
- 7) Biuro Kadr, Szkolenia i Spraw Obronnych;
- 8) Biuro Administracyjno-Budżetowe.

2. W skład Urzędu wchodzi ponadto:

- 1) Samodzielny Wydział do spraw Kontroli;
- 2) Samodzielny Wydział do spraw Audytu Wewnętrznego i Kontroli Finansowej;
- 3) Samodzielny Wydział — Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej;
- 4) Samodzielne Stanowisko do spraw Ochrony Informacji Niejawnych.

3. Zakres zadań komórek organizacyjnych, samodzielnych wydziałów i samodzielnego stanowiska, zwanych dalej „komórkami”, oraz tryb pracy Urzędu określa regulamin organizacyjny Urzędu, nadany przez Prezesa.

4. Spory kompetencyjne pomiędzy komórkami rozstrzyga Prezes.

5. Prezes może tworzyć w Urzędzie, na czas określony, zespoły do wykonywania zadań wykraczających poza zakres zadań komórek, określając ich nazwę, skład, zakres zadań, tryb pracy oraz sposób obsługi.

§ 3. 1. Prezes kieruje Urzędem przy pomocy wiceprezesów Urzędu, dyrektora generalnego Urzędu, zwanego dalej „dyrektorem generalnym”, dyrektorów komórek organizacyjnych oraz naczelników samodzielnych wydziałów.

2. Prezes może upoważnić osoby, o których mowa w ust. 1, oraz innych pracowników Urzędu do dokonywania określonych czynności lub prowadzenia określonych spraw w jego imieniu.

§ 4. 1. Przy Urzędzie działa gospodarstwo pomocnicze — Zakład Obsługi Gospodarczej, jako jednostka wyodrębniona pod względem organizacyjnym i finansowym.

2. Nadzór nad gospodarstwem pomocniczym sprawuje dyrektor generalny.

3. Organizację wewnętrzną i zakres zadań gospodarstwa pomocniczego określa regulamin organizacyjny, nadany przez dyrektora generalnego.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 163 ust. 4 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu, określającego organizację wewnętrzną tego urzędu. Wydając rozporządzenie, organ ten ma się kierować potrzebą uwzględnienia zakresu działalności organów nadzoru górniczego. Zakres ten jest określony przede wszystkim w art. 165 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze.

Projektowany akt zastąpi zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 września 2007 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M. P. Nr 62, poz. 710), wydane na podstawie art. 107 ust. 10 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 30 czerwca 2009 r. Nowy statut Wyższego Urzędu Górniczego stanowi załącznik do projektowanego rozporządzenia.

W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym w projektowanym statucie nie wprowadzono zasadniczych zmian merytorycznych, uznając ten stan za optymalny. W projekcie zaproponowano jedynie przekształcenie jednej z komórek: Biura Organizacyjnego, w Gabinet Prezesa, powracając do stanu obowiązującego na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1994 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (Dz. U. Nr 92, poz. 429), które utraciło moc z dniem 20 kwietnia 2002 r.

W obecnej strukturze organizacyjnej Wyższego Urzędu Górniczego funkcjonuje Biuro Organizacyjne, którego zadaniem jest m.in. obsługa organizacyjna wykonywania zadań Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oraz innych osób kierownictwa Urzędu, koordynowanie opracowywania dokumentów strategicznych Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, planów pracy i sprawozdań z działalności Urzędu, przygotowywanie narad i konferencji z udziałem Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, koordynowanie współpracy Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z zagranicą, redagowanie Biuletynu Informacji Publicznej wydawanego przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego i serwisu internetowego Urzędu oraz koordynowanie wydawania miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”.

Większość zadań wykonywanych przez Biuro Organizacyjne wiąże się zatem bezpośrednio z obsługą Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego i innych osób kierownictwa Urzędu. Nazwa Biuro Organizacyjne w sposób mało adekwatny oddaje charakter zadań tej komórki, który może być łączony np. z zadaniami Biura Administracyjno-Budżetowego. Nazwa „Gabinet Prezesa” byłaby zatem bardziej odpowiednia dla tej komórki i pozwoliłaby uniknąć nieporozumień na tle semantycznym. Warto również nadmienić, że komórki o nazwie „Gabinet Prezesa” i zbliżonych zadaniach funkcjonują również w innych urzędach obsługujących centralne organy administracji rządowej, np. w Głównym Urzędzie Miar, Urzędzie Komunikacji Elektronicznej, Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, Głównym Urzędzie Statystycznym.

Zakres zadań Gabinetu Prezesa będzie zatem odpowiadał funkcji komórki prowadzącej obsługę osób kierownictwa Wyższego Urzędu Górniczego. Zagadnienia związane z organizacją są w aktualnym stanie prawnym i docelowo będą nadal powierzone poszczególnym komórkom Wyższego Urzędu Górniczego, zgodnie ich merytorycznym zakresem działań.

Podczas ustalania porządku wyliczenia komórek organizacyjnych Wyższego Urzędu Górniczego, przyjęto identyczne jak dotychczas założenie, iż w pierwszej kolejności zostaną wymienione komórki, nad którymi bezpośredni nadzór sprawuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego (Gabinet Prezesa oraz Departament Prawny). Natomiast rezygnacja z dotychczasowego § 4 zarządzenia jest spowodowana przeniesieniem podstawy prawnej do powoływania przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego stałych lub doraźnych kolegialnych organów doradczych i opiniodawczych, a także określania ich nazwy, składu, zakresu zadań, trybu pracy oraz sposobu obsługi, do art. 163 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Projekt rozporządzenia oddziałuje na Wyższy Urząd Górniczy, a ponadto pośrednio na okręgowe urzędy górnicze i Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, których dyrektorzy podlegają Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, stosownie do art. 164 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego w Tarnobrzegu;
- 3) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 4) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 8) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- 9) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 10) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 11) Politechniki Śląskiej;
- 12) Politechniki Wrocławskiej;
- 13) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górotworu;
- 14) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;

- 15) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 16) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 17) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 18) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

Ponadto, stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

W projekcie nie wprowadzono znaczących zmian merytorycznych w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym. Przekształceniu uległa jedynie jedna z komórek. Proponowana regulacja prawna nie wpłynie zatem na poziom wydatków budżetu państwa. Konieczne zmiany dostosowawcze (m.in. druki i pieczętki) nie będą miały znaczącego wymiaru finansowego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie generują kosztów osobowych, w tym zmian w strukturze zatrudnienia w Wyższym Urzędzie Górniczym.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Brak wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Brak wpływu.

7. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Utrzymanie aktualnego stanu będzie finansowane ze środków budżetu Wyższego Urzędu Górniczego na 2009 r. i lata kolejne.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu określenie organizacji wewnętrznej Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącego aparat pomocniczy jednego z organów nadzoru górniczego — Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Problematyka struktury urzędów stanowiących aparat pomocniczy organów nadzoru górniczego nie jest przedmiotem regulacji prawa Unii Europejskiej.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia

w sprawie siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych

Na podstawie art. 164 ust. 5 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się następujące siedziby i właściwość miejscową okręgowych urzędów górniczych:

- 1) Okręgowy Urząd Górniczy w Gliwicach, z siedzibą w Gliwicach, dla obszaru województwa opolskiego oraz części województwa śląskiego, obejmującej powiaty: częstochowski, gliwicki, kłobucki, lubliniecki, mikołowski, myszkowski i tarnogórski oraz miasta na prawach powiatu: Bytom, Częstochowa, Gliwice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Świętochłowice i Zabrze;
- 2) Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach, z siedzibą w Katowicach, dla części obszaru województwa małopolskiego, obejmującej gminę Libiąż w powiecie chrzanowskim i gminy: Brzeszcze, Chełmek i Oświęcim oraz miasto Oświęcim w powiecie oświęcimskim, a także dla części obszaru województwa śląskiego, obejmującej powiaty: będziński, bieruńsko-lędziński i zawierciański, miasta na prawach powiatu: Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec i Tychy oraz gminy: Bestwina, Czechowice-Dziedzice i Wilamowice w powiecie bielskim;
- 3) Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach, z siedzibą w Kielcach, dla obszaru województw: łódzkiego i świętokrzyskiego oraz części obszaru województwa podkarpackiego, obejmującej powiat tarnobrzeski i miasto na prawach powiatu Tarnobrzeg;
- 4) Okręgowy Urząd Górniczy w Krakowie, z siedzibą w Krakowie, dla obszaru województwa małopolskiego, z wyłączeniem gminy Libiąż w powiecie chrzanowskim i gmin: Brzeszcze, Chełmek i Oświęcim oraz miasta Oświęcim w powiecie oświęcimskim, a także dla części obszaru województwa śląskiego, obejmującej powiaty: bielski, z wyłączeniem gmin: Bestwina, Czechowice-Dziedzice i Wilamowice, i żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała oraz gminy: Brenna i Istebna i miasta: Ustroń i Wisła w powiecie cieszyńskim;
- 5) Okręgowy Urząd Górniczy w Krośnie, z siedzibą w Krośnie, dla obszaru województwa podkarpackiego, z wyłączeniem powiatu tarnobrzeskiego i miasta na prawach powiatu Tarnobrzeg;
- 6) Okręgowy Urząd Górniczy w Lublinie, z siedzibą w Lublinie, dla obszaru województw: podlaskiego i lubelskiego;
- 7) Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu, z siedzibą w Poznaniu, dla obszaru województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, pomorskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, a także dla obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) Okręgowy Urząd Górniczy w Rybniku, z siedzibą w Rybniku, dla części obszaru województwa śląskiego, obejmującej powiaty: cieszyński, z wyłączeniem gmin: Brenna i Istebna i miast: Ustroń i Wisła, pszczyński, raciborski, rybnicki i wodzisławski oraz miasta na prawach powiatu: Jastrzębie-Zdrój, Rybnik i Żory;

- 9) Okręgowy Urząd Górniczy w Warszawie, z siedzibą w Warszawie, dla obszaru województw: mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego;
- 10) Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu, z siedzibą we Wrocławiu, dla obszaru województwa dolnośląskiego.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r.²⁾

MINISTER ŚRODOWISKA

w porozumieniu:

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu (Dz. U. Nr 96, poz. 863 i Nr 172, poz. 1411, z 2005 r. Nr 69, poz. 620 oraz z 2006 r. Nr 90, poz. 630).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 164 ust. 5 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Na mocy powołanego przepisu minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony m.in. do tworzenia i znoszenia okręgowych urzędów górniczych oraz określenia ich nazwy, właściwości miejscowej i siedziby. Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.), ilekroć właściwy minister lub kierownik urzędu centralnego określa, na podstawie przepisów odrębnych, terytorialny zakres działania podległych mu lub nadzorowanych przez niego urzędów albo innych jednostek organizacyjnych, określenie to następuje w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej.

Projektowany akt zastąpi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu (Dz. U. Nr 96, poz. 863 i Nr 172, poz. 1411, z 2005 r. Nr 69, poz. 620 oraz z 2006 r. Nr 90, poz. 630), wydane na podstawie art. 108 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), obowiązującej do dnia 30 czerwca 2009 r.

Okręgowe urzędy górnicze zapewniają wykonywanie zadań dyrektorów okręgowych urzędów górniczych, którzy są, zgodnie z art. 164 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) i pkt 3 w załączniku do ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872, z późn. zm.), terenowymi organami administracji rządowej niezespołonej pierwszej instancji, podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego. Właściwość miejscowa poszczególnych urzędów górniczych ma znaczny wpływ na sprawne wykonywanie ich zadań polegających na sprawowaniu nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie: bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa pożarowego, ratownictwa górniczego, gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania, ochrony środowiska, zapobiegania szkodom oraz budowy i likwidacji zakładu górniczego (art. 165 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze).

Kryterium merytorycznym określania siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych jest przede wszystkim występowanie złóż kopalin w poszczególnych rejonach kraju oraz zakładów górniczych różnych rodzajów (podziemne, odkrywkowe i otworowe).

W projekcie utrzymuje się aktualny stan prawny, zarówno w zakresie ilości okręgowych urzędów górniczych (10, z siedzibami w: Gliwicach, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Krośnie, Lublinie, Poznaniu, Rybniku, Warszawie i Wrocławiu), jak i w zakresie ich właściwości miejscowej, uznając ten stan za optymalny i sprawdzony w praktyce funkcjonowania urzędów górniczych. Podkreślenia w szczególności wymaga, że w okresie od 2002 r., w ramach reorganizacji struktur urzędów górniczych, w dostosowaniu do zmian w strukturze polskiego górnictwa, zwłaszcza węgla kamiennego, zniesieniu uległy okręgowe urzędy górnicze w: Wałbrzychu (2002 r.), Bytomiu (2002 r.) i Tychach (2006 r.).

Projekt pomija zatem problematykę tworzenia i znoszenia tych urzędów, a w konsekwencji nie zachodzi potrzeba wykonania delegacji w zakresie nazw tych urzędów (nazwy te zostały ustalone w 1998 r.).

Zasadniczą zmianą jest jednak rezygnacja z *sui generis* podziału dotychczasowej właściwości miejscowej Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu. W dotychczasowym stanie prawnym właściwość ta, obejmując obszar województwa dolnośląskiego, jest „obsługiwana” przez biuro w Wałbrzychu oraz biuro we Wrocławiu, przy czym każde z biur posiada „własny” obszar właściwości miejscowej. Rozwiązanie to było związane ze zniesieniem, na mocy § 2 powołanego już rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r., Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu i włączeniem właściwości miejscowej tego urzędu do właściwości miejscowej Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu. Rezygnacja z dotychczasowego modelu jest związana z uwzględnieniem wytycznej dotyczącej treści projektowanego rozporządzenia, tj. racjonalizacji działania organów nadzoru górniczego.

Proponowane rozwiązanie nie powoduje konieczności redagowania odpowiednich przepisów przejściowych i dostosowujących, gdyż np. kontynuacja i zakończenie spraw prowadzonych w biurze w Wałbrzychu nastąpi we wrocławskiej siedzibie (dotychczas jednym z biur) Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu. Nie zmieni się bowiem organ właściwy do prowadzenia tych spraw. Z kolei pracownicy wykonujący obowiązki służbowe w ramach biura w Wałbrzychu są od 2002 r. pracownikami Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu, a mienie wykorzystywane dotychczas na potrzeby tego biura przeszło w tym samym roku, stosownie do § 4 powołanego już rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 czerwca 2002 r., w zarząd i użytkowanie tego urzędu.

Właściwość wszystkich urzędów jest dostosowana do podziału terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianego w ustawie z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.) oraz — w szczególności — rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów (Dz. U. Nr 103, poz. 652). Uwzględnia także, w odniesieniu do Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu, regulacje zamieszczone w ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 lipca 2009 r.

Projekt zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Środowiska (<http://ww.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=412>), stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny.

Projekt rozporządzenia oddziałuje przede wszystkim na okręgowe urzędy górnicze, w szczególności na Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu, poprzez rezygnację z dwóch biur tego urzędu: w Wałbrzychu oraz we Wrocławiu, i przestanie na funkcjonowaniu tego urzędu jedynie w siedzibie we Wrocławiu. Wpływ pośredni obejmie natomiast Wyższy Urząd Górniczy, stanowiący aparat pomocniczy Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, któremu podlegają dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych, stosownie do 164 ust. 1 ustawy z dnia — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia oddziałują ponadto na podmioty objęte właściwością rzeczową tych urzędów, tj. w szczególności: (1) przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów; (2) pracowników zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych (ubiegających się np. o stwierdzenie kwalifikacji); (3) podmioty wykonujące roboty geologiczne z użyciem środków strzałowych albo na głębokości większej niż 100 m albo na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych,
 - d) Konfederacji Pracodawców Polskich,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) Marszałków Województw;
- 3) Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce;
- 4) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 5) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego);
- 6) Związku Pracodawców Polska Miedź;
- 7) Polskiego Związku Pracodawców Producentów Kruszyw;

- 8) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 9) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- 10) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 11) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 12) Politechniki Śląskiej;
- 13) Politechniki Wrocławskiej;
- 14) Przedsiębiorstwa Miernictwa Górniczego sp. z o.o.;
- 15) jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego w Tarnobrzegu;
- 16) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 17) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 18) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa.

Ponadto, stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt zostanie skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Omówienie wyników konsultacji społecznych zostanie dokonane w wersji projektu kierowanej do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Rezygnacja z utrzymywania dwóch biur Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu docelowo przyczyni się do zmniejszenia wydatków budżetu państwa. Nie przewiduje się bowiem jednoczesnej rozbudowy siedziby tego urzędu. W budżecie Wyższego Urzędu Górniczego na rok 2009 r. zostanie uwzględniony wydatek związany z przeniesieniem stanowisk pracy oraz dokumentacji prowadzonych spraw z Wałbrzycha do Wrocławia. Także w przypadku pozostawienia do dyspozycji Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu części pomieszczeń w budynku dotychczasowego biura w Wałbrzychu, w celu dokonywania czynności urzędowych, znacząco zmniejszą się — w porównaniu z aktualnym stanem prawnym i faktycznym — koszty funkcjonowania tego urzędu.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie generują kosztów osobowych. Nie przewiduje się zmian w strukturze zatrudnienia w urzędach górniczych. Jednakże w związku z wejściem w życie rozporządzenia konieczne będzie zastosowanie rozwiązań przewidzianych m.in. w Kodeksie pracy (zmiana miejsca wykonywania pracy dla większości albo wszystkich pracowników).

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Propozycje zamieszczone w projekcie nie będą miały istotnego wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorców „górnicznych”. Jeżeli do dyspozycji Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu nie zostałyby pozostawione pomieszczenia w budynku dotychczasowego biura w Wałbrzychu, uciążliwość może wywołać konieczność dokonywania niektórych czynności przez zainteresowane podmioty nie w dotychczasowym biurze w Wałbrzychu, ale w siedzibie tego urzędu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Brak wpływu.

7. Źródła finansowania projektowanych rozwiązań.

Utrzymanie aktualnego stanu w zakresie ilości oraz właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych będzie finansowane ze środków budżetu Wyższego Urzędu Górniczego na 2009 r. i lata kolejne.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221 i Nr 30, poz. 482, z 2004 r. Nr 42, poz. 734, z 2005 r. Nr 55, poz. 757 oraz z 2006 r. Nr 40, poz. 439) przedstawia się następującą opinię:

Projektowana regulacja ma na celu określenie siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych.

Problematyka siedzib i właściwości miejscowej organów nadzoru górniczego albo urzędów stanowiących aparat pomocniczy tych organów nie jest przedmiotem regulacji prawa Unii Europejskiej.

W konkluzji należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia.....

w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego

Na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnictwo (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) sposób zamieszczania obwieszczeń o przetargu na ustanowienie prawa użytkowania górniczego i dane, które powinny być zamieszczone w obwieszczeniu;
- 2) informacje zamieszczane w obwieszczeniu;
- 3) wymagania dotyczące oferty;
- 4) termin składania ofert;
- 5) termin zakończenia przetargu;
- 6) tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej.

§ 2.

1. Przetarg na nabycie prawa użytkowania górniczego, zwany dalej „przetargiem”, ogłasza się z urzędu lub na wniosek podmiotu zainteresowanego nabyciem prawa użytkowania górniczego, zwanego dalej „oferentem”.
2. Przetarg ma na celu umożliwienie organowi koncesyjnemu, zwanemu dalej „organizatorem przetargu”, dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty na nabycie tego prawa, a także określenie kolejności pozostałych ofert spełniających wymagania zawarte w szczegółowych warunkach przetargu.
 - 1) Za najkorzystniejszą uznaje się ofertę, która otrzyma najwyższą ocenę komisji przetargowej, przyznaną na podstawie obiektywnych kryteriów, o których mowa w art. 14 ust 3 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnictwo, zwanej dalej „ustawą”.
3. W przypadku, gdyby dwie lub więcej ofert otrzymało jednakową ocenę na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 3, organizator przetargu wzywa oferentów, którzy złożyli te oferty, do złożenia w terminie określonym przez organizatora przetargu ofert dodatkowych. Do ofert dodatkowych stosuje się przepisy § 8 ust. 1-4 oraz § 11 ust. 2 pkt 2, ust. 4 i 5.

§ 3.

Przetarg prowadzi się w trybie przetargu nieograniczonego.

§ 4.

1. Obwieszczenie o przetargu zamieszcza się w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie organizatora przetargu oraz na stronie internetowej organizatora przetargu.
2. Obwieszczenie o przetargu zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i siedzibę organizatora przetargu;
- 2) określenie przedmiotu przetargu;
- 3) określenie sposobu uzyskania szczegółowych warunków przetargu;
- 4) miejsce i termin składania ofert;
- 5) miejsce i termin otwarcia ofert;
- 6) kryteria oceny ofert.

§ 5.

1. Szczegółowe warunki przetargu zawierają w szczególności:
 - 1) określenie przedmiotu przetargu;
 - 2) wymagania dotyczące treści oferty;
 - 3) wymagania, jakie powinien spełniać oferent;
 - 4) informacje o dokumentach, jakie ma dostarczyć oferent w celu potwierdzenia spełnienia wymaganych warunków, w tym wypis z rejestru przedsiębiorców oraz oświadczenie, że oferent nie podlega wyłączeniu z przetargu zgodnie z pkt 3;
 - 5) obiektywne kryteria oceny ofert zapewniające spełnienie zasad uczciwej konkurencji i określenie ich znaczenia;
 - 6) określenie miejsca i terminów składania i otwarcia ofert;
 - 7) pouczenie o środkach odwoławczych przysługujących oferentowi w toku postępowania o nabycie prawa użytkowania górniczego;
 - 8) wzór umowy o ustanowienie użytkowania górniczego.
2. Organizator przetargu, od dnia jego ogłoszenia, udostępnia szczegółowe warunki przetargu na pisemny wniosek oferenta.
3. Oferent może zwrócić się do organizatora przetargu o wyjaśnienie szczegółowych warunków przetargu, jednakże nie później niż na 14 dni przed upływem terminu składania ofert.
4. Organizator przetargu przesyła niezwłocznie wszystkim oferentom treść wyjaśnienia, bez ujawniania źródła zapytania. Wyjaśnienie to jest wiążące dla wszystkich oferentów.
5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organizator przetargu może w każdym czasie, przed upływem terminu składania ofert, zmienić treść szczegółowych warunków przetargu. Dokonaną w ten sposób zmianę przekazuje się niezwłocznie wszystkim oferentom i jest ona dla nich wiążąca.
6. Organizator przetargu przedłuża termin składania ofert w celu umożliwienia oferentom uwzględnienia w przygotowanych ofertach otrzymanego wyjaśnienia albo zmiany szczegółowych warunków przetargu.

§ 6.

Organizator przetargu może sporządzić i udostępnić oferentom pakiet informacyjny, zawierający dane o przestrzeni będącej przedmiotem przetargu na ustanowienie użytkowania górniczego, a także dotyczące terenu położonego nad tą przestrzenią.

§ 7.

Organizator przetargu prowadzi przetarg w sposób zapewniający spełnienie zasad uczciwej konkurencji i w jednakowy sposób traktuje wszystkich oferentów ubiegających się o ustanowienie użytkowania górniczego.

§ 8.

1. Oferta na ustanowienie użytkowania górniczego zawiera co najmniej określenie:
 - 1) nazwy (firmy) i siedziby oferenta;
 - 2) przedmiotu przetargu;

- 3) przestrzeni, w ramach której ma być ustanowione użytkowanie górnicze;
 - 4) proponowanego czasu, na jaki ma być zawarta umowa o ustanowienie użytkowania górniczego;
 - 5) proponowanej wysokości wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego;
 - 6) zakresu, harmonogramu i sposobu prowadzenia działalności regulowanej ustawą.
2. Oferent może, z własnej inicjatywy, przedstawić w ofercie dodatkowe informacje nie wymienione w ust. 1.
 3. Ofertę składa się w zamkniętej kopercie opatrzonej nazwą i adresem oferenta oraz określeniem przedmiotu przetargu.
 4. Ofertę złożoną po upływie terminu składania ofert zwraca się oferentowi bez otwierania.
 5. Ofertę nie spełniającą wymagań określonych w szczegółowych warunkach przetargu odrzuca się.

§ 9.

1. Termin składania ofert nie może być krótszy niż 90 dni od dnia zamieszczenia ostatniego obwieszczenia o przetargu.
2. Termin zakończenia przetargu nie może przypadać po upływie 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert, z wyjątkiem sytuacji określonej w ust. 3.
3. W przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 4, termin zakończenia przetargu nie może przypadać po upływie 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert dodatkowych.
4. Oferent pozostaje związany ofertą przez 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert, a w przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 4 przez 6 miesięcy od upływu składania ofert dodatkowych, jednakże nie dłużej niż do zakończenia przetargu zgodnie z ust. 5.
5. Zakończeniem przetargu jest zawarcie umowy o ustanowienie prawa użytkowania górniczego z podmiotem, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

§ 10.

1. W celu przeprowadzenia przetargu i dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty organizator przetargu powołuje komisję przetargową w składzie co najmniej trzech osób.
2. Członkami komisji przetargowej nie mogą być osoby, które:
 - 1) pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z oferentem, jego pełnomocnikiem lub członkami władz osób prawnych ubiegających się o nabycie prawa użytkowania górniczego;
 - 2) przed upływem trzech lat od dnia ogłoszenia przetargu pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z oferentem albo były członkami władz osób prawnych ubiegających się o nabycie prawa użytkowania górniczego;
 - 3) pozostają z oferentem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności.

§ 11.

1. Przetarg składa się z części jawnej i niejawnej.
2. W części jawnej przetargu komisja przetargowa wykonuje następujące czynności:
 - 1) stwierdza prawidłowość ogłoszenia przetargu;
 - 2) ogłasza liczbę złożonych ofert i nazwy oferentów;
 - 3) otwiera oferty i ustala, czy spełniają wymagania szczegółowych warunków przetargu.

3. Oferenci mogą być obecni w części jawnej przetargu.
4. W części niejawnej przetargu komisja przetargowa dokonuje oceny ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty oraz określenia kolejności pozostałych ofert.
5. W toku dokonywania oceny ofert komisja przetargowa może wezwać oferentów do udzielenia dodatkowych wyjaśnień, dotyczących treści złożonych przez nich ofert.

§ 12.

1. Przetarg unieważnia się w przypadku, gdy nie wpłynęła żadna oferta lub wszystkie oferty zostały odrzucone.
2. O unieważnieniu przetargu organizator przetargu informuje na piśmie wszystkich oferentów.

§ 13.

1. Z przebiegu przetargu sporządza się protokół, który zawiera w szczególności:
 - 1) określenie przedmiotu przetargu;
 - 2) oznaczenie miejsca i czasu trwania przetargu;
 - 3) imiona i nazwiska członków komisji przetargowej;
 - 4) liczbę złożonych ofert i nazwy oferentów;
 - 5) wskazanie ofert odrzuconych wraz z uzasadnieniem;
 - 6) wyjaśnienia oferentów dotyczące treści złożonych przez nich ofert;
 - 7) wskazanie najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem wyboru;
 - 8) informację o wniesionych protestach.
2. Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji przetargowej.
3. Protokół, oferty oraz wszystkie dokumenty dotyczące przetargu są jawne, z wyjątkiem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli oferent składając ofertę zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane.

§ 14.

Komisja przetargowa zawiadamia organizatora przetargu o zakończeniu pracy i przedkłada do zatwierdzenia protokół z przebiegu przetargu.

§ 15.

1. Organizator przetargu zawiadamia niezwłocznie na piśmie oferentów o wynikach przetargu.
2. Uczestnicy przetargu mają prawo wniesienia protestu do organizatora przetargu w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o jego wynikach.
3. Organizator przetargu rozpatruje protest najpóźniej w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia, powiadamiając niezwłocznie oferentów o jego wyniku.
4. W przypadku uwzględnienia protestu organizator przetargu powtarza oprotestowaną czynność.

§ 16.

1. Jeżeli organizator przetargu dokona wyboru najkorzystniejszej oferty, nie zawiera umowy o ustanowienie użytkowania górniczego przed upływem terminu przewidzianego na wniesienie protestu.
2. W przypadku wniesienia protestu, aż do jego ostatecznego rozstrzygnięcia, nie zawiera się umowy o ustanowienie użytkowania górniczego.

3. Jeżeli oferent, którego oferta została wybrana, uchyla się od zawarcia umowy, organizator przetargu zawiera umowę z oferentem, który zajął w przetargu kolejne miejsce.

§ 17.

Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego (Dz. U. Nr 135, poz. 1131).

§ 18.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Rozporządzenie Rady Ministrów stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 14 ust. 4 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr) i określa sposób organizowania i tryb przeprowadzania przetargów poprzedzających ustanowienie użytkowania górniczego w odniesieniu do kopalni, których złoża objęte są własnością górniczą w rozumieniu art. 10 ustawy , z wyłączeniem złóż węglowodorów, związanego z:

- 1) poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalni (z wyjątkiem węglowodorów);
- 2) wydobywaniem kopalni ze złóż (z wyjątkiem węglowodorów);
- 3) bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Rozporządzenie określa ponadto:

- 1) zasady zamieszczania obwieszczeń o przetargu;
- 2) wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta;
- 3) zasady powoływania i pracy komisji przetargowej;
- 4) terminy składania i otwarcia ofert oraz zakończenia przetargu.

Rozporządzenie Rady Ministrów zastępuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie przetargu na nabycie prawa użytkowania górniczego (Dz. U. Nr 135, poz. 1131).

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie Rady Ministrów wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, których dotyczy niniejsza regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy podmiotów, które będą się ubiegać o ustanowienie użytkowania górniczego w trybie przetargu oraz organu odpowiedzialnego za jego przeprowadzenie.

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (DZ. U. Nr 169, poz. 1414), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Wierzbowa 15, 50-056 Wrocław ,
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność ”
ul. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
11. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice

12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,

13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,

14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,

15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,

16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice

17. Porozumienie Związków Zawodowych „Kadra”
ul. Obroki 77, Katowice

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W związku z wprowadzeniem rozporządzenia budżet państwa będzie obciążony kosztami organizacji przetargu, szacowanymi na ok. 62 000 zł za 1 przetarg, w przypadku poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, na które składają się:

- przygotowanie pakietów informacyjnych – ok. 30 000 zł,
- przygotowanie i druk materiałów promocyjnych (broшуry w języku polskim i angielskim, ulotki, płyty CD) – ok. 15 000 zł,
- ogłoszenia w prasie krajowej i zagranicznej – ok. 12 000 zł,
- obsługa techniczna (tłumaczenia itp.) – ok. 5 000 zł;

oraz ok. 112 000 zł za 1 przetarg, w przypadku wydobywania kopalin ze złóż, gdzie dodatkowym kosztem poza ww. wymienionymi będzie:

- sporządzanie wycen informacji geologicznej – ok. 50 000 zł.

Nie nastąpi wzrost planowanych wydatków w porównaniu z obowiązującym rozporządzeniem.

Wprowadzenie rozporządzenia spowoduje wpływy do budżetu państwa w związku z wynagrodzeniem za ustanowienie użytkowania górnictwa, które stanowi jedno z kryteriów przetargu. Oszacowanie wysokości wpływu jest zatem bardzo trudne, gdyż zależy od propozycji przedsiębiorców. Jednakże minimalna wysokość wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górnictwa w przypadku poszukiwania i rozpoznawania wynosi 206,86 zł za 1 km² obszaru objętego użytkowaniem górnictwem.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wprowadzenie projektowanej regulacji spowoduje konkurencyjność na rynku poszukiwawczo-wydobywczym. Przedsiębiorstwa będą musiały wykazywać się innowacyjnością, wprowadzaniem nowoczesnych technik poszukiwawczo-wydobywczych i dbałością o środowisko naturalne.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Brak wpływu.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska

Wprowadzenie projektowanej regulacji przyczyni się do prowadzenia prawidłowej, racjonalnej gospodarki zasobami złóż kopalin oraz pozwala na wybór systemów prowadzenia prac geologicznych, które w jak najmniejszym stopniu będą obciążać środowisko naturalne.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia.....

**w sprawie przetargu na uzyskanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie oraz
wydobywanie węglowodorów**

Na podstawie art. 45 ust. 5 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta;
- 2) szczegółowe warunki postępowania przetargowego na udzielenie koncesji.

§ 2.

1. Przetarg zwany dalej „przetargiem” ma na celu umożliwienie organowi koncesyjnemu, zwanemu dalej „organizatorem przetargu”, dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty na uzyskanie koncesji, a także określenie kolejności pozostałych ofert spełniających wymagania zawarte w szczegółowych warunkach przetargu.
2. Za najkorzystniejszą uznaje się ofertę, która otrzyma najwyższą ocenę komisji przetargowej, przyznaną na podstawie obiektywnych kryteriów, o których mowa w art. 44 ust 1 ustawy z dnia- Prawo geologiczne i górnicze, zwanej dalej „ustawą”.
3. W przypadku, gdyby dwie lub więcej ofert otrzymało jednakową ocenę na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 2, organizator przetargu wzywa podmioty zainteresowane uzyskaniem koncesji, zwane dalej „oferentami”, którzy złożyli te oferty, do złożenia w terminie określonym przez organizatora przetargu ofert dodatkowych. Do ofert dodatkowych stosuje się przepisy § 7 ust. 1-4 oraz § 10 ust. 2 pkt 2, ust. 4 i 5.

§ 3.

Przetarg prowadzi się w trybie przetargu nieograniczonego.

§ 4.

1. Szczegółowe warunki przetargu zawierają w szczególności:
 - 1) określenie przedmiotu przetargu;
 - 2) wymagania dotyczące treści oferty;
 - 3) wymagania, jakie powinien spełniać oferent;
 - 4) informacje o dokumentach, jakie ma dostarczyć oferent w celu potwierdzenia spełniania wymaganych warunków, w tym wypis z rejestru przedsiębiorców oraz oświadczenie, że oferent nie podlega wyłączeniu z przetargu zgodnie z pkt 3;
 - 5) obiektywne kryteria oceny ofert zapewniające spełnienie zasad uczciwej konkurencji i określenie ich znaczenia;

- 6) określenie miejsca i terminów składania i otwarcia ofert;
 - 7) pouczenie o środkach odwoławczych przysługujących oferentowi w toku postępowania o nabycie prawa użytkowania górniczego;
 - 8) wzór koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie węglowodorów.
2. Organizator przetargu, od dnia jego ogłoszenia, udostępnia szczegółowe warunki przetargu na pisemny wniosek oferenta.
 3. Oferent może zwrócić się do organizatora przetargu o wyjaśnienie szczegółowych warunków przetargu, jednakże nie później niż na 14 dni przed upływem terminu składania ofert.
 4. Organizator przetargu przesyła niezwłocznie wszystkim oferentom treść wyjaśnienia, bez ujawniania źródła zapytania. Wyjaśnienie to jest wiążące dla wszystkich oferentów.
 5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organizator przetargu może w każdym czasie, przed upływem terminu składania ofert, zmienić treść szczegółowych warunków przetargu. Dokonaną w ten sposób zmianę przekazuje się niezwłocznie wszystkim oferentom i jest ona dla nich wiążąca.
 6. Organizator przetargu przedłuża termin składania ofert w celu umożliwienia oferentom uwzględnienia w przygotowanych ofertach otrzymanego wyjaśnienia albo zmiany szczegółowych warunków przetargu.

§ 5.

Organizator przetargu sporządzi i udostępni oferentom pakiet informacyjny, zawierający dane o przestrzeni będącej przedmiotem przetargu, a także dotyczące terenu położonego nad tą przestrzenią.

§ 6.

Organizator przetargu prowadzi przetarg w sposób zapewniający spełnienie zasad uczciwej konkurencji i w jednakowy sposób traktuje wszystkich oferentów ubiegających się o uzyskanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów.

§ 7.

1. Oferta na uzyskanie koncesji zawiera określenie:
 - 1) nazwy (firmy) i siedziby oferenta;
 - 2) przedmiotu przetargu;
 - 3) przestrzeni, w ramach której ma być udzielona koncesja oraz ustanowione użytkowanie górniczne;
 - 4) proponowanej wysokości wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego;
 - 5) zakresu, harmonogramu i sposobu prowadzenia działalności regulowanej ustawą.
2. Oferent może, z własnej inicjatywy, przedstawić w ofercie dodatkowe informacje nie wymienione w ust. 1.
3. Ofertę składa się w zamkniętej kopercie opatrzonej nazwą i adresem oferenta oraz określeniem przedmiotu przetargu.
4. Ofertę złożoną po upływie terminu składania ofert zwraca się oferentowi bez otwierania.
5. Ofertę nie spełniającą wymagań określonych w szczegółowych warunkach przetargu odrzuca się.

§ 8.

1. Termin składania ofert nie może być krótszy niż 90 dni od dnia zamieszczenia ostatniego obwieszczenia o przetargu.

2. Termin zakończenia przetargu nie może przypadać po upływie 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert, z wyjątkiem sytuacji określonej w ust. 3.
3. W przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 3, termin zakończenia przetargu nie może przypadać po upływie 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert dodatkowych.
4. Oferent pozostaje związany ofertą przez 6 miesięcy od upływu terminu składania ofert, a w przypadku, o którym mowa w § 2 ust. 3 przez 6 miesięcy od upływu składania ofert dodatkowych, jednakże nie dłużej niż do zakończenia przetargu zgodnie z ust. 5.
5. Zakończeniem przetargu jest udzielenie koncesji podmiotowi, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

§ 9.

1. W celu przeprowadzenia przetargu i dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty organizator przetargu powołuje komisję przetargową w składzie co najmniej trzech osób.
2. Członkami komisji przetargowej nie mogą być osoby, które:
 - 1) pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z oferentem, jego pełnomocnikiem lub członkami władz osób prawnych ubiegających się o uzyskanie koncesji;
 - 2) przed upływem trzech lat od dnia ogłoszenia przetargu pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z oferentem albo były członkami władz osób prawnych ubiegających się o uzyskanie koncesji;
 - 3) pozostają z oferentem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności.

§ 10.

1. Przetarg składa się z części jawnej i niejawnej.
2. W części jawnej przetargu komisja przetargowa wykonuje następujące czynności:
 - 1) stwierdza prawidłowość ogłoszenia przetargu;
 - 2) ogłasza liczbę złożonych ofert i nazwy oferentów;
 - 3) otwiera oferty i ustala, czy spełniają wymagania szczegółowych warunków przetargu.
3. Oferenci mogą być obecni w części jawnej przetargu.
4. W części niejawnej przetargu komisja przetargowa dokonuje oceny ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty oraz określenia kolejności pozostałych ofert.
5. W toku dokonywania oceny ofert komisja przetargowa może wezwać oferentów do udzielenia dodatkowych wyjaśnień, dotyczących treści złożonych przez nich ofert.

§ 11.

1. Przetarg unieważnia się w przypadku, gdy nie wpłynęła żadna oferta lub wszystkie oferty zostały odrzucone.
2. O unieważnieniu przetargu organizator przetargu informuje na piśmie wszystkich oferentów.

§ 12.

1. Z przebiegu przetargu sporządza się protokół, który zawiera w szczególności:

- 1) określenie przedmiotu przetargu;
 - 2) oznaczenie miejsca i czasu trwania przetargu;
 - 3) imiona i nazwiska członków komisji przetargowej;
 - 4) liczbę złożonych ofert i nazwy oferentów;
 - 5) wskazanie ofert odrzuconych wraz z uzasadnieniem;
 - 6) wyjaśnienia oferentów dotyczące treści złożonych przez nich ofert;
 - 7) wskazanie najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem wyboru;
 - 8) informację o wniesionych protestach.
2. Protokół podpisują wszyscy członkowie komisji przetargowej.
 3. Protokół, oferty oraz wszystkie dokumenty dotyczące przetargu są jawne, z wyjątkiem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli oferent składając ofertę zastrzegł, że nie mogą być one udostępniane.

§ 13.

Komisja przetargowa zawiadamia organizatora przetargu o zakończeniu pracy i przedkłada do zatwierdzenia protokół z przebiegu przetargu.

§ 14.

1. Organizator przetargu zawiadamia niezwłocznie na piśmie oferentów o wynikach przetargu.
2. Uczestnicy przetargu mają prawo wniesienia protestu do organizatora przetargu w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o jego wynikach.
3. Organizator przetargu rozpatruje protest najpóźniej w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia, powiadamiając niezwłocznie oferentów o jego wyniku.
4. W przypadku uwzględnienia protestu organizator przetargu powtarza oprotestowaną czynność.

§ 15.

1. Jeżeli organizator przetargu dokona wyboru najkorzystniejszej oferty, nie udziela koncesji przed upływem terminu przewidzianego na wniesienie protestu.
2. W przypadku wniesienia protestu, aż do jego ostatecznego rozstrzygnięcia, nie udziela się koncesji.
3. Jeżeli oferent, którego oferta została wybrana, uchyla się od przyjęcia koncesji, organizator przetargu udziela koncesji oferentowi, który zajął w przetargu kolejne miejsce.

§ 16.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Rozporządzenie Rady Ministrów stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 45 ust. 4 ustawy z dnia – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr) i określa szczegółowe warunki organizowania i tryb przeprowadzania przetargów poprzedzających udzielenie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i węglowodorów.

Rozporządzenie określa ponadto:

- 1) wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta;
- 2) zasady powoływania i pracy komisji przetargowej;
- 3) terminy składania i otwarcia ofert oraz zakończenia przetargu.

Przyczyną wprowadzenia nowego rozporządzenia jest dostosowanie przepisów krajowych do dyrektywy 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków przyznawania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów. Zgodnie z dyrektywą 94/22/WE w odniesieniu do tych kopalin przetargiem objęta będzie koncesja a nie jak dotychczas użytkowanie górnicze. Zgodnie z ww. dyrektywą przetargi powinny dotyczyć koncesji a nie jak dotychczas na ustanowienie użytkowania górniczego, które jednakże jest nieodłącznym elementem koncesji. Konieczność wprowadzenia niniejszego rozporządzenia spowodowana jest zapisami wynikającymi z dyrektywy 94/22/WE, która narzuca na Państwa Członkowskie Unii Europejskiej obowiązek stosowania niedyskryminujących kryteriów i zasad udzielania zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów. Ponadto nowe rozporządzenie ma na celu wycofanie zarzutów wystosowanych przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej przez Komisję Europejską, według której Polska nieprawidłowo wdrożyła dyrektywę 94/22/WE, m.in. organizując przetargi na użytkowanie górnicze zamiast na koncesję.

Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie Rady Ministrów wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, których dotyczy niniejsza regulacja

Projekt rozporządzenia dotyczy podmiotów, planujących wykonywanie prac geologicznych na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze, w zakresie poszukiwania, rozpoznawania oraz wydobywania węglowodorów oraz organu odpowiedzialnego za przeprowadzanie przetargów - ministra właściwego do spraw środowiska.

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (DZ. U. Nr 169, poz. 1414), w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt zostanie przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. Marszałkowie Województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Wierzbowa 15, 50-056 Wrocław ,
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność ”
ul. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,

11. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice

12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,

13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,

14. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice

15. Porozumienie Związków Zawodowych „Kadra”
ul. Obroki 77, Katowice

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W związku z wprowadzeniem rozporządzenia budżet państwa będzie obciążony kosztami organizacji przetargu, szacowanymi na ok. 50 000 zł za 1 przetarg, w przypadku poszukiwania lub rozpoznawania, na które składają się:

- przygotowanie pakietów informacyjnych – ok. 30 000 zł,
- przygotowanie i druk materiałów promocyjnych (broшуry w języku polskim i angielskim, ulotki, płyty CD) – ok. 15 000 zł,
- obsługa techniczna (tłumaczenia itp.) – ok. 5 000 zł;

oraz ok. 100 000 zł za 1 przetarg, w przypadku wydobywania węglowodorów ze złóż, gdzie dodatkowym kosztem poza ww. wymienionymi będzie:

sporządzanie wycen informacji geologicznej – ok. 50 000 zł

Wprowadzenie rozporządzenia spowoduje wpływy do budżetu państwa w związku z koniecznością zapłaty przez zwycięzcę przetargu wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego, którego wysokość stanowi jedno z kryteriów przetargu. Oszacowanie wysokości wpływu jest zatem bardzo trudne, gdyż zależy od propozycji przedsiębiorców a także od ilości i wielkości obszarów udostępnionych w wyniku przetargu. Jednakże minimalna wysokość wynagrodzenia za ustanowienie użytkowania górniczego w przypadku poszukiwania i rozpoznawania wynosi 206,86 zł za 1 km² obszaru objętego użytkowaniem górnicznym. W przypadku wydobywania wysokość zapłaty za ustanowienie użytkowania górniczego w głównej mierze zależy od wielkości i stopnia wykorzystania danego złoża.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Brak wpływu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wprowadzenie projektowanej regulacji spowoduje konkurencyjność na rynku poszukiwawczo-wydobywczym węglowodorów. Przedsiębiorstwa będą musiały wykazywać się innowacyjnością, wprowadzaniem nowoczesnych technik poszukiwawczo-wydobywczych i dbałością o środowisko naturalne.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Brak wpływu.

7. Wpływ regulacji na ochronę środowiska

Wprowadzenie projektowanej regulacji przyczyni się do prowadzenia prawidłowej, racjonalnej gospodarki zasobami węglowodorów oraz pozwala na wybór systemów prowadzenia prac geologicznych, które w jak najmniejszym stopniu będą obciążać środowisko naturalne.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.